

1928/26

WADE MECUM polskiego sportowca

NA ROK IX^{ty} OLIMPIADY
kalendarz sportowy
hurjera Porannego
MAR. 1928

DOM TOWAROWY

Konstanty **KAROLAK** i Ska

Warszawa, ul. Grzybowska 31

Poleca z pierwszorzędnych materiałów:

UBIORY:

SPORTOWE

WOJSKOWE

CYWILNE

DAMSKIE OKRYCIA, *oraz wszelka*

KONFEKCJE

Męską i Damską

!ŻYCZĄCYM NA DOGODNE SPŁATY!

VADE MECUM
POLSKIEGO
SPORTOWCA
NA ROK IX OLIMPIJADY.

KALENDARZ SPORTOWY

 KURJERA PORANNEGO

na rok

1928

biблиотека Jagiellońska

1002679168

ROCZNIK POŚWIĘCONY HISTO-
RII WYDARZEŃ SPORTOWYCH
W ROKU 1927, ORAZ IX IGRZY-
SKOM OLIMPIJSKIM (ST. MO-
RITZ I AMSTERDAM 1928 R.).

WYDAŁ F. L. FRYZE

WARSZAWA — 1928.

VALE MICHAM
POLSKIEGO
SPORTOWCA
W SPOŁECZYSTWIE

200028
I 1928

Odbito w Drukarni Rotacyjnej, Marszałkowska Nr. 148.

1928 a 570

Spis rzeczy

Ogłoszenia przed tekstem	V—X
Kalendarz na r. 1928	XI
Epoki główne i święta narodowe polskie	XI
Calendarium na rok 1928 i tablica świąt ruchomych	XII
Styczeń — Grudzień 1928	XIII—XVIII
Terminy zawodów w kraju i zagranicą w r. 1928	1
Zimowe Igrzyska Olimpijskie w St. Moritz	2
Igrzyska Olimpijskie w Amsterdamie	3
Historja igrzysk olimpijskich	6
Stadjon olimpijski	8
Wyniki VIII Igrzysk w Paryżu z notatnikiem dla IX Olimpijady	10
Rok sportowy 1927	27
Głos ppłk. Juliusza Ulrycha	30
Działalność państwa na polu wychowania fizycznego	31
II Polski Kongres Sportowy	35
Narciarstwo	44
Hockey na lodzie	52
Polscy hockey'ści za granicą	53
Łyżwiarstwo	56
Lekkoatletyka	58
Zwycięstwo polaków w Jugosławji.	63
Wioślarstwo	68
Pływanie	74
Polskie rekordy pływackie	80
Światowe rekordy pływackie mężczyzn	80
Sport jeździecki	81
Triumf jeźdźców polskich w Nowym Jorku	82
Konkursy hippiczne w Nicei	83
Międzynar. konkursy hippiczne w Warszawie	86
Konkursy hippiczne w Londynie	88
Tennis	89

Szermierka	95
Piłka nożna	99
Wyniki osiągnięte przez Ligowe Kluby piłki nożnej	103
Boks	104
Sport strzelecki	106
Polscy strzelcy w Rzymie	108
Kolarstwo	109
Tabela polskich rekordów kolarskich i mocykl.	111
Turystyka polska w roku 1927	112
Sport robotniczy w roku 1927	118
Sport kobiecy	124
Lekka atletyka kobieca	126
Pływaictwo kobiece	128
Polskie rekordy pływackie pań	129
Światowe rekordy pływackie pań	129
Nasze tennisiстки	130
Sukcesy naszych narciarek	130
Wioślarstwo kobiece	132
Sport na Górnym Śląsku w roku 1927	134
Tabela rekordów światowych mężczyzn	143
Tabela lekkoatletycznych polskich rekordów mężczyzn w roku 1927	147
Tabela lekkoatletycznych polskich rekordów kobiet w roku 1927	149
Tabela światowych rekordów lekkoatletycznych kobiet	150
Tabela kobiecych mistrzostw lekkoatletycznych polskich w roku 1927	152
Armja a sport	153
Przysposobienie wojskowe	159
Międzynarodowe organizacje sportu	162
Polskie związki sportowe	163
21 przykazań sportowca	164
Ogłoszenia	165—174

**NAJEFEKTOWNIEJSZE
NAJTRWALSZE
KOSTJUMY**

*trykotowe do sportów zimowych
i letnich*

**W sezonie obecnym
wyrabia**

Wytwórnia trykotaży

GOLF, Warszawa

Sprzedaż detal.

ELEKTORALNA 4.

RESTAURACJA

„WRÓBEL”

Mazowiecka 14, tel. 18-27

NAJSMACZNIEJ, NAJTANIEJ.

DANCING

w górnych salach.

FUTRA

BEZ ZALICZKI

Na długoterminowe spłaty

30 % taniej.

Przyjmuje się przeróbki. Wykonanie solidne.

A. Rapoport

Nowiniarska 2 m. 3, w bramie II piętro

TELEFON 241-37.

PORADNIA

Polskiego Towarzystwa Eugenicznego

Żórawia 28, tel. 89-99 – czynna od 9 rano do 9 wiecz.

Udziela wskazówek i pomocy w zakresie lekarskim, sportowym, prawnym i pedagogicznym w sprawach: 1) dotyczących związków małżeńskich, porad przedślubnych, ciąży i macierzyństwa, opieki nad dzieckiem w wieku szkolnym i przedszkolnym; 2) porad sportowych; 3) dotyczących wyboru zawodu, badań fizycznych i psychicznych, uzdolnień kandydatów do zajęć zarówno umysłowych, jak fizycznych i sportowych; 4) dotyczących zapobiegania chorobom zwyrodniającym, płciowym, wenerycznym i skórnyim ze szczególnym uwzględnieniem skrofui i gruźlicy skóry (wilk), alkoholizmowi, kokainizmowi, morfinizmowi i zatruciom zawodowym; 5) poradnia przeciwikiłowa dla matek i dzieci.

Porad udziela się na miejscu oraz w mieszkaniach specjalnych konsultantów.

Porada 3 złote.

Porady bezpłatne w godzinach od 2–3, 4–5, 7–8 w.

MARJA MORAWSKA

ZÓRAWIA 40 m. 14 parter.

Tel. 513-98.

SPÓDNICZKI, FALBAMY, FALBANKI plisuje, karbuje, rurkuje—trwale, ładnie i terminowo.

MEREŻKUJĘ MASZYNOWO: wyprawy, białinę damską pościelową, obrusy, batysty, jedwabie i t. p. — ładnie, równo i mocno.

OBDZIERGUJĘ płedy, kapy, ścierki, ściereczki, pieluszki itp.

HAFTUJĘ MASZYNOWO, ręcznie. Dżeły, koraliki artystyczne.

ZĄBKI WYCINAM w suknie, bibułce i t. p.

DEKATYZUJĘ. Wszywam wstawki **OKRĘTKĄ.**

Robota pierwszorzędna. Ceny umiarkowane. **Punktualność.**

WYDAWNICTWO I REDAKCJA „ŚWIT“

Warszawa, Nowowiejska 32.

Wysyłamy tylko po otrzymaniu gotówek?

SZYLLER-SZKOLNIK: „Hypnotyzm! Sugestia! Telepatja!“. „Siła nasza wewnątrz nas“. Chcesz władca wielką tajemniczą siłą? Podręcznik słynnego hypnotyzera Szyllera - Szkolnika. Zawiera 98 rozdziałów: Historia hypnotyzmu. Jakim powinien być hypnotyzer. Jakże winno być medjum. Magietyczny rozwój oczu. Autosugestia. Wpływ hypnotyzera na medjum. Sugestia podczas snu. Sugestia na jawie. Obudzenie medjum. Odgadywanie myśli. Powodzenie w miłości. Leczenie wszelkich nałogów. Zł. 7.—. W pięknej mocnej oprawie zł. 9.—.

ARTYSTOM, AMATOROM I MIŁOŚNIKOM SCENY! „ESTRADA“. Wielki zbiór monologów, żartów, satyr, aktualności, piosenek, dowcipów i anegdotek najwybitniejszych autorów. Repertuar artystów: Gieraszińskiego, Tomar, Ursteina, Jastrzębca, Hanusza, Rapackiego, Strońskiej, Madziarówny i wielu innych. Repertuar teatrów: „Miraż“, „Czarny Kot“, „Qui Pro Quo“. Serja 10 tomów. Zł. 5.—.

SZYLLER-SZKOLNIK: „Mnemonika“. Mistrzostwo pamięci. Sztuka wyrobienia doskonałej pamięci. Usuwanie roztargnienia, spotęgowanie woli, przewyciężenie lenistwa, wzmacnianie zdol-

ności umysłowych. Podręcznik praktyczny. Zł. 2.—.

M. ROŚCISZEWSKI: „Dobry ton“. Jak się zachować w towarzystwie. Szkoła pożycia z ludźmi wszelkich stanów, w stosunkach ceremonialnych. Zł. 3.—.

A. ŻBIKOWSKI: „Słownik wyrazów obcych“. Niezbędne w życiu społecznym i politycznym. Z podaniem wymowy. Zł. 1,50.

WIKTOR JACZEWSKI: „Kurs gry filmowej“. Tajemnice fotograficzności. Gestykulacja. Mimika. Ćwiczenia praktyczne dla adeptów i adeptek. Charakteryzacja i wiele innych rad i wskazówek. Zł. 1,50.

DR. WŁADYSŁAW GUMPLOWICZ: „Obłąkani królowie“. Zdumiewające rewelacje historyczne o zwyrodniałych i zidjocalnych władcach. Tajemnice dworów królewskich: Francji, Hiszpanji, Danji, Szwecji, Rosji i t. d. Zł. 1.

G. HAKENSZMIDT: „Siła“. Jak zostać silnym i zdrowym. Podręcznik gimnastyki i atletyki. Z 40 rycinami w tekście wraz z tablicą ćwiczeń. Zł. 2.—.

DR. RADWAN PRAGŁOWSKI: „Spotęgowanie woli“. Najnowsze metody sugestji. Rozwój zdolności, talentu i usuwanie strachu i złych przyzwyczajzeń. Całość, 4 tomiiki razem, zł. 1.—.

Czytelnikom „Kalendarza Sportowego“ dodajemy do każdej zamówionej książki drugą ciekawą i pożyteczną książkę darmo. Na przesyłkę i opakowanie pocztowe załączyć złoty 1.50 można w znaczkach pocztowych. (Ogłoszenie wyciąć i załączyć).

RESTAURACJA BAR WIEDENSKI

Trębacka 11, tel. 58-22.

SMACZNE i TANIE OBIADY.

Podczas obiadów przygrywa znakomite trjo.

Wieczorem kwartet.

Zakład otwarty do godziny 3-ej w nocy.

START

ILUSTROWANY DWUTYGODNIK,
POŚWIĘCONY SPRAWOM SPORTU,
WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I HIGJENY.

KOBIET

JEDYNE pismo w Polsce, wskazujące kobiecie drogę do zdrowia i piękna przez kulturę fizyczną.

JEDYNE pismo w Polsce, informujące o postępach w kraju i zagranicą, dokonywanych w dziedzinie wychowania fizycznego i poszczególnych sportów.

JEDYNE pismo w Polsce, obejmujące w swym programie kultury fizycznej wszystkie okresy wieku i wszystkie sfery społeczne.

Najbogatszy dział ilustracyj i najpiękniejszy układ graficzny.

Prenumerata kwartalna tylko zł .2.70.

Cena 1 egzemplarza w sprzedaży ulicznej 50 groszy.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:

Warszawa, ul. Górnośląska Nr. 20. Telefon 401-24.

Konto P. K. O. Nr. 14558.

KURJER PORANNY

NAJWIĘKSZY DZIENNIK STOLICY
51 LAT ISTNIENIA

wprowadził pierwszy w Polsce i utrzymuje stale
najobszerniejszy

Ilustrowany dział sportowy,

codzienne relacje własnych korespondentów ze
wszystkich zawodów i ośrodków sportowych w kraju
i zagranicą

prenumerata miesięczna w Warszawie . . . . . 4 zł. 50 gr.
na prowincji . . . . . 5 zł.

PRZEGLĄD WIECZORNY

PISMO CODZIENNE POPOŁUDNIOWE

posiada codzienną
rubrykę sportową ilustrowaną

z

najświeższych zdarzeń sportowych

prowadzoną przez wybitnych publicystów
sportowych

prenumerata miesięczna w Warszawie . . . . . 3 zł. 50 gr.
na prowincji . . . . . 4 zł. 50 gr.

Rok 1928,

przeszły, dni 366.

Epoki główne.

Rok 1928 ery chrześcijańskiej jest:

- 7436/7 ery bizantyjskiej
  - 6641 okresu juljańskiego
  - 5688/9 ery żydowskiej; początek 5688 r. dn. 27-go września 1927 r.
początek 5689 roku, d. 15 września 1928 r.
  - 4272 od potopu biblijnego
  - 2861 od założenia Rzymu
  - 2704 od I Olimpiady
  - 1895 od śmierci Jezusa Chrystusa
  - 1346/7 ery mahometańskiej; początek 1346-go roku dn. 1 lipca
1927 r.; początek 1347 roku d. 20 czerwca 1928 r.
  - 1138 od pierwszej notatki historycznej o Polsce, z powodu wojen
Karola Wielkiego
  - 832 od pierwszej krucjaty
  - 488 od wynalezienia sztuki drukarskiej
  - 455 od urodzenia Mikołaja Kopernika
  - 436 od odkrycia Ameryki przez Krzysztofa Kolumba
  - 346 od zaprowadzenia kalendarza nowego stylu,
  - 156 od pierwszego rozbioru Polski
  - 152 od ogłoszenia niepodległości Stanów Zjednoczonych w Ameryce
  - 138 od I rewolucji francuskiej
  - 133 od trzeciego rozbioru Polski
  - 51 od wynalezienia telefonu
  - 31 od wynalezienia radjotelegrafu
  - 15 od wybuchu wielkiej wojny
  - 9 od pokoju wersalskiego.
  - 3 od wyboru Ignacego Mościckiego Prezydentem Rzeczypospo-
litej Polskiej
-

Święta narodowe polskie.

3 maja Rocznica Konstytucji z 1791 r. (uchwała Sejmu z dnia 29 kwietnia 1919 roku).

6 sierpnia Święto Wojsk Polskich (uchwała Sejmu z dnia 27 lipca 1919 roku).

Calendarium na rok 1928

	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
P.	2 9 16 23 30	6 13 20 27	5 12 19 26	2 9 16 23 30
W.	3 10 17 24 31	7 14 21 28	6 13 20 27	3 10 17 24
Ś.	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21 28	4 11 18 25
C.	5 12 19 26	2 9 16 23	1 8 15 22 29	5 12 19 26
P.	6 13 20 27	3 10 17 24	2 9 16 23 30	6 13 20 27
S.	7 14 21 28	4 11 18 25	3 10 17 24 31	7 14 21 28
N.	1 8 15 22 29	5 12 19 26	4 11 18 25	1 8 15 22 29
	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień
P.	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
W.	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
S.	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
C.	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
P.	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31
S.	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
N.	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
P.	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
W.	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
Ś.	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
C.	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
P.	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
S.	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
N.	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30

Tablica świąt ruchomych w latach 1928—1940.

Rok	Po- pielec	Wielka- noc	Wniebo- wstąpie- nie	Zesłanie Ducha Świętego.	Trójcy Świętej	Boże Ciało	Niedziela 1-sza Adwentu
1928	22. II.	8 kwiet.	17	27 maja	3 czerw.	7 czerw.	2 grudn.
1929	13. II	31 marca	9	19 maja	26 maja	30 maja	1 grudn.
1930	5. III.	20 kwiet.	29	8 czerw.	15 czerw.	19 czerw.	30 listop.
1931	18. II.	5 kwiet.	14	24 maja	31 maja	4 czerw.	29 listop.
1932	10. II.	27 marca	5	15 czerw.	28 maja	26 maja	27 listop.
1933	1. III	16 kwiet.	25	4 czerw.	11 czerw.	15 czerw.	3 grudn.
1934	14. III.	1 kwiet.	10	20 maja	27 maja	31 maja	2 grudn.
1935	6. III.	21 kwiet.	30	9 czerw.	16 czerw.	20 czerw.	1 grudn.
1936	26. II.	12 kwiet.	21	31 maja	7 czerw.	11 czerw.	29 listop.
1937	10. II.	28 marca	6	16 maja	23 maja	27 maja	28 listop.
1938	2. III.	17 kwiet.	26	5 czerw.	12 czerw.	16 czerw.	27 listop.
1939	22. II.	9 kwiet.	18	28 maja	4 czerw.	8 czerw.	3 grudn.
1940	7. II.	24 marca	2	12 maja	19 maja	23 maja	1 grudn.

STYCZEN

dni 31

L U T Y

dni 29

1 N.	Nowy Rok 1928 Mieczysł.
2 P.	<i>Im. Jezus.</i> Makarego Op.
3 W.	Genowefy P. Florent. P.
4 Ś.	Tytusa B., Rygoberta
5 C.	Telesfora, Symeona
6 P.	Objaw. Pańskie 3 Króli
7 S.	† Lucjana i Juljana
8 N.	<i>1 po 3 Kr.</i> Seweryna Op
9 P.	Marcjanny P. M. Jukunda
10 W.	Agatona, Wilhelma
11 Ś.	Honoraty M., Hygina M P
12 C.	Arkadiusza i Modesta M.
13 P.	† Weroniki P., Glafiry P. p.
14 S.	Hilarego B.W.D.K., Fel.
15 N.	<i>2 po 3 Kr.</i> Pawła pusteln.
16 P.	Marcel. P. M. Ottona M.
17 W.	Antoniego Op. Sulpic.
18 S.	Katedry św. Piotra w Rz.
19 C.	Henryka B. W., Marty
20 P.	† Fabjana, Sebastjana.
21 S.	Agnieszki P. M.
22 N.	<i>3 po 3 Kr.</i> Wincentego,
23 P.	<i>Zaśl. N. M. P.</i> Ildefonsa
24 W.	Tymoteusza
25 Ś.	<i>Nawr. św. Pawła Ap.</i>
26 C.	Polikarpa B. M.
27 P.	† Jana Złotoustego
28 S.	Obj. Św. Agnieszki
29 N.	<i>4 po 3 Kr.</i> Franciszka S.
30 P.	Martyny M P., Sawiny P.
31 W.	Piotra N., Marceli Wd.

1 Ś.	Ignacego, Brygidy.
2 C.	Oczyszczenie N. M. P.
3 P.	† Błażeja B. M.
4 S.	Ansgarego i Andrzeja.
5 N.	<i>Starozapustna</i> Agaty P.
6 P.	Doroty P. M. Tytusa
7 W.	Romualda Op., Rysz. Kr.
8 Ś.	Jana z Matty, Emiljana
9 C.	Apolonji
10 P.	† Scholastyki, Sylwana.
11 S.	<i>Ob. NMP.</i> , Saturnina.
12 N.	<i>Mięsop.</i> Eulalji P.
13 P.	Katarzyny. P.
14 W.	Walentego K., Zenona M.
15 Ś.	Faustyna i Jowity.
16 C.	Juljanny P. M. Juljana M.
17 P.	† Donata, Franciszka M.
18 S.	Sym., Maks., Konstancji.
19 N.	<i>Zapustna</i> Konrada, M.
20 P.	Leona i Eucherjusza
21 W.	Maksymiana, Feliksa.
22 S.	† <i>Popielec</i> Kat. św. Piotra
23 C.	Piotra, Damiana.
24 P.	† Macieja Ap.
25 S.	Cezarego W. Feliksa P. W.
26 N.	<i>Wstępna</i> Aleksand. B. W.
27 P.	Leandra B. W.
28 W.	Romana.
29 S.	<i>Suchy dz.</i> Romana

Notatnik na Styczeń:

Notatnik na Luty:

MARZEC

dni 31

KWIECIEŃ

dni 30

1 C.	Albina B.W., Antoniny M.	1 N.	<i>Palmowa</i> Teodory M.
2 P.	† <i>Suchy dz.</i> Heleny Ces.	2 P.	W. Franciszka à Paulo.
3 S.	<i>Suchy dz.</i> Kunegundy C.	3 W.	W. Ryszarda W. W.
4 N.	<i>Sucha</i> Kazimierza kr., L.	4 Ś.	W. Izydora B.W.D.K.
5 P.	Euzebjusza, Teofila.	5 C.	W. Wincentego, Ireny
6 W.	Wiktora i Wiktoryna.	6 P.	† W. Wilhelma Op.
7 Ś.	Tomasza z Akwinu.	7 S.	† W. Epifanij. B.M. Sat.
8 C.	Wincent. Kadlub., Jana B.	8 N.	Zmartw. Chr. P. Dyoniz.
9 P.	† Franciszki Rzymianki.	9 P.	Wielkanoc , Marji Kleof.
10 S.	† 40 Męcz. Wiktora M.	10 W.	Ezechjela Fr. M.
11 N.	<i>Głucha</i> Konstantego W.	11 Ś.	Leona Wielkiego.
12 P.	Grzegorza Wielkiego.	12 C.	Wiktora M. Damjana
13 W.	Krystyny. Sabina. M.	13 P.	† Hermenegilda Kr. W.
14 Ś.	Matyldy Kr. W. Leona B. W.	14 S.	Walerjana i Justyna
15 C.	Klemensa Hofbauera Lon.	15 N.	<i>Przew.</i> Anastazego M.
16 P.	† Abrahama, Eufrozyny	16 P.	Marceljana i Lamperta.
17 S.	† Józefa z Arymatei Gertr.	17 W.	Aniceta i Roberta.
18 N.	<i>Środopost.</i> Gabryela A.	18 Ś.	Bogumiła W.
19 P.	<i>Józefa Oblub. N. M. P.</i>	19 C.	Tymona M.
20 W.	Eufemji M., Teodozji M.	20 P.	† Sulpicjusza i Serwilj.
21 Ś.	Benedykta Op.	21 S.	Feliksa, Anzelma.
22 C.	Katarzyny W. Bogusława	22 N.	<i>Grobu Chryst.</i> Sotera.
23 P.	† Pelagji, Teodozji.	23 P.	Władysława B. M., Jerzego.
24 S.	† Marka i Tymoteusza.	24 W.	Fidelisa kapuc.
25 N.	<i>Biała</i> Ireneusza.	25 Ś.	Marka ew. Op. św. Józefa.
26 P.	<i>Zwiast. NMP.</i> Emanuela.	26 C.	Kleta i Marcelina
27 W.	Jana Damasceńskiego.	27 P.	Teofila i Tertuljana
28 Ś.	Jana Kapistrana	28 S.	Pawła od krzyża W.
29 C.	Eustazego, Cyryla.	29 N.	<i>3 po Wielk.</i> Piotra Rob.
30 P.	† M. B. Bol. Anieli Wd.,	30 P.	Katarzyny Seneńskiej M.
31 S.	† Balbiny P. i Korneli.		

Notatnik na Marzec:

Notatnik na Kwiecień:

M A J

dni 31

CZERWIEC

dni 30

1	W.	<i>Filipa i Jakóba Ap.</i>	1	P.	† <i>Suchy dz. Jakóba, Fort.</i>
2	Ś.	Zygmunta Kr., Atanazego.	2	S.	<i>Suchy dz. Marcelina</i>
3	C.	Konst. 3-go maja	3	N.	Trójcy św , Erazma.
4	P.	† Florjana M. Moniki	4	P.	Franciszka Carac.
5	S.	Piusa V., Aniota.	5	W.	Bonifacego Walerji
6	N.	<i>4 po Wielk.</i> Jana Ap.	6	Ś.	Norberta i Kludjusza.
7	P.	Domicelli i Eufrozyny.	7	C.	Boże Ciało , Roberta op.
8	W.	<i>Stanist. B. M. K. P.</i>	8	P.	† Maksyma, Medarda.
9	Ś.	Grzegorza.	9	S.	Pryma i Felicjana.
10	C.	Izydora or.	10	N.	Małgorzaty Kr.
11	P.	† Mamerta, Maksyma	11	P.	Barnaby Ap.
12	S.	Pankracego M.	12	W.	Jana W, Onufrego pust.
13	N.	<i>5 po Wielk</i> M B Łask.	13	Ś.	Antoniego Padewskiego.
14	P.	† <i>Krzyż. dz.</i> Bonifacego	14	C.	Bazylego Wielk.
15	W.	† <i>Krzyż. dz.</i> Zofji Wd., J.	15	P.	† <i>Serca Jezus</i> , Wita, M.
16	Ś.	† <i>Krzyż. dz.</i> Jana Nep.,	16	S.	Benona, Julitty.
17	C.	<i>Wniebowst Pańskie.</i>	17	N.	Inocentego M., Adolfa
18	P.	† Feliksa kapuc. Eryka	18	P.	Efrema, Marka i Marcel.
19	S.	Piotra. Celestyna.	19	W.	Gerwazego i Protazego.
20	N.	<i>6 po Wielk.</i> Bernardyna	20	Ś.	Sylwerjusza.
21	P.	Wenata M.	21	C.	Alojzego Gonzagi.
22	W.	Julji, Heleny	22	P.	† Pauliny B. W.
23	S.	Dezyderego P. M.	23	S.	Agrypiny, Zenona.
24	C.	Joanny i Afry Zuzanny	24	N.	<i>Nar. św. Jana Chrz.</i>
25	P.	† Grzeg. VII Urbana	25	P.	Prospera, Adalberta,
26	S.	Filipa Nereusza.	26	W.	Jana i Pawła
27	N.	Zestanie Ducha św.	27	S.	Władysława Kr. Węg.
28	P.	Świąteczny Augustyna	28	C.	Ireneusza.
29	W.	Marji Magd., Teodozji	29	P.	Sw. Piotra i Pawła ap.
30	Ś.	<i>Suchy dz.</i> Feliksa I, P.	30	S.	Emilji M., Lucyny W.
31	C.	Aniel, Petroneli.			

Notatnik na Maj:

Notatnik na Czerwiec:

LIPIEC

dni 31

1	N.	<i>Najśw. krwi J. Chr.</i> Teod.
2	P.	<i>Nawiedz. NMP.</i> Mart.
3	W.	Leona P. W., Anatola B.
4	Ś.	Józefa Kalas. Prokopa op.
5	C.	Antoniego Zak. Filom. P.
6	P.	† Dominiki P. M. Łucji.
7	S.	Cyryla i Metodego Ap.
8	N.	Elżbiety Kr. Wd.,
9	P.	Weroniki P., Zenona
10	W.	7-u braci męcz., Amalji
11	Ś.	Piusa I. Pelagji P. M.
12	C.	Jana Gwalberta Op.
13	P.	† Małgorzaty, M.P. Anakl.
14	S.	Bonawentury B.
15	N.	<i>Rozest. Apost.</i> , Henryka
16	P.	<i>N.M.P. Szkapl.</i> Andrzeja
17	W.	Aleksego W., Westyny.
18	Ś.	bł. Szymona z Lipn. Kamila
19	C.	Wincentego à Paulo
20	P.	† Czesława, Emiljana.
21	S.	Praksedy Wiktora.
22	N.	Marji Magdal., Platona
23	P.	Apolinarego.
24	W.	<i>Bł. Kuneg. Kr. Pol.</i> Kryst.
25	S.	Jakóba Ap.
26	C.	<i>Anny Matki NMP.</i>
27	P.	† Natalji, Pantaleona.
28	S.	Innocentego i Wiktora
29	N.	Marty P., Olawa
30	P.	Julity i Donatylli
31	W.	Ignacego Loyoli, Hel. Wd

Notatnik na Lipiec:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SIERPIEŃ

dni 31

1	S.	<i>Piotra Ap. w Okowach</i>
2	C.	<i>NMP. Anielsk.</i> , Alf. BWD.
3	P.	† Znal. rel. św. Szczep.
4	S.	Dominika Arystar.
5	N.	<i>N.M.P. Śnieżnej</i> , Afry
6	P.	<i>Przem. Pańskie</i> Sykstusa
7	W.	Kajetana, Donata.
8	S.	Cyrjaka,
9	C.	Romana, Rustyka.
10	P.	† Wawrzyńca, Bogdana
11	S.	Zuzanny i Dygny
12	N.	Klary P., Hilarji P.
13	P.	Hipolita i Kassjana
14	W.	† Wig. Euzebjusza.
15	S.	Wniebowzięcie NMP.
16	C.	<i>Joachima O. NMP.</i> i Roch.
17	P.	† <i>Jacka W. Pawła</i> i Julj.
18	S.	Firmina, Agapita
19	N.	Marjana W. Juljusza M.
20	P.	Bernarda Op. Samuela.
21	W.	Joanny Fremiot Wd.
22	S.	Symforjana i Tymot.
23	C.	Filipa i Benicjusza
24	P.	† <i>Bartłomieja Ap.</i> P.
25	S.	Ludwika Kr. Węg.
26	N.	<i>N. M. P. Jasn.</i> , Ireneusza
27	P.	Przen. rel. św. Kazim. W.
28	W.	Augustyna
29	Ś.	<i>Ścięcie gł. św. Jana Chrz.</i>
30	C.	Róży Limańskiej
31	P.	† Rajmunda

Notatnik na Sierpień:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

WRZESIEŃ

dni 30

PAŹDZIERNIK

dni 31

1	S.	Idziego Op., Bronisławy	1	P.	<i>Jana z Dukli</i> Remigj.
2	N.	Stefana Kr. W.	2	W.	Aniołów Stróżów
3	P.	Szymona Słupnika	3	S.	Kandyda i Ewalda
4	W.	Rozalji P.	4	C.	Franciszka Seraf.
5	S.	Wawrzyńca Justa.	5	P.	† Placyda M.
6	C.	Eugenjusza i Petronjusza	6	S.	Brunona W.
7	P.	† Jana M., Reginy P.	7	N.	<i>N. M. P. Róż.</i> Marka.
8	S.	<i>Nar. N.M.P.</i>	8	P.	Pelagji i Brygity
9	N.	Sergjusza, Gorgonjusza	9	W.	Dyonizego B. M.
10	P.	Mikołaja z Tolentino.	10	S.	Franciszka
11	W.	Prota i Jacka	11	C.	Placydy, Firminy B. W.
12	S.	<i>Im. Marji</i> , Gwidona.	12	P.	† Maksymil. Ludw. Bert.
13	C.	Eugenji P., Filipa M.	13	S.	Edwarda Kr. W.
14	P.	† Podw. Krz. św.	14	N.	Kaliksta, Ewarysta
15	S.	<i>M.B. Bolesnej</i> , Nikodema	15	P.	Teresy P.
16	N.	Łufemji P. M.	16	W.	Martyniana i Saturjana
17	P.	Zamberta Hildegardy	17	S.	Wiktora, Małgorzaty Jadw.
18	W.	Józefa, Ireny	18	C.	<i>Łukasza ew.</i> Justa
19	S.	† <i>Suchy</i> , dz. Januarego.	19	P.	† Piotra z Alkantary
20	C.	Eustachjusza.	20	S.	<i>Jana Kantego</i> , Ireny
21	P.	† <i>Suchy dz. Mateusza</i>	21	N.	Urszuli, Hilarjona.
22	S.	<i>Suchy dz. Tomasza B. W</i>	22	P.	Korduli i Alodji
23	N.	Tekli P. M. i Lina pap.	23	W.	Seweryna i Romana
24	P.	<i>NMP. od wyk. niewoln.</i>	24	S.	<i>Rafala Arch.</i>
25	W.	<i>Bł. Ładystawa z Giel.</i>	25	C.	Kryspina i Kryspiniana
26	S.	Cyprjana i Justyny.	26	P.	† Ewarysta
27	C.	Koźmy i Damiana	27	S.	Sabiny, Frumencjusza
28	P.	† Wacława Kr. M.	28	N.	<i>Szymona i Tadeusza</i>
29	S.	<i>Michała Archaniota</i>	29	P.	Narcyza i Euzebj
30	N.	Hieronima kapł	30	W.	Germana i Serapiona
			31	S.	Olimpjusza

Notatnik na Wrzesień:

Notatnik na Październik:

LISTOPAD

dni 30

GRUDZIEŃ

dni 31

1	C.	Wszystkich Świętych	1	S.	Eligjusza B. W., Natalji.
2	P.	† <i>Dzień Zad.</i> , Jerzego	2	N.	<i>1 Adw.</i> Bibianny.
3	S.	Huberta, Sylwji.	3	P.	Franciszka Ks.
4	N.	Karola Boromeusza.	4	W.	Barbary, Piotra Chryzol.
5	P.	Zacharjasza, Elżbiety	5	S.	Sabby, Niceta
6	W.	Leonarda Feliksa	6	C.	Mikołaja, Leoncji
7	Ś.	Nikandra i Karyny.	7	P.	† Ambrożego
8	C.	Godfryda i Maura.	8	S.	Niep. Poczęcie N. M. P.
9	P.	† Teodora M.	9	N.	<i>2 Adw.</i> Walerji i Leokadji
10	S.	Andrzeja z Awelinu	10	P.	<i>N. M. P. Loretańskiej</i>
11	N.	Marcina B. W.	11	W.	Damazego. Sabina
12	P.	Marcina P.M., 5-ciu br. m.	12	Ś.	Aleksandra M.
13	W.	<i>Stanisł. Kostki</i> , Dydaka.	13	C.	Łucji P. M., Otylji P.
14	Ś.	Jukunda, Józefata.	14	P.	† Dyoskora i Herona.
15	C.	Leopolda W. i Gertrudy	15	S.	Walerjana B., Wiktora M.
16	P.	† Edmunda B. W.	16	N.	<i>3 Adw.</i> Euzebjusza
17	S.	Grzegorza cudotw.	17	P.	<i>Eazarza B.</i>
18	N.	Odon P.	18	W.	Gracjana M.
19	P.	Elżbiety Kr. Wd.	19	Ś.	† <i>Suchy dz.</i> Darjusza
20	W.	Feliksa Walezjusza.	20	C.	Teofila i Zenona
21	Ś.	<i>Ofiar. N. M. P.</i> Alberta.	21	P.	† <i>Suchy dz.</i> Tomasza Ap.
22	C.	Cecylji P. M., Marka	22	S.	† <i>Suchy dz.</i> Herona i Zen.
23	P.	† Klemensa, Felicytaty	23	N.	<i>4 Adw.</i> Wiktorki P
24	S.	Jana od Krzyża W.	24	P.	† <i>Wigilja</i> Irminy. A. E.
25	N.	Katarzyny, Erazma.	25	W.	Narodz. Chr. Pana.
26	P.	Piotra, Konrada	26	Ś.	Szczepana męcz.
27	W.	Wirgiljusza	27	C.	<i>Jana Apostoła Ewang.</i>
28	Ś.	Mansweta, Rufa.	28	P.	† <i>Młodzianków</i>
29	C.	Saturnina i Filemona	29	S.	Tomasza B.
30	P.	† <i>Andrzeja Ap.</i> Justyny	30	N.	Eugenjusza B. W.
			31	P.	Sylwestra, Melanji

Notatnik na Listopad:

Notatnik na Grudzień:

Terminy zawodów sportowych w r. 1928

Zawody narciarskie w kraju

W styczniu:

1. Zakopane — Skoki na Krokwi.

6. Zakopane — Skoki na Krokwi.

7. Zakopane. Mistrzostwo Tatr. Bieg rozstawny 5 x 10 klm. Mistrz. PZN.

8. Zakopane. Mistrz Tatr. Bieg Zjazdowy.

14. Krynica. Mistrz. Krynicy. Bieg 18 klm., bieg pań.

15. Krynica. Mistrz. Krynicy. Skoki eliminacyjne.

19. Zakopane. Bieg 50 klm. Mistrz. PZN.

20. Zakopane. Mistrz. Zakopanego, bieg 18 klm. — Bieg pań o mistrz. Polski.

21. Zakopane. Skoki (kwalifikacyjne).

28. Lwów. Mistrz. Lwowa. Bieg 18 klm.

29. Lwów. Mistrz. Lwowa. Skoki.

W lutym:

2. Zakopane. Bieg 30 klm. o puchar T. K. U.

4. Bielsko. Mistrz. Śląska. Bieg 18 klm.

5. Bielsko. Mistrz. Śląska. Skoki.

11. Cieszyn.—Bieg 18 klm.

12. Cieszyn.—Skoki.

18—19. Zawody juniorów w całej Polsce.

25—26. Zawody w Żywcu.

W marcu:
1—4. Zawody o mistrzostwo Polski.

Zawody narciarskie zagranicą

Mistrzostwa Francji w Chamonix 27—30.I.

Mistrzostwa Szwecji w Sztokholmie 28—9.I.

Mistrzostwo Austrii w Kitzbühel (Tyrol) 5.II.

Mistrzostwo Czechosłowacji

w Radhost. koło Morawskiej Ostrawy 12—15.I.

Mistrzostwa Niemiec w Feldbergu (Szwarcwald) 23—6.II.

Mistrzostwa Norwegji w Oslo i na skoczni Holmenkollen 29.II.—4.III.

Zawody Łyżwiarskie

14 i 15.I. Mistrzostwa Warszawy w jeździe szybkiej i figurowej.

28 i 29.I. Mistrzostwa Polski w jeździe szybkiej i figurowej w Poznaniu.

4 i 5 marca, w Davos — mi-

strzostwa światowe w jeździe szybkiej.

5 i 6 marca, w Londynie — mistrzostwa świata w jeździe figurowej pań i parami.

18 i 19 lutego, w Berlinie — mistrzostwa świata w jeździe figurowej panów.

Zimowe Igrzyska Olimpijskie w St. Moritz

Od 11 do 20 lutego.

Program tegorocznych zimowych Igrzysk Olimpijskich jest bardzo bogaty i urozmaicony. Obejmuje on w zasadzie następujące sporty: łyżwiarstwo, narciarstwo, hockey na lodzie i saneczkarstwo.

Igrzyska zaczynają się w dniu 11 lutego i trwać będą 9 dni. Szczegółowy program ich jest następujący:

Sobota, 11 lutego.

10 godz. Uroczyste otwarcie igrzysk, poczem pierwszy mecz hokejowy.

Po południu. Dwa mecze hokejowe.

Niedziela, 12 lutego.

8 godz. Drużynowy narciarski bieg wojskowy.

Od godz. 9-ej. Trzy mecze hokejowe.

Po południu. Wyścigi konne na śniegu.

Poniedziałek, 13 lutego.

8 godz. Długodystansowy bieg narciarski.

Od godz. 9—12. Bieg łyżwiarski na 500 mtr., oraz 2 mecze hokejowe.

Po południu. 1 lub 2 mecze hokejowe. Bieg łyżwiarski na 500 mtr.

Wtorek, 14 lutego.

8 godz. Bieg narciarski.

Od godz. 9—12. Bieg łyżwiarski na 1500 mtr. Konkurs popisowej jazdy na łyżwach (figury przepisowe) pań i panów. Jeden lub dwa mecze hokejowe.

Po południu. Bieg łyżwiarski na 10.000 mtr. Jeden lub dwa mecze hokejowe.

Środa, 15 lutego.

9—12 godz. Konkurs figurowej jazdy na łyżwach (figury dowolne) pań i panów. 1—2 mecze hokejowe.

Po południu. 1 lub 2 mecze hokejowe.

Czwartek, 16 lutego.

9—12 godz. Konkurs saneczkarski na skeletonach. Dalszy ciąg jazdy figurowej na łyżwach.

Po południu. Konkurs figurowej jazdy na łyżwach parami.

Konkurs saneczkarski na bobslejach.

Piątek, 17 lutego.

9 godz. Bieg narciarski.

9—12 godz. Dwa półfinałowe mecze hokejowe.

Po południu. Konkurs saneczkarski na bobslejach.

Sobota, 18 lutego.

Cały dzień. Skoki narciarskie.

Niedziela, 19 lutego.

Rano. Mecz hokejowy: finał o trzecie i czwarte miejsce.

Po południu. Finałowy mecz

hokejowy o pierwsze i drugie miejsce.

Uroczyste zamknięcie zimowych Igrzysk Olimpijskich, ogłoszenie wyników, rozdanie nagród i dyplomów.

Terminy zawodów lekkoatletycznych krajowych na rok 1928

25.III. Wiosenny narodowy bieg naprzelaj panów w Warszawie.

31.VIII, 1 i 2.IX. Zawody główne o mistrzostwo Polski dla panów w Warszawie.

31.VIII, 1 i 2.IX. Zawody główne o mistrzostwo Polski dla pań w Krakowie.

22.IX. Bieg z przeszkodami (steeplechase) w Łodzi.

22.IX. Pięciobój panów o

mistrzostwo Polski we Lwowie.

28—29.IX. Dziesięciobój o mistrzostwo Polski dla panów w Wilnie.

29.IX. Maraton w Poznaniu.

29.IX. Pięciobój pań o mistrzostwo Polski w Toruniu.

14.X. Bieg naprzelaj dla pań w Katowicach.

21.X. Bieg naprzelaj dla panów w Lublinie.

Terminy zawodów pływackich na rok 1928

Czerwiec:

Mistrzostwa okręgowe w całym kraju.

13—14—15.VII. Zawody o mistrzostwo Polski.

21—22.VII. Mistrzostwa sło-
wiańskie w Pradze.

4—11.VIII. Zawody pływac-

kie podczas IX Igrzysk Olimpijskich.

18—19.VIII. Zawody międzynarodowe w Warszawie.

26.VIII. Długodystansowe mistrzostwa Polski.

1—2.X. Turniej piłki wodnej o mistrzostwo Polski.

Program IX Igrzysk Olimpijskich w Amsterdamie

od 17 maja do 12 sierpnia.

Od 17 maja do 26 maja—turniej hokeya na trawie.

Od 27 maja do 15 czerwca --
turniej piłki nożnej.

28 lipca.

Uroczyste otwarcie IX Igrzysk. Ciężka atletyka.

29 lipca.

Lekka atletyka.

Szermierka.

Ciężka atletyka.

30 lipca.

Lekka atletyka.

Szermierka.

Wolne walki.

31 lipca.

Lekka atletyka.
 Szermierka.
 Wolne walki.
 Pięciobój strzelecki.

1 sierpnia.

Lekka atletyka.
 Szermierka.
 Wolne walki.
 Pięciobój pływacki.

2 sierpnia.

Lekka atletyka.
 Szermierka.
 Walki grecko-rzymskie.
 Pięciobój szermierczy.
 Żeglarstwo.

3 sierpnia.

Lekka atletyka.
 Szermierka.
 Walki grecko-rzymskie.
 Pięciobój hippiczny.
 Kolarstwo: bieg szosowy.
 Żeglarstwo.

4 sierpnia.

Lekka atletyka.
 Szermierka.
 Walki grecko-rzymskie.
 Pięciobój lekko-atletyczny.
 Żeglarstwo.
 Pływanie.

5 sierpnia.

Kolarstwo — bieg na torze.
 Walki grecko-rzymskie.
 Szermierka.
 Pływanie.
 Żeglarstwo.

6 sierpnia.

Lekka-atletyka — bieg maratoński.
 Szermierka.
 Pływanie.
 Wioślarstwo.
 Żeglarstwo.

7 sierpnia.

Szermierka.
 Żeglarstwo.
 Pływanie.
 Wioślarstwo.
 Boks.
 Korfbal (Demonstracja narodowa).

Lacrosse (Demonstracja zagraniczna).

8 sierpnia.

Szermierka.
 Gimnastyka.
 Żeglarstwo.
 Pływanie.
 Wioślarstwo.
 Boks.

9 sierpnia.

Gimnastyka.
 Szermierka.
 Żeglarstwo.
 Pływanie.
 Boks.
 Hippika.
 Wioślarstwo.

10 sierpnia.

Pokazy gimnastyczne.
 Gimnastyka.
 Szermierka.
 Pływanie.
 Wioślarstwo.
 Boks.
 Hippika.

11 sierpnia.

Szermierka.
 Hippika.
 Pływanie.
 Boks.

12 sierpnia.

Hippika.
 Uroczyste zamknięcie IX Igrzysk, ogłoszenie wyników, rozdanie nagród i dyplomów.

ASŁO OLIMPIJSKI

Igrzyska IX Olimpijady, bezkrwa-
we zmagania się przedstawicieli tęży-
zuy fizycznej narodów całego świata,
odbędą się w roku 1928 w St. Moritz
i Amsterdamie.

Polska na zawodach tych nie tylko
musi być obecna, lecz i zająć miejsce
odpowiadające jej stanowisku mocar-
stwowemu i odwiecznej kulturze.

Obowiązkiem rzeszy sportowej jest
dać wszystko z siebie, aby przez wzmo-
żoną pracę i poświęcenie wywalczyć
zaszczytne miejsce barwom polskim.

Obowiązkiem społeczeństwa, w i-
mię wielkości Polski, jest usiłowania
te moralnie i materialnie poprzeć.

Historja igrzysk olimpijskich

W roku 776 przed Chrystusem rozpoczęły się Igrzyska Sportowe w starożytnej Grecji. Odbywały się one w mieście Olimpji, stąd powstała do dziś używana nazwa ich „olimpijskie“. Greckie igrzyska olimpijskie gromadziły początkowo jedynie zawodników kraju Elidy, stolicą którego była Olimpja. Z biegiem czasu udział w nich brali zawodnicy wszystkich państw Grecji. Igrzyska odbywały się co cztery lata i połączone były z wielkimi uroczystościami, z biegiem czasu stając się najwybitniejszą uroczystością starożytnej Hellady. Zawody ówczesne składały się z biegów, rzutu dyskiem, oszczepem i kulą, skoków i wyścigów wozów. Igrzyska greckie upadać zaczęły z chwilą, gdy obok amatorów brać w nich udział zaczęli również zawodowcy, co poderwało moralną stronę igrzysk.

Ogółem odbyło się w starożytności 293 Igrzyska Olimpijskie, ostatnie z nich już w początkach ery chrześcijańskiej.

W wieku XIX dokonywane w starożytnej Olimpji prace wykopaliskowe odkryły współczesnym całe piękno dawnych urządzeń sportowych, naprowadzając zarazem na myśl wskrzeszenia pięknej tradycji igrzysk olimpijskich. Inicjatywę w tym kierunku dał Francuz, baron Pierre de Coubertin, który w roku 1892 stworzył pierwszy międzynarodowy komitet, złożony z przedstawicieli sportu poszczególnych państw, powołany do wskrzeszenia instytucji igrzysk olimpijskich.

W listopadzie 1894 r. odbył się w Paryżu pierwszy międzynarodowy kongres sportowy, który powołał do życia Międzynarodowy Komitet Olimpijski. Jednocześnie postanowiono organizować co 4 lata Igrzyska Olimpijskie.

Idea nowoczesnych Igrzysk Olimpijskich wpłynęła pozytywnie na rozwój życia sportowego we wszystkich krajach. Zbliżyła rozmaite państwa na polu sportowym, podniosła ambicje narodowe i rozwinęła pragnienie zwycięstwa. Wyniki, osiągane na poszczególnych Igrzyskach stale się polepszają.

Programy Igrzysk stopniowo rozszerzano. Na pierwszych Igrzyskach w programie znalazły się jedynie: lekka atletyka, ciężka atletyka, szermierka, tenis, pływanie i kolarstwo.

W roku 1900 przybywa wioślarstwo, w 1906 r. — piłka nożna, w 1908 r. — pięciobój klasyczny, w 1912 r. — bieg naprzelaj, w 1920 r. — dziesięciobój, w 1924 r. — sporty zimowe, rugby i t. d.

Ponieważ w Igrzyskach Olimpijskich brać mogą udział pod własnym sztandarem tylko te narody, które posiadają własną państwowość. Polska na Igrzyskach przedwojennych reprezentowana nie była. Poszczególni zawodnicy polscy do czasu wojny występowali w barwach Austrii, Rosji lub Niemiec. W Międzynarodowym Komitecie Olimpijskim — reprezentowana jest tedy Polska dopiero od roku 1920, wtedy bowiem z ramienia Polski zasiadł w Komitecie ks. Stefan Lubomirski. Od roku 1923 przedstawicielem Polski w Międz. Komitecie Olimpijskim jest ks. Kazimierz Lubomirski.

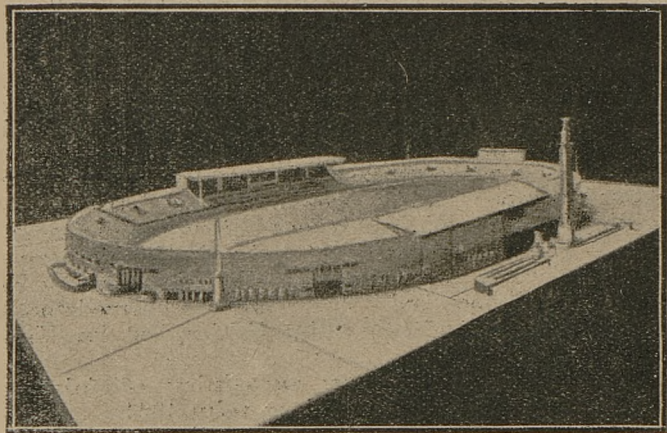
Po raz pierwszy polscy zawodnicy oficjalnie udział brali w Igrzyskach Olimpijskich w roku 1924.

Pierwsze nowoczesne Igrzyska Olimpijskie odbyły się w roku 1896 w Atenach.

- II Igrzyska — w 1900 r. w Paryżu,
  - III „ — „ 1904 r. w St. Louis,
  - IV „ — „ 1908 r. w Londynie
  - V „ — „ 1912 r. w Sztokholmie,
  - VI „ — „ 1916 r. wyznaczone w Berlinie
nie odbyły się z powodu wojny.
  - VII Igrzyska — w 1920 r. w Antwerpii,
  - VIII „ — „ 1924 r. w Paryżu,
  - IX „ — „ 1928 r. w Amsterdamie.
-

Stadjon Olimpijski

Amsterdam już od lat piętnastu posiada najwspanialszy w Holandji stadjon sportowy. Lecz stadjon nie był w stanie odpowiedzieć wielkim wymaganiom olimpijskim. Dlatego Holenderski Komitet Olimpijski, uzyskawszy niezbędne fundusze wybudował olbrzymi stadjon olimpijski, będący w chwili obecnej na wykończeniu.

*Stadjon Olimpijski w Amsterdamzie.
Plan plastyczny.*

Stadjon, położony o parę kilometrów poza miastem, połączony został z Amsterdamem szerokimi alejami. W pobliżu stadjonu znajduje się olbrzymi budynek-garaż, mogący pomieścić 3000 aut i 2000 rowerów.

Dookoła boiska piłki nożnej znajduje się wspaniała bieżnia lekko-atletyczna, długości 400 mtr. i szerokości 8 mtr. Ponad bieżnią przeprowadzony jest wokół stadjonu betonowy tor kolarski. Szatnie, bufety, biura, pokoje lekarskie i t. d. znajdują się pod trybunami.

Konkursy w boksie, walkach, szermierce, odbywać się będą w specjalnych pawilonach. Dla pływania wybudowano specjalny, bardzo piękny basen. Turniej tenisowy odbędzie się na trzech kortach, otoczonych trybunami, które pomieścić mogą około 7000 widzów. Ponadto do dyspozycji olimpijczyków dane będzie 10 kortów tenisowych dla treningu. Wioślarstwo i żeglarstwo odbywać się będą w basenach, położonych niedaleko stolicy.

Wyniki

VIII Igrzysk

Olimpijskich

z roku 1924 w Paryżu

dla notatek porównawczych

Z IX Olimpiadą

roku 1928

w St. Moritz i Amsterdamie

Lekka atletyka

P A R Y Z 1 9 2 4

Amsterdam 1928

Konkurencje	Miej- see	Zawodnik	Państwo	Czas	Zawodnik	Państwo	Czas
100 m.	1.	Abrahams	Anglja	10,6 s.			
	2.	Scholz	U. S. A.				
	3.	Porritt	(N. Zelandja)				
200 m.	1.	Scholz	U. S. A.	21,6 s.			
	2.	Paddock	"				
	3.	Liddel	Anglja	47,6 s.			
400 m.	1.	Liddel	U. S. A.				
	2.	Fitch	U. S. A.				
	3.	Butler	Anglja	1:52,4			
800 m.	1.	Lowe	"				
	2.	Martin	Szwajcarja				
	3.	Enck	U. S. A.	3:53,6			
1.500 m.	1.	Nurmi	Finlandja				
	2.	Scharer	Szwajcarja				
	3.	Stallard	Anglja	14:31,2			
5.000 m.	1.	Nurmi	Finlandja				
	2.	Ritola	"				
	3.	Wide	Szwecja	30:23,8			
10.000 m.	1.	Ritola	Finlandja	30:50,8			
	2.	Wide	Szwecja				
	3.	Bergh	Finlandja	9:33,6			
Bieg z prze- skodami	1.	Ritola	"				
3.000 m.	2.	Katz	"				
	3.	Bontemps	Francja	32:54,8			
Bieg na- przetaj	1.	Nurmi	Finlandja				
10.650 m.	2.	Ritola	U. S. A.	41"			
4 x 100 m.	3.	Johnston	"				
	1.	Stany Zjedn.					
	2.	Anglja					
	3.	Holandja					
4 x 400 m.	1.	Stany Zjedn.					
	2.	Szwecja					
	3.	Anglja					
Bieg dru- żynowy na 3.000 m.	1.	Nurmi	Finlandja	8:32			
	2.	Ritola	"				
	3.	Mac Donald	Anglja				

to samo—	1.	Finlandja	8 pkt.
klasyfikacja	2.	Anglja	14 "
w/g państw	3.	Stany Zjedn.	25 "
110 m.	1.	U. S. A.	15 s.
z płotkami	2.	Afr. Połudn.	
400 m.	3.	Sawecja	52,6
	1.	Finlandja	
z płotkami	3.	U. S. A.	
Maraton	1.	Finlandja	2:41:22,6
42,195 km.	2.	Włochy	2:47:19,6
	3.	U. S. A.	2:48:14
Chód	1.	Włochy	47:49
10.000 m.	2.	Anglja	
Skok wzwyż	3.	Afr. Półn.	198 cm.
z rozbiegiem	1.	U. S. A.	195 "
	2.	Brown	192 "
Skok wdal	3.	Francja	
z rozbiegiem	1.	U. S. A.	7 m. 445
	2.	D. Hubbard	7 m. 275
Trójskok	3.	Gourdin	7 m. 260
	1.	Hansen	15 m. 525
	2.	Winfier	15 m. 425
	3.	Bruneto	15 m. '97
	1.	Tunlos	3 m. 95
Skok o	2.	Barnes	3 m. 95
tycze	3.	Graham	3 m. 90
	1.	Brooker	62 m. 87
Rzut osz-	2.	Myrba	60 m. 82
czepem	3.	Lindstrom	58 m. 35
	1.	Oberst	46 m. 15,5
Rzut	2.	C. Houser	44 m. 95
dyskiem	3.	V. Nittymaa	44 m. 83
	1.	T. Lieb	14 m. 995
Rzut kula	2.	Houser	14 m. 985
(7,25 kg.)	3.	Harrauft	14 m. 64
	1.	Hills	53 m. 295
Rzut	2.	Tootel	50 m. 84
miotem	3.	Mac Grath	48 m. 75
	1.	Nokes	14 pkt.
Pięciobój	2.	Lehtonen	16 "
klasyczny	3.	Somfay	18 "
		U. S. A.	
		Legendre	

Strzelanie

P A R Y Z 1 9 2 4

Amsterdam 1928

Miej- sce	Zawodnik	Państwo	Zawonik	Państwo
Do tarczy. Broń dowolna, Odł. 600 m. 20 strz.				
	1. Fischer	U. S. A.		
	2. Osburn			
	3. Larsen	Danja		
Karabinek kal. 22, odl. 50 m. 40 strzałów. Możliwych 400 punktów.				
	1. Coquilla de Lisle	Francja	398 pkt.	
	2. Dinviddie	U. S. A.	396 "	
	3. Hartman	Szwajcjarja	394 "	
Pistolet. Odł. 25 m. 18 strzałów.				
	1. Bailey	U. S. A.		
	2. Carlberg	Szwecja		
	3. Hannelius	Szwajcjarja		
Strzelanie drużynowe. Broń woln a. Drużyny z 5 strzelców				
po 100 strzałów na każdy dystans: 400, 600 i 800 m. możliwych 750 pkt.				
	1. Stany Zjednoczone		676 pkt.	
	2. Francja		643 "	
	3. Haiti		636 "	
Strzelanie z broni myśli. do biegnącego jelenia. Strzał pojedynczy.				
	1. Boles	U. S. A.	40 pkt.	
	2. Mackworth-Prad	Anglja	39 "	
	3. Olsen	Norwegja	39 "	
To samo — strzał podwójny.				
	1. Olsen	Norwegja	76 pkt.	
	2. Mackworth-Prad	Anglja	73 "	
	3. Swahn	Szwecja	72 "	
To samo — zawody drużynowe, po 4 strzelców w drużynie, strzał pojedynczy.				
	1. Norwegja		160 pkt.	
	2. Szwecja		134 "	
	3. Stany Zjednoczone		148 "	

To samo — strzał podwójny.

1. Anglja
2. Norwegja
3. Szwecja

Strzelanie z broni myśl. do gołębia z gliny.

1. Halasy
2. Hubert
3. Hugher

Węgry
Finlandja
U. S. A.

To samo — zawody drużynowe.

1. Stany Zjednoczone
2. Kanada
3. Finlandja

363 pkt.
360 „
360 „

Łyżwiarstwo

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

Konkurencje	Miejsce	Zawodnik	Państwo	Czas	Zawodnik	Państwo	Czas
500 mtr.	1.	Jewtraw	U. S. A.	44 s.			
	2.	Olsen	Norwegja	44,2 s.			
	3.	Thumberg	Finlandja	44,8 s.			
1.500 mtr.	1.	Thumberg	Finlandja	2.20,8 s.			
	2.	Larsen	Norwegja	2.22 s.			
	3.	Movre	U. S. A.	2.25 s.			
5.000	1.	Thumberg	Finlandja	8.39 s.			
	2.	Skutnabb	"	8.48 s.			
	3.	Larsen	Norwegja	8.50,2 s.			
10.000	1.	Skutnabb	Finlandja	18.04,8 s.			
	2.	Thumberg	Finlandja	18.07,8 s.			
	3.	Larsen	Norwegja	18.12,2 s.			
Jazda figur. pań.	1.	Plank-Szabo	Austrja	7 pkt.			
	2.	Louybram	Ameryka	14 „			
	3.	Muckelt	Anglja	36 „			
Jazda figur. panów	1.	Grafstrom	Szwecja	10 „			
	2.	Böckl	Austrja	13 „			
	3.	Gautschl	Szwajcarja	22 „			

Konkurencje	Miej- sce	Zawodnik	Państwo	Czas	Miej- sce	Zawodnik	Państwo	Czas
Jazda figur. parymi	1.	Berger i pani Engelmann	Austria	9 "				
	2.	pp. Jacobson	Finlandja	17,5 "				
	3.	Brunet — Joly	Francja	22 "				

Narciarstwo

P A R Y Ż 1 9 2 4				Amsterdam 1928			
	Miej- sce	Zawodnik	Państwo	Zawodnik	Państwo	Czas	Czas

50 klm.	1.	Haug	Norwegja	3.42,32			
	2.	Stromstad	Norwegja	3.44,33			
	3.	Grottnumsbrauten	Norwegja	3.47,46			
18 klm.	1.	Haug	Norwegja	1.14,31			
	2.	Grottnumsbrauten	Norwegja	1.15,51			
	3.	Nikt.	Finlandja	1.16,26			
Bieg wojsk. patrol, 30 klm. ze strzel.	1.	Szwajcarja		3.56,60			
	2.	Finlandja		4.10			
	3.	Francja		4.18,53			
Bieg zło- ny, (18 klm. i skoki).	1.	Haug	Norwegja	18.906 pkt.			
	2.	Stromstad	Norwegja	18.219 "			
	3.	Grottnumsbrauten	Norwegja	17.851 "			
Skoki	1.	Thams	Norwegja	18,96 "			
				(skoki 49 i 49 mbr.)			
	2.	Bonna	Norwegja	18,6891 pkt.			
				(skoki 47,5 49 mtr.)			
	3.	Haug	Norwegja	18 pkt.			
				(skoki 44 i 44,5 mtr.)			

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

1. Kanada, 2. Stany Zjednoczone, 3. Anglja, 4. Szwajcaria.
 Wyniki gier: Kanada — Czechy 30 : 0; Szwecja — Szwajcaria 9 : 0;
 U. S. A. — Belgja 19 : 0; Kanada — Szwecja 23 : 0; Kanada — Szwaj-
 carja 33 : 0; U. S. A. — Szwecja 20 : 3; U. S. A. — Anglja 11 : 0;
 Francja — Belgja 7 : 5; Szwecja — Czechy 9 : 3; Czechy — Szwajcaria
 11 : 2; Anglja — Francja 15 : 2; Anglja — Belgja 19 : 3; U. S. A. —
 Francja 22 : 0.
 Gry końcowe: Kanada — Anglja 19 : 2; Ameryka — Anglja 11 : 0;
 Anglja — Szwecja 4 : 3.
 Finał: Kanada — U. S. A. 6 : 1.

Konkurs na bobslejach

Sanecki: trzy sześciuosobowe, 4 zjazdy na torze 1.400 mtr. długości.

1. Szwajcaria	(Scherrer)	5:45.54
2. Anglja	(Broome)	5:48.83
3. Belgja	(Mulder)	6:02.29
4. Francja	(Berg)	6:22.35
5. Anglja	(Horion)	6:40.71
6. Włochy	(Obexer)	7:15.41

Rugby

1. Stany Zjednoczone
 2. Francja
 3. Rumunja

Piłka nożna

1. Urugwaj
 2. Szwajcaria
 3. Szwecja
 4. Holandia

Wyniki:

I runda: Włochy — Hiszpanja 1:0; Czechy — Turcja 5:2; Szwajcarja Litwa 9:0; U. S. A. — Estonia 1:0; Urugwaj — Jugosławja 7:0; Węgry — Polska 5:0.

II runda: Francja — Lotwa 7:0; Holandja — Rumunja 6:0; Irlandja — Bułgarja 1:0; Szwajcarja — Czechy 1:0; Egipt — Węgry 3:0; Szwecja — Belgja 3:1; Urugwaj — U. S. A. 3:0; Włochy — Luksemburg 2:0.

III runda: Urugwaj — Francja 5:1; Szwecja — Egipt 5:0; Holandja — Irlandja 3:1; Szwajcarja — Włochy 2:1.

Półfinały:

Szwajcarja — Szwecja 2:1; Urugwaj — Holandja 3:1.

Finał:

Urugwaj — Szwajcarja 3:0.
Mecz o trzecie miejsce:
Szwecja — Holandja 3:1.

Szermierka

Paryż 1924.

Konkurencje	Miej. Nazw. zawodnika	Państwo	Wiosę zwycięzców
Floryt panów indywidualne	1. Ducret	Francja	7
	2. Cattiau	Belgja	6
	3. Van Hamme	Danja	4
Floryt pań indywidualne	1. Osier	Danja	5
	2. Davis	Anglja	4
	3. Herscher	Danja	3
Floryt zawodowy drużynowe 4 zawodn.	1. Francja		—
	2. Belgja		—
	3. Węgry		—
	4. Delporte		8
Indywidualne	1. Ducret	Belgja	7
	2. Hellsten	Francja	7
	3. Belgja	Szwecja	—
Szpadz drużynowe	1. Włochy		—
	2. Posta		5
	3. Duceret		5
Szable Indywidualne	1. Garai		—
	2. Włochy		5
	3. Węgry		—
Szable Zawodowy drużynowe	1. Włochy		—
	2. Węgry		—
	3. Holandja		—

Amsterdam 1928.

Konkurencje	Miej. Nazw. zawodnika	Państwo	Wiosę zwycięzców
Floryt panów indywidualne	1. Ducret	Francja	7
	2. Cattiau	Belgja	6
	3. Van Hamme	Danja	4
Floryt pań indywidualne	1. Osier	Danja	5
	2. Davis	Anglja	4
	3. Herscher	Danja	3
Floryt zawodowy drużynowe 4 zawodn.	1. Francja		—
	2. Belgja		—
	3. Węgry		—
	4. Delporte		8
Indywidualne	1. Ducret	Belgja	7
	2. Hellsten	Francja	7
	3. Belgja	Szwecja	—
Szpadz drużynowe	1. Włochy		—
	2. Posta		5
	3. Duceret		5
Szable Indywidualne	1. Garai		—
	2. Włochy		5
	3. Węgry		—
Szable Zawodowy drużynowe	1. Włochy		—
	2. Węgry		—
	3. Holandja		—

Polo

Paryż 1924

Amsterdam 1928

1. Argentyna
2. Stany Zjednoczone
3. Anglja

4 zwyc. 8 pkt.
3 " 6 "
2 " 4 "

Podnoszenie ciężarów

Paryż 1924

Amsterdam 1928

Waga

Miej-
sco

Zawodnik

Państwo

Zawodnik

Państwo

I półciężka

1. Gabetti
2. Stadler
3. Reiman

Włochy
Austria
Szwajcaria

II lekka

1. Decottignoles
2. Zverzina
3. Durdy

Francja
Austria
Czechy

III średnia

1. Galimberti
2. Neuland
3. Kikkas

Włochy
Estonja
"

IV półciężka

1. Rigoulot
2. Hennenberger
3. Friedrich

Francja
Szwajcaria
Austria

V ciężka

1. Tomani
2. Aigner
3. Tammer

Włochy
Austria
Estonja

Walka grecko-rzymska

Amsterdam 1928

Zawodnik Państwo

Paryż 1924.

Waga Miejsc Zawodnik Państwo

Waga	Miejsc	Zawodnik	Państwo
I kogucia	1.	Putsep	Estonja
	2.	Ahlfors	Finlandja
	3.	Ikonen	"
II piórkowa	1.	Antilla	"
	2.	Toivola	"
	3.	Malmber	Szwecja
III lekka	1.	Friman	Finlandja
	2.	Keresztes	Węgry
	3.	Westerlund	Finlandja
IV średnia	1.	Westerlund	"
	2.	Linfors	"
	3.	Steinberg	Estonja

Wolna walka

I kogucia	1.	Pihlajamaki	Finlandja
	2.	Makinen	U. S. A.
	3.	Hines	"
II piórkowa	1.	Reed	"
	2.	Newton	Japonja
	3.	Naitoh	U. S. A.
III lekka	1.	Vis	Finlandja
	2.	Wikstrom	"
	3.	Haavisto	Szwajcarja
IV bantowa	1.	Gerhi	Finlandja
	2.	Leino	Szwajcarja
	3.	Muller	Szwajcarja
V średnia	1.	Hagmann	"
	2.	Ollivier	Belgja
	3.	Pekkala	Finlandja
VI półciężka	1.	Spelman	U. S. A.
	2.	Svensson	Szwecja
	3.	Courant	Szwajcarja
VII ciężka	1.	Steele	U. S. A.
	2.	Wernli	Szwajcarja
	3.	Mac Donald	Anglja

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

Zawodnik Państwo

Państwo

Miejsce Zawodnik

Najlżejsza do 50,802 kg.	1. La Barbara 2. Mac Kenzie 3. Fee	U. S. A. Anglja U. S. A.
Lekka I do 53,525 kg.	1. Smith 2. Tripoli 3. Ces	Am. Poludn. U. S. A. Francja
Lekka II do 57,152 kg.	1. Fields 2. Salas 3. Quartel	U. S. A. " "
Lekka III do 61,237 kg.	1. Nielson 2. Capello 3. Boylestein	Danja Argentyna Argentyna
Półśrednia do 66,078 kg.	1. Delargo 2. Mondor 3. Lewis	U. S. A. Belgia Kanada
Średnia do 72,378 kg.	1. Mallin 2. Elliott 3. Becken	" Anglja " Belgja
Półciężka do 79,378 kg.	1. Mitchell 2. Petersen 3. Sorsdal	Anglja Danja Norwegja
Cieżka powyżej 79,378 kg.	1. Von Porat 2. Petersen 3. Porzio	Danja " Argentyna

Pływanie

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

Konkurencje Miejsce Zawodnik

Państwo Czas

Zawodnik Państwo Czas

100 m. st. dowolny	1. Weismuller	U. S. A.	59 s.
panowie	2. P. Kahanamoku	" "	1:00.4
100 m. st. dowolny	3. S. Kahanamoku	" "	1:01.8
panie	1. E. Lackie	" "	1:12.8
100 m. nawznak	2. Barker	Anglja	1:20.8
panowie	3. E. Lebrun	Francja	1:23.4
	1. W. Koaloha	U. S. A.	1:32
	2. Wyatt	" "	1:15.4
	3. Barthe	Węgry	1:17.8

Zawodnik Państwo Czas

Czas

Państwo

Zawodnik

Miejsce

Konkurencje

100 m.	1. Bauer	U. S. A.	1:24.2
nawznak	2. Hardling	Anglja	1:27.4
panie	3. A. Riggin	U. S. A.	1:27.6
200 m. st.	1. B. Skelton	"	2:56.6
klasyczny	2. Decombre	Belgja	2:59.2
panowie	3. Kirschbaum	U. S. A.	3:01.
200 m. st.	1. L. Morton	Anglja	3:38.2
klasyczny	2. A. Geraghty	U. S. A.	3:34.3
panie	3. Carson	Anglja	3:35.4
400 m. st.	1. J. Weismuller	U. S. A.	5:04.2
dowolny	2. Arne Borg	U. S. A.	3:35.4
panowie	3. A. Charlton	Szwecja	5:05.6
400 m. st.	1. Marta Norelius	Australja	5:06.6
dowolny	2. H. Wainwright	U. S. A.	6:02.2
panie	3. G. Edgrie	"	6:03.1
1500 m. st.	1. A. Charlton	"	6:04.1
dowolny	2. Arne Borg	Australja	20:6.5
panowie	3. F. de Bannepaire	Szwecja	20:41.4
4 x 100 m.	1. St. Zjednoczone	Australja	21:18.4
panie	2. Anglja	"	4:58.8
4 x 200 m.	3. Szwecja	"	5:17
panowie	1. St. Zjednoczone	"	5:36.6
	2. Australja	"	9:53.4
	3. Szwecja	"	10:02.2
Skoki wieżo-	1. R. Cavel Evre	Australja	10:06.8
panów	2. Janson	"	13.5 pkt.
Skoki wieżo-	3. Clarke	Szwecja	14.5 "
we zwykłe	1. C. Smith	Anglja	15.5 "
pani	2. B. Becker	U. S. A.	6.5 "
Skoki wieżowe	3. Topel	"	11 "
kombinowa-	1. A. White	Szwecja	15.5 "
ne panów	2. Fall	U. S. A.	9 "
Skoki	3. Pinkston	"	11.5 "
z trampoli-	1. P. Desjardins	"	16.5 "
ny panów	3. C. Pinkstor	"	7 "
Skoki	1. B. Becker	"	8 "
z trampoli-	2. A. Riggin	"	15 "
ny pan	3. C. Fletcher	"	8 "
		"	12 "
		"	16 "

Płka wodna

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

1. Francja
2. Belgja
3. Stany Zjednoczone
4. Szwecja
5. Węgry
6. Holandja

Wioślarstwo

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

Konkurencje	Miej- sce	Zawodnik	Państwo	Czas	Zawodnik	Państwo	Czas
Skiff	1.	J. Baresford	Anglja	7:49,2			
	2.	W. Gilmoro	U. S. A.	7:54			
	3.	J. Schneider	Szwajcarja				
Par-oar	1.	Holandja		8:19,4			
	2.	Francja		8:21,6			
	3.	Anglja					
Double- scull.	1.	Stany Zjednoczone		7:45			
	2.	Francja		7:54,8			
	3.	Szwajcarja					
Dwójki ze sternikami	1.	Szwajcarja		8:39			
	2.	Włochy		8:39,2			
	3.	Stany Zjednoczone					
Czwórki bez sternika	1.	Anglja		7:36,6			
	2.	Kanada		7:13			
	3.	Szwajcarja					
Czwórki ze sternikami	1.	Szwajcarja		7:18,4			
	2.	Francja		7:21,4			
	3.	Stany Zjednoczone					
Osemki ze sternikami	1.	Stany Zjednoczone		6:33,4			
	2.	Kanada		6:49			
	3.	Włochy					

Zeglarstwo

Paryż 1924.		Amsterdam 1928.	
Konkurencje	Miejsce	Zawodnik	Państwo
Yachty jedno-osobowe	1.	Huybrecht	Belgia
Yachty 6-0 metrowe	2.	Robert	Norwegja
Yachty 8-0 metrowe	3.	Dittman	Finlandja
	1.	Norwegja	
	2.	Danja	
	3.	Holandja	
	1.	Norwegja	
	2.	Anglja	
	3.	Francja	

Tennis

Paryż 1924.		Amsterdam 1928.	
Konkurencje	Miejsce	Zawodnik	Państwo
Single panów	1.	Richards	St. Zjednoczone Francja
Single pań	2.	Cochet	Wlochy
Gra panów	3.	Morpurgo	St. Zjednoczone Francja
Gra pań	1.	Wills	Anglja
Gra podwójna panów	2.	Vlasto	St. Zjednoczone Francja
Gra podwójna pań	3.	Mac Kane	Anglja
Gra mieszana	1.	Richards—Hunter	St. Zjednoczone Francja
	2.	Borobia—Lacoste.	
	3.	Cochet—Brugnon	
	1.	Wills—Wightman	" Zjednoczone Anglja
	2.	Corel—Mac Kane	
	3.	Stepherd—Bardon	
	1.	Wightman—Williams	St. Zjednoczone Anglja
	2.	Jessup—Richards	St. Zjednoczone Holandja
	3.	Bouman—Timmer	

Kolarstwo

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

Konkurencje	Miejscę	Zawodnik	Państwo	Zawodnik	Państwo
-------------	---------	----------	---------	----------	---------

1000 mtr. na torze	1.	Michard Meyer	Francja		
	2.	Cugnot	Holandja		
	3.	Cugnot—Cheury	Francja		
Tandemy 2000 mtr. na torze	1.	E. i T. Harsen	Danja		
	3.	Peeters—Bock	Holandja		
4000 mtr. na torze	1.	Wlochy			
	2.	Polaka			
	3.	Belgja			
drużynowy 50 klm. na torze	1.	Wilems	Holandja		
	2.	Alden	Anglja		
	3.	Wyld			
	4.	de Martino	Wlochy		
	5.	J. Lange	Polaka		
188 klm. na szosie	1.	Blanchonnet	Francja		
	2.	Hoeynaers	Belgja		
	3.	Hamel	Francja		

Jazda konna

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

Konkurencje	Miejscę	Zawodnik	Państwo	Zawodnik	Państwo
-------------	---------	----------	---------	----------	---------

Skoki o puhar Narodów	1.	Gemusens	Szwajcjarja		
	2.	Lequio	Wlochy		
	3.	Królikiewicz	Polaka		
Mistrzostwo konne	1.	Van der Voort von Zisp.	Holandja		
	2.	Kirkebjerg	Danija		
	3.	Doak	St. Zjednoczone		
Jazda manewrowa	1.	Linder	Szwecja		
	2.	Sandström	Szwecja		
	3.	Lesage	Francja		

Pięciobój nowoczesny

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

Miejsce	Zawodnik	Państwo	Paryż 1924.					Amsterdam 1928.					
			Strzelanie	Pływanie	Szermierka	Konna jazda	Bieg narzeczaj	Suma punktów	Strzelanie	Pływanie	Szermierka	Konna jazda	Bieg narzeczaj
1.	Lundmann	Szwecja	9	1		4	1	18					
2.	Dyrssen	Szwecja	20	4	1	3	11	39					
3.	Uglo	Szwecja	7	21	5	5	7	45					

Gimnastyka

Paryż 1924.

Amsterdam 1928.

Konkurencje	Miejsce	Zawodnik	Państwo
Koń wierzch.	1.	Seguin	Francja
	2.	Gounot	"
	3.	Gangloff	"
Koń z lekami	1.	Wilhelm	Szwajcaria
	2.	Gutveniger	"
	3.	Rebeter	U. S. A.
Koń wzdłuż.	1.	Kriz	Czechy
	2.	Koutny	"
	3.	Moszkowsky	"
Lina	1.	Supczik	Francja
	2.	Seguin	Szwajcaria
	3.	Guttinger	Włochy
Lina z kółkami	1.	Martino	Czechy
	2.	Pražak	"
	3.	Vachy	"

Miejsca Zawodnik

Państwo

Zawodnik Państwo

Porecze	1. Guttinger	Szwajcaria
	2. Prażak	Czechy
Rek.	1. Stukelj	Włochy
	3. Zampore	Jugosławia
	2. Gutveniger	Szwajcaria
	3. Higelin	Francja
Ocena zespołow	1. Włochy	
	2. Francja	
	3. Szwajcaria	
Ocena ogólna indywidualna	1. Stukelj	Jugosławia
	2. Prażak	Czechosłowacja
	3. Supezik	"

Sztuki piękne

Rzeźba	1. D. Costa	Grecja
	2. Heldenstein	Luksemburg
	3. Gauguin	Danja
Malarstwo	1. Jacoby	Luksemburg
	2. Yeats	Irlandja
	3. Van Hell	Holandja
Architektura	1. —	Węgry
	2. Hajos	Francja
	3. Medecin J.	Francja
Literatura	1. M. Geo Charles	Danja
	3. J. Peterson	
	3. Miss Dorota Margaret Stuart	Anglja

AMSTERDAM! AMSTERDAM!

Dziesiątki walczących narodów,
Tysiące zawodników,
Sława zwycięstw.

Ramię do ramienia!

Z ambitnej pracy zawodników oraz
gorącego współdziałania społeczeń-
stwa, powstaje zwycięstwo olimpijskie.

Spełnij swój obowiązek!

IX-a Olimpiada 1928 r.

będzie wielką próbą sił polskiego sportu
Na IX-iej Olimpiadzie wywalczymy dla
Polski miejsce odpowiadające jej wiel-
kości i potędze.

Przyczyn się do zwiększenie szans
narodowej reprezentacji.

Kup i noś stale propagandowy żeton olimpijski.
Złóż niezwłocznie daninę na fundusz olimpijski.

WPŁATY PRZYJMUJĄ:

Kasa Polskiego Komitetu Olimpijskiego, Warszawa, ulica Wiejska 11.
Konto P. K. O. Nr. 14.450.

Rok sportowy 1927

Jeżeli z perspektywy dnia dzisiejszego spojrzymy na rozwój idei sportów w Polsce, dokonany w ciągu ostatnich lat dziesięciu, stwierdzić musimy z radością, że z każdym rokiem czynimy wyraźne postępy, z każdym rokiem zbliżamy się do wspaniałego poziomu, osiągniętego w krajach Europy Zachodniej i Ameryki. Rok 1927 daje nam wynikami swemi specjalny powód do optymistycznego poglądu na dalszy rozkwit-idei sportów w Polsce. Rok 1927 uczynił bowiem krok potężny naprzód, uczynił znacznie więcej, niż lata poprzednie razem wzięte.

Na radosny ten fakt złożyło się wiele przyczyn. Najpoważniejszą z nich jest bezwątpienia zdecydowana akcja państwowa, zapoczątkowana w lutym przez Marszałka Piłsudskiego, skierowana ku jak najdalszemu poparciu sportowego obozu pracy w Polsce. Organem wykonawczym twórczej myśli p. Marszałka jest powołany przezeń do życia Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego z płk. Juljuszem Ulrychem na czele. O działalności Urzędu mówić będziemy w „Kalendarzu“ na innem miejscu. Obecnie ograniczymy się jedynie do stwierdzenia, że Państwowy Urząd zapoczątkował akcję planową i szeroko pomyślaną, skierowaną głównie ku usunięciu dwóch najdotkliwszych bolączek sportu naszego: braku boisk i urządzeń sportowych, oraz braku instruktorów.

Pod względem organizacyjnym Urząd pokryć pragnie całą Polskę mocną siecią okręgowych Urzędów, jako organów państwowej działalności, oraz siecią Komitetów Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich, będących wykonawcami czynników społecznych w dziedzinie szerzenia idei wychowania fizycznego.

Mocne, zdecydowane stanowisko Rządu w sprawie sportu, pociągnęło swym przykładem zarządy miast polskich, które na zjeździe Związku Miast Polskich do swego oficjalnego programu działania wstawiły troskę o potrzeby zdrowotne i sportowe swych mieszkańców. Akcje rządu i miast poparł Bank Gospodarstwa Krajowego, udzielając

za inicjatywą płk. Ulrycha niezbędnych na inwestycje sportowe kredytów.

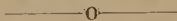
Odbyty w roku 1927 Drugi Wszechpolski Kongres Sportowy uchwalil szereg donioslych postulatów, o których mówimy szczególowo na innym miejscu, a które niewątpliwie w sposób pomyślny zaważą na dalszym rozwoju idei wychowania fizycznego w Polsce.

Przechodząc z kolei do naszkicowania drogi, jaką szedł rozwój sportów w roku sprawozdawczym, stwierdzić musimy, że dokonywał się on głównie pod hasłem „wyżej“. Chodziło nam w roku tym przede wszystkim o podniesienie poziomu wyników w poszczególnych konkurencjach sportu. Zjawisko to tłumaczy się faktem, że rok 1927 był rokiem przygotowań do Igrzysk Olimpijskich, był okresem, który zdecydować miał o szansach naszych w bojach olimpijskich.

Położone przez Rząd podwaliny pod wielki gmach sportów w Polsce pozwalają nam wierzyć, że dalsze lata zastaną wszystkie czynniki kierownicze przy pracy nad demokratyzacją sportu. Chcemy widzieć rozwój idei pod hasłem „Sport dla wszystkich“, chcemy, aby działalność sportowa stanowiła rzeczywisty czynnik zdrowia i poprawy rasy. Chcemy, aby sport dotarł do najbiedniejszych warstw społecznych, aby przyniósł zdrowie i radość młodzieży biednej, dzieciom ulicy, zapracowanym robotnikom i zaniedbanym dzieciom chłopskim. Lata najbliższe hasło demokratyzacji sportów muszą wypisać na sztandarze, trzymanym dotąd w rękach niewielkiej grupy szczęśliwców, w ten tylko bowiem sposób będziemy w stanie podnieść poziom zdrowotny szerokić mas.

Pod względem uzyskanych w roku 1927 wyników cyfrowych — obserwujemy znaczne polepszenie we wszystkich dyscyplinach sportu. Postęp obrazują dokładnie zamieszczone przez nas wykazy i tabele.

Rok 1927 z punktu widzenia państwowej i społecznej organizacji sportu postawił nas w rzedzie pierwszych narodów świata. Rezultaty nie dadzą czekać na siebie. Sądzymy, że już tegoroczne Igrzyska Olimpijskie złożą nam niezbite dowody, że zapoczątkowana racjonalność pracy prowadzi nas na szeroki gościniec pomyślnych wyników równo pod względem technicznym, jak społecznym.

Rok 1928 przynosi nam wielkie wydarzenie sportowe: IX nowoczesne Igrzyska Olimpijskie.

Polacy w Igrzyskach tych wezmą udział. Będzie to drugie z rzedu wystąpienie oficjalne Polski na stadionie olimpijskim. Poraz pierwszy wystąpiliśmy przed czterema laty w Paryżu. Słabo przygotowani, młodzi pod względem

praktyki sportowej i rutyny zagranicznej, ponieśliśmy sromotną klęskę. Systematycznie zbieraliśmy ostatnie miejsca, za wyjątkiem pewnego sukcesu w kolarstwie, hípice i dziesięcioboju lekko atletycznym.

IX Igrzyska zastają nas lepiej przygotowanymi pod każdym względem. Liczymy też śmiało na wyniki wprowadzie nie rewelacyjne, lecz także i nie kompromitujące. Napewno nie będziemy ostatni, napewno w poszczególnych konkurencjach pokażemy twardość i nieustępliwość naszej woli zwycięstwa.

W przygotowaniach do godnego wystąpienia reprezentacji polskiej na stadjonie olimpijskim udział wziąć muszą nietylko sfery sportowe, lecz całe społeczeństwo, spiesząc ekspedycji naszej z pomocą materjalną. Hasło zbiórki olimpijskiej rozbrzmiewa dziś w całym kraju. Wierzimy, że hasłu temu społeczeństwo odpowie w sposób, który będzie potwierdzeniem szczerego zainteresowania i zrozumienia szczytnej idei olimpijskiej.

Reasumując wszystko wyżej powiedziane, powiedzieć możemy, że rok 1928 znaleźć nas musi na dwóch mocno obstawionych placówkach pracy: jednej z nich na imię — „Maximum wyników na Igrzyskach Olimpijskich“, — druga wysunięta być winna licznymi szanćami nawewnątrz granic Polski pod hasłem: „Sport dla wszystkich“.

K. M.

Wielkie zagadnienie odrodzenia
 fizycznego Narodu wymaga szerokiej
 podstawy działania. Jeżeli Rzeczpospolita
 Polska chce budować swą
 przyszłość na dzielności swych
 obywateli, trzeba zapewnić ogółowi
 możliwość ruchu na boiskach
 w halach gimnastycznych, strzelnic-
 ach, przystaniach wioślarskich
 i basenach pływackich.
 Dlatego uważam, że ruch wychowania
 fizycznego musi iść
 pod hasłem zdobywania miast
 i wsiach terenów sportowych
 bo każde nowe boisko, każda nowa
 strzelnica, każda nowa hala
 gimnastyczna to zdobyta pla-
 cówka, na której wyrastać
 będzie młode pokolenie w szlachet-
 nem współdziałaniu i współzawodnictwie,
 w kulię zdrowia i tę-
 żyzny fizycznej.

Juljusz Ulrych ppłk.

Ppłk. Juljan Ulrych, kierownik Państw. Urzędu Wychow. Fiz. napisał dla kalendarza „Kurjera Porannego“ pobudkę-radę poniższej treści dla sportowców i sympatyków sportu, której facsimile powyżej widzimy.

„Wielkie zagadnienie odrodzenia fizycznego Narodu wymaga szerokiej podstawy działania. Jeżeli Rzeczpospolita Polska chce budować swą przyszłość na dzielności swych obywateli trzeba zapewnić ogółowi możliwość ruchu na boiskach, w halach gimnastycznych, strzelnicach, przystaniach wioślarskich i basenach pływackich. Dlatego uważam, że ruch wychowania fizycznego musi iść pod hasłem zdobywania w miastach i wsiach terenów sportowych, bo każde nowe boisko, każda nowa strzelnica, każda nowa hala gimnastyczna to zdobyta placówka, na której wyrastać będzie młode pokolenie w szlachetnym współdziałaniu i współzawodnictwie, w kulię zdrowia i tę-
 żyzny fizycznej“.

JULJUSZ ULRYCH, ppłk.

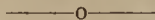

Działalność państwa na polu wychowania fizycznego

Rok 1927 stanowi w dziejach państwowości polskiej w ogóle, a w szczególności w dziejach sportu — okres przełomowy. Rok ten bowiem stanowi kres długoletniego borykania się szczupłej garści ideowców sportowych, którzy pośród mnóstwa trudności i przeszkód słowem i czynem propagowali ideę sportu, jako czynnika kultury fizycznej, wywalczając tem samem w umysłach całego narodu polskiego należyte zrozumienie i miejsce dla nowego zagadnienia, dla nowej idei — przerastającej znacznie swym ogromem ideologję sportu, dla idei wychowania fizycznego.

Dzięki przełomowi, jaki nastąpił u nas w ubiegłym roku, możemy w niedalekiej przyszłości dorównać innym narodom. Zrobiliśmy bowiem ogromny krok naprzód. Uzyskaliśmy jednolite kierownictwo w pracy nad wychowaniem fizycznym, uzyskaliśmy program pracy, a co najważniejsze, uzyskaliśmy troskliwą opiekę, poparcie i ogromną pomoc materialną ze strony rządu.

Odtąd wychowanie fizyczne stało się zagadnieniem ogólnopństwowem, a praca nad odrodzeniem fizycznym narodu stała się przedmiotem troski i pracy rządu. Jednym z najważniejszych zadań nad którymi pracuje obecny rząd, jest opracowanie i przedłożenie Sejmowi projektu ustawy o powszechnym obowiązku wychowania fizycznego.

Ogólne kierownictwo akcja w. f. spoczywa w rękach Ministra Spraw Wojskowych, który w sprawach zasadniczych działa w porozumieniu z Ministrami: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Spraw Wewnętrznych.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1927 r. przy Ministrze Spraw Wojskowych został utworzony Państwowy Urząd W. F. i P. W., na czele którego stoi Dyrektor, mianowany przez Ministra Spraw Wojskowych, oraz

Rada Naukowa Wychowania Fizycznego, wreszcie Wojewódzkie i Powiatowe (Miejskie) Komitety W. F. i P. W., jako organy społeczne, działające w myśl dyrektyw Państwowego Urzędu W. F. i P. W.

Państwowy Urząd W. F. i P. W. kieruje pracami, dotyczącymi powszechnego wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

Rada Naukowa Wychowania Fizycznego jest fachowym organem doradczym Ministra Spraw Wojskowych.

Zadaniem jej jest prowadzenie badań naukowych, wydawanie opinji i stawianie wniosków w sprawach wniesionych przez Państwowy Urząd W. F. i P. W., a dotyczących powszechnego w. f. i p. w.

Obecny skład Rady Naukowej W. F. jest następujący:

a) **członkowie Rady z urzędu:** 1) Przewodniczący. Minister Spraw Wojsk., Marszałek Józef Piłsudski, 2) Zastępca Przewodniczącego: Szef Dep. San. M. S. Wojsk., gen. bryg. Dr. Ruppert Stanisław, 3) Dyrektor P. U. W. F. i P. W. ppłk. S. G. Urych Juljusz, 4) Delegat Min. W. R. i O. P. ppłk. S. G. Kiliński Władysław, 5) Delegat Min. Spraw Wewn. Dr. Wroczyński Czesław;

b) **członkowie Rady z nominacji:** 6) ppłk. S. G. inż. Bobkowski Aleksander, 7) Prof. Dr. Ciechanowski Stanisław, 8) Dr. Czerwiński Sławomir, 9) Mjr. Dr. Dybowski Władysław, 10) P. Gebethnerówna Józefa, 11) Dr. Kopczyński Stanisław, 12) Dr. Lewicka Eugenia, 13) Dr. Jezierski Waclaw, 14) P. Olzewska Helena, 15) Dr. Orłowicz Mieczysław, 16) Płk. Dr. Osmolski Władysław, 17) Dr. Piasecki Eugenjusz, 18) Płk. S. G. Pieracki Bronisław, 19) Dr. Reicherówna Eleonora, 20) Płk. Sikorski Walerjan, 21) P. Smulikowski Julian, 22) Prof. dr. Strumiłło Tadeusz, 23) Prof. Wyrobek Zygmunt, 24) Dr. Zabawska - Domosławska Zofja, 25) Gen. bryg. Zaruski Marjusz.

Ogólna ilość członków Rady Naukowej Wychowania Fizycznego nie może przekraczać liczby 25-ciu. Kadencja Rady Naukowej W. F. trwa 2 lata.

Rada Naukowa W. F. pracuje nad poszczególnymi zagadnieniami za pośrednictwem komisyj, wybieranych każdorazowo na plenarnych posiedzeniach Rady. Posiedzenia Rady zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby.

Dotychczas odbyło się jedno posiedzenie Rady Naukowej W. F. (dnia 15.II. 1927 r.), któremu przewodniczył Pan Minister Spraw Wojskowych Marszałek Józef Piłsudski. Na posiedzeniu było obecnych 20-tu członków Rady.

Uchwalono wybranie trzech komisji, którym powierzono opracowanie trzech najpilniejszych zagadnień:

a) komisja dla opracowania projektu ustawy o powszechnym obowiązku w. f. w składzie 5-ciu osób;

b) komisja dla opracowania projektu Państwowego Instytutu W. F., w składzie 4-ch osób, oraz

c) komisja dla spraw zorganizowania opieki lekarskiej nad wychowaniem fizycznym, w składzie 6-ciu osób.

Wojewódzkie, Powiatowe (Miejskie) Komitety W. F. i P. W. są organami społecznymi pracy na polu w. f. i p. w. Zadaniem tych Komitetów jest koordynowanie i popieranie dzia-

łałości organów państwowych, samorządowych i społecznych na obszarze danego województwa w sprawach w. f. i p. w.

W skład Wojewódzkiego Komitetu W. F. i P. W. wchodzi trzech przedstawiciele z urzędu: a) Wojewoda jako Przewodniczący, b) Dowódca O. K. lub wyznaczony przez niego zastępca, c) Kurator Okręgu Szkolnego, oraz czterej przedstawiciele spośród znawców i działaczy społecznych na polu w. f. i p. w. Ponadto każdy Komitet posiada wyznaczonego z urzędu sekretarza, który czuwa nad wykonaniem uchwał komitetu.

Przewodniczący Komitetów Wojewódzkich powołują na terenie województw, powiatowe oraz miejskie Komitety W. F. i P. W., w skład których wchodzi również z urzędu przedstawiciele M. S. Wewn. (Starostowie, burmistrzowie), z M. S. Wojsk., Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. oraz znawcy w. f. i przedstawiciele miejscowego społeczeństwa.

Instrukcje i dyrektywy otrzymują komitety od Państwowego Urzędu W. F. i P. W.

Fundusze na popieranie akcji w. f., p. w. i sportowej zbierają komitety drogą opodatkowania instytucyj samorządowych i komunalnych, składek dobrowolnych, dochodów z imprez oraz subweneyj, przydzielanych przez Państwowy Urząd W. F. i P. W.

SZKOŁY i KURSY SPECJALNE

Pracę nad szkoleniem instruktorów w. f. i sportów wykonywują następujące szkoły i kursy:

1) **Centralna Szkoła Wojskowa Gimnastyki i Sportów** w Poznaniu, która posiada kursy:

a) 3 i pół miesięczny wiosenny kurs w. f. dla oficerów młodszych. Początek kursu 1 kwietnia. Przeciętnie około 40 uczestników.

b) Roczny kurs w. f. dla oficerów młodszych, którzy ukończyli już kurs 3 i pół miesięczny. Początek kursu w połowie października. Przeciętnie około 40 uczestników.

c) 6-miesięczny kurs w. f. dla podoficerów zawodowych. Początek kursu w połowie marca. Przeciętnie 50 uczestników.

d) Roczny kurs szermierczy dla oficerów młodszych i podoficerów zawodowych. Początek kursu 1-go października. Przeciętnie 21 uczestników (6 ofic. młod. i 15 podof. zaw.).

Kandydatów na powyższe kursy C. S. W. G. i Sp. powołuje II Wiceminister Spraw Wojskowych na wniosek Państwowego Urzędu W. F. i P. W., na zasadzie zgłoszeń nadesłanych przez poszczególne O. K. (podof. zaw., oraz ofic. młod. kandydatów na 3 i pół mies. kurs), lub podań indywidualnych nadesłanych w drodze służbowej do Państwowego Urzędu W. F. i P. W. (ofic. młod. kandydaci na roczny kurs szermierczy, lub w. f.).

Szczegółowe warunki, wymagane od kandydatów na powyższe kursy są ogłaszane corocznie w Dzienniku Rozkazów M. S. Wojsk.

2) **Państwowy Instytut W. F. w Warszawie** podległy Min. W. R. i O. P. Kurs 2-letni, dostępny dla kandydatów obojga płci. Wymagana matura gimnazjalna, oraz odpowiednie warunki fizyczne. Początek kursu 1 listopada.

3) **Studjum W. F. przy Uniwersytecie w Poznaniu** posiada dwa rodzaje kursów:

a) Kurs 3-letni pełny, uprawniający do stopnia „magistra w. f.“;

b) Kurs 2-letni, o poziomie Państwowego Instytutu W. F.;

c) Kurs 3-letni, uproszczony, dla słuchaczy innych wydziałów, studujących w. f. jako przedmiot dodatkowy.

We wszystkich trzech wypadkach wymagana matura gimnazjalna, oraz odpowiednie warunki fizyczne. Początek kursów 1 listopada. Kursy dostępne dla kandydatów obojga płci.

4) **Studjum W. F. przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie**, program i warunki takie jak w Studjum Poznańskim.

5) Krótkie kilkutygodniowe kursy w. f. i poszczególnych gałęzi sportu, organizowane przez ośrodki w. f., lub w obozach letnich w. f.

Ośrodki w. f. znajdują się w niektórych większych miastach i zadaniem ich jest szkolenie pomocników instruktorów dla organizacyj w. f., p. w. i sportowych.

Obozy letnie w. f. organizowane przez poszczególne O. K. mają na celu dostarczenie szerszym warstwom młodzieży szkolenia, oraz członkom organizacyj w. f. i p. w. — możliwości spędzenia wakacji letnich w zdrowych warunkach życia obozowego, pośród ćwiczeń i gier sportowych, uprawianych pod kierunkiem instruktorów.

Najważniejszymi zagadnieniami, nad którymi pracują wymienione powyżej organy państwowe i społeczne są:

1) Opracowanie i wprowadzenie w życie ustawy o powszechnem wychowaniu fizycznym,

2) zorganizowanie opieki lekarskiej nad wychowaniem fizycznym i sportem,

3) dostarczenie społeczeństwu odpowiedniej ilości nowoczesnych terenów i urządzeń sportowych,

4) dostarczenie społeczeństwu odpowiedniej liczby należycie wykwalifikowanych kierowników i instruktorów w. f. i sportowych,

5) dostarczenie lub pomoc w uzyskaniu kredytów na pracę nad w. f. i sportami,

6) ustanowienie i nadawanie państwowej odznaki sportowej.

Marjan Turowski, kpt.

NAŁĘCZÓW

Cały rok otwarty.

Cały rok otwarty.

ZAKŁAD LECZNICZY -- ZDROJOWISKO

Naczelny lekarz dr. med. Stefan Czarnota - Bojarski.

SWIATŁO ELEKTRYCZNE, WODOCIĄGI, KANALIZACJA,
CENTRALNE OGRZEWANIE.

WSKAZANIA: 1) Choroby nerwowe specj. nerwice ogólne i częściowe (neurastenja, hysterja, nerwica serca, żołądka, kiszek, nerwobóle, ischias, astma, początki tabesu, niemoc pleiowa i t. p.); 2) Choroby przemiany materji i wydzielenia wewnętrznego (CHOROBA CUKROWA), otyłość, choroba Basedowa, niektóre postaci artretyzmu, kamica żółciowa, nerkowa i inne; 3) Choroby przewodu pokarmowego (katar żołądka, kiszek, atonja kiszek i t. p.); 4) Choroby krwi i narządu krążenia (rozmaite postaci anemji, blednica, wady serca, skleroza i t. p.); 5) Choroby kobiece: przewlekłe zapalenia.

UMYSŁOWO-CHORYCH I ZAKAŻNYCH ZAKŁAD NIE PRZYJMUJE.

KOMUNIKACJA: 3 godziny od Warszawy do stacji Nałęczów.

UWAGA: W drodze powrotnej kolejja 66 proc. ulgi na bilecie kolejowym.

Na miejscu: poczta, telegraf i telefon międzymiastowego połączenia.

ROZRYWKI: forteplany, czytelnia, radio, wycieczki.

ZAPISY przyjmuje i informacji udziela: Zarząd w Warszawie, ulica Raszynska 52, tel. 170-42 i 210-11 od godz. 9-ej rano do 2-ej po poł. i od 5-ej do 7-ej wieczorem, lub Administracja Zakładu w Nałęczowie: poczta Nałęczów, ziemia Lubelska.

Polepsza smak tytoniu

Ochronia zdrowie palacza

JEDYNIE

WATA antinikotinowa

„SANTE”

MARKA ŻARSKIEGO

Żądać u wszystkich sprzedawców tytoniu.

Prawdziwa jedynie z marką fabryczną
„GOŁĄBEK“.

**Wzmącniajcie Wasze zdrowie
i przedłużajcie Wasze życie**

przy pomocy

**KRAJOWYCH ZDROJOWISK,
UZDROWISK
i KĄPIELISK MORSKICH**

Polska ziemia jest w stanie wzmocnić Wasze zdrowie, wlać nowe, krzepkie siły w Waszą krew. Świetne jej powietrze górskie, leśne i nadmorskie, znakomite jej wody i sole mineralne, muły lecznicze przywrócą Wam dawną rzeźkość i siłę życia.

Wszelkich informacji w sprawach uzdrowisk polskich udziela na każde ustne, telefoniczne i pisemne żądanie.

Związek Uzdrawisk Polskich

w Warszawie, Al. Szucha 8 m. 1,

Telefon 409-74.

II Polski Kongres Sportowy

W dniach 9 i 10 kwietnia 1927 r. odbył się Drugi Polski Kongres Sportowy, zorganizowany przez Związek Polskich Związków Sportowych.

W skład Komisji Kongresowej weszli pp. płk. J. Ulrych, jako przewodniczący, dyr. S. Lesiewicz — wiceprzewodniczący, T. Semadeni — sekretarz, oraz jako członkowie pp. dr. M. Orłowicz, kpt. J. Misiński, ppłk. A. Bobkowski, W. Sikorski, M. Majcher, B. Gędziorowski i dyr. Giżycki.

Protoktorat nad Kongresem objął Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki. W prezydjum honorowem zasiadli pp.: Prezes Ministrów i Minister Spr. Wojsk., Marszałek Józef Piłsudski, wicepremier prof. K. Bartel, minister Oświaty dr. Dobrucki, min. Spr. Wewn. dr. F. Składkowski, minister Spr. Zagr. A. Zaleski, wicemarszałek S. Osiecki oraz ks. K. Lubomirski.

Obrady prowadził wicemarszałek S. Osiecki.

Na Kongresie ogłoszone zostały nast. referaty:

1. Płk. J. Ulrych „O współpracy władz ze społeczeństwem na polu sportu i wychowania fizycznego“.
2. Płk. dr. W. Osmolski „Sport a rekord“.
3. Prof. dr. E. Piasecki „Profesjonalizm w sporcie“.
4. Ks. K. Lubomirski „W przededniu Igrzysk IX Olimpijady w Amsterdamie“.
5. Kpt. M. Fularski „Strzelectwo — sport obrony narodowej“.
6. Kpt. M. Kurletto „Sport na wsi“.
7. F. Francikowski „Sport w szkole“.
8. Red. K. Muszałówna „Sport wśród kobiet“.
9. Prof. E. Piasecki i dr. Dybowski „O odznace sportowej“.
10. Inż. Christelbauer „O przemyśle sportowym“.
11. P. M. Raszke „O prasie sportowej“.

12. Dr. W. Dybowski „Sport a zdrowie“.

W Kongresie udział wzięło ponad 400 z całej Polski przedstawicieli.

Kongres obradował na dwóch posiedzeniach plenarnych oraz w Komisjach. Powzięte zostały doniosłe uchwały, które przytaczamy poniżej:

WNIOSKI OGÓLNE.

1) II Polski Kongres Sportowy, stojąc niezłomnie przy zasadach czystego amatorstwa w sporcie, tak jak je określił Międzynarodowy Komitet Olimpijski i Kongres Olimpijski w Pradze w r. 1925, uważając sport zawodowy za objaw społecznie szkodliwy, wzywa Związek Polskich Związków Sportowych, oraz Polskie Związki Sportowe do dalszego bronienia sportu polskiego przed zalewem profesjonalizmu i pseudoamatorstwa.

2) Rekord sportowy jest wyrazem dobrowolnego wysiłku. Zdolność i chęć do wysiłku powinna być wszczepiona naszej młodzieży.

3) Sport zawodniczy, odpowiedni dla młodzieży dojrzałej fizycznie da korzyści, a nie ujemne wyniki dla zdrowia i charakteru, jeśli oprze się na uprzednim troskliwym wychowaniu fizycznym, da korzyści, a nie ujemne wyniki dla zdrowia i cha-

4) Kontrola lekarska potrzebna wogóle w dziale wych. fiz. — jest niezbędną w stosunku do wszelkich zawodów i wszystkich zawodników.

5) II Polski Kongres Sportowy zwraca uwagę najszerszych kół sportowych, oraz całego społeczeństwa na znaczenie IX Olimpijady, tak dla samego sportu, jak i dla utrwalenia wpływu i znaczenia naszego Narodu nazewnątrz, i wzywa do największego wysiłku, celem należytego przygotowania, współudziału naszego w tych Igrzyskach i zgromadzenia odpowiednich funduszków.

6) Kongres przesyła Holenderskiemu Komitetowi Olimpijskiemu wyrazy szczerzej sympatji i życzenia jaknajpomysłniejszego przeprowadzenia IX Olimpijady, i upoważnia przyodjum do wysłania odpowiedniego telegramu.

7) Kongres wyraża wdzięczność Rządowi za głębokie zrozumienie znaczenia sportu i idei olimpijskiej, oraz za wydatne popieranie ich jak dotąd, tak i w swoich dalszych zamierzeniach.

8) Kongres wyraża uznanie członkom Sejmowego i Senatorskiego Koła Przyjaciół Sportu za popieranie w ciałach ustawodawczych interesów sportu, i uprasza ich o dalszą pracę w tym kierunku.

9) Kongres wyraża uznanie Magistratowi m. Warszawy z powodu objęcia kierownictwa i sfinansowania budowy stadionu reprezentacyjnego, oraz poparcia i pomocy, jakiej udziela klubom sportowym w Warszawie.

10) Kongres zasyła organizacjom sportowym na wychodźstwie pozdrowienie: „Sportowi polskiemu na wychodźstwie cześć!“

11) Kongres zwraca uwagę czynników miarodajnych na konieczną potrzebę zwrócenia przychylniej uwagi na wysiłki sportowe wychodźstwa polskiego.

12) Kongres uważa za niezbędne intensywne popieranie organizacji sportowych działających na kręśach.

II. UCHWAŁY W SPRAWIE USTAWODAWSTWA I ORGANIZACJI OPIEKI NAD SPORTEM.

13) Kongres konstatuje z uznaniem, że większa część postulatów wyrażonych w tej dziedzinie przez I Polski Kongres Sportowy w roku 1923 została w ostatnim roku spełniona, w szczególności, że skoncentrowano opiekę nad sportem w jednym ministerstwie przez utworzenie Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i P. W. przy M. S. Wojsk., powołano do życia Radę Naukową Wychowania Fizycznego przy wybitnym udziale kierowników organizacji sportowych, oraz że Rada Ministrów zapowiedziała wniesienie w najbliższym czasie projektu ustawy o wychowaniu fizycznym, w którym mają znaleźć uwzględnienie postulaty sportu. Kongres uznaje za celowe, aby projekt tej ustawy był uprzednio podany do wiadomości Rady Naukowej Wychowania Fizycznego Sejmowego Koła Przyjaciół Sportu oraz Zarządu Związku Polskich Związków Sportowych.

14) Kongres zwraca się do Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego o wydanie w porozumieniu z Radą Naukową Wychowania Fizycznego i Zarządem Związku Polskich Związków Sportowych, instrukcji wykonawczej dla Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich Komitetów Wychowania Fizycznego, polecając im popieranie i propagandę sportu, oraz nakładającej obowiązek pozostawania w kontakcie z miejscowymi organizacjami Sportowymi. Kongres przyrzeka natomiast poparcie organizacji sportowych dla akcji państwowej w dziedzinie wychowania fizycznego.

15) Kongres uważa za niezbędne, aby w nowym ustawodawstwie samorządowym a) nałożyć na samorzady obowiązek propagandy i popierania wychowania fizycznego i sportu, a do budżetu wstawić odpowiednie pozycje na pokrycie związanych z tem wydatków.

b) Nałożyć na gminy obowiązek przydziału gruntów pod boiska i strzelnice.

16) Interesy rozwoju życia sportowego w miastach wymagają zniesienia jaknajrychlejszego postanowienia t. zw. „Ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych“ z r. 1923, dającej gminom możność nakładania na zawody sportowe podatków w dowolnej wysokości, o ile same gminy nie uznają ich użyteczności publicznej. Należy natomiast uznać amatorskie zawody sportowe, jako mające wogóle charakter użyteczności publicznej i nie dopuścić do ich okładania podatkiem wyższym, niż 10% od ceny biletu brutto, z tem, że dochód z tego podatku ma być użyty na budowę boisk i urządzeń sportowych.

Natomiast zawody z udziałem profesjonalistów, oraz zawody połączone z totalizatorem, choćby nawet startowali w nich sami amatorzy, mogą być okładane podatkiem gminnym bez ograniczenia co do wysokości.

17) Kongres uważa za niezbędne ustawodawcze unormowanie obowiązku budowy boisk i urządzeń sportowych przez

gminy miast i osad fabrycznych, według gęstości zaludnienia danej miejscowości.

18) Kongres uważa za pożądane współdziałanie władz wojskowych z polskimi związkami sportowymi, w celu utrzymania kontaktu między sportem wojskowym a cywilnym, na zasadach tworzenia przy związkach komisji wojskowych, opartych na ogólnym regulaminie; aprobowanym przez M. S. Wojsk. a uzgodnionym ze związkami sportowymi przez Związek Polskich Związków Sportowych.

III. UCHWAŁA W SPRAWIE ODZNAKI SPORTOWEJ.

19) II Polski Kongres Sportowy uznaje, że system emulacji sportowej polegający na rekordach i mistrzostwach, obok wybitnych zalet, ma też braki. Zachęca bowiem zbyt mało ludzi o mniejszych zdolnościach sportowych, i nie przeciwdziała jednostronności. Dlatego Kongres uważa za niezbędne jaknajrychlejsze wprowadzenie, obok dawnego systemu, sposobu emulacji, uzupełniającego te braki. Temu celowi odpowie odznaka sportowa, oparta na następujących zasadach:

a) Odznaka sportowa ma za zadanie zachęcić szeroki ogół społeczeństwa do ćwiczeń ciała wszechstronnych i stale uprawianych.

b) W tym celu odznaka nagradza wyniki skromne, możliwe do osiągnięcia w naszym kraju przez znaczną część ludności, dotyczące różnych grup ćwiczeń, stanowiących razem harmonijną całość. Wyższe stopnie odznaki nagradzają utrzymanie się na żądanym dla danego wieku i płci poziomie przez pewną ilość lat.

c) Odznaka sportowa ma odrębne normy wymagań dla płci obojczy i dla różnych stopni wieku.

d) Normy odznaki winny być poddawane rewizji co kilka lat, w miarę poczynionych doświadczeń i wzrostu średniej sprawności u ogółu.

e) Przepisy odznaki sportowej winny obowiązywać w całym kraju, w szkole, armji i stowarzyszeniach.

f) Ustanowienie odznaki i jej administrację winien objąć P. U. W. F. w porozumieniu z Zarządem Związku Polskich Związków Sportowych.

IV. UCHWAŁY W SPRAWIE SPORTU NA WSI.

20) Ze względu na podstawowe znaczenie elementu wiejskiego dla obrony Państwa, oraz dla wychowania fizycznego narodu, Kongres zwraca uwagę władz i społeczeństwa na potrzebę opieki nad ruchem sportowym na wsi i żąda jego poparcia i propagandy.

Z powyższego powodu jest Kongres zdania, że interesy i potrzeby życia sportowego na wsi powinny znaleźć w Ustawie o wychowaniu fizycznym wybitniejsze uwzględnienie, niż to miało miejsce w dotychczasowych projektach.

Kongres wyraża opinię, że prace w zakresie sportu i wy-

chowania fizycznego na wsi winny być prowadzone przez organizacje działające na terenie wiejskim, jak Związek Młodzieży Wiejskiej, strażę ogniową oraz organizacje przysposobienia wojskowego.

Kongres wita z uznaniem inicjatywę tych zrzeszeń sportowych i oświatowych, które zajęły się opieką nad życiem sportowem na wsi, wzywa je do dalszej pracy w tym kierunku, zaś kluby i związki sportowe do udzielania pracy tej pomocy organizacyjnej i instruktorskiej.

Kongres uważa za niezbędne, aby nauczyciele ludowi otrzymywali w seminarjach takie wykształcenie teoretyczne i praktyczne w dziedzinie wych. fiz. i sportu, żeby mogli na wsi stać się instruktorami i kierownikami organizacji sportowych. Kongres uważa też za celowe, aby powracający z pułków żołnierze, szczególnie podoficerowie, byli przeszkoleni w taki sposób, aby mogli się stać propagatorami sportu na wsi.

V. UCHWAŁY W SPRAWIE SPORTU KOBIECEGO.

21) Kongres, uważając rozwój sportu wśród kobiet za jeden z głównych postulatów wychowania fizycznego, poleca związkom i klubom sportowym, poparcie organizacyjne i techniczne ruchu sportowego kobiet.

22) Dla rozwoju sportu wśród kobiet uznaje Kongres potrzebę powoływania do życia samodzielnych klubów kobiecych i poparcie ich rozwoju przez czynniki państwowe i samorządowe.

23) Kongres oświadcza się za tem, żeby na Igrzyskach Olimpijskich i w zawodach międzynarodowych rozszerzyć zakres sportów, do których dopuszczone są kobiety, i zaleca polskiemu związkowi sportowemu rozwinięcie akcji w tym kierunku.

24) Kongres uważa za wskazane, aby polskie związki sportowe przy wyborze swych zarządów i komisji sportowych nowoływały w miarę możliwości do ich składu referentki sportu kobiecego w danym dziale.

25) Dla rozpowszechnienia ćwiczeń sportowych wśród kobiet należy propagować uprawianie ćwiczeń sportowych zarówno w klubach i szkołach, jak i w organizacjach społecznych.

26) W okresie wakacyjnym należy wprowadzić dla instruktorek wychowania fizycznego specjalne kursy dokształcające w poszczególnych gałęziach sportu.

27) Należy propagować wśród szerokich mas kobiecych ideę odznaki sportowej za gry i wieloboje. W tym celu ustanawianie specjalnych nagród, interesowanie tą sprawą młodzieży szkolnej i sfer instruktorskich powinny odegrać główną rolę.

28) Niezależnie od zawodów ściśle sportowych, obliczonych na wynik cyfrowy należy dążyć do organizowania dla kobiet konkursów stylu w poszczególnych konkurencjach sportowych.

29) Na kobiecych zawodach sportowych winien być bezwzględnie obecny lekarz (w zasadzie lekarka), który kwalifikować będzie zawodniczki na krótki czas przed zawodami, obo-

wiązkowe badania lekarskie winny też mieć miejsce bezpośrednio po zawodach.

30) Program i warunki techniczne konkurencyj sportowych kobiet oraz metody ćwiczeń i treningów, winny być opracowywane przez lekarzy i fachowców technicznych, na podstawie ich obserwacyj.

31) Kongres uważa sport pływacki za jeden z najbardziej odpowiednich dla kobiet, na którego propagandę kłaść należy jak największy nacisk.

32) Kongres poleca Zarządowi ZZ. zwołanie w ciągu bieżącego roku w porozumieniu z wnioskodawczynią oraz członkiniami Rady Naukowej Wychowania Fizycznego specjalnego Zjazdu w Warszawie, poświęconego wychowaniu fizycznemu i sportom kobiecym. W zjeździe wezmą udział reprezentantki i reprezentanci odnośnych organizacji kobiecych sfer nauczycielskich i lekarskich, i znawcy imiennie zaproszeni.

VI. POSTULATY ADMINISTRACYJNE.

Kongres uważa za niezbędne dla ułatwienia rozwoju sportu w Polsce:

33) Udzielanie 50% zniżek kolejowych dla uczestników zawodów sportowych i wycieczek turystycznych, dla delegatów na organizacyjne zjazdy sportowe, oraz na transporty inwentarza sportowego. Zniżki te: a) przy wyjazdach ponad 200 klm. powinny być ważne, również do pociągów pośpiesznych, b) powinny być wydawane dla grup złożonych przynajmniej z pięciu osób, a nie dziesięciu jak obecnie, c) dla otrzymania ich powinno wystarczyć zgłoszenie wyjazdu na odpowiednim formularzu na 24 godziny naprzód w Urzędzie Ruchu stacji wyjazdu.

Formularze zniżek powinny być rozdzielane między poszczególne związki sportowe przez Ministerstwo Komunikacji za pośrednictwem Związku Polskich Związków Sportowych, przyczem prawo korzystania ze zniżek powinno być zastrzeżone dla klubów zrzeszonych w Związku Polskich Związków Sportowych za pośrednictwem związków poszczególnych działów sportu.

34) Ułatwienia paszportowe dla sportowców wyjeżdżających na zawody zagraniczne, oraz dla delegatów na międzynarodowe Kongresy Sportowe, udzielanie książeczek żeglarskich dla żeglarzy sportowców.

Specjalnie Kongres uważa za pożądane dla ułatwienia sportowcom polskim oglądania Igrzysk Olimpijskich w Amsterdamie i Igrzysk Zimowych w St. Moritz, aby Związek Polskich Związków Sportowych otrzymał odpowiednią ilość ulgowych paszportów dla rozdziału między związki i kluby sportowe, zrzeszone w ZZ. oraz dla kierowników wychowania fizycznego w szkołach.

35) Ulgi cłowe dla tych artykułów sportowych, które niezbędnie musi się sprowadzać z zagranicy, przyczem artykuły sportowe nie powinny być nigdy podciągane pod najwyższą taryfę cłową, jako towary luksusowe.

36) Ustanowienie państwowych wędrownych nagród ho-

norowych dla zawodów o mistrzostwo Polski w każdej dziedzinie sportu.

37) Budowę stadjonu reprezentacyjnego w Warszawie, przyczem Kongres uważa za wskazane, aby Związek Polskich Związków Sportowych współdziałał w tej budowie przez utworzenie komisji, złożonej z fachowców w zakresie budowy stadjonów w ogólności, oraz fachowców w zakresie urządzeń dla poszczególnych sportów.

38) Wybudowanie w Polsce dostatecznej ilości basenów pływackich, zarówno krytych, jak i otwartych, tak, aby w miastach jeden basen wypadł przynajmniej na 100.000 mieszkańców.

39) Należyta rozbudowa i konserwacja sieci dróg, niezbędnie potrzebnych dla rozwoju sportu automobilowego, kolarskiego i motocyklowego oraz turystyki w odnośnych dziedzinach.

40) Popieranie życia sportowego przez magistraty miast, a to przez przydział gruntów na boiska sportowe, pomoc w budowie ich, tworzenie nagród honorowych, udzielanie subwencji finansowych dla klubów sportowych i t. d.

41) Pomoc polskich placówek dyplomatycznych zagranicą w nawiązaniu kontaktu z instytucjami sportowymi innych państw oraz zainteresowanie się ich ruchem sportowym w Polsce i ekspedycjami naszymi na zawody międzynarodowe.

42) Kongres popiera inicjatywę Związku Polskich Związków Sportowych i uznaje niezbędność Domu Sportowego w Warszawie, który byłby widomym znakiem siły i znaczenia sportu w państwie.

43) Kongres zwraca uwagę Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i innych władz, na grunty pofortyfikacyjne, które jako nieprzydatne dla celów budowlanych na dłuższy okres czasu powinny być zużyte na budowę urządzeń sportowych.

VII. POSTULATY FINANSOWE.

Kongres uważa za niezbędne dla ułatwienia rozwoju sportu w Polsce:

44) Wydatne powiększenie budżetu państwowego na poparcie życia sportowego w Polsce, w szczególności na budowę stadjonu reprezentacyjnego, pływalni, boisk, i innych urządzeń sportowych, sprowadzanie instruktorów oraz urządzania kursów instruktorskich, wydawanie podręczników i regulaminów, przy specjalnem uwzględnieniu województw wschodnich i W. M. Gdańska.

45) Pomoc finansową państwa i władz samorządowych dla przygotowania i na wyjazd ekspedycji polskiej na zawody olimpijskie.

46) Zasięganie przy rozdziale subwencji państwowych na cele sportu opinii Zarządu Związku Polskich Związków Sportowych. Kongres wyraża opinię, że poza wyjazdami drużyn reprezentacyjnych na zawody międzynarodowe które ze względów

propagandy powinny być subwencionowane przez Min. Spr. Zagranicznych, Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego powinien udzielać subwencji przede wszystkim na inwestycje realne, z których korzyść mogą odnieść nie tylko członkowie danego klubu, ale ogół uprawiających sport, jakoteż na wydatki o znaczeniu ogólnem np. wydawnictwa, nie zaś wydatki administracyjne danego klubu lub związku.

47) Udzielanie pożyczek długoterminowych przez Bank Polski, Bank Rolny i Bank Gospodarstwa Krajowego klubom sportowym na budowę urządzeń sportowych, pomoc finansową państwa i samorządu dla tych samych celów w formie pożyczek długoterminowych, względnie inną organizację kredytu budowlano-sportowego, który umożliwiłby klubom budowę boisk i urządzeń sportowych.

49) Kongres uważa za pożądane, aby fundusze, przeznaczone na zatrudnienie bezrobotnych były w miarę możliwości obracane przez gminy na budowę boisk sportowych.

VIII. UCHWAŁY W SPRAWIE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU W SZKOLE.

49) W dziedzinie wychowania fizycznego i sportu w szkole Kongres w całej rozciągłości podtrzymuje uchwały odnośne z I-go Polskiego Kongresu Sportowego z r. 1923, i wyraża nadzieję, że wobec utworzenia przy Min. W. R. i O. P. specjalnego wydziału dla spraw wychowania fizycznego młodzieży, uchwały ówczesne zostaną rychło zrealizowane.

Szczegółowe postulaty w tej dziedzinie, uchwalone na Komisji Propagandy, przekazuje Kongres z poparciem Państwowemu Urzędowi W. F. i P. W. i Radzie Naukowej W. F., celem uwzględnienia, przy układaniu programów w dziedzinie wychowania fizycznego i sportu w szkole i ich wprowadzenia w życie.

IX. Uchwały w sprawie przemysłu sportowego.

50) Kongres wzywa Związek Polskich Związków Sportowych, by dołożył wszelkich starań celem założenia Związku Przemysłu i Handlu Sportowego.

51) Kongres wzywa Związek Polskich Związków Sportowych, by dążył do tworzenia spółdzielni sportowych, zaś w okresie przejściowym poparł starania sfer przemysłowych o uzyskanie długoterminowych kredytów dla przemysłu sportowego.

X. UCHWAŁY W SPRAWIE PRASY I LITERATURY SPORTOWEJ.

52) Kongres uważa za pożądane, aby przy wyjazdach krajowych, czy też zagranicznych, towarzystwa i związki, w porozumieniu ze Związkiem Dziennikarzy i Publicystów Sportowych umożliwiły w miarę możliwości wyjazd na własny koszt przedstawicielom dziennikarstwa sportowego, starając się im zapewnić te wszystkie dogodności, jakie mają członkowie ekspedycji.

53) Kongres uważa za pożądane, aby Min. Spraw Zagranicznych wydawało perjodycznie na zagranicę komunikaty oraz broszury propagandowe o sporcie polskim.

54) Związek Polskich Związków Sportowych utworzy natomiast olimpijską komisję propagandową z udziałem dziennikarzy, któraby do czasu IX-ej Olimpiady słowem i piórem popularyzowała ideę ekspedycji amsterdamskiej.

55) Kongres zaleca związkom i klubom sportowym prenumerowanie pism i zakładanie bibliotek sportowych, celem rozszerzania i pogłębiania wiadomości ich członków o sporcie i wszelkich jego przejawach.

56) Kongres uznaje za niezbędne wydanie przy poparciu finansowem Państwa dla użytku zagranicy, w języku francuskim, krótkiej broszury informacyjnej o sporcie w Polsce, oraz dłuższego bogato ilustrowanego dzieła o rozwoju sportu.

XI. UCHWAŁY W SPRAWIE SPORTU STRZELECKIEGO.

57) Sport strzelecki powinien być uznany przez władze naczelne sportowe za sport obrony narodowej i wydatnie popierany przez wszystkie organizacje sportowe. Poparcie to wyrażałoby się w pierwszym rzędzie w zakładaniu przy klubach sportowych sekcji strzeleckich, oraz urządzanie strzelnic.

58) Należy ujednostajnić zasady organizacyjne i wyszkoleniowe strzeleckie zarówno sportowe i wojskowe.

59) Należy zwrócić się z apelem do Bractw Strzelców Kurkowych, aby ożywiły i rozszerzyły swą działalność, udostępniając swe strzelnice dla młodzieży, dla stowarzyszeń strzeleckich i organizacyj przysposobienia wojskowego.

60) Należy zwrócić się do Ministerstwa Oświaty o wprowadzenie obowiązkowych ćwiczeń w strzelaniu dla młodzieży. Należy również pobudzić zainteresowanie młodzieży akademickiej sportem strzeleckim.

61) Sport strzelecki winien być popierany przez władze samorządowe przez fundowanie nagród honorowych.

XII. UCHWAŁY WYKONAWCZE.

62) Wykonanie uchwał II-go Polskiego Kongresu Sportowego ewent. starania o ich wykonanie, poleca się Zarządowi Związku Polskich Związków Sportowych.

63) III-ci Polski Kongres Sportowy winien się odbyć najpóźniej w r. 1931, a na Kongresie tym specjalny referat będzie poświęcony życiu sportowemu wychodźstwa polskiego.

Narciarstwo

Narciarstwo polskie stoi obecnie pod znakiem tak gwałtownego rozwoju, że o ile dalej tak pójdzie, to trudno do prawdy przewidywać wyniki. Wystarczy porównać cyfry z przed lat 5 i obecne. Wtedy w ciągu sezonu w całej Polsce urządzano 3—4 imprezy, teraz urządza się je w każdą niedzielę i święto nietylko w głównych centrach, jak Zakopane, Lwów, Krynica, ale i w Sławsku, Worochoćce, Krakowie, Przemysłu, Wilnie, Bielsku, Cieszynie, Lublinie, Nowym Targu, Grodnie, Żywcu i t. d. A nawet po raz pierwszy urządono równocześnie w tych samych dniach w 2 miejscowościach dwie poważne imprezy a mianowicie mistrzostwo Lwowa i Krynicy. Obie imprezy były dobrze obsadzone i przyniosły piękne wyniki przy silnej konkurencji.

Najlepiej to świadczy o tem jaką ilością narciarzy dziś P. Z. N. dysponuje. Operując dalej cyframi widzimy, że mistrzostwo Polski w r. 1921 zgromadziło na starcie biegu głównego 14 zawodników, a w roku 1927 — 170-ciu, konkurs skoków 8, dziś 50. Pierwszy raz urządzona tego roku 50-tka gromadzi 17 biegaczy, a więc więcej niż wtedy bieg główny. Widzimy z tego, że wzrost jest niemal z matematyczną dokładnością dziesięciokrotny!!!

Przechodząc od ilości do jakości musimy stwierdzić, że postęp jest tu jeszcze większy. Technika nowoczesnych biegów norweskich i wielkich skoków nieznana zupełnie przed 5 laty, dziś ma u nas dziesiątki znakomitych zawodników, wywołujących podziw zagranicą. Jak trudno jest wybrać drużynę reprezentacyjną złożoną z kilku najlepszych zawodników Polski, niech świadczy fakt, że w roku bieżącym jak i dawniej reprezentanci Polski, wróciwszy do kraju są niemal wszyscy bici częściowo przez zupełnie nieznany narybek Ten właśnie narybek, mnożący się z niebywałą szybkością jest podporą i pociechą P. Z. N. i pozwala mu spokojnie patrzeć w przyszłość.

Przechodząc do szczegółowego omówienia sezonu podnieść trzeba jego 3 najważniejsze momenty.

- 1) Narciarskie odrodzenie Lwowa,
- 2) Podniesienie klasy skoczków,
- 3) Talent Bronisława Czecha.

1) Lwów dzięki przychylnym warunkom śnieżnym oraz niezwykle szybko i szczęśliwie przeprowadzonej budowie dosko-

nalej i wielkiej skoczni, ma godny podziwu bilans sportowy sezonu, który przybliżył go silnie do nieosiągalnego zdawało się Zakopanego. Cały szereg imprez jak mistrzostwo Lwowa, zawody jubileuszowe K. T. N. i Czarnych zgromadziły na starcie elitę zawodników Polski. Znakomita organizacja i olbrzymia frekwencja publiczności sprawiły, że zawody te odegrały zupełnie niepoślednią rolę propagandową. Wyniki zawodników lwowskich Witkowskiego i Kawy w biegach stawiają ich w szeregu polskich asów narciarskich

2) Tak skocznia lwowska, jakoteż i dobre warunki śnieżne na Krokwi w Zakopanem sprawiły, że ilość i jakość naszych skoczków (nasza dotychczas główna bolączka) zwiększyły się gwałtownie. Rewelacyjne wyniki **Sieczki** zagranicą, a **Lankosza** w kraju przeszły nasze najsmielsze oczekiwania; prócz starych doświadczonych rutyniarzy jak **Krzeptowski**, **Mückenbrun** lub **Rozmus**, wypłynęli w tym roku na szerszą widownię **Zytkowicz**, **Kuras**, **Król**, **Graca**, **Motyka**, **Szostak**, **Mietelski** i wielu innych. Śmiałość i elegancja skoku połączonych z wspaniałem wychyleniem wprzód cechują tych najmłodszych, których ciągłe oswajanie się z wielkimi skoczniami a także dobry trener postawia w ciągu dwóch lat w rzędzie pierwszych skoczków

3) **Niezwykły** talent młodziutkiego **Bronisława Czecha** z S. N. P. Z. T., który dopiero w tym roku przeszedł do seniorów z juniorów był rewelacją sezonu. Młodemu juniorkowi rokowano zawsze wielką przyszłość, to jednak co „narobił“ od razu w pierwszym roku swej kariery senjora, zadziwiło wszystkich.

Wyniki tak w kraju, jak i zagranicą stawiają go bez wątpienia na pierwszym miejscu w kombinacjach. Znakomity w biegu, coraz lepszy w skoku jest mistrzem P. Z. N. i we wszystkich prawie tegorocznych zawodach był w kombinacji z Polaków najlepszy. Jego wyniki w Cortinie, Zakopanem i Westerowie są chlubą dla polskiego narciarstwa. Jest wszelka nadzieja, że skromny ten i solidny zawodnik odegra poważną rolę w najbliższej Olimpiadzie.

Na podkreślenie zasługują jeszcze znakomita wciąż forma **Fr. Bujaka**, wyniki **K. Schielego** w klasie starszych i wytrzymałość seniora **Bednarskiego**. Z młodych wybił się specjalnie **Kuras**, zdobywając mistrzostwo Zakopanego. Niestety zwichnięcie nogi przeszkodziło dalszemu startowaniu. **J. Bujak** wciąż jest najlepszym biegaczem Polski. **Fam. lje Motyków** i **Szostaków** wybijają się na naczelne miejsca. **Suleja**, **Król**, **Wilczyński**, **Al. Schiele**, **Graca**, **Szczerba**, **Walczak** jeszcze nieraz dadzą mówić o sobie. Zpań bezkonkurencyjna w tym roku była p. **Loteczkowa**, **P. Ziętkiewiczowa** wraca do formy. Pozaatem najlepsze **Bogucka**, **Dubieńska**, **Gwizdałówna**, w juniorach **Bronisława Polanka-Staszewna** potwierdziła swój niezwykły talent.

Wielkie zasługi położył w roku ubiegłym trener **P. Z. N.** p. **Thorleif AAS**. Norweg, którego niezwykle narciarskie wykształcenie wszystkim zaimponowało. Niestety mała frekwencja zawodników na treningach nie pozwoliła na należyte wykorzystanie go

U góry: w owężu najlepszy
łyżwiarz Polski, Wacław
Kuchar, obok Lankosz w
skoku. U dołu: 1) Br. Czech
w towarzystwie Szostaka,

2) Andrzej Krzeptowski ze swą uczenicą Staszek - Polankową.

RAIDY NARCIARSKIE.

Z pośród wielu imprez narciarskich urządzanych w Polsce na specjalną uwagę zasługują długodystansowe raidy narciarskie.

Jeden z nich urządzony przez trzech członków A. Z. S. Trojanowskiego, Malanowskiego i Jaworskiego na przestrzeni Wilno — Lwów — Kuty nie został zakończony z powodu braku śniegu. W każdym bądź razie był wielkim wysiłkiem ze strony zapalonych sportowców.

Drugi gigantyczny raid urządzony przez studentów Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie na trasie Suwałki—Augustów—Grodno—Kowel—Sokal — Lwów — Stanisławów — szczyt Howerli był wspaniałem zaiste przedsięwzięciem, zasługującym nie tylko na uznanie ale i na podziw.

Przebieg raidu wynosiła 1023 kilometrów, które dzielni studenci przebyli w ciągu 23 dni, zużywając 162 godzin marszu.

Z pięciu uczestników raidu dotarło na szczyt Howerli 4-ch, a mianowicie: Kozłowski, Piętkiewicz, Lechowski i Kalinowski, piąty zaś Okołów w drodze zachorował i zmuszony był powrócić do Warszawy ze Lwowa po przebyciu jednak 662 klm.

Powracających do stolicy dzielnych studentów przyjęto entuzjastycznie.

MISTRZOSTWA POLSKI W ZAKOPANEM.

Wielka ta impreza połączona była z zawodami wojskowymi o mistrzostwo armji polskiej z trójmeczem wojskowym Polska — Czechosłowacja — Rumunja.

Wyniki w poszczególnych konkurencjach były następujące:

Bieg 50 kilometrów.

- 1) Fr. Bujak (H. D. V. Czechosł.) 5 g. 45 m. 07 s.
- 2) Fr. Bujak (Polska) 5 g. 47 m. 12 s.,
- 3) Witkowski (Pol.) 5 g. 49 m. 42 s.,
- 4) Stehlik (Czech.) 5 g. 56 m. 39 s., 5) Kawa.

Bieg patrolowy 30 klm. (międzynarodowy).

Pierwsze miejsce zajął reprezentacyjny patrol polski w składzie: por. Wójcicki, kpr. Wagner, strz. W. Czech i strz. Bathelt — czas 3 g. 58 m. 45 s. nota 19.900.

2) Patrol czechosłowacki pod dowództwem kpt. Gregora w czasie 3 g. 58 m. 10 s. nota 18,350. Patrol oddał mniejszą niż Polacy ilość trafnych strzałów.

3) patrol rumuński z por. Saganescu, czas 4 g. 01.05, nota 16..150.

Bieg patrolowy o mistrzostwo armji polskiej.

Trasa 30 klm. Z pośród 8 patroli biorących udział w biegu pierwsze miejsce zajął patrol 3 pułku strzel. podh. por. E. Kwasińcy w składzie: kapr. Gąsienica, strz. Kopytko i strz. Skupień, w czasie 4 g. 18 m. 38 s. Z notą 20.

Drugim był patrol 4 p. s. p. kpt. Spyrlaka, czas 4 g. 40 m. 44 s., nota 11.230.

Wojskowy bieg z przeszkodami (międzynarodowy).

Trasa 7 klm.:

- 1) Szer. Berauer (Czech.). 27 m. 28 s.,
- 2) strz. W. Czech (3 p. s. p.). 27 m. 58 s.,
- 3) kpr. W. Gąsienica (3 p. s. p.). 29 m. 01 s.,
- 4) kadet Rucariano (Rumunja). 29 m. 29 s.

Bieg główny 18 klm. o Mistrzostwo. — Klasyfikacja woj-

- skowych:
- 1) W. Czech (3 p. s. p.) 1 g. 40 m. 51 s.,
- 2) W. Gąsienica (3 p. s. p.) 1 g. 41 m. 20 s.,
- 3) Woelfken (Rum.) 1 g. 42 m. 56 s.
- 4) Berauer (Czech.) 1 g. 43 m. 15 s.

Klasyfikacja cywilnych. Klasa starszych:

- 1) K. Schiele (S. N. T. T.) 1 g. 40 m. 09 s., 2) Al. Schiele (S. N. T. T.) 1 g. 43 m. 15 s., 3) Bednarski ((S. N. T. T.) 1 g. 57 m. 33 s.

Klasa I senjorów: 1) Nemecky (Czech.) 1 g. 32 m. 25 s., 2) Bujak Józef (Sokół) 1 g. 33 m. 04 s. 3) Motyka (S. N. T. T.) 1 g. 34 m. 35 s., 4) Wende (Czech.) 1 g. 36 m. 47 s.

Carlson (Szwecja) przychodzi na 11 miejscu. Rattay (Austria) na 12.

Klasa II: 1) Nowak (Czech.) 1 g. 32 m. 21 s. (najlepszy czas), 2) Motyka J. (Sokół) 1 g. 33 m. 34 s., 3) Szostak (Sokół) 1 g. 38 m. 22 sek.

Klasa III: 1) Czech Bron. (S. N. T. T.) 1 g. 36 m. 41 s., 2) Szostak Karol (S. N. T. T.) 1 g. 37 m. 13 s., 3) Jabłoński Michał (S. N. T. T.) 1 g. 46 m. 52 s.

W ogólnej klasyfikacji biegu głównego pierwsze miejsce zajął Nowak (Czech.), 2) Nemecky (Czech.), 3) Bujak J. (Polska), 4) J. Motyka (Pol.), 5) Z. Motyka (Pol.), 6) Br. Czech (Pol.), 7) Wende (Czech.).

Biegiem tym na 18 klm. jak również biegiem na 7 klm. z przeszkodami i biegiem patrolowym na 30 klm. Polska wygrała trójczek wojskowy przed Czechosłowacją i Rumunją.

Bieg pań o Mistrzostwo Polski:

Trasa 8 klm. 1) J. Lotczkowa (Lwów) 42 m. 26 s., 2) Ziętkiewiczowa 47 m. 07 s., 3) Bogucka (Lwów) 48 m. 28 s., 4) Dubieńska (Kraków) 48 m. 48 s., 5) Gwizdałówna (Lwów), 6) Stiler (Austria).

Do biegu nie stawiała z powodu młodego wieku słynna góralka Staszek-Polankowa.

Konkurs skoków. — Skocznia na Krokwi:

Skok I klasy: 1) Wende (Cz.) nota 321,75, 2) Nemecky n. 308, 3) Lankosz 286,25, 4) Bem 284,50, 5) Żytkowicz, 6) Krzeptowski, 7) Rattay (Austria), 8) Rozmus, 9) Stolpe (Szwecja).

Skok II kl.: 1) Mietelski nota 272, 2) Graca 234, 3) Cukier 194,50.

Skok III kl.: 1) Br. Czech nota 297,50 (najlepsza z pośród zawodników polskich), 2) Szczerba 242,50, 3) Giewont 213,25.

Polak Lankosz wykonał najdłuższy skok 49 mtr. ustanawiając rekord skoczni.

Mistrzostwo Polski na rok 1927 (w kombinacji biegu zdobył Otokar Nemetzky (Czech) nota 668, 2) Wende Czech H. D. W.) nota 643,50, 3) Bronisław Czech (Polska) nota 619,25, 4) Bim (Czech.), 5) Lankosz, 6) Krzeptowski, 7) Rattay (Austria). Szwed Lindström zajął dopiero 13 miejsce.

Mistrzostwa Lwowa.

Bieg 16 klm.: 1) Bujak J. 1 g. 12 m. 37 s., 2) Lindström (Szwecja) 1 g. 13 m. 44 s., 3) Król (Sokół), 4) Witkowski (Czarni).
Skoki: 1) Lindström (Szwecja) nota 17,624, 2) Stolpe (Szwecja) 17,020, 3) Mietelski 16,017, 4) Ewin (S. N. T. T.).

Mistrzostwo Lwowa zdobył Lindström, 2) Ewin, 3) Król (Sokół), 4) Witkowski, 5) Bujak J., 6) Stolpe.

Mistrzostwo Zakopanego.

Bieg 18 klm.: 1) Kuras (S. N. T. T.) 1 g. 29 m. 51 s., 2) B. Czech (S. N. T. T.) 1 g. 31 m. 8 s., 3) Sieczka, 4) T. Bujak.

Junjorzy. Bieg 8 klm.: 1) Berych (Sokół) 37 m. 39 s., 2) W. Berych 37 m. 50 s., 3) Polankowy.

Panie. Bieg 8 klm.: 1) Staszek-Polankowa (Sokół) 40 m. 23 s., 2) Loteckowa (K. T. W.) 45 m. 52 s., 3) Giewontówna 55 m. 31 s.

Skoki: 1) A. Krzeptowski I n. 16,353, 2) Rozmus 15,944, 3) W. Żytkowicz, 4) Kuras, 5) Br. Czech.

Mistrzostwo Zakopanego na rok 1927 zdobył Kuras nota 17,904, 2) Krzeptowski 16,801, 3) Czech Br. 16,611, 4) W. Żytkowicz, 5) Rozmus, 6) Sieczka-Gasienica.

Wyprawy zagranicę: W roku 1927 brali udział nasi narciarze w zawodach zagranicznych w 4 krajach: w Szwajcjarji, Czechosłowacji, Włoszech i Francji. W Szwajcjarji 3 razy, w Czechosłowacji 3, Włoszech 2, Francji 2. Wyjazdy rozpoczęto udziałem o mniejszem znaczeniu w Starym Smokowcu na Słowaczczyźnie. Zdobyliśmy tam cały szereg pierwszych miejsc przez Z. Motykę, Czecha Bronisława, A. Schielego i T. Kędziolke. W biegu pań zwyciężyły pp. Loteckowa i Ziętkiewiczowa.

W połowie stycznia wyjechała ekspedycja w składzie A. Krzeptowski I, Wł. Żytkowicz i St. Sieczka na międzynarodowy tydzień skoków do Szwajcjarji. Doroczna ta impreza jest największą tego rodzaju w Europie i gromadzi zawsze na starcie elitę skoczków całej Europy. Klasa jest tam tak wyrównana, że częstokroć zajęcie 5-tego czy też 15-tego miejsca jest rzeczą przypadku. Otwarcie tygodnia nastąpiło w Pontresinie na skoczni, mającej opinię najlepszej w Europie. Udział brali Norwegowie, Szwajcarzy, Włosi, Polacy, Czesi, Węgrzy, Austriacy i Niemcy. O jakości konkursu najlepiej świadczy fakt, że **Krzeptowski** 3-ma skokami stojącymi w pięknym stylu 33, 41 i 45 m. zajął dopiero 15-te miejsce. Zwyciężył Norweg **Carlsen**, ustanawiając rekord skoczni na 65 m. Nasz **Sieczka** wzbudził podziw swą niezwykłą brawurą i fenomenalnym stylem. Skoczył 41, 56 i 60 m. Niestety upadek zepchnął go na 23 miejsce. Według prasy szwajcarskiej był **Sieczka** po **Carlsenie** drugą sensacją zawodów. Tacy mistrzowie, jak **Bildstein**, **Mayringer**, **Koldovsky** i inni są za Polakami.

Już następny konkurs w Klosters przynosi zawodnikom naszym, oswojonym z odmiennymi warunkami znacznie lepsze wyniki. W tej samej konkurencji zajmują miejsca: 6-te **Sieczka**, 7-me **Krzeptowski**, 8-me **Żytkowicz**. W trzecim i ostatnim konkursie w Arosa wychodzi **Sieczka** na 3-cie miejsce, **Krzeptowski** 5-te, **Żytkowicz** 6-te. Tak więc bilans tej wyprawy jest niezwykle dodatni nie tylko w wynikach ale i w nauce przez naszych młodych zawodników osiągniętej.

Bezpośrednio potem nastąpił wyjazd na mistrzostwa cze-

chosłowackie w Novy Svet (Karkonosze). Polacy jechali tam bronić tytułu mistrza republiki czechosłowackiej, zdobytego w roku zeszłym przez Mückenbruna. Zdobyć ponownie tytułu stało pod wielkim znakiem zapytania ze względu na udział wszystkich asów H. D. W. — najlepszych narciarzy Europy Środkowej. Przewidywania nasze spełniły się. Mistrzem został Niemiec czeski **Purkert** przyszedł zwycięzca z Cortiny. Polacy zajęli 4 5 i 6 miejsca. Żytkowicz, Krzeptowski, Sieczka (mając przed sobą tylko jednego Czecha). Jest to sukces olbrzymi świadczący, że Polacy stoją dziś na tym poziomie co Czesi, a mają większą ilość zawodników. Wyniki w poszczególnych konkurencjach były b. korzystne. Specjalnym triumfem było 4-te miejsce skoku **Sieczki**, który pobił wszystkich Czechów, mając przed sobą **Dicka**, **Purkerta** i **Wendego**, a za sobą **Bima**, **Hausena**, **Koldovskiego**, **Adolfa** i wielu innych. Nazwiska te mówią same za siebie. Dalszym sukcesem było 3-cie miejsce w biegu **Br. Czecha** i zwycięstwo **K. Schielego** w klasie starszych. Dziś, gdy narciarstwo czeskie stoi na tym poziomie co czeski futbol i cieszy się tą samą opinią w Europie, osiągnięcie przez nas takich wyników jest dowodem niebywałego rozwoju polskiego narciarstwa i świadectwem, że wśród sportów w Polsce uprawianych należy je postawić na jednym z naczelnych miejsc. Gdy zaś odsuniemy hippikę, której nie możemy z narciarstwem porównać ze względu na odmienne warunki pracy oraz hockey, który jest w całej Europie sportem jednostek, to naprawdę trudno znaleźć w Polsce gałęź sportu, któraby takie wyniki zagranicą uzyskiwała jak narciarstwo.

Z zawodów w Czechosłowacji drużyna polska wyjechała na doroczne zawody europejskie urządzone w tym roku we Włoszech w Cortina d'Ampezzo. Zawody te urządzone pod protektoratem F. I. S. są najważniejszym wydarzeniem sezonu narciarskiego i gromadzą na starcie drużyny wszystkich państw. W roku ubiegłym 11 państw wysłało swe reprezentacje. Program zawodów był czysto olimpijski t. zn. bieg 50 km., 18 km., skok i kombinacja. W tym biegu kombinowanym mamy wielu zawodników, którzy tak w biegu 18 km., jak i skoku osiągają b. dobre wyniki. Walka rozpoczęła się biegiem 50 km., w którym Polska nie miała brać udziału ze względu na to, że jej najlepsi długodystansowcy, jak **Bujak**, **Wl. Czech**, **Krzeptowski II**, już to z powodu choroby, już to z innych startować nie mogli. W biegu wziął nadprogramowo udział **Fr. Bujak**, który startując do biegu 50-cio km. pierwszy raz, osiągnął niespodziewanie dobry wynik i miejsce. W biegu 18-to km. zajmuje **Br. Czech**, 12-te miejsce mając za sobą biegaczy tej miary co **Purkert**, **Wende**, **Adolf**, **Edman**, **Bim**, **Smidt**, **Carlsson**, **Diek**, **Rattay** i t. d. i t. d.

Bujak jest 26-ty, **Krzeptowski** 27-my, **Schiele** 30-ty. Podziału na klasy nie było. Skoki wypadły nieco gorzej: zajęliśmy miejsca 18, 19, 25, 28, 29 na 95 startujących. Mimo to w kombinacji osiągnęliśmy przez nas samych niespodziewany sukces przez **Br. Czecha**, który był 6-ty. Narodowościowo są przed nami: Czechosłowacy, Szwajcarzy i Niemcy. Za nami Szwedzi, Austria, Włochy, Francja, Rumunja i Jugosławja. Tak w turnieju najlepszych narciarzy świata na stukilkudziesięciu star-

tujących zajmujemy w pierwszej dziesiątce dwa miejsca (**Krzepowski** był 9-ty). Wynik ten stawia nas w rzędzie państw w narciarstwie przodujących.

Potem przychodzi kolej na nasze panie, którym należy się osobna chlubna karta. **P. Loteczkowa** po swym sukcesie w Szmeckie zdobywa mistrzostwo Francji w Chamonix zdobyte już raz w roku 1926 przez p. **Ziętkiewiczową** w Pirenejach. **P. Ziętkiewiczowa** zaś po przerwie wywołanej obowiązkami macierzyńskimi zwycięża na zawodach w Cortina d'Ampezzo (Włochy), zdobywając tytuł „Królowej nart”. Zdobyć mistrzostwa Francji przez **Loteczkową** było wielkim sukcesem. Już pod koniec sezonu odnosi p. **Loteczkowa** jeszcze jedno zwycięstwo w zawodach o mistrzostwo w Westerowie (Czechosłowacja). Tak więc Polki także i w sporcie roznoszą po Europie sławę imienia polskiego odnosząc wszędzie, gdzie się zjawia, wspaniałe zwycięstwa.

Równocześnie z zawodami w Cortinie bawiący na studiach we Francji ex mistrz Polski **Mückenbrun** odnosi liczne sukcesy w międzynarodowych konkursach skoków, niestety w jednym z nich w Chamonix łamie nogę przy 52 m. skoku.

Ostatnim był nasz wyjazd tradycyjny na mistrzostwa Tatr połd. w Westerowie (Czechosłowacja). Ponieważ zawody te odbywały się bezpośrednio po mistrzostwach Polski w Zakopanem, wyjechali wszyscy prawie zawodnicy, tak że zawody te były niejako powtórzeniem konkurencji zakopiańskiej. Wyniki ukształtowały się podobnie. Polacy zajmują I-sze miejsce w ciężkim biegu zjazdowym (Br. Czech przed Wendem); I-sze miejsce w biegu pań (**Loteczkowa**); I-sze miejsce w klasie starszych (**K. Schiele**); I-sze miejsce w skokach II klasy (**Mietelski**). Nadto szereg drugich i trzecich miejsc. Mistrzostwo zdobył **Bim**, 2) **Nemetzky**, 3) **Czech Br.**, 4) **Wende**, 5) **Zylkowiec**.

Ostatni występ naszych „śnieżnych ptaków“ na mistrzostwach narciarskich Austrii w Rax był wielkim triumfem Polaków.

Oto **Br. Czech** zajmuje pierwsze miejsce w biegu 15 klm. przed **Rattayem**, **Lankoszem** i **Schiesserem**.

Świetna nasza narciarka pani **Loteczkowa**, wygrywa bezkonkurencyjnie bieg pań na dystansie 8 klm. W skokach polacy spisali się świetnie. Pierwsze miejsce zajął **Mietelski II kl.**, drugim był **Schisser (A)**, trzecim **Br. Czech**, 4) **Mugler**, 5) **Rattay**.

W kombinacji pierwsze miejsce zajął **Br. Czech** przed **Rattavem**, **Schiesserem** i **Lankoszem**.

Słowem same triumfy, których naszym „śnieżnym ptakom“ życzymy i nadal!

Hockey na lodzie

Ta dziedzina sportu jest jedną z niewielu w Polsce, której reprezentanci przynoszą chlubę naszym barwom w spotkaniach międzynarodowych.

Pesładane przez nas dobre rezultaty w hockey'u na lodzie zawdzięczamy właściwie jednej tylko drużynie a mianowicie Akademickiemu Związkowi Sportowemu, którego zawodnicy są bezkonkurencyjni w Polsce.

W poszczególnych miastach Rzeczypospolitej istnieją co prawda drużyny hockey'owe, jednak jak wykazały rozgrywki o mistrzostwo Polski, nie odgrywają one jeszcze obecnie żadnej roli i ustępują o „klasę“ Akademikom.

Paradoksalną wydaje się rzeczą, że mistrzowska drużyna hockey'a na lodzie pochodzi ze stolicy, gdzie brak zupełnie odpowiednich stałych terenów do treningów tymbardziej, że dłuższe mrozy bywają rzadkością.

Np. Zakopane wydaje się idealnem miejscem, gdzieby racjonalnie mógł się rozwijać sport hockey'owy i łyżwiarstwo na równi z narciarstwem, a tymczasem brak tam do tej pory dobrze urządzonej ślizgawki.

O ile się obecnie mówi w Polsce o żywiołowym wprost „pedzie“ w kierunku budowy stadjonów i boisk do ćwiczeń, to pierwszym obowiązkiem naszych czynników miarodajnych jest stworzenie w Zakopanem odpowiednich warunków do pracy naszym hockey'istom i łyżwiarzom.

Zakopane bądź Krynica stać się muszą i to w niedługim czasie osrodkami sportów zimowych, zakrojonemi na wielką skalę na wzór słynnych stacyj zimowych jak St. Moritz, Chamonix, Davos i t. p.

Polski Związek Łyżwiariski i Polski Związek Hockey'a na lodzie powinny bardziej energicznie występować w stosunku do władz o odpowiednią pomoc w kierunku stworzenia na terenie Polski ośrodków sportów zimowych.

Nie powinno się przytem zapominać o naszych kresach wschodnich o Lwowie, Wilnie i innych miastach na wschodzie Polski, gdzie dzięki surowszej zimie, stworzone mogą być idealne warunki do uprawiania tak zaniedbanych u nas sportów zimowych, jak hockey na lodzie i łyżwiarstwo.

Gdy te możliwości nastaną, wówczas takie „asy“ wyjątkowe jak Adamowski i Tupalski nie będą w Polsce rzadkością a

obecnie sukcesy nasze na terenie międzynarodowym wzrosną jeszcze bardziej. Czas najwyższy o tym pomyśleć!

MISTRZOSTWO POLSKI.

Upatrzone na przyszłą stacją sportów zimowych w Polsce Zakopane doznało tego zaszczytu, że na jego terenie rozegrane zostały po raz pierwszy zawody hockey'owe o mistrzostwo Polski.

Do zawodów tych stanęły następujące zespoły: Akademicki Związek Sportowy (Warszawa), Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarckie, Pogoń (Lwów), Klub Łyżwiarzy w Poznaniu, oraz Cracovia.

Zgóry było do przewidzenia, że mistrzem Polski zostanie A. Z. S. Tak też się stało. Co się tyczy drugiego miejsca to Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarckie zajęło je zasłużenie, bijąc bezapelacyjnie pozostałe trzy zespoły. Drużyna ta była jedyną w tym turnieju, która mogła być jakim takim przeciwnikiem dla A. Z. S-u.

Wyniki poszczególnych spotkań w Mistrzostwie były następujące: Pogoń — Cracovia 3:0 (2:0); Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarckie — Klub Łyżwiarzy Poznań 4:0 (2:0); Akademicki Związek Sportowy — Pogoń 15:0 (11:0)! Klub Łyżwiarzy Poznań — Cracovia 6:0 (1:0); Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarzy — Pogoń 5:1 (2:0); Pogoń — Klub Łyżwiarzy Poznań 5:1 (3:0); wrzeszcie spotkanie A. Z. S. — Warsz. Tow. Łyżw. zakończyło się zdecydowanym zwycięstwem Akademików w stosunku 7:0 (4:0).

Bohaterami turnieju byli najlepsi nasi hockey'ści Adamowski i Tupalski, którzy przez cały czas zbierali zasłużone oklaski.

Mistrzem Polski została drużyna A. Z. S. występująca w następującym składzie: Czaplicki, Kulej, Żebrowski, Adamowski, Tupalski, Słuczanski.

Drużyna ta rozegrała 2 spotkania, stosunek bramek 22 : 0.

Drugie miejsce zajęło Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarzy, 3 gry stosunek bramek 9 : 8. Trzecie Pogoń 4 gr. st. br. 9:22. Czwarte Klub Łyżwiarzy Poznań 3 gry st. br. 7:9. Wreszcie ostatnie miejsce zajęła Cracovia 2 gry st. br. 0:9.

POLSCY HOCKEY'ŚCI ZAGRANICĄ.

W początkach stycznia 1927 r. polska drużyna hockey'owa pod kierownictwem p. Osiecimskiego i Czapkiego, składająca się z 6 graczy Akademickiego Związku Sportowego — Czaplickiego, Kowalskiego, Żebrowskiego, Kuleja, Adamowskiego i Tupalskiego. Krygiera z Polonji stołecznej, Stogowskiego z Toruńskiego Klubu Sportowego oraz Wacława Kuchara (Pogoń — Lwów) — wyjechała na wielkie turnie zagraniczne do Francji, Szwajcarii i Austrii.

Pierwszym etapem występów polskich hockey'istów była francuska stacja sportów zimowych Chamoni. Do rozgrywanego tam turnieju stanęła drużyna A. Z. S. (Warszawa).

W pierwszym spotkaniu towarzyskiem z drużyną Kana-

dyjezyków studjujących w Paryżu t. zw. „Paris Canadians“ uzyskuje A. Z. S. wynik nierozstrzygnięty 2 : 2 (1 : 2).

W rozgrywkach turniejowych wyniki AZS-u były następujące: A. Z. S. — reprezentacja Francji 2:2 (1:1).

A. Z. S. — Paris Canadians 1 : 5 (0 : 3).

Drużyna naszych akademików zawiodła na całej linii. Doskonale zwykle grający napad zmarnował szereg dogodnych pozycji.

A. Z. S. — Oxford University 5:2 (3:2).

W ogólnej klasyfikacji w turnieju pierwsze miejsce zajęła Francja 5 pkt., drugie Paris Canadians 4 p., trzecie A. Z. S. 5 pkt., czwarte Oxford University 0 pkt.

Z Chamonix udali się nasi hockey'ści do Szwajcjarji. W St. Moritz A. Z. S. przegrał do tamtejszej drużyny „St. Moritz“ 1:3 (1:1), następane jednak występy drużyny Akademików w Davos były pełne sukcesów i dowiodły, że polscy hockey'ści przy odpowiednich warunkach i treningu mogliby stać się groźnymi przeciwnikami dla najsilniejszego zespołu zagranicznego.

Pierwszy mecz Akademików z drużyną Davos przyniósł im zaszczytny wynik 2:2 (0:0). Polacy grali wyśmienicie i byli lepszym zespołem od przeciwnika. Doskonała gra ataku z Tupalskim i świetnym Adamowskim na czele wzbudziła entuzjazm nie tylko wśród licznie zebranej kolonji polskiej, lecz i miejscowej publiczności.

Drugie z kolei spotkanie A. Z. S-u z drużyną Davos było już wielkim sukcesem Polaków, którzy po niezwykle pięknej i owocnej grze pokonali doskonałą drużynę Szwajcarów, uchodzącą za jedną z lepszych w Europie, w stosunku 4:2 (3:0). Bohaterami meczu byli Tupalski, który uzyskał 3 bramki oraz Adamowski zdobywca czwartego punktu.

Zwycięstwo A. Z. S. wprowadziło w niesłychaną radość kolonję polską w Szwajcjarji, która jako zachętę dla dalszej na polu sportowem pracy, ofiarowała pewną sumę pieniędzy zarządowi A. Z. S. wraz z pismem gratulacyjnem.

Po sukcesach w Davos wyjechała drużyna polska do Wiednia, gdzie w dniu 24 stycznia ubiegłego roku rozegrany został turniej hekey'owy o mistrzostwo Europy.

Turniej ten zapowiadał się wspaniale, gdyż miało w nim wziąć udział 12 narodów Europy w rezultacie jednak wskutek różnych okoliczności stanęły do turnieju następujące państwa: Polska, Austria, Belgja, Niemcy, Czechosłowacja, Węgry. Brak więc było między innymi: Francji, Szwecji, Szwajcjarji, Włoch i Hiszpanji.

Wyniki turnieju wiedeńskiego jeśli chodzi o drużynę polską dały wyniki następujące:

Niemcy — Polska 2:1 (1:1). Polacy grali dobrze i wynik remisowy byłby wierniejszem odzwierciedleniem sił obu zespołów, tembardziej że druga bramka dla Niemców była uzyskana przypadkowo.

Austria — Polska 3:1 (2:0). Najlepszym graczem na boisku był Adamowski.

Polska — Czechosłowacja 1:1. Nasi mieli przewagę na

przeciwnikiem, jednak brak szczęścia pod bramką nie pozwolił nam na zdobycie zwycięskiego punktu.

Polska — Belgja 2:2 (1:1).

Polacy mieli najlepszy swój dzień w turnieju i byli żywo oklaskiwani przez tysięczne tłumy publiczności. Belgijskich uchronił od porażki koncertowo grający ich bramkarz Chotteau.

Polska — Węgry 6:1 (3:0). Pewna wygrana naszej drużyny nad słabymi Węgrami.

Ostateczna klasyfikacja turnieju była następująca: 1) Austria 10 punktów, 2) Belgja 7 pkt., 3) Niemcy 6 pkt., 4) Polska 4 pkt., 5) Czechosłowacja 3 pkt., 6) Węgry 0 pkt.

Prasa wiedeńska wyrażała się z wielkiem uznaniem o drużynie polskiej, oświadczając, że hockey'ści nasi w zupełności dorównywali drużynom takim jak austriacka, niemiecka czy belgijska

Wszystkie dzienniki podkreśliły wielki talent naszego „asa“ Adamowskiego, który był jednym z najlepszych graczy turnieju wiedeńskiego i jego jedyne z pośród Polaków spotkał zaszczyt wstawienia do reprezentacyjnej drużyny Europy przeciwko Kanadzie.

Po turnieju w Wiedniu Adamowski i Krygier wyjechali na trening, gdzie brali udział w zawodach hockey'owych, grając w drużynach czechosłowackiej i belgijskiej.

Zaznaczyć należy, że drużyna polska podczas tournée zagranicą rozegrała ogółem 12 spotkań w czym 3 mecze wygrała, 5 nierozegrała a 4 przegrała. Stosunek bramek 28:26.

Najlepszym strzelcem okazał się Adamowski uzyskując 15 bramek dalej Tupalski 12 bramek wreszcie Żebrowski jedna.

Łyżwiarstwo

Jedną z najbardziej zaniedbanych dziedzin sportu polskiego jest łyżwiarstwo, które mimo dużej popularności wśród młodzieży szkolnej, z powodu pewnych trudności spowodowanych brakiem mrozów i odpowiednich terenów do treningów, nie może racjonalnie rozwijać.

Wszak były lata takie jak np. rok 1926, że mistrzostwa Polski w sporcie łyżwiarskim wogóle się nie odbyły z powodu braku mrozów w centrum kraju. Gdyby już wówczas była urządzona ślizgawka w Zakopanem mistrzostwa te mogłyby się z powodzeniem tam odbyć

Wszystko więc przemawia za tem, aby nasze czynniki odpowiedzialne pomyślały czempredziej o budowie wzorowego toru łyżwiarskiego w okolicach górskich, jak również, aby nie zapomniały o konieczności stworzenia wcześniej czy później w jednym z miast Polski, najlepiej oczywiście w Warszawie, ślizgawki sztucznej, na wzór istniejących w Wiedniu czy Berlinie

Duże zasługi na polu popularyzacji sportu łyżwiarskiego, szczególnie na terenie stolicy położyło w ostatnich czasach Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarskie, które wyszło zdaje się nareszcie z okresu „bezczynności“ i zajęło się sprawami sportu łyżwiarskiego na terenie stolicy organizując w Dolinie Szwajcarskiej częste zawody łyżwiarskie w jeździe sztucznej i figurowej dla juniorów i młodzieży szkolnej płci obojga.

Zawody te cieszyły się dużym powodzeniem.

Mistrzostwa Warszawy, rozegrane na torze w Dolinie Szwajcarskiej dały wyniki następujące: Jazda szybka 500 m.— 1) Kamiński (W. T. C.) 5 sekund, 2) Grott (W. T. C.) 59 s., 3) Dembowski (W. T. C.) 59,2 s., 4) Doley, 5) Kozłowski. 1500 m. — 1) Doley 3 m. 05,6 sek. 2) Dembowski 3 m. 0,7 sek., 3) Kamiński 3 m. 10 s., 4) Kozłowski, 5) Grott. 5000 mtr. — Kamiński 10 m. 42,2 s., 2) Dembowski 10 m. 50 s., 3) Doley 11 m. 28 s.

Mistrzostwo Warszawy zdobył Kamiński (znany kolarz stołeczny) przed Dembowskim i Doleym.

W jeździe figurowej zwyciężył „walkowerem“ Wyczalkowski (W. T. Ł.) zdobywając 184 pkt.

W jeździe parami zwyciężyła również „walkowerem“ para Szwajczerówna — Pełczyński (członkowie Warsz. Tow. Łyżw.)

Mistrzostwa Lwowa. Dla młodzieży do lat 14—bieg 300 m. Trocki 42 sek. 500 m. (do lat 18) — Kama 1 m. 19,6 s. 500 mtr. dla juniorów Medzyński 1:05; 1500 i 5000 mtr. dla juniorów — Jałowcy 3 m. 22s., w 11 m. 59 s.

Mistrzostwo senjorów wygrał bezapelacyjnie **Wójcik** uzyskując następujące rezultaty: 500 m. — 58,5 sek., 1500 m. — 3 m. 0,8 s., 5000 m. — 11 m. 12 s., 10000 m. — 23 m. 58 s.

W jeździe figurowej dla junjorów zwyciężył Maurer, w jeździe sztucznej parami mistrzostwo zdobyli Bilorówna — Kowalski.

Mistrzostwo Polski. Organizowane przez Warsz. Tow. Cyklistów na torze na Dynasach. Wyniki **bieg 500** 1) Wacek Kuchar (Pogoń—Lwów) 53 sek., 2) Wójcik (Lwów) 57 s., 3) Habich (Polonja) 57,2 s., 4) Dembowski (W. T. C.) 57,6, 5) Kamiński 58,6, 6) Grott (W. T. C.) 58,6 sek.

5000 mtr. (start parami) 1) Dembowski 11 m. 18 s., 2) Kuchar 11 m. 31 s., 3) Kamiński 11 m. 48 s., 4) Habich 11 m. 48, 5) Majewski 11 m. 49, 6) Grott, 7) Doley, 8) Wójcik.

1500 mtr. 1) Kuchar 2 m. 53,2 s., 2) Kamiński 3 m. 0,5 s., 3) Doley 3 m. 0,9 s., 4) Dembowski 3 m. 09,2 s., 5) Wójcik, 6) Majewski.

10.000 mtr. 1) Kuchar 21 m. 14,4 s., 2) Kamiński 21 m. 40 s., 3) Dembowski 22 m. 33 s., 4) Wójcik 22 m. 34,6 s., 5) Majewski, 6) Doley.

Mistrzostwo Polski zdobył ostatecznie popularny sportowiec Wacek Kuchar, uzyskując 369,2 punktów, 2) Kamiński (W. T. C.) 351,1 pkt., 3) Dembowski (W. T. C.) 352,4 p., 4) Wójcik (Lwów) 340,6 p., 5) Majewski (W. T. C.) 332,1 p., 6) Doley (W.T.C.) 323,4 p., 7) Habich (Polonja) 323, 8) Wójcik (Modlin)) 288,8 p.

W jeździe figurowej. Dla panów mistrzostwo zdobył p. Kikiewicz ze Lwowa, osiągając 211,4 pkt. w jeździe zaś parami pp. Bilorówna — Kowalski (Lwów) 9,5 pkt. przed parą Szwejczerówna — Pełczyński (Warszawa) 6,6 pkt.

Lekka - atletyka

Rozwój sportu lekkoatletycznego w Polsce w roku ubiegłym poczynił, w stosunku do lat poprzednich, postępy niewspółmierne ze spopularyzowaniem tej gałęzi sportu w polskim społeczeństwie.

Sport lekkoatletyczny śmiało rzec można stał się sportem najszerzych mas społeczeństwa — sportem uprawianym wszędzie i przez wszystkich.

Wystarczy wymienić jakąkolwiek uroczystość wojskową, szkolną, sokolą, strzelecką, harcerską, strażacką lub wogóle każdą W. F. i P. W. a zawsze program tych uroczystości przewyższają konkurencje sportu lekkoatletycznego. Zawsze lekkaatletyka jest podstawą oceny wyższości i lepszego wyrobienia oddziałów i ich zawodników.

Nic więc dziwnego, że każda organizacja, której celem jest wyrobienie fizyczne swoich uczestników, w pierwszym rzędzie kultywuje ćwiczenia lekkoatletyczne, że każdy sportsman, który pragnie w swojej specjalności osiągnąć najlepsze wyniki, nie zaniedbuje również ćwiczeń w szybkości i wytrzymałości biegu.

Lekkaatletyka w chwili obecnej nie jest już domeną samych klubów sportowych zrzeszonych w potężnie rozrastającym się Polskim Związku Lekkoatletycznym — uprawiają ją bowiem całe rzesze lekkoatletów niezarejestrowanych w klubach i związkach, z których zabłyśnie tu i ówdzie jakaś nowa gwiazda i zasili kadry naszej pierwszej klasy.

Rok ubiegły pod względem oceny rozwoju sportu lekkoatletycznego wszerek dał bezsprzecznie o wiele większe wyniki, aniżeli rozwój klasy czołowej naszych zawodników, chociaż i tutaj nie mamy się bynajmniej czego wstydzić.

Dzięki poparciu naszych władz, a przede wszystkim Min. Spraw Zagranicznych i Państw. Urzędu WF. i PW. poczyniliśmy znaczne postępy w tej dziedzinie.

Obfity program imprez międzynarodowych i wyjazdów zagranicę naszej reprezentacji Państwowej, zaangażowanie dwóch znakomitych trenerów w osobach Klumberga (Estonia) i Norlinga (Szwecja), odbycie kursów przedolimpijskich, oraz całego szeregu kursów na prowincji to zaiste działalność pochwalać godna. Praca jest planowa i nie jest obliczona na efekt

chwilowy. O ile P. Z. L. A. nie zejdzie z tej raz obranej drogi i wzmochni swoje niezbyt silnie ugruntowane podstawy organizacyjne, możemy być pewni że już po kilku latach Polska stanie się potężnym rywalem innych narodów współzawodniczących o zwycięstwo i laur na stadjonach olimpijskich.

Bilans jakościowy przedstawia się bardzo korzystnie, gdyż tabela oficjalnych rekordów polskich uległa w 21 konkurencjach męskich poprawie, oraz w 17 kobiecych. Męskie rekordy były bite 24, kobiece aż 34 razy.

Pierwsze i bezapelacyjne miejsce zajął AZS - Warszawa, zdobywając w walce o „Łucznika“ Wittiga 63 pkt. i puchar Państw. Urz. WF. i PW. za mistrzostwa kobiece.

MISTRZOSTWA POLSKI.

Tegoroczne mistrzostwa lekkoatletyczne Polski, rozegrane w lipcu w parku Sobieskiego w Warszawie, wykazały znaczny postęp lekkiej atletyki wśród klubów prowincjonalnych.

Dla ilustracji pragniemy tylko nadmienić, że gdy w roku 1926 Warszawa zebrała ogółem 98 punktów na 28 pkt. prowincji, obecnie 98 pkt. na 44 pkt. prowincji.

Zainteresowanie zawodami ze strony publiczności było bardzo duże.

Wyniki zawodów były następujące:

Pchnięcie kulą: 1) Górski (K. S. M. S. — Piotrków) 12 m. 70 c., 2) Baran (Pogoń — Lwów) 12 m. 50 c., 3) Łucki (Pogoń — Lwów) 12 m. 40 c., 4) Urbaniak (Warta) 12 m. 30 c.

Pchnięcie kulą oburącz: 1) Urbaniak — 22 m. 71,5 c., 2) Górski, 3) Baran.

Skok wwyż: 1) Mierzejewski (A. Z. S.) — 170 ctm., 2) Nowak (A. Z. S. — Kraków) — 165 c., 3) Nowosad (Sokół — Jarosław) 165 cm., 4) Pawski (A. Z. S.), Majtkowski (Sokół — Bydgoszcz) i Meyro (Polonja) po 160 c., 5) Maciaszczak (A. Z. S.) i Kwaśniewski (A. Z. S.) po 160 c.

Bieg 1500 m.: 1) Forys (Warszawianka) 4 m. 06 sek. (nowy rekord polski), 2) Malanowski (A. Z. S.) 4 m. 6.1 s., 3) Jaworski (A. Z. S.) 4 m. 8.6 s., 4) Halicki (Pogoń — Wilno) 4 m. 9.4 s., 5) Sidorowicz (A. Z. S. — Wilno) 4 m. 10 s., 6) Ołdak (A. Z. S.) 4 m. 10,8 s.

Skok o tyczce: 1) Adameczak (A. Z. S.) 3 m. 50 c., 2) Rzepka (A. Z. S.) 350 c., 3) Wieczorek (3 n. sap. Wilno) 340 c., 4) Majtkowski (Sokół — Bydgoszcz) 3 m. 20 c., 5) Sokolski (A. Z. S.) 3 m. 10 c.

Bieg 100 mtr.: 1) Dobrowolski (A. Z. S.) 11 sek., 2) Szenajch (Warszawianka) 11 sek. — o dłoń, 3) Kasperkiewicz 11 s., 4) Sikorski (Polonja), 5) Skierczyński (A. Z. S.), 6) Nowak (A. Z. S. — Kraków).

Rzut dyskiem: 1) Baran (Pogoń) 41 m. 28 c., 2) Szydłowski (A. Z. S.) 37 m. 74 c., 3) Górski (Piotrków) 37 m. 21 c., 4) Urbaniak (Warta — Poznań) 36 m. 40 c., 5) Gierałtowski (Cracovia) 33 m. 72 c., 6) Wasiak (Legia — Warszawa) 33 m. 80 c.

Skok wdał: 1) Sikorski (Polonja) 6 m. 70 c., 2) Nowak (A. Z. S. — Kraków) 6 m. 39 c., 3) Kasperkiewicz (A. Z. S.) 6 m. 38 c.

W owalu — Kostrzewski na finiszu. Pośrodku — ś. p. Al. Freyer w biegu na przetaj. U dołu — Cejzik w rzucie kulą.

4) Maciaszczyk (A. Z. S.) 6 m. 20 c., 5) Maszewski (K. S. M. S. — Piotrków) 610,5 c.

Bieg 400 mtr.: 1) Kostrzewski (AZS.) 51,2 sek., 2) Korolkiewicz (Polonja) 52 sek., 3) Żuber (Warszawianka) 52,9 s., 4) Rojek (Różdzień — Szopieniec).

Bieg 5000 mtr.: 1) Freyer (Polonja) 15 m. 54,4 s., 2) Sawaryn (Pogoń — Lwów) 16 m. 15 s., 3) Sarnaeki (Warszawianka) 16 m. 15,8 s., 4) Motyka (AZS. — Kraków) 16 m. 58 s., 5) Kasprzyk (KS22 — Mała Dąbrówka), 6) Starosta (Ł. K. S.).

Bieg 400 mtr. przez płotki: 1) Kostrzewski (A. Z. S.) 56,8 sek., 2) Korolkiewicz (Polonja) 57,4 s., 3) Meyro (Polonja) 59,8 s., 4) Antes (AZS. — Kraków) 61 sek.

Rzut dyskiem oburącz: 1) Górski (K. S. M. S. — Piotrków) 73 m. 58 c., 2) Baran (Pogoń) 71 m. 52½ c., 3) Szydłowski (A. Z. S.) 71 m. 50 c.

Bieg 200 mtr.: 1) Szenajch (Warsz.) 22,8 sek., 2) Kasperkiewicz (AZS.) 23,2 s., 3) Weiss (AZS.), 4) Sikorski, 5) Fijałkowski (Warszaw.).

Rzut oszczepem: 1) Smakulski (Pogoń — Lwów) 49 m. 27 c., 2) Gruner (AZS.) 48 m. 30 c., 3) Szydłowski (AZS.) 47 m. 40 c., 4) Dobrowolski (AZS.), 5) Urbaniak (Warta).

Bieg 110 mtr. przez płotki: 1) Dobrowolski (AZS.) 16 sek. (nowy rekord polski), 2) Trojanowski (A. Z. S.) 16,2 s., 3) Anders (Różdzień — Szopieniec), 4) Mierzejewski (AZS.).

Trójskok: 1) Sikorski (Polonia) 13 m. 33 c., 2) Maciaszczyk (AZS.) 12 m. 68 c., 3) Mokrzycki (K. S. M. S. — Piotrków) 12 m. 54 c., 4) Stan (Sokół — Gniezno) 11 m. 7,5 c.

Bieg 800 mtr.: 1) Kostrzewski (AZS.) 2 min., 2) Forsy (Warszaw.), 3) Malanowski (AZS.), 4) Jaworski (AZS.), 5) Ołdak (AZS.).

Bieg rozstawny 4 × 100 m.: 1) A. Z. S. I (Weiss — Kasperkiewicz — Skierczyński — Dobrowolski), 44,8 sek. (nowy klubowy rekord polski), 2) Polonja (Sikorski — Kalinowski — Meyro — Korolkiewicz) o 4 mtr. w tyle, 3) Warszawianka.

Bieg 10 kilom.: 1) Freyer (Polonia) 33 m. 40,4 sek., 2) Szlestowski (Polonia) 34 m. 11 sek., 3) Sawaryn (Pogoń — Lwów), 4) Łukaszewicz (Polonia), 5) Motyka (AZS. — Kraków), 6) Kasprzak (Mała Dąbrówka), 7) Nogaj.

Bieg rozstawny 4 × 400 mtr.: 1) A. Z. S. I (Weiss — Ołdak — Malanowski — Kostrzewski) 3 m. 28,8 s., 2) Polonja (Kalinowski — Sikorski — Meyro — Korolkiewicz), 3) Warszawianka (Fijałkowski — Forsy — Bowbelski — Żuber), 4) A. Z. S. II.

Rzut oszczepem oburącz: 1) Szydłowski (AZS.) 87 m. 02 c., 2) Smakulski (Pogoń) 78 m. 67 c., 3) Urbaniak (Warta) 76 m. 50 c.

Rzut młotem: 1) Górski (Piotrków) 32 m. 24 c., 2) Baran (Pogoń) 30 m. 73 c., 3) Urbaniak (Warta) 27 m. 36 c.

W ogólnej klasyfikacji pierwsze miejsce zajął Akademicki Związek Sportowy, zdobywając 57 punktów, 2) Polonia 25 pkt., 3) Pogoń — Lwów 19 pkt., 4) Warszawianka — 16 pkt., 5) K. S. M. S. Piotrków — 13 pkt., 6) Warta — Poznań — 5 pkt., 7) A. Z. S. — Kraków — 4 pkt., 8) Sokół — Jarosław — 3 pkt. oraz 3 p. sam. i Różdzień — Szopieniec — no jednym punkcie.

Mistrzem pięcioboju i dziesięcioboju na rok 1927 jest znany lekkoatleta stołeczny Polonji, Cejzik.

W pierwszej konkurencji uzyskał on 3262,5 pkt. przed Wieczorkiem (3 p. sap.) 3064,43 pkt. i Reyem (AZS.) 2949,26 pkt.

W drugiej konkurencji 6276,40 pkt. drugie miejsce w dziesięcioboju zajął Dobrowolski (AZS.) 6196,000, trzecie Urbaniak (Warta) 6140,080.

Bieg maratoński wygrał w roku 1927 Freyer (Polonja), w czasie 3 g. 09 m. 51,8 s., drugie miejsce zajął Wawrzyn (KS.22 Mała Dąbrówka) w 3 g. 26 m. 06,8 s., trzecim był Urbański (Strzelec) 3 g. 28 m. 54 s.

Punktacja „Łuczniaka“ prof. Wittiga.

Podobnie jak w roku 1926, główna walka o nagrodę prof. Wittiga rozegrała się pomiędzy klubami stołecznymi A. Z. S. i Polonja, i tym razem Akademicy wyszli obronną ręką.

Ostateczna punktacja „Łuczniaka“ przedstawia się następująco: 1) AZS. — Warszawa — 63 pkt., 2) Polonja — 45 pkt., 3) Pogoń — Lwów — 19 pkt., 4) Warszawianka — 16 pkt., 5) Sokół — Piotrków — 13 pkt., 6) Warta — 7 pkt., dalej 3 p. sap. — Wilno i AZS. — Kraków po 5 pkt., Sokół — Jarosław — 3 pkt., KS. — Mała Dąbrówka — 2 pkt., Rozdzień i Strzelec — Piotrków po

LEKKAATLETYKA POLSKA W KONKURENCJI MIĘDZYNARODOWEJ.

Mecz Polska — Włochy.

Zawody te odbyte w kwietniu w Rzymie, zakończyły się porażką drużyny polskiej będącej na początku sezonu wiosennego bez treningu.

Wyniki były następujące:

Bieg 100 mtr.: 1) Reiser (Włochy), 2) Szenajch (o dłoń), 3) Torre (Włochy), 4) Dobrowolski.

Rzut dyskiem: 1) Baran — 40 m. 64 cm., 2) Pighi (Włochy) — 40 m. 47 c., 3) Cejzik — 38 m. 65 c., 4) Poggeoli (Włochy) — 37 m. 77 c.

Bieg 400 m.: 1) Carlini (Włochy) — 52 $\frac{1}{2}$ s., 2) Rothert — 53 s., 3) Weiss, 4) Tavernari (Włochy).

Skok o tyczce: 1) Adameczak — 3 m. 40 c., 2) Lambiasi — 340 m., 3) Innocenti (Włochy), 4) Rzepka.

Bieg 800 mtr.: 1) Cominotto — 2 m. 03,2 s., 2) Garavento — 2 m. 04,8 s. (obaj włosi), 3) Malanowski — 2 m. 06 s., 4) Forys.

Rzut kulą: 1) Pighi (Włochy) — 12 m. 65 ctm., 2) Baran — 12 m. 18 c., 3) Górski — 11 m. 31 c., 4) Poggioli 10 m. 90 c.

Bieg 5000 mtr.: 1) Davoli (Włochy) — 15 m. 54,4 s., 2) Cerre (Włochy) — 15 m. 58 s., 3) Freyer — 16 m. 05 s., 4) Boero (Włochy) — 16 m. 20 s., 5) Sawaryn — 16 m. 40 s.

Skok wdal: 1) Sikorski — 6 m. 42 c., 2) Torre (Włochy) — 6 m. 33 c., 3) Baracchi — 6 m. 32 c.

Bieg 400 m. przez płotki: 1) Facelli (Włochy) — 57 m. 2 s., 2) Kostrzewski 58 s., 3) Carlini (Włochy).

Rzut oszczepem: 1) Dominnetti (Włochy) — 56 m. 21 ctm., 2) Smakulski — 51 m., 3) Capecci — 50 m. 50 c.

Skok wwyż: 1) Palmeri (Włochy) — 185 c., 2) Barberi — 170 c., Cejzik i Fryszezyn po 1 m. 60 c.

Bieg 1500 m.: 1) Garavento (Włochy) — 4 m. 11 s., 2) Torre

voli — 4 m. 13,8 s., 3) Ferrarro (Włochy) — 4 m. 15 s. (poza konkursem), 4) Forys — 4 m. 25 s., 5) Jaworski, 6) Molanowski.

Bieg 4 × 400 mtr. wygrywa sztafeta Włochów w składzie Tavermari — Facelli — Cominotto — Carlini w czasie 3 m. 33 s. Polska drużyna w składzie Weiss — Korolkiewicz — Kostrzewski — Rothert osiąga czas 3 m. 35,2 s.

MECZ POLSKA — TOSKANJA.

Po przegranej w Rzymie drużyna polska udała się do Florencji, gdzie rozegrała międzynarodowe zawody lekkoatletyczne z reprezentacją Toskanji i rewanżując się za porażkę w Rzymie zwyciężając przeciwnika w stosunku 59 : 50.

Wyniki meczu następujące:

Bieg 60 m.: 1) Szenajch — 7,1 s., 2) Bogam (T.) — o 1 mtr. w tyle, 3) Alessandri (Tosk.), 4) Dobrowolski.

Bieg 1500 m.: 1) Lippi (T.) — 4 m. 16,2 s., 2) Forys — 4 m. 17,2 s., 3) Vettoni (T.).

Skok o tycze: 1) Inocenti Damile (T.) — 3 m. 40 s., 2) Rzepka — 3 m. 30 s. Adameczak nie startował.

Bieg 200 m.: 1) Torre (T.) — 23,4 s., 2) Weiss — 23,8 s., 3) Bogani, 4) Dobrowolski.

Skok wwyż: 1) Fryszczyn — 175 cm., 2) Granini (T.) — 173 c., 3) Paglai (T.) — 168 c., 4) Cejzik — 160 c.

Rzut oszczepem: 1) Capecchi (T.) — 54 m. 15 c., 2) Smakulski — 49 m. 73 c., 3) Dobrowolski — 47,804 c.

Bieg 800 m.: 1) Kostrzewski — 2 m. 00,6 s., 2) Molanowski — 2 m. 02 s., 3) Bartolini (T.), 4) Inocenti.

Skok wdał: 1) Torre — 659 c., 2) Sikorski — 622 c., 3) Cejzik — 596 c.

Bieg 5000 m.: 1) Freyer — 16 m. 04,6 s., 2) Badiali (T.) — 16 m. 08,4 s., 3) Sawaryn.

Sztafeta olimpijska: 1) Polska (Kostrzewski — Weiss — Dobrowolski — Szenajch) — 3 m. 43,2 s., 2) Toskanja — 3 m. 44 s.

Rzut dyskiem: 1) Baran — 40 m. 50 c., 2) Cejzik — 40 m., 3) Capecchi (T.) — 32 m. 70 c.

ZWYCIĘSTWO POLAKÓW W JUGOSŁAWJI.

Przy końcu lipca polska drużyna lekkoatletyczna rozegrała w Zagrzebiu międzynarodowe zawody lekkoatletyczne z Jugosławią, bijąc pewnie przeciwnika w stosunku 94 : 46.

Wyniki osiągnięto następujące:

Rzut kulą: 1) Ambrozy (Jug.) — 13 m. 06½ c., 2) Górski — 12 m. 99 c., 3) Baran — 12 m. 58 c., 4) Joanowic.

Bieg 100 m.: 1) Szenajch — 11,1 s., 2) Dobrowolski, 3) Spahic (Jug.) — 11,4 s., 4) Podaubsky (J.).

Skok wwyż: 1) Jakupic (Jug.) — 175 c., 2) Kalay (Jug.) — 170 c., 3) i 4) Fryszczyn i Mierzejewski po 170 c.

Bieg 400 m.: 1) Weiss — 52,2 s., 2) Rothert — 52,3 s., 3) Krajacic (Jug.) — 55,6 s., 4) Jamnitzky (Jug.).

Rzut oszczepem: 1) Mesner (Jug.) — 53 m. 69 c. — nowy rekord Jugosł., 2) Smakulski — 53 m. 09 c., 3) Gaspar (Jug.) — 50 m. 39 c., 4) Dobrowolski — 49,08 m.

Bieg 1500 m.: 1) Forys — 4 m. 14,2 s., 2) Jaworski — 4 m. 14,8 s., 3) Koren (Jug.) — o 150 m. w tyle, 4) Zemlak.

Bieg sztafetowy 4 × 100 m.: 1) Polska (Szenajch — Kasperkiewicz — Sikorski — Dobrowolski) — 44 sek., 2) Jugosławia (Podaubsky — Brezowsky — Kalay — Spahic) — 10 mtr. w tyle.

Bieg 800 mtr.: 1) Kostrzewski — 1 m. 59,4 s., 2) Forys — 2 m. 00 s., 3) Krajacie (Jug.) — 2 m. 12 s., 4) Kultiuiec.

Rzut dyskiem: 1) Baran — 41 m. 99 c., 2) Ambrozy (Jug.) — 41 m. 28 c., 3) Górski — 39 m. 38 c., 4) Spahic — 35 m. 52 c.

Poza konkursem Baran pobił rekord polski, rzucając 42 m. 60 c.

Skok o tyczce: 1) Adameczak — 3 m. 61 c. (nowy rekord polski), 2) Ferkovic (Jug.) — 3 m. 50 c., 3) Majtkowski — 3 m. 40 c., 4) Plancic (Jug.) — 3 m. 10 c.

Skok wdal: 1) Sikorski — 6 m. 83 c., 2) Spahic (Jug.) — 6 m. 70 c., 3) Kasperkiewicz — 6 m. 64 c., 4) Telesko 6 m. 36 c.

Bieg 10 km.: 1) Freyer — 33 m. 33 s., 2) Szelestowski — 34 m. 35 s., 3) Koren (Jug.) — 35 m. 41,4 s. (rekord Jugosł.), 4) Zemljak (Jug.).

Bieg 110 m. przez płotki: 1) Dobrowolski — 16 sek., 2) Trojanowski — 16,2 s., 3) Jamnicki (Jug.) — 17 sek., 4) Kolay (Jug.).

Bieg sztafetowy 400 + 300 + 200 + 100: 1) Polska (Kostrzewski — Rothert — Szenajch — Dobrowolski) — 2 m. 03 sek., 2) Jugosławia (Boranic — Kopac — Brezowsky — Podaubsky) — 60 m. w tyle.

Zawody z Jugosławją były jednym z najbardziej wartościowych występów polskich lekkoatletów na terenie zagranicznym.

LEKKOATLECI - AKADEMICY W RZYMIE.

Z okazji Kongresu C. I. E. odbyły się przy końcu sierpnia i we wrześniu w Rzymie wielkie igrzyska studenckie, zwane „Olimpiadą Akademicką“, w której wzięli również udział akademicy polscy. W ogólnej klasyfikacji zawodów lekkoatletycznych zwyciężyli Węgrzy osiągając 131 pkt., 2) Francja — 120 pkt., 3) Włosi — 49 p., 4) Polska — 48 pkt.

Pobiliśmy więc Czechów, Szwajcarów, Estończyków, Austriaków ulegając zaledwie o 1 pkt. Włochom.

Polscy akademicy uzyskali następujące wyniki:

Bieg 100 m. wygrywa Theard (Haiti) — w czasie 10,6 s. Weiss odpada w półfinale. Kasperkiewicz zajmuje w finale szóste miejsce.

Bieg 200 m.: 1) Paitz (Węgry) — 22,4 s. Kasperkiewicz zajmuje zaszczytne trzecie miejsce. Weiss odpada w przedbiegu.

Bieg 400 m.: 1) Martin (Szwajc.) — 50,6 s., 4) Kostrzewski — 51,2 s., 6) Weiss — 51,8 s. W przedbiegu Kostrzewski pobił Martina (51,2 s.).

Bieg 800 m.: 1) Martin — 1 m. 57,6 s., 7) De Virion — 2 m. 01,8 s., 9) Malanowski. Kostrzewski wycofał się z biegu.

Bieg 1500 m.: 1) Wiriath — 4 m. 05 s., 6) Jaworski — 4 m. 16,2 s., 9) Ołdak.

Bieg 3000 m. przynosi zwycięstwo Jaworskiemu w czasie 9 m. 20,4 s., który bije amerykanina John Bell — 9 m. 28 sek.

Sztafeta 4 × 400 m.: 1) Węgry — 3 m. 28,4 s., 2) Francja, 3) Polska.

Sztafeta szwedzka: Wygrywają Francuzi w czasie 2 m. 42,2 s., przed Węgrami Polacy zajmują piąte miejsce bijąc Włochów.

Sztafeta 4 × 100: Zwyciężają Węgrzy — 44,2 s. Polacy na piątym miejscu bijąc Szwajcarów.

Bieg 100 m. przez płotki: 1) Sempé (Francja) — 15,2 s., 2) Trojanowski — 16 sek., 3) Kostrzewski — 16,2 s.

Skok wdał: 1) Tommasi (Włochy) — 7 m. 03 c., 5) Kasperkiewicz — 6 m. 52 c.

Rzut kulą wygrywa Bascalmasy (Węgry) — 14 m. 22 c. Górski rzutem 12 m. 13 c. zajmuje dopiero 7 miejsce.

Rzut dyskiem: 1) Benesz (Czechosl.) — 39 m. 63 ctm. Górski zajmuje 6 miejsce rzutem 36 m. 83 ctm.

Do pięcioboju startował Rey zajmując na dwunastu zawodników piąte miejsce.

TRÓJMECZ POLSKA — ŁOTWA — ESTONJA.

Powyższe zawody przyniosły zasłużone zwycięstwo lekkoatletom polskim, którzy zdobyli dla swych barw 142 pkt., drugie miejsce zajęła Łotwa — 96 pkt., trzecie Estonja — 95 pkt.

Ważniejsze wyniki uzyskano następujące:

Bieg 200 m.: 1) Szenajch — 23,4 s., 2) Weiss — 23,6 s., 3) Ruidts (Ł.), 4) Ralm (E.).

Rzut kulą: 1) Vithols (Ł.) — 13 m. 95 c., 2) Neuman (E.) — 13 m. 75 c., 3) Feldman (E.), 12 m. 97,5 c., 4) Baran — 12 m. 15 c.

Bieg 800 m.: 1) Forsy — 2 m. 00,4 s., 2) Malanowski — 2 m. 00,8 s., 3) Trisfeldt (E.) — 2 m. 02 s., 4) Villemson (E.), 5) Frölich (Ł.).

Skok wwyż: 1) Klumberg (E.) — 170 c., 2) Mierzejewski — 165 c., 3) Fryszczyń — 165 c., 4) Röth (E.) — 165 c.

Rzut oszczepem: 1) Klumberg (E.) — 56 m. 15 cm., 2) Zaurson I (E.) — 54 m. 79 c., 3) Dobrowolski — 54 m., 4) Smakulski — 51 m. 70 c., 5) Rode (Ł.) — 51 m. 60 c.

Bieg 5000 m.: 1) Pietkiewicz (Ł.) — 15 m. 40,4 s. (rek. łot.), 2) Laurson II (E.) — 15 m. 42 s. (rek. estoń.), 3) Freyer — 15 m. 46,2 s. (rek. polski), 4) Montmillers (Ł.) — 16 m. 05 s.

Bieg 110 m. przez płotki: 1) Jekkals (Łot.) — 16,4 s., 2) Trojanowski — 16,6 s., 3) Dobrowolski, 4) Dekschenchs (Ł.).

Bieg rozstawny 4 × 400 m.: 1) Polska (Weiss — Korolkiewicz II — Cejzik — Rothert) — 3 m. 28,2 s. (rekord polski), 2) Estonja — 3 m. 30 s. (rekord), 3) Łotwa — 3 m. 32 s. (rekord).

Bieg 100 m.: 1) Szenajch — 11,2 s., 2) Dobrowolski — 11,4 s., 3) Labent (E.), 4) Oja (Ł.).

Skok o tyczce: 1) Tamman (E.) — 350 c., 2) Klumberg (E.) — 350 c., 3) Rzepka — 340 c., 4) Bergs (Ł.) — 330 c., 5) Adameczak — 320 c.

Bieg 10000 m.: 1) Freyer — 33 m. 35,4 s., 2) Monmiller (Ł.) — 33 m. 35,9 s. (rekord), 3) Laurson II (E.) — 34 m. 10 s., 4) Bukas (Ł.).

Skok wdał: 1) Rudits (Ł.) — 693 cm., 2) Kasperkiewicz — 656 cm., 3) Sikorski — 652 c., 4) Rahn — 647 c.

Bieg 400 m.: 1) Weiss — 51 s., 2) Rothert — 51,3 s., 3) Frölichs (Ł.), 4) Musis (Ł.).

Rzut dyskiem: 1) Jordans (Ł.) — 40 m. 75 cm., 2) Kalkun (E.) — 40 m. 56 c., 3) Baran — 39 m. 94 c., 4) Cejzik — 38 m. 35 c.

Bieg 1500 m.: 1) Malanowski — 4 m. 09,8 s., 2) Forys — 4 m. 11,2 s., 3) Pietkiewics (Ł.) -- 4 m. 13 s. (rekord Ł.), 4) Cimmermans (Ł.).

MIĘDZYNARODOWE ZAWODY LEKKOATLETYCZNE WE LWOWIE.

Zawody powyższe, rozegrane podczas wystawy sportowej, dały ważniejsze wyniki następujące:

Bieg 100 mtr.: 1) Schlösske (Niemcy) — 10,7 s., 2) Fluck (Węgry) — 10,8 s., 3) Szenajch — 11 s.

Rzut kulą: 1) Darany (Węgry) — 14 m. 45 c., 2) Baran — 12 m. 45 c., 3) Kesmarky (Węgry) — 11 m. 32½ c.

Skok wdal: 1) Sikorski — 663 cm., 2) Kasperkiewicz — 644 c., 3) Nowosielski — 640½, 4) Somfay (Węgry) — 628½ c.

Bieg 200 m. przez płotki: 1) Trossbach (Niemcy) — 26,5 s., 2) Kostrzewski — 26,5 s. (o dłoń), 3) Korolkiewicz — 26,8 s.

Bieg 1500 m.: 1) Strniste (Czech.) — 4 m. 6,4 s., 2) Szerb (Węgry) — 4 m. 8,6 s., 3) Friebe (Austria) — 4 m. 10,8 s., 4) Malanowski — 4 m. 12,8 s., 5) Vohralik (Czech.).

Bieg 110 m. przez płotki: 1) Trossbach — 15,3 s., 2) Vertheim (Austria) — 16 s., 3) Kostrzewski — 16,2.

Rzut oszczepem: 1) Szepes (Węgry) — 63,71½ (rekord Węgier), 2) Klumberg (Estonja) — 60 m., 3) Smakulski — 57 m. 72 c. (nowy rekord polski).

Bieg 400 m.: 1) Barsi (Węgry) — 50,4 s., 2) Kostrzewski — 51,5 s., 3) Sindler (Czech.) — 52,5 s.

Skok wwyż: 1) Kesmerly (Węgry) — 184 c., 2) Klumberg — 179 c., 3) Fryszezyn — 175 c.

Bieg rozstawny 4 × 100 mtr.: 1) Polska (Weiss, Dobrowolski, Rothert, Szenajch) — 44 sek. (rekord polski), 2) Łotwa — 44,2 s. (rekord lot.), 3) Estonia 44,8 s. (rekord est.).

MIĘDZYNARODOWE ZAWODY W BUDAPESZCIE.

Startował w nich doskonały nasz lekkoatleta Kostrzewski Stefan (A. Z. S. Warszawa) uzyskując wspaniałe wyniki, a mianowicie:

Bieg 400 m.: 1) Kostrzewski — 50,8 sek. (nowy rekord polski), 2) Gerö (Węgry) — 51 sek., 3) Magaico — 52 s., 4) Szalay — 52,2 sek.

Bieg 110 m. przez płotki: 1) Kostrzewski — 16,8 s., 2) Varkonyi — 17,6 s., 3) Fereury.

Bieg 400 m. przez płotki: 1) Kostrzewski — 57,6 s., 2) Dénes — 60,6 s., 3) Varkonyi — 61,2 s.

Bieg 1000 m.: 1) Merkel (Niemcy) — 2 m. 37,2 s., 2) Kostrzewski — 2 m. 38,6 s., 3) Szerb (Węgry) — 2 m. 39,8 s., 4) Aszel.

CEJZIK W TALLINIE.

Znany nasz dziesięciobojowiec Cejzik brał w czerwcu udział w zawodach międzynarodowych w Tallinie, gdzie zdo-

był pierwsze miejsce w rzucie dyskiem — 39 m. 10 ctm., drugie miejsce w trójskoku bijąc rekord polski — 13 m. 51 cm., oraz odniósł zwycięstwo w biegu na 400 m. w czasie 52,6 sek.

MECZ POLSKA — CZECHOSŁOWACJA.

Spotkanie powyższe zakończyło się zwycięstwem gości nad lekkoatletami polskimi, którym w wielu wypadkach brak było tak koniecznej ambicji sportowej. Przegraliśmy ten mecz w zbyt wysokim stosunku 92 : 66 pkt.

Poszczególne wyniki były następujące:

Bieg 100 mtr.: 1) Dobrowolski — 11,3 s., 2) Vykoupil (Czechosł.) — 11,4 s., 3) Szenajch, 4) Borowicka.

Rzut kulą: 1) Chmielik (Cz.) — 13 m. 61,5 c., 2) Douda 13 m. 07 c., 3) Baran — 12 m. 85 c., 4) Górski — 12 m. 62 c.

Bieg 400 m.: 1) Biniakowski — 51,2 s., 2) Vykoupil (Czech.) 3) Kostrzewski, 4) Borowicka.

Skok wwyż: 1) Stanislav (Cz.) — 175 cm., 2) Machan (Cz.) — 3) Fryszezyn, wszyscy po 170 cm.

Bieg 1500 m.: 1) Sindler (Cz.), 2) Strniste (Cz.) — 4 m. 09,2 s., 3) Jaworski.

Rzut oszczepem: 1) Ira — 56 m. 19 c., 2) Chmielik (Cz.) — 53 m. 75 c., 3) Dobrowolski — 52 m. 41 cm., 4) Smakulski — 51 m. 41 cm.

Bieg 400 m. przez płotki: 1) Kostrzewski — 57,6 s., 2) Dostał (Cz.), Korolkiewicz za wywrócenie trzech płotków został zdyskwalifikowany.

Bieg sztafetowy 4 × 100 m.: 1) Drużyna polska — czas 44 sek., 2) Czechosłowacja — 44,6 sek.

110 mtr. przez płotki: 1) Jandera (Cz.) — 15,6 s., 2) Lipcik (Cz.) — 15,9 s., 3) Dobrowolski — 16 s.

Skok wdal: 1) Sikorski — 681 cm., 2) Hoffman (Cz.) — 676 cm., 3) Machan (Cz.) — 663 cm.

Bieg 800 m.: 1) Sindler (Cz.) — 2 m. 03,6 s., 2) Jaworski o 4 mtr., 3) Strniste (Cz.) o 2 mtr.

Rzut dyskiem: 1) Ira (Cz.) — 40 m. 60 c., 2) Baran — 40 m. 25 c., 3) Douda — 39 m. 80 c.

Bieg 5000 mtr.: 1) Freyer — 15 m. 58,4 s., 2) Kittl (Cz.) — 16 m. 11 s., 3) Sawaryn.

Skok o tyczce: 1) Svolba (Cz.) — 3 m. 40 c., drugie i trzecie miejsce zajmują Adameczak i Rzepka po 3 m. 30 c.

Bieg 200 mtr.: 1) Borowicka (Cz.) — 23,6 s., 2) Dobrowolski — 24 s., 3) Knećki (Cz.), 4) Sikorski.

Bieg rozstawny 4 × 400 m.: 1) Polska — 3 m. 30,8 s., 2) Czechosłowacja — 3 m. 36 s. o 45 mtr. w tyle.

Wioślarstwo

Ubiegły sezon wioślarski należał do wyjątkowo ożywionych i udatnych. Szereg regat w całym kraju, udział osad zagranicznych w mistrzostwie Polski, wyjazd naszych osad za granicę i wreszcie ożywienie lub powstanie nowych ośrodków wioślarstwa w Polsce (Łomża) jest niewątpliwie poważnym atutem minionego roku.

Poniżej rzucimy okiem na najważniejsze regaty i w ten sposób zorientujemy się w postępach wioślarstwa.

Dnia 26 czerwca odbyły się w **Warszawie** regaty, zorganizowane przez W—ski Międzyklubowy Komitet Regatowy. Tor długości 2000 mtr. z biegiem Wisły.

Bieg ósemek młodszych: 1) A. Z. S. — Warszawa — czas 6 m. 1,6 sek., 2) W. T. W. — 6 m. 12 sek.

Bieg dwójek podwójnych: 1) W. T. W. I — czas 6 m. 47,6 s., 2) W. T. W. II — 6 min. 56 sek.

Bieg czwórek: 1) B. T. W. (Bydgoszcz) — czas 6 min. 26,4 sek., 2) Tryton (Poznań) — czas 6 min. 29,6 sek.

Bieg jedynek nowicjuszy: 1) Starczewski (AZS. — W-wa), 2) Paczuski (W. T. W.) o 4 łodzi.

Bieg czwórek półwyścigowych: 1) W. T. W. — czas 6 min. 53,6 s., 2) A. Z. S. — czas 6 min. 59,6 sek.

Bieg czwórek młodszych: 1) W. T. W. Walk - over.

Bieg jedynek młodszych: 1) Jabrzemski (W. T. W.) — czas 7 min. 13,6 sek., 2) Słoniewski (K. W. „Wisła”) — 7 min. 16,6 sek.

Bieg czwórek półwyścigowych pań: 1) Warsz. Kl. Wioślarek — czas 5 min. 31,2 sek., 2) Wojskowy K. W. — czas 5 min. 34,8 sek. Tor długości 1200 mtr.

Bieg jedynek: 1) Długoszewski (A. Z. S. — Kraków) — czas 6 min. 57,5 sek., 2) Lisicki (W. T. W.) — 7 min. 8,5 sek.

Bieg czwórek półwyścigowych nowicjuszy: 1) K. W. „Wisła” — czas 6 m. 51,5 sek., 2) W. T. W. — czas 6 min. 56 sek.

Bieg ósemek o mistrzostwo Warszawy: 1) A. Z. S. pod sterem Czaplickiego, czas 5 min. 56,5 sek., 2) W. T. W. — czas 6 min. 11,6 sek.

Dnia 10 lipca w **Poznaniu** odbyły się doroczne regaty miejscowych towarzystw wioślarskich, które zgromadziły 43 osady ze 192 wioślarzami. Tor 2000 mtr. z biegiem wody, dla pań i młodzieży — 1500 mtr.

Bieg jedynek półwyścigowych: 1) Ziętkiewicz (K. W. 1904) 7 min. 51,4 sek., 2) Standy (Tryton).

Bieg jedynek wyścigowych: 1) Tilgner (K. W. 1904) — czas 7 min. 32,6 sek., 2) Lange (AZS. — Poznań).

Bieg czwórek o mistrz. Poznania: 1) AZS. pod sterem dr. Mazurka, czas 6 min. 41,4 sek., 2) Tryton o 3 dług.

Bieg czwórek półwyścigowych bez ograniczeń: 1) AZS. — czas 7 min. 13,4 sek., 2) K. W. 1904 o 1 długość.

Bieg ósemek wyścigowych: 1) Tryton I — 7 min. 38 sek., 2) Tryton II.

Bieg czwórek półwyścigowych pań: 1) AZS. I — czas 5 m. 56,4 sek., 2) AZS. II o 1½ dług.

Dnia 16 i 17 lipca odbywały się w Gdańsku regaty międzynarodowe, organizowane przez Verband Danziger Ruder Verein, w których wzięło udział Bydgoskie Tow. Wiośl. i Długoszewski (AZS. — Kraków), Tor 2000 mtr. na wodzie stojącej.

W biegu czwórek młodszych osada B. T. W. zajęła piąte miejsce za Akademischer R. C. (Berlin) — czas 7 : 07, R. C. Triton (Szczecin) — czas 7 : 13,8, Elbinger R. C. Vorwaerts — czas 7 : 15 i za Danziger R. V., natomiast przed R. V. Prussia (Królewiec).

W biegu czwórek I klasy osada B. T. W. zajęła trzecie i ostatnie miejsce za bardzo dobrymi osadami niemieckimi t. j. za Berliner R. C. Sturmvoegel (czas 8 : 06,8) i za R. C. Victoria (Gdańsk) — czas 8 : 15. Czas B. T. W. — 8 min. 17,2 sek.

W biegu jedynek I klasy Wł. Długoszewski (AZS. — Kraków) zajął pierwsze miejsce, w czasie 9 : 12,4 sek., zwyciężając Budnicka z Königsberger R. C. (czas 9 : 12,8). Długoszewski wygrał na ostatnich kilkudziesięciu metrach wspaniałym finiszem.

W biegu ósemek o puchar Senatu w. m. Gdańska B. T. W. zajęło piąte i ostatnie miejsce za nast. osadami: R. C. Triton (Szczecin), czas 6 : 57, Berliner K. C. Sturmvoegel, czas 7 : 01,3, R. C. Victoria (Gdańsk), czas 7 : 02 i Wiener R. V. Donauhört.

Dnia 30 i 31 lipca odbyły się w Bydgoszczy regaty o **mistrzostwo Polski**, połączone z regatami międzynarodowymi. Tor 1600 mtr. na wodzie stojącej.

Bieg ósemek młodszych: 1) Rendoertishti Athletikai Club-Evezoes Osztalya (Budapeszt), czas 5 min. 28 sek., 2) Royal Club Nautique (Gandawa), czas 5 : 36 sek., 3) Warsz. Tow. Wiośl. 5 : 36 sek., 4) B. T. W., 5) AZS. (Warszawa).

Bieg jedynek o mistrz. Polski: 1) Długoszewski (A. Z. S. — Kraków) — czas 6 : 29,4 sek., 2) Barwicki (Kl. Wiośl. w Toruniu) — czas 6 : 33 s., 3) Naumienko (Wojsk. K. W.), 4) Tilgner (K. W. 1904), 5) Bujwid (O. W. S. K.).

Bieg czwórek o nagr. Min. Spraw Wewnętrznych: 1) Ruder Club „Victoria“ (Gdańsk) — czas 6 : 02,6 sek., 2) Societé Nautique de la Basse — Seine Courbevoie (Francja) — czas 6:02,8 sek., 3) Tryton (Poznań), 4) Bydg. Tow. W.

Bieg czwórek półwyścigowych o nagr. Banku Stadthage-na: 1) B. T. W. — czas 6 : 40,6 sek., 2) W. T. W. — czas 6 : 42,4 s., 3) T. W. — Włocławek, 4) K. W. Gryf.

Jedyнки gości o nagrodę „Kurjera Warsz.“: 1) J. Straka (Klub Veslaru Melnickych — Melnik (Czechosłowacja) walk-over — czas 6 : 26,2 sek.

Czwórki półwyciągowe nowicjuszy o nagr. „Dziennika Bydgoskiego“: 1) K. W. Wisła, czas 6 : 33,8 sek., 2) W. T. W. — czas 6 : 38,4 sek., 3) T. W. Płock, 4) K. W. Gdańsk, 5) T. W. Polonia.

Czwórki nowicjuszy o nagrodę „Sportu Wodnego“: 1) R. A. C. (Budapeszt), czas 6 : 06,4 sek., 2) K. W. 1904, czas 6 : 10,4 s., 3) Tryton, 4) R. C. N. (Gandawa), 5) K. W. Gryf, 6) T. W. Polonia.

Dwójki podwójne o mistrzostwo Polski: 1) W. T. W. w składzie: Jabrzemski i Lisicki, czas 6 : 05,4 sek., 2) Kl. Wiośl. w Toruniu, czas 6 : 09,8 sek.

Bieg ósemek o nagr. honorową m. st. Warszawy: 1) Ruder C. „Victoria“ (Gdańsk), czas 5 : 21,2 sek., 2) S. C. E. S. (Węgry), czas 5 : 24,4 sek., 3) Kl. Vesl. Meln. (Melnik — Czechosł.), 4) A. Z. S. (W—wa), 5) Soc. Royal l'Union Nautique (Bruksela).

Bieg czwórek bez sternika o mistrz. Polski: 1) Bydg. T. W. w składzie: DREWek, Napierała, Młodyszewski, Jankowski, — czas 5 : 23,2 sek., 2) Tryton (Poznań), czas 5 : 29,8 sek.

Bieg jedynek o nagr. Min. W. R. i O. P.: 1) Długoszewski (AZS. — Kraków) — czas 6 : 22 s., 2) Tilgner (K. W. 1904), 3) Skarzyński (T. W. Włocławek).

Czwórki półwyciągowe pań o nagr. Marsz. Piłsudskiego: 1) Warsz. Kl. Wiośl. — czas 4 : 59 sek., 2) S. C. E. S. (Węgry) — czas 5 : 04 sek., 3) O. W. S. K., 4) Wojsk. K. W., 5) Bydg. Kl. Wioślarek. Tor długości 1200 mtr.

Bieg czwórek o mistrz. Polski: 1) A. Z. S. (Poznań) w składzie: Szenkler, Talarezyk, Wysiatycki, Drozd, ster. Mazurek, — czas 5 : 54 sek., 2) B. T. W. — 6 : 01,8 sek., 3) Tryton.

Bieg jedynek nowicjuszy: 1) Jankowski (K. W. Toruń), — czas 6 : 44,2 sek., 2) Onoszko (T. W. Włocławek), 3) Bruyneel (R. C. N. Gandawa).

Bieg czwórek półwyciągowych młodzieży: 1) K. W. Brda, czas 4 : 29 sek., 2) K. W. Wisła, czas 4 : 30,8 sek., 3) Kl. W. Gdańsk. Tor — 1200 mtr.

Bieg czwórek gości o nagr. Min. Spraw Zagranicznych: 1) R. C. „Victoria“ (Gdańsk), czas 5 : 54 sek., 2) S. N. d. l. B. - S. (Francja), czas 5 : 55 sek., 3) R. A. C. (Budapeszt).

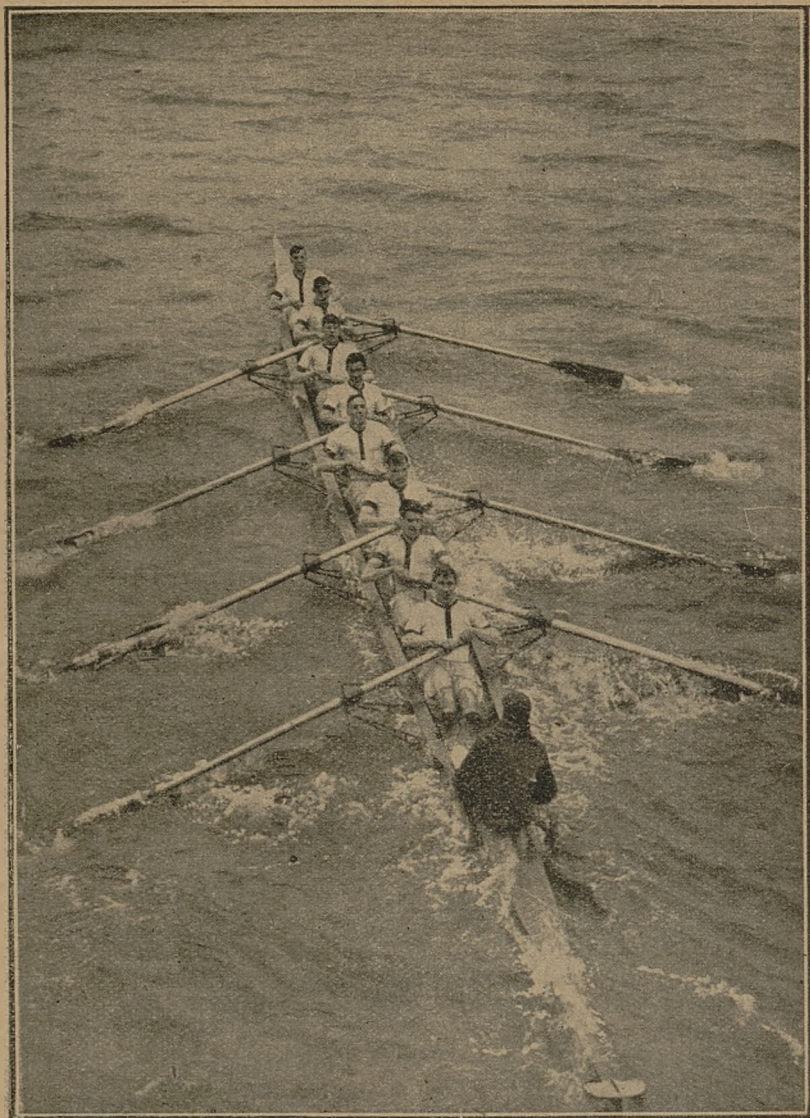
Bieg dwójek podwójnych o nagrodę Państw. Urzędu W. F. i P. W.: 1) Kl. Veslaru Melnickich (Czechosłowacja) — czas 5 : 49,2 s., 2) W. T. W., czas 6 : 04.

Bieg czwórek młodszych o nagr. prezesa P. Z. T. W. p. Radwana: 1) K. W. 1904, czas 6 : 05,4 sek., 2) B. T. W. — czas 6:10,6 s., 3) W. T. W., 4) T. W. Włocławek.

Bieg jedynek młodszych o nagr. p. Kowalewskiego, vice prezesa K. W. Włocławek: 1) Pękalski (O. W. S. K.) — czas 6 : 35 sek., 2) Skarzyński (T. W. Włocławek), 3) Tadra (K. Vesl. Melnic. — Czechosłowacja).

Bieg ósemek o mistrz. Polski i o nagr. P. Prezydenta Rzplitej: 1) A. Z. S. (Warszawa) w składzie: Niezabitowski, Poczobut, Łaszewski, Ślęzak, Wodziański, Sołtan, Kurnicki, Gordziałkowski, ster. Czanlicki, czas 5 : 23,6 sek., 2) B. T. W. — czas 5 : 31,4 sek., 3) AZS. (Poznań).

Regaty bydgoskie pod każdym względem spełniły swe zadanie.

Stywna akademicka osada uniwersytetu Oxford.

W sierpniu P. Z. T. W. postanowił wysłać na **mistrzostwa Europy** do Como Długoszewskiego, czwórkę AZS. — Poznań i ósemkę AZS. — Warszawa. Ostatecznie wyjechała tylko czwórka i ósemka.

Czwórka w składzie: Szenkler, Talarczyk, Wysiatycki, Drozd i ster. dr. Mazurek zajęła na mistrzostwach szóste i ostatnie miejsce. Przed osadą polską przyszły: 1) Włochy, czas 7 : 05,6 sek., 2) Szwajcjarja, czas 7 : 18,8 sek., 3) Belgja, czas 7 : 25,6 s., 4) Hollandja, czas 7 : 28 sek., 5) Czechosłowacja, czas 7 : 40,6 sek., 6) Polska — 7 : 45,4 sek.

W biegu ósemek osada AZS-u warszawskiego zajęła 3-cie miejsce. Skład osady: Niezabitowski, Poczobut, Łaszewski, Barwnicki z Kl. Wiośl. w Toruniu, Wodziański, Sołtan, Kurnicki, Gordziałkowski i ster. Czaplicki. Pierwsza przyszła osada włoska, czas 6 : 38,4 sek., 2) Szwajcjarja, czas 6 : 42,2 sek., 3) Polska, czas 6 : 57,4 sek., 4) Belgja, czas 6 : 59,8 sek., 5) Jugosławja, czas 7 : 03,2 sek., 6) Czechosłowacja, czas 7 : 06 sek.

Miejsce Polaków w tym biegu i przy tej konkurencji uważać należy za poważny sukces.

Z Como wioślarze nasi pojechali na Lago Maggiore, do Pallanzy na **mistrzostwa akademickie**, zorganizowane z okazji igrzysk C. I. E. w Rzymie.

Centrala AZS. wysłała na te regaty ósemkę AZS-u warszawskiego i Długoszewskiego.

W biegu jedynek Długoszewski zajął drugie miejsce. Humorystyczną stroną depesz, przynoszących ten „sukces“ było, iż w biegu tym startowało jedynie dwóch skiffistów! Zwyciężył Petronio, mistrz włoski juniorów, jednak Długoszewski jechał dobrze i miał czas tylko o 4,2 sek. gorszy od zwycięzcy.

W biegu ósemek osada polska mogłaby bieg wygrać, jednak włosi dali przy starcie swej osadzie przewagę jednej długości, którą naturalnie trudno było wyrównać. Ostatecznie osada nasza zajęła drugie miejsce za osadą włoską. Wyjazd wiec akademików zakończył się pewnym sukcesem.

Dnia 25 września odbyły się w **Wilnie** pierwsze na większą skalę regaty międzyklubowe, będące jednocześnie oficjalnym zamknięciem sezonu wielu klubów.

Bieg jedynek wyścigowych nowicjuszy o nagr. magistratu m. Wilna wygrał Artiomow z W. K. W. Grodno.

Bieg czwórek półwyścigowych klepk. pań 1500 mtr. — wygrała osada AZS. — Wilno przed Warsz. Kl. Wioślarz.

Bieg czwórek wyścigowych nowicjuszy o mistrz. m. Wilna — wygrała osada T. W. 1904 przed Wil. T. W., w czasie 6 : 33.

Bieg czwórek półwyścigowych klepkowych młodzieży, dystans 1500 mtr., wygrała osada K. W. Wisła przed W. K. W. 3 p. sap., w czasie 5 : 26 sek.

Wreszcie dnia 9 października W. T. W. zorganizowało długodystansowy wyścig wioślarski **Warszawa—Wilanów—Warszawa**. Startowały dwie osady dwójek podwójnych ze sternikiem i 5 czwórek półwyścigowych, wszystkie należące do W. T. W. W kategorii dwójek podwójnych zwyciężyła osada pod sterem Jabrzmęskiego w czasie 1 godz. 14 : 50,6 sek., w czwórkach cedrowych — osada pod sterem Golańskiego w czasie 1 godz.

05 : 57 sek., w czwórkach dębowych — osada pod ster. Galardy w czasie 1 godz. 19 : 88,4 sek.

Oprócz regat wyżej wymienionych odbył się cały szereg regat wioślarskich w całej Polsce, których wyników nie podajemy ze względu na brak miejsca.

Sezon ubiegły upłynął pod znakiem przygotowań do Olimpiady. Wytrwały trenning wioślarzy, wyjazdy zagranicę, zmierzenie się z osadami pozakrajowymi w Bydgoszczy, świadczy o tem, że wioślarstwo jest na dobrej drodze, na drodze postępu i że barwy nasze na Olimpiadzie będą godnie reprezentowane. Sądząc po uzyskanych wynikach, Polska przedstawia obecnie w wioślarstwie przeciętnie dobrą klasę europejską. A to już jest dużo! Bardzo dużo.

Pływanie

Pływanie jest jednym ze sportów w którym osiągnęliśmy w roku bież. specjalne polepszenie wyników w porównaniu z latami ubiegłymi. Nasze zetknięcie się z zagranicą (zarówno w kraju, jak i poza krajem) dało wprawdzie wyniki nie przynoszące wielkiej chluby naszemu sportowi, ale przy badaniu ich widać należy pod uwagę, że były to pierwsze poważniejsze próby zmierzenia się z zagranicą. Poza to samo porównanie wyników zeszłorocznych z wynikami z r. 1926 daje nam obraz postępu, jaki w ostatnim roku uczyniliśmy.

Poniżej podajemy wyniki ciekawszych zawodów i mistrzostw pływackich oraz water polo (piłki wodnej).

Dnia 2 i 3 lipca rozegrano w Warszawie zawody o mistrz. Warszawy. Osiągnięto następujące wyniki:

A) Panowie:

100 m. st. dow.: 1) Kuncewicz (WKW.) 1 : 15,4 sek. (rek. pol.), 2) Matysiak (AZS.) 1 : 20 s., 3) Pęcillo (Polonia).

400 m. st. dow.: 1) Matysiak (AZS.) 6 : 38,2 sek., 2) Pęcillo (Pol.) 7 : 09,4 sek., 3) Siwicki (AZS.). W przedbiegu Matysiak bije rek. pol., ustanawiając czas 6 : 28,7 sek.

1500 mtr. st. dow.: 1) Matysiak (AZS.) 25 : 58,5 sek. (rek. pol.), 2) Pęcillo (Pol.) 28 : 27,3 sek., 3) Jurkowski 28 : 27,4 sek.

200 m. st. klasycz.: 1) Jurkowski (Pol.) 3 : 13,3 sek. (rekord pol.), 2) Kotkowski 3 : 22,5 sek., 3) Siwicki 3 : 28,5 sek.

100 m. na wznak: 1) Jurkowski (Pol.) 1 : 40,2 sek., 2) Smodek (Varsovia) 1 : 43 sek., 3) Frenzel II 1 : 45 sek.

Skoki wieżowe: 1) Hulaniccki (AZS.), 2) Fogiel (Makkabi), 3) Heskin (Mak.).

Skoki z trampoliny: 1) Kott (AZS.), 2) Hulaniccki (AZS.),

3) Fogiel (Mak.).

Sztafeta 5 × 50 m.: 1) AZS. I (Czajkowski, Moritz I, Moritz II, Chociwski, Matysiak) 3 : 11 sek., 2) WTW. 3 : 22,6 sek., 3) Polonia 3 : 40,3 sek.

Sztafeta 4 × 200 mtr.: 1) AZS. (Moritz I, Siwicki, Kotkowski, Matysiak) 13 : 35,4 sek., 2) Polonia 14 : 29,1 sek., 3) Varsovia 15 : 18,2 sek. W przedbiegu AZS. ustanawia nowy rekord polski w czasie 13 : 27,6 sek.

B) Panie:

100 m. st. dow.: 1) Tratowa (Pol.) 1 : 43,5 sek., 2) Getlerówna (Mak.) 1 : 59,5 sek., 3) Medresówna (Mak.) 2 : 05,8 sek. W przedbiegu Tratowa czasem 1 : 43 ustanawia nowy rek. pol.

400 mtr. st. dow.: 1) Tratowa (Pol.) 8 : 29,2 sek., 2) Getlerówna (Mak.) 9 : 06,4 sek., 3) Medresówna 9 : 37,2 sek.

1500 mtr. st. dow.: 1) Tratowa (Pol.) 34 : 34 sek., 2) Getlerówna 37 : 53 sek., 3) Skallówna 43 : 56,8 sek.

200 mtr. st. klas.: 1) Getlerówna (Mak.) 4 : 15,4 sek., 2) Medresówna (Mak.) 4 : 34,6 sek., 3) Mędrzycka (Varsovia) 4 : 58,2 sek.

100 m. na wznak: 1) Getlerówna (Mak.) 2 : 30,2 sek., 2) Marguliesówna 3 : 16 sek., 3) Henneberżanka (AZS.) 3 : 21,5 sek.

Skoki wieżowe: 1) Frydmanówna (Mak.), 2) Tyrmundówna (Mak.).

Skoki z trampoliny: 1) Frydmanówna (Mak.), 2) Tyrmundówna (Mak.).

Sztafeta 5 × 50 m.: 1) Makkabi I 5 : 21,4 sek., 2) AZS., 3) Makkabi II.

Sztafeta 4 × 100 m.: 1) Makkabi 8 : 49,2 sek., 2) Varsovia, 3) Makkabi II.

Rozgrywki water - polo: Makkabi — Ascola 5 : 0, AZS. — Makkabi 5 : 0, Varsovia — Makkabi 4 : 3, AZS. — Ascola 7 : 0, AZS. — Varsovia 14 : 1, AZS. — Makkabi 10 : 0, AZS. — Ascola 6 : 0, Varsovia — Makkabi 4 : 1, Ascola — Varsovia 3 : 1, Ascola — Makkabi 5 : 0, Varsovia — AZS. 5 : 0, Ascola — Varsovia 5 : 0. Mistrzem water - polo został AZS., 2) Ascola, 3) Varsovia.

Punktacja pucharu m. Warszawy na r. 1927 przedstawia się następująco: 1) AZS. — 244 pkt., 2) Makkabi — 244 pkt., 3) Polonia — 118 pkt., 4) Varsovia — 63 pkt., 5) Ascola — 39 pkt. i t. d.

Punktacja pucharu po trzech latach: 1) AZS. — 554 pkt., 2) Makkabi — 461 pkt., 3) Polonia — 234 pkt., 4) Wisła — 104 pkt., 5) Varsovia — 54 pkt. i t. d.

W dniu 10 lipca odbył się w Warszawie na dystansie 7 klm. bieg pływacki **Wilanów — Warszawa**. Wyniki biegu: 1) Siwicki 59 : 23 sek., 2) Smoderek (Varsovia), 3) Grabowski (Varsovia), 4) Pęcillo (Pol.), 5) Moritz (AZS.). Pierwszą z kobiet była Mędrzycka (Vars.) na 24-em miejscu.

Dnia 17 lipca rozegrane zostało w Bydgoszczy pierwsze **długodystansowe mistrzostwo Polski** na dystansie 5000 mtr. Startowało 18 zawodników i 5 zawodniczek. Wyniki: A) Panowie: 1) Jurkowski (Pol.) 1 godz. 38 : 42,6 sek. pierwszy na tym dystansie rek. pol., 2) Matysiak (AZS.) o 3 mtr., 3) Klein (Jutrzenka) o 300 mtr., 4) Pęcillo (Pol.) o 3 m. za trzecim, 5) Ritterman II (Jutrzenka) o 40 mtr. za czwartym. B) Panie: 1) Schreiberówna (Jutrzenka) 2 godz. 07 : 59,3 sek. rek. pol., 2) Tratowa (Pol.) o 300 mtr. za pierwszą, 3) Lisińska (T. K. S.). W międzyczasie Matysiak i Schreiberówna ustanowili pierwsze rek. pol. na 3 klm.: 57 : 56,5 sek. i 1 godz. 16 : 01 sek.

W dniach 23 i 24 lipca odbyły się w Warszawie pierwsze **wielkie zawody międzynarodowe** z udziałem zawodników węgierskich (MA.) i czeskich (APK. i ISCBP.). Zawody odbyły się w nowej, w ciągu 8 dni zainstalowanej pływalni AZS-u w Parku Skaryszewskim.

Odbyły się następujące konkurencje:

50 m.: 1) Plzensky (APK.) 29,3 sek., 2) Bicak (APK.), 3) Andor (MAC.). Kuncewicz osiąga czas 32,2 sek. — nowy rek. pol.

100 m.: 1) Bicak (APK.) 1 : 08,5 sek., 2) Plzeński (APK.) 1 : 08,8 sek., 3) Dworak (APK.) 1 : 11,3 sek.

300 m.: 1) Koutek (APK.) 4 : 12,2 sek., 2) Bicak (APK.) 4 : 30,6 sek., 3) Landau (ISCBB.) 4 : 40,4 sek.

400 m.: 1) Piovaty Rudi (ISCBB.) 6 : 58,6 sek., 2) Jurkowski (Pol.) 7 : 15,8 sek., 3) Szeszley (MAC.).

800 mtr.: 1) Koutek (APK.) 12 : 38,2 sek., 2) Matysiak (AZS) 13 : 45,2 sek., nowy rek. pol., 3) Petsold (MAC.). W międzyczasie Matysiak bije rek. pol. na 500 mtr. w czasie 8 : 26,6 sek.

100 m. na wznak: 1) Bielik (ISCBB.) 1 : 21,4 sek., 2) Avar (MAC.) 1 : 24,2 sek., 3) Bicak (APK.) 1 : 24,2 sek.

200 m. st. klas.: 1) Piovaty (ISCBB.) 3 : 07,1 s., 2) Jurkowski (Pol.) 3 : 21,1 sek., 3) Szeszley (MAC.) 3 : 27,6 sek.

100 m. pań: 1) Hanslova (ISCBB.) 1 : 40 s., 2) Kajzerówna (Giszowiec) 1 : 42,6 sek., 3) Tratowa (Pol.) 1 : 44,3 sek.

200 m. st. klas. pań: 1) Hanslova (ISCBB.) 3 : 43,8 sek., 2) Kajzerówna 3 : 46,1 sek., 3) Getlerówna (Mak.) 4 : 25,6 sek.

Sztafeta 3 × 100 m. trzema stylami: 1) ISCBB., czas 4:01 sek., 2) APK. 4 : 04,2 sek., 3) MAC. 4 : 17,4 sek.

Sztafeta water - polowa 7 × 50 m.: 1) APK. 3 : 39,2 sek., 2) MAC. 3 : 50,2 sek., 3) ISCBB. 4 : 06,4 sek.

Sztafeta 4 × 50 m.: 1) APK. 2 : 03,4 sek., 2) MAC. 2 : 06,6 sek., 3) ISCBB. 2 : 14,4 sek. Repr. Krakowa pobiła w biegu tym rek. pol. osiągając czas 2 : 21,5 sek.

Turniej water - polo o puchar M. S. Z.: APK. — ISCBB. 5 : 2 (3 : 2), MAC. — Repr. Polski 9 : 1, Finał: MAC. — APK. walk - over przy stanie 1 : 0 dla węgrów.

ISCBB. — Jutrzenka 6 : 1, Kraków — Warszawa 4 : 1.

Goście warszawscy w tym samym składzie tylko bez MAC. startowali 28 lipca w Giszowcu. Osiągnięto następujące wyniki:

50 m. pań: 1) Hanslova (ISCBB.) 42 sek., 2) Kajzerówna (Giszowiec) 46,2 sek.

100 m.: 1) Plzensky (APK.) 1 : 08 sek., 2) Landau (ISCBB.) 1 : 13,8 sek.

100 m. juniorów: 1) Rado (ISCBB.) 1 : 18,6 sek., 2) Wagner (ISCBB.) 1 : 24,8 sek.

100 m. na wznak: 1) Bielik (ISCBB.) 1 : 20,2 sek., 2) Selinger (Hakoah) 1 : 42,4 sek.

200 m. st. klasyecz.: 1) Dworak (APK.) 3 : 27 sek., 2) Schneider (ISCBB.) 3 : 34,6 sek.

100 m. pań: 1) Zakrzewska (Giszowiec) 1 : 43,6 sek., 2) Czoppówna 1 : 56 sek.

50 m. klasyecz. juniorów: 1) Maczke (Giszowiec) 41,1 sek., 2) Schneider (ISCBB.) 42,4 sek.

200 m. klasyecz. pań: 1) Hanslova (ISCBB.) 3 : 38 sek., 2) Kajzerówna (Giszowiec) 3 : 49 sek.

400 m. dowol.: 1) Plzensky (APK.) 7 : 04,9 sek., 2) Landau (ISCBB.) 7 : 23,6 sek.

Sztafeta 4 × 50 m.: 1) ISCBB. 2 : 16,9 sek., 2) Giszowiec 2 : 46,2 sek.

Sztafeta 3 × 100 trzema stylami: 1) ISCBB. 4 : 21 sek., 2) Hakoah (Bielsko) 4 : 57,2 sek.

Mecz water - polo ISCBB. — Repr. Górnego Śląska 6 : 1.

W dwa dni później **ISCBB.** startował w **Krakowie** (30 lipca). Były to jednocześnie pierwsze poważniejsze zawody w ubiegłym sezonie w Krakowie. Wyniki:

100 m.: 1) Pilzensky (APK.) 1 : 08,3 sek., 2) Landau (ISCBB.) o metr.

100 m. na wznak: 1) Belik (ISCBB.) 1 : 22 sek., 2) Schönfeld (Jutr.) 1 : 27,5 sek. rek. pol.

50 jardów juniorów: 1) Soldingier (Mak.) 30,5 sek., 2) Kurt (ISCBB.) 30,6 sek.

200 m. klasycz.: 1) Piovaty Rudi (ISCBB.) 3 : 11,4 sek., 2) Jurkowski (Pol.) 3 : 20 sek.

Sztafeta 4 × 50 y.: 1) Komb. ISCBB. i APK. 2 : 02 sek., 2) Jutrzenka 2 : 25,7 sek.

Sztafeta 3 × 50 y. styl. zmiennym: 1) ISCBB. I 1 : 25,2 sek., 2) ISCBB. II 1 : 27,5 sek.

50 y. pań: 1) Schönfeldówna (Jutr.) 35,3 sek., 2) Hanslova.

100 m. pań: 1) Schönfeldówna (Jutr.) 1 : 41 rek. pol., 2) Nowakówna (AZS.).

100 m. klasycz. pań: 1) Hanslova (ISCBB.) 1 : 38,8 sek., 2) Kajzerówna (Gisz.) 1 : 42,2 sek.

W dniach 14 i 15 sierpnia 1927 r. odbyły się **mistrzostwa Polski** w pływalni AZS-u w Warszawie. Mistrzostwa potwierdziły raz jeszcze, że sport pływacki rośnie zarówno wwyż, jak i wszerek. Oto wyniki:

100 m.: 1) Kuncewicz (W. K. W.) 1 : 12,5 sek., rek. polski, 2) Kot Jan (AZS.—Lwów) 1 : 17 sek., 3) Matysiak (AZS.) 1:17,6 s.

1500 m.: 1) Krotchwila (AZS.) 26 : 38,9 sek. rek. pol., 2) Matysiak (AZS.) 27 : 00,6 sek., 3) Moritz (AZS.) 29 : 22,2 sek.

100 na wznak: 1) Schönfeld (Jutr.) 1 : 31,6 sek., 2) Chocimski (AZS.) 1 : 36,8 sek., 3) Rittermann J. (Jutr.).

200 m. st. klasycz.: 1) Jurkowski (Pol.) 3 : 15,2 sek., 2) Kotkowski (AZS.) 3 : 20,4 sek., 3) Siwicki (AZS.) 3 : 26,8 sek.

Sztafeta 5 × 50 styl. dow.: 1) AZS.—Warszawa (skład: Czajkowski, Wieliński, Chocimski, Łotocki, Matysiak) czas 3 : 03,4 sek. rek. pol., 2) Varsovia 3 : 11 sek., 3) Jutrzenka 3 : 14,8 s.

Sztafeta 4 × 200 m. styl. dowol.: 1) AZS.—Warszawa (skład: Chocimski, Łotocki, Krotchwila, Matysiak), czas 13:20,8 sek., rek. pol., 2) Jutrzenka 14 : 10,2 sek., 3) AZS. II 14 : 24,6 sek.

Skoki z wieży: 1) Maerz (Giszowiec) 62,7 pkt., 2) Hulanicki (AZS.) 54,1 pkt., 3) Kott Jerzy (AZS. Warsz.) 47,1 pkt.

Skoki z trampoliny: 1) Hulanicki (AZS.) 121,2 pkt., 2) Kott (AZS. - Warsz.) 106,7 pkt., 3) Maerz 104 pkt.

Zawody pań:

100 m.: 1) Kajzerówna (Giszowiec) 1 : 42,8 sek., 2) Tratowa (Pol.) 1 : 51,3 sek., 3) Nowakówna (A. Z. S. — Krak.) 1 : 51,4 sek.

400 m.: 1) Kajzerówna 7 : 54,2 sek. rek. pol., 2) Tratowa (Pol.) 8 : 27,6 sek., 3) Fitzówna (Giszowiec) 8 : 33,8 sek.

1500 m.: 1) Tratowa (Pol.) 32 : 50,8 sek., 2) Kajzerówna (Giszowiec) 32 : 59,9 sek., 3) Schreiberówna (Jutr.) 35 : 36 sek.

100 m. na wznak: 1) Kajzerówna (Giszow.) 1 : 48,8 sek. rek. pol., 2) Schönfeldówna (Jutr.) 1:56,9 sek., 3) Lachsówna (Jutr.).

200 m. st. klasycz.: 1) Kajzerówna (Giszow.) 3 : 49,2 sek., 2) Fitzówna (Gisz.) 4 : 10,4 s., 3) Grallówna (Gisz.) 4 : 15,4 sek.

Sztafeta 5 × 50 m.: 1) Giszowiec (skład: Kajzerówna, Fi-

izówna, Grallówna, Czoppówna A., Czoppówna E.) czas 4 : 36,2 sek., 2) Unja — Poznań, 3) AZS. — Warszawa.

Sztafeta 4 × 100 m.: 1) Giszowiec (Kajzerówna, Grallówna, Fitzówna, Czoppówna A.) czas 7 : 36,2 sek., 2) Unja 8 : 11,4 sek., 3) Jutrzenka 8 : 32 sek.

Skoki z wieży: startuje jedna Lindnerówna (Gisz.) i nie zdobywa tytułu mistrz.

Skoki z trampoliny: 1) Kokalj - Kowalewska (AZS.) 45,5 pkt., 2) Schlesingerówna (Cracovia) 42 pkt., 3) Lindnerówna (Gisz.) 41,8 pkt.

Aby uzupełnić wyniki mistrzostw pływackich musimy podać wyniki turnieju w water - polo o mistrzostwo Polski, rozegranego w dn. 21 i 22 lipca r. b., ponieważ turniej ten zaliczany jest do punktacji o puchar M. S. Wojsk.

Jutrzenka — Hakoah 3 : 1, Jutrzenka — AZS. 5 : 1 (mecze ten został unieważniony), AZS. — Hakoah 5 : 1, Jutrzenka — AZS. 3 : 2. Mistrzem water - polowym została więc Jutrzenka (4 pkt.), dalej AZS. (2 pkt.) i Hakoah Bielski (0 pkt.).

W punktacji pucharu M. S. Wojsk. zwyciężył AZS. — Warszawa (243 pkt.), 2) Giszowiec (179 pkt.), 3) Jutrzenka (162 pkt.), 4) Polonia (W-wa) (72 pkt.), 5) Unja — Poznań (47 pkt.).

Tymczasem na początku lipca odbywały się w Kopenhagrze mistrzostwa YMCA. Z pływaków polskich udział wzięli Trytko (Cracovia) i Hulanicki (AZS. — Warszawa). Wyjazd tych zawodników był wielkim sukcesem: Trytko w pływaniu 100 m. na wznak zdobył pierwsze miejsce, osiągając czas 1 : 36 sek., pozatem w biegu 400 mtr. st. dowol. Trytko zajął szóste miejsce. Hulanicki zajął drugie miejsce w skokach z trampoliny, a czwarte — z wieży.

Dnia 11 sierpnia w pływalni wojskowej w Poznaniu odbyły się zawody międzyokręgowe Poznań — Pomorze, które jednak nie zostały ukończone. W rozegranych konkurencjach wyniki osiągnięto słabe.

Na tem zakończono sezon pływacki w kraju.

Właściwe jednak zakończenie sezonu nastąpiło w Belgradzie (na trójmeczu pływackim) i w Bolonji (mistrzostwa Europy).

Trójmecz słowiański Czechosłowacja — Jugosławja — Polska wygrała bezapelacyjnie Czechosłowacja, zdobywając 242 pkt., przed Jugosławją 174 pkt. i Polską — 94 pkt. Przegraliśmy bezapelacyjnie do obu tych państw, ponieśliśmy klęskę, która częściowo tylko wynagrodzić może fakt uzyskania pewnej rutyny startowej.

Oto wyniki poszczególnych konkurencji:

A) Panowie:

100 m.: 1) Senjanowic (J.) 1 : 09,2 sek., 2) Steiner (C.) 1:09,4 s., 3) Smokwina (J.) 1 : 09,6 sek., 4) Plzensky (C.), 5) Kuncewicz (P.) 1 : 17,8 sek., 6) Matysiak (P.) 1 : 18.

400 m.: 1) Antos (C.) 5 : 30,3 sek., 2) Senjanowic (J.) 5:51,7 sek., 3) Koutek (C.) 6 : 07 s., 4) Roje (J.), 5) Kratochwila (P.) 6 : 14,5 sek., 6) Kuncewicz (P.).

1500 m.: 1) Antos (C.) 23 : 04 sek., 2) Senjanowic (J.) 24:08,5 sek., 3) Koutek (C.) 25 : 08,8 sek., 4) Kratochwila (P.) 25 : 29 sek., 5) Matysiak (P.) 26 : 30 sek., 6) Sendjerdi (J.).

100 m. na wznak: 1) Belik (C.) 1 : 21,5 sek., 2) Legat (C.)

1 : 27,4 sek., 3) Smokwina (J.), 4) Schönfeld (P.) 1 : 34 sek., 5) Trytko (P.). Mirkovic (J.) wycofał się.

200 m. st. klasycz.: 1) Janik (C.) 3 : 13,6 sek., 2) Jurkowski (P.) 3 : 17,8 sek., 3) Kotkowski (AZS.) 3 : 23 sek., 4) Fabris (J.), 5) Pavesic (J.). Z czechów startował tylko jeden zawodnik.

Sztafeta 4 × 200 m.: 1) Czechosłowacja 10 : 48 sek., 2) Jugosławia 11 : 20,7 sek., 3) Polska (Kuncewicz, Matysiak, Kratochwila, Schönfeld) 12 : 30 sek.

Skoki wieżowe: 1) Kordelic (J.), 2) Grile (J.), 3) Maerz (P.).

Skoki z trampoliny: 1) Balasz (C.) 156,75 pkt., 2) Kordelic (J.) 151,78 pkt., 3) Dworzak (C.) 131,14 pkt., 4) Maerz (P.) 99,99 pkt., 5) Bilic (J.) 87,81 pkt., 6) Kott (P.) 79,79 pkt.

Panie:

100 m.: 1) Roje (J.) 1 : 29,5 sek., 2) Friedlaenderowa (C.) 1 : 30,5 sek., 3) Brabcova (C.) 1 : 36,9 sek., 4) Katovic (J.) 1 : 42 sek., 5) Tratowa (P.) 1 : 51,1 sek., 6) Schoenfeldówna (P.) 1 : 55 s.

400 m.: 1) Friedlaenderowa (C.) 7 : 17,1 sek., 2) Roje (J.) 7 : 22,2 sek., 3) Hradecka (C.) 7 : 45,8 sek., 4) Kajzerówna (P.) 8 : 15 sek., 5) Tratowa (P.), 6) Dabrovic (J.).

100 m. na wznak: 1) Tautermanowa (C.) 1 : 42,7 sek., 2) Kajzerówna (P.) 1 : 49,5 sek., 3) Brabcowa (C.) 1 : 52,4 sek., 4) Katavic (J.), 5) Schoenfeldówna (P.), 6) Radonic (J.).

200 m. st. klasycz.: 1) Brabcova (C.) 3 : 41,2 sek., 2) Kajzerówna (P.) 3 : 41,8 sek., 3) Tautermanowa (C.) 3 : 45,7 sek., 4) Lenert (J.). Druga Polka i Jugosłowianka nie startują.

Sztafeta 4 × 100 m.: 1) Jugosławia 6 : 28 sek., 2) Czechosłowacja 6 : 42 sek., 3) Polska (Kajzerówna, Tratowa, Nowakówna, Schoenfeldówna) 7 : 33,2 sek.

Turniej water - polo: Czechosłowacja — Polska 8 : 0 (5 : 0), Jugosławia — Polska 8 : 0 (5 : 0), Czechosłowacja — Jugosławia 2 : 2 (1 : 0). Mistrzostwo więc nie zostało rozegrane (równa ilość punktów i stos. bram.). Czechosłowacja zdobyła nagrodę naszego M. S. Z. „Łucznika“ prof. Wittiga, Senjanowie (J.) nagrodę za najwięcej zdobytych pkt.

Na mistrzostwa Europy, rozgrywane w Bolonji, pojechało z Belgradu tylko pięciu polskich zawodników: Kajzerówna, Kuncewicz, Kratochwila, Maerz i Hulanicki. Na mistrzostwach Kratochwila nie startował z powodu niedyspozycji.

Kajzerówna startowała do 200 m. styl. klasycz., ale dostała się do silniejszego przedbiegu i nie została zakwalifikowana do finału. W przedbiegu zajęła piąte miejsce z czasem 3 : 42,6 sek. Zaznaczyć należy, że czas ten jest lepszy od czasu ostatniej zawodniczki w finale 200 m. st. klasycz.

Kuncewicz startował do 100 m., uzyskując siódme i ostatnie miejsce w przedbiegu, z dobrym na nasze stosunki czasem 1 : 13,2 sek.

Maerz stawał do skoków wieżowych i w swej serji zajął 6-te, przedostatnie miejsce przed jugosłow. Kordeliczem.

Hulanicki stawał do skoków z trampoliny i zajął ostatnie, piętnaste miejsce z powodu popsucia szeregu łatwych nawet skoków.

Tak tedy się złożyło że wyjazd do Belgradu i Bolonji, będący właściwym zakończeniem sezonu pływackiego, stał się jednocześnie naszym „Sedanem“, jak to się ktoś wyraził. Całe szczęście jednak, że po Sedanie nastąpiła Marna, że pływacy nasi wzięli się gorliwie do pracy i obiecują sobie na tegorocznych mistrz. Słowiańskich w Pradze wykazać, jakie postępy poczynili w ciągu roku.

W roku zeszłym święciliśmy uroczystość otwarcia trzeciego w Polsce basenu pływackiego YMCA. w Krakowie. Należy się spodziewać, że pływalnia ta wybitnie przyczyni się do poprawienia wyników pływaków krakowskich.

POLSKIE REKORDY PŁYWACKIE.

A) Panowie:

50 m. —	Kuncewicz	32,2 sek.
100 m. —	„	1 : 12,5 sek.
200 m. —	Matysiak	2 : 54,8 sek.
300 m. —	Kratochwila	4 : 38,2 sek.
400 m. —	„	6 : 11 sek.
500 m. —	„	7 : 53,7 sek.
800 m. —	Matysiak	13 : 41,1 sek.
1000 m. —	Kratochwila	17 : 38 sek.
1500 m. —	„	25 : 29 sek.
3000 m. —	Matysiak	57 : 56,5 sek.
5000 m. —	Jurkowski	1;38 : 42,6 sek.
100 m. nawznak —	Schoenfeld	1 : 27
200 m. „ —	Weigmann	3 : 29,1
400 m. „ —	„	7 : 11,4
100 m. styl. klas. —	Dette	1 : 28
200 m. „ —	Jurkowski	3 : 13
400 m. „ —	Dette	7 : 02,4
500 m. „ —	Siwicki	9 : 26,9
Sztafeta 4 × 200 m. —	AZS.-Warszawa	13 : 20,8
„	— Repr. Polski	12 : 30 sek.

REKORDY ŚWIATOWE PANÓW.

Oficjalnie uznane przez Międzynarodowy Związek Pływacki Rekordy światowe w pływaniu na dystansach olimpijskich:

Panowie:

100 m. styl dowolny	John Weissmuller, U. S. A.	57,4 s. Miami, 17.II.1924.
400 m. styl dowolny	Arne Borg Szwecja	4:50.3 Stockholm 11.IX.25.
1500 m. styl dowolny	Arne Borg Szwecja	19:07.2, Bologna 3.VIII.27.
200 m. stylem klasycznym	Erich Radenmacher, Niemcy	2:48, Bruskella 11.III.27.
400 m. nawznak	Walter Lauffer, USA	1:11.2. Berlin, 20.VI.26
Sztafeta 4 × 200 m rekord olimpijski —	drużyna U. S. A. (Glancy, O'Connor, Weissmuller, Breyer),	9:53.4. Paryż, 20.VII.1924.

Sport Jeździecki

Rok 1927 potwierdził dobitnie, że sport konny w Polsce stoi na wielkiej wyżynie, i że nie potrzebujemy się wstydzić występów naszych reprezentantów na arenie międzynarodowej.

Słyneliśmy zawsze w historii jako kraj nieustraszonych jeźdźców; wszak czyny naszej kawalerji — to piękny, wielki epos triumfów i szalonej odwagi.

I choć nie na polu walki — lecz w szrankach sportowych, to i tu sprostaliśmy godnie wymaganiom świetnej tradycji, pokazaliśmy światu i pokazujemy nadal, że nie zaprzepaściliśmy pięknej spuścizny po przodkach.

Imiona Rómmłów, Zahorskich, Królikiewiczów, Szoslandów, Toczaków, Antoniewiczów, Starnawskich i długiego szeregu innych świetnych kawalerzystów, złotemi zgłoskami zapisane zostaną w dziejach polskiego sportu.

Ne należy zapominać, że zwycięstwa polskich kawalerzystów zagranicą mają nietylko pod względem sportowym wielkie znaczenie. Wzmacniają one przedewszystkiem prestige naszej ojczyzny na terenie zagranicznym.

A także sukcesy jeźdźców naszych w Nowym Jorku podtrzymały ducha polskiej braci na drugiej półkuli, narzuciły mocno zachwianą wiarę w uzdolnienie i wartość rasy i dały naszym rodakom wiele radości i szczęścia.

Gdyby się zastanowić nad pytaniem w czem leży tajemnica zwycięstw naszych kawalerzystów, to odpowiedziećby należało, że przedewszystkiem, w umiejętnościach jeździeckich naszych dzielnych oficerów.

Wszak weźmy pod uwagę, że do tej pory nie rozporządzamy dobrym materiałem końskim. Nasze „rumaki“ w wielu wypadkach nawet umywać się nie mogą do pełnej krwi koni zagranicznych.

Ze mimo to oficerowie nasi odnoszą w dalszym ciągu pełne sukcesy zagranicą — to w wielkiej mierze jest to ich osobistą zasługą.

Dziś śmiało powiedzieć można że jeźdźcy polscy są jednymi z najlepszych w świecie.

Co się tyczy strony organizacyjnej sportu jeździeckiego w Polsce, to sprawa ta po dziś dzień nie jest jeszcze załatwiona.

Na początku roku 1927 w chwili przygotowań do konkursów międzynarodowych w Warszawie, mówiło się dużo o powołaniu do życia Ogólnopolskiego Związku Jeździeckiego, jednak

po szeregu konferencyj w Związku Związków Sportowych cała sprawa poszła zdaje się znowu w zapomnienie.

W stosunku więc nazewnątrz sport jeździecki reprezentuje nadal w Międzynarodowej Federacji Jeździeckiej Związek Związków Sportowych.

Zwycięstwa naszych kawalerzystów na terenie zagranicznym przyczyniły się w wysokim stopniu do popularyzacji tej dziedziny sportu w Polsce. Po cieszącym się wielkim powodzeniem w stolicy międzynarodowych konkursach hippicznych, zawiązał się w Warszawie „Komitet Org. Międzynarodowych i Krajowych Konkursów Hippicznych“, który postawił sobie za cel jaknajszerszą popularyzację sportu konnego w Polsce i organizację zakrojonych na większą skalę konkursów hippicznych.

Pragniemy jeszcze nadmienić że dowodem wielkiego uznania dla sukcesów polskich kawalerzystów, mjr. Toczka, rtm. Królikowicza i por. Szoslanda — zdobywców pucharu Narodów w Nowym Jorku w roku 1926, był fakt utworzenia w stolicy z inicjatywy Związku Dziennikarzy i Publicystów Sportowych specjalnego Obywatelskiego Komitetu Przyjęcia tych jeźdźców.

Godnie uczczono te sukcesy. Triumfatorzy z Nowego Jorku otrzymali wspaniałe nagrody od Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Piłsudskiego i ministra Spraw Zagran. Zaleskiego, a prócz tego Mennica Państwowa wybiła wielkie pamiątkowe medale.

WIELKI TRIUMF JEŹDźCÓW POLSKICH W NOWYM JORKU.

Druga trójka mistrzów jeździeckich, ppułk. Römmel, rtm. Antoniewicz i por. Starnawski, która odniosła największy z dotychczasowych triumfów sportowych na konkursach roku 1927 w Nowym Jorku, została entuzjastycznie przywitana przez Komitet Przyjęcia i tłumy publiczności na dworcu Głównym w Warszawie w dniu 30 listopada 1927 r.

Dla uczczenia zwycięzców Komitet Org. Międz. i Krajowych zawodów konnych ofiarował triumfatorom nowojorskim szczerozłote medale. O triumfach tych piszemy poniżej.

W drugiej połowie października 1927 r. wyjechała do Nowego Jorku na Wielkie Międzynarodowe Konkursy Hippiczne, drużyna jeźdźców polskich w składzie: ppułk. Römmel, rtm. Antoniewicz i por. Starnawski.

Występ polskich jeźdźców za oceanem był największym triumfem, jaki kiedykolwiek polscy reprezentanci odnieśli na arenie zagranicznej.

Nasi świetni kawalerzyści raz jeszcze dowiedli że są bezsprzecznie najlepszymi jeźdźcami na świecie.

Dość powiedzieć że drużyna polska zdobyła ogółem imponującą ilość 20 nagród w czym 9 pierwszych (przytem 5 pucharów), 4 drugie, trzy trzecie, trzy czwarte i jedną szóstą.

Zwycięstwo to przyjęte zostało z niesłychaną radością wśród kolonji polskiej i z entuzjazmem wielotysięcznych tłumów publiczności, która w liczbie 12.000 osób powstała z miejsc w wielkim budynku „Madison Square Garden“, i gromkimi

oklaskami powitała zdobycie „Pucharu Narodów“ przez Polaków.

Po skończonych konkursach jeźdźcy polscy przyjęci zostali przez Prezydenta Stanów Zjednoczonych Coolidge'a, który serdecznie gratulował im sukcesów.

Wyniki konkursów nowojorskich przedstawiają się jak następuje:

Pierwszy konkurs o nagrodę pła Ciechanowskiego wygrał kanadyjczyk James na „Bucefal“. Por. Starnawski na „Hannibalu“ zajął trzecie miejsce.

W drugim konkursie o nagrodę „Peujump“ (lekkiego skoku) por. Starnawski zdobył na „Jacku“ drugą nagrodę a ppułk. Rómmel na „Powder - Puff“ — czwartą.

Nagroda o puchar „Remontu“ kawalerji. Tu polacy odnoszą już pełny sukces. 1) ppułk. Rómmel na „Fagasio“, 2) rtm. Antoniewicz na „Redglead“, 3) francuz por. Briolle, 4) por. Starnawski na „Jacku“.

Nagroda „Westchester Challenge Cup“. Bieg drużynowy. Pierwsze miejsce zajmuje drużyna polska — ppułk. Rómmel na „Fagasio“, rtm. Antoniewicz na „Redglead“, por. Starnawski na „Jacku“ — uzyskując zaledwie trzy punkty karne, drugie miejsce zajęła drużyna amerykańska.

W konkursie o nagrodę „Spur Cup“ ppułk. Rómmel przy konkurencji 60 jeźdźców zajmuje pierwsze miejsce.

„Konkurs Zwyczajny“. W pierwszej serji por. Starnawski na „Hannibalu“ zdobywa czwartą nagrodę. W drugiej serji tego konkursu rtm. Antoniewicz na młodym „Koryfeuszu“ zdobył trzecią nagrodę.

Puchar Narodów. (International Military Trophy). Tu wspaniałe zwycięstwo odnosi drużyna polska w składzie powyższych trzech jeźdźców robiąc w dwóch „parcoursach“ zaledwie 1½ pkt. karnego. Drugie miejsce zajęła drużyna amerykańska ½ pkt. kar., trzecie kanadyjska 7 pkt., czwarte francuska 1½ pkt. karn.

Tego samego dnia odbył się ciężki konkurs „Potęgi skoku“, gdzie rtm. Antoniewicz na „Redglead“ zdobywa pierwszą nagrodę zaś ppułk. Rómmel na „Powder - Puff“ — szóstą.

Konkurs myśliwski. Rtm. Antoniewicz zdobył drugą nagrodę na „Redglead“, poczem w konkursie parami ppułk. Rómmel na „Fagasio“ i rtm. Antoniewicz na „Redglead“ zdobywają znowu drugą nagrodę.

MIĘDZYNARODOWE KONKURSY HIPPICZNE W NICEI W KWIETNIU 1927 R.

Dorocznym zwyczajem, jeźdźcy polscy wzięli udział w tradycyjnych międzynarodowych konkursach hippicznych w Nicei, gdzie tylokrotnie odnosili wspaniałe zwycięstwa. I tym razem kawalerzyści nasi nie przynieśli wstydu barwom polskim.

Wyniki konkursów były następujące:

18 kwietnia o Nagrodę Komitetu Organizacyjnego. 1) por. Starnawski na „Hannibalu“, 2) kpt. Moutergon (Francja), 5) rtm. Królikiewicz na „Powder - Puff“, 6) mjr. Toczek na „Fawo-

rycie". 14) rtm. Antoniewicz na „Eugenji), 15) ppułk. Rómmel na „Halince“.

Tego samego dnia odbył się konkurs o nagrodę Hotelu Nichepriel, gdzie por. Lewicki na „Mirze“ zdobył wstęgę honorową.

19 kwietnia o puchar ks. Sabaudzkiej. 1) kpt. Moutergon (Francja), 3) rtm. Antoniewicz na „Banzaju“ i „Eugenji“, 7) por. Starnawski, 10) rtm. Królikiewicz, 14) rtm. Suski.

Należy podkreślić dziwne stanowisko Komitetu organizacyjnego konkursów, który zmusił do wzięcia udziału w tym biegu pod groźbą niedopuszczenia do dalszego udziału w tym ważnie kontuzjonowanego por. Szoslanda.

20 kwietnia — o nagrodę Zwycięstwa. 1) Francuz, 2) rtm. Królikiewicz na „Drean“, ppułk. Rómmel na „Halince“ zdobył wstęgę honorową.

Konkurs o Nagrodę Armji Polskiej „Challenge polonais“. 1) kpt. Brabandere (Belgja) na „Miss America“, 2) mjr. Mesmac Kers (Belgja) na „As de pique“, trzecie, czwarte i piąte miejsce zdobywają francuzi, szóste włoch, dopiero siódme miejsce przypada w udziale por. Starnawskiemu na „Jeruzalu“.

21 kwietnia. Bieg myśliwski o nagrodę ks. Monaco. 1) por. Starnawski na „Jeruzalu“, 2) Anglja, 3) Francja, 4) por. Szosland na „Redglead“, 5) rtm. Suski na „Highborn“, 11) rtm. Antoniewicz. Wstęgę honorową zdobył rtm. Królikiewicz.

23 kwietnia. Konkurs dodatkowy do zawodów „Prix de la Victoire“. Zwycięstwo w tym konkursie odniósł por. Lewicki na „Mirze“.

24 kwietnia. Wielki konkurs o Nagrodę miasta Nicei.

Jest to najważniejszy konkurs indywidualny z całych zawodów nicejskich.

Pierwszą nagrodę zdobył brawurowo por. Szosland na „Redglead“.

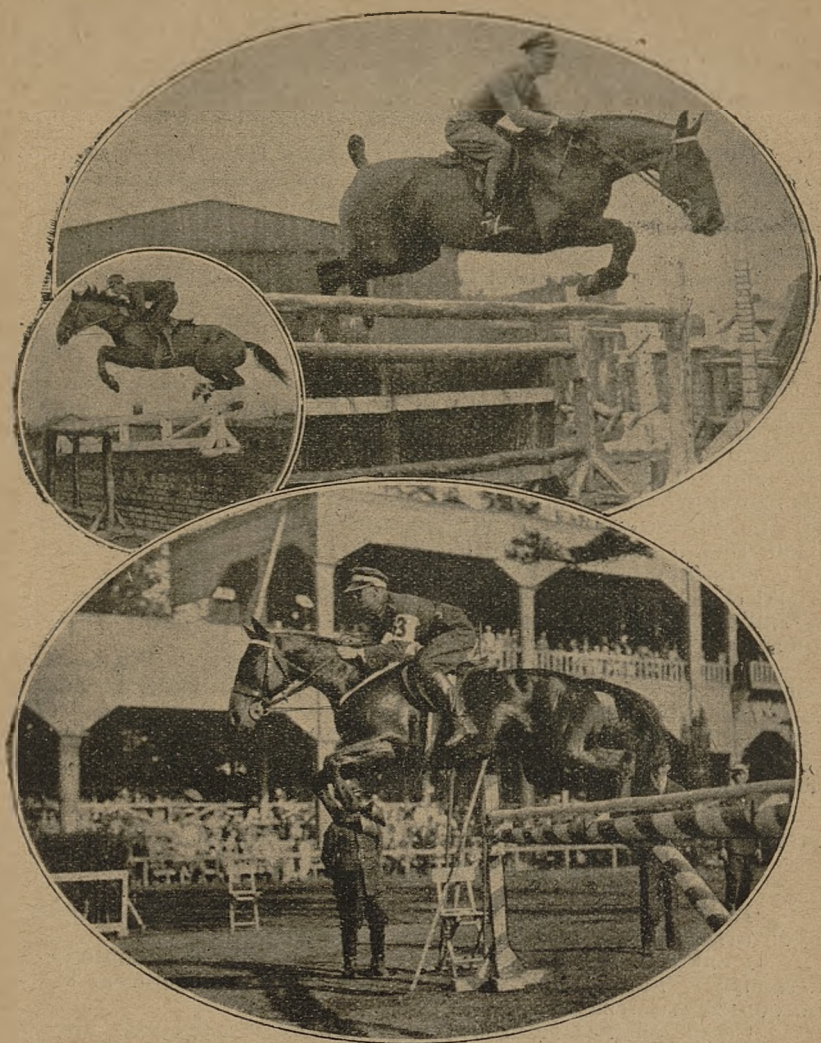
Ponieważ w ubiegłych latach 1924 i 1925 pierwsze miejsce w tym konkursie zdobyli również polacy (rtm. Królikiewicz) przeto wspaniały puchar nicejski stał się własnością Polski. Polscy jeźdźcy w konkursie poza por. Szoslandem zajęli następujące dalsze miejsca: 7) rtm. Antoniewicz na „Banzaju“, 14) por. Lewicki na „Mirze“. Wstęgi honorowe zdobyli: rtm. Suski, mjr. Toczek, ppłk. Rómmel i rtm. Królikiewicz.

25 kwietnia odbył się „Szampionat konia“ składający się z trzech prób. Ppułk. Rómmel na „Moja Miła“ zajął w próbie szybkości pierwsze miejsce, natomiast w próbie ujeżdżania z powodu upadku konia otrzymał dopiero piąte miejsce. Wobec czego w ogólnej klasyfikacji zajął drugie miejsce. Drugi z polaków por. Szosland zdobył na koniu „Ala“ siódme miejsce.

Tegoż dnia por. Lewicki na „Mirze“ zdobył w konkursie dodatkowym pierwszą nagrodę. Siódmym był por. Szosland na „Ala“.

26 kwietnia w konkursie o nagrodę „Prix des Armées étrangères“ ppłk. Rómmel na „Moja Miła“ zajął drugie miejsce, dziewiątym był mjr. Toczek na „Halince“ i jedenastym na „Hamlecie“.

28 kwietnia odbył się najważniejszy konkurs „O puchar Narodów“ — nagrodę ofiarowaną przez Ministra Spraw Zagranicznych. Polacy mimo wysilków zajęli w tej konkurencji do-

U góry: pptk. Rómmel na klaczy „Halinka“.
Po środku: rtm. Antoniewicz na „Banzaju“.
U dołu: por. Starnawski na „Jeruzalu“.

piero szóste miejsce a więc przedostatnie. 1) Anglja, 2) Belgja, 3) Francja, 4) Hiszpanja, 5) Włochy, 6) Polska. W ogólnej klasyfikacji konkursów nicejskich zespół jeźdźców polskich zajął drugie miejsce za Francją, bijąc Anglię, Belgję, Włochy, Hiszpanję i Holandję. Wynik wcale zaszczytny.

RAID KONNY WARSZAWA — ŚNIATYŃ.

Doroczny raid konny 2-giej Dywizji Kawalerji zorganizowany w październiku, tym razem na przestrzeni Warszawa — Sniatyń, wynoszący ponad 700 kilometrów, składał się z siedmiu etapów. Z Warszawy wyruszyło 26 jeźdźców a do Sniatynia przybyło 22, w doskonałej wszysecy kondycji.

Ostatni etap wynosił 72 klm. i przebyty został w 5 godz. 30 min.

Wyniki raidu są następujące:

1) por. Olszewski (1 D. O. K.), 2) rtm. Bilabradek (1 p. szwol.), 3) por. Chojnacki (1 D. O. K.), 4) por. Bulewski (1 D. O. K.), 5) por. Motz (1 p. szwol.), 6) por. Zalewski (1 p. szwol.), 7) ppor. Durwin (5 p. szwol.), 8) por. Preiss (1 p. strz. kon.), 9) rtm. Trojanowski (7 p. uł.), 10) rtm. Malinowski (5 p. uł.), 11) ppor. Danielczyk (1 D. O. K.), 12) mjr. S. G. Gaładyk (Gen. Insp. S. Z.), 13) mjr. Baranowicz (5 p. uł.), 14) por. Witanowski (4 p. strz. k.), 15) por. Dąbrowski (1 p. strz. kon.), 16) mjr. Szyszko-Bahusz (Gen. Insp. S. Z.), 17) rtm. Portycki (5 p. uł.), 18) por. Berenson (1 p. strz. kon.), 19) por. Zagórski (1 p. strz. kon.), 20) por. Nowacki (1 p. a. n.), 21) por. Bittner (1 p. strz. kon.). Biorący udział w raidzie poza konkursem gen. Orlicz - Dreszer zajął według kolejności drugie miejsce.

Raid kawaleryjski Warszawa — Ostrołęka — Warszawa, odbyty w lutym, zgromadził na starcie 22 zawod. Raid ukończyło 16 jeźdźców. Wyniki były następujące: 1) chorąży Baszkir, 2) por. Mańkowski, 3) ppor. Zieliński (wszyscy z 1 pułku szwoleżerów), 4) kpt. Leśniewski (1 D. O. K.), 5) por. Sulewski (1 D. O. K.) dalej por. Chojnowski i gen. Orlicz - Dreszer.

MIĘDZYNARODOWE KONKURSY HIPPICZNE w STOLICY (w parku Łazienkowskim).

Była to największa z dotychczasowych imprez hippicznych urządzanych kiedykolwiek w Polsce.

Konkursy jak na pierwszy raz — wypadły doskonale i nie ustępują w niczem pod względem organizacji podobnym konkursom zagranicznym.

Co do udziału jeźdźców, to konkursy nie spełniły swego zadania. Spodziewano się przyjazdu 10 zespołów zagranicznych, a tymczasem zjawili się tylko Francuzi i Węgrzy, co było nie bez winy Komitetu Organizacyjnego. Sądzić należy, że zato następne konkursy międzynarodowe ściagną znacznie większą ilość gości z zagranicy.

Wyniki konkursów były następujące:

Nagroda „Otwarcia“ (konkurs krajowy). 1) por. Skupiń-

ski (16 p. ul.) na „Naczelniku“, 2) por. Szosland (2 p. ul.) na „Morinusię“, 3) por. Pietraszko na „Ibisie“.

Nagroda „Rzeki Wisły“. 1) mjr. Dobrzański na „Andzie“, 2) rtm. Antoniewicz na „Jacku“, 3) mjr. Toczek na „Faworycie“, 4) rtm. Królikiewicz na „Dream“.

Nagroda Komitetu Organizacyjnego. 1) por. Starnawski na „Jeruzalu“, 2) rtm. Królikiewicz na „Dream“, trzecią, czwartą i piątą nagrodą podzielili się rtm. Królikiewicz i mjr. Toczek.

Nagroda Łazienek. Konkurs parami. 1) p. Jurgielewiczowa na „Herkulesie“ i rtm. Królikiewicz na „Dream“, 2) pani Skarzyńska na „Morinusię“ i por. Szosland na „Fox-trot“, 3) p. Sapieżyna i por. Rojcewicz.

Nagroda Ministerstwa Rolnictwa im. Fr. Jurjewicza. 1) rtm. Suski na „Zeferze“, 2) por. Szosland na „Redglead“, 3) por. Toulougue (Francja) na „Valangerville“, 4) por. Starnawski.

Nagroda Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Konkurs potęgi skoku. 1) mjr. Toczek na „Faworycie“, 2) por. Pieczyński na „Gedyminie“, 3) rtm. Królikiewicz na „Dream“.

Nagroda miasta Warszawy imienia armji zagran. Serja krajowa. 1) por. Ołędzki na „Nicei“, 2) kpt. Byleżyński na „Bohuszu“, trzecią i czwartą podzielili się mjr. Toczek i por. Święcicki. **Serja międzynarodowa.** 1) por. Battistelle (Francja) na „Tic - Tac“, 2) por. Starnawski na „Jeruzalu“, trzecią i czwartą nagrodą podzielili się mjr. Toczek i por. Gzowski.

Nagroda Armji Polskiej im. Marsz. Piłsudskiego. Serja krajowa. 1) por. Zgorzelski na „Niedźwiedzi“, 2) rtm. Chojceki na „Korze“, 3) kpt. Byleżyński. **Serja międzynarodowa.** 1) por. Szosland na „Redglead“, 2) por. Szosland na „Ali“, 3) rtm. Antoniewicz na „Banzaju“, 4) rtm. Lewicki na „Mirze“.

Konkurs jeźdźców cywilnych. 1) Krzczonowicz na „Hau-bicy“, 2) p. Rowcezen, 3) p. J. Dombiski.

Nagroda Korpusu Dyplomatycznego. Konkurs dla pań. 1) pani Demeńska na „Bohuszu“, 2) Eber Málka (Węgry) na „Bogancei“, 3) p. Knollowa na „Witezium“.

Nagroda „Puchar Narodów“. 1) Polska w składzie — por. Szosland, por. Starnawski, rtm. Królikiewicz, mjr. Toczek — 48 pkt. karnych, 2) Francja (por. Brau, por. Bitistelli, por. Foulougue, por. Roux) — 61 pkt., 3) Węgry.

Nagrodę indywidualną dla najlepszego jeźdźcy zagranicznego, ofiarowaną przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej wygrał por. Battistelli (Francja).

Drugą nagrodę indywidualną dla jeźdźcy zagr. (Kurjera Warszawskiego) otrzymał Węgier rtm. Perzel de Bonyhan Madór.

Nagrodę dla najlepszego jeźdźcy polskiego (Komitetu organizacyjnego) otrzymał por. Szosland.

Nagroda Warsz. Związku Jeździeckiego. 1) por. Szylangier na „Milordzie“, 2) por. Bobiński na „Łaskawym“.

Nagroda Górnoślaska pani R. Collou. Był to konkurs potęgi skoku. 1) mjr. Toczek na „Faworycie“, 2) por. Starnawski na „Hannibal“, 3) por. de Foulougue (Francja) na „Valengenville“, 4) por. Szosland.

Konkurs „Pocieszenia“. 1) por. Brau (Francja) na „Qui-

duille“, 2) por. Battistelli na „Tic - Tac“, trzecią, czwartą i piątą nagrodą podzielili się por. de Toulougue (Francja) i rtm. Lewicki. W serji krajowej konkurs ten wygrał por. Szeloch na „Huraganie“ z por. Groczyńskim.

CENTRALNE ZAWODY KONNE O MISTRZOSTWO WOJSK POLSKICH odbyły się po Międzynarodowych konkursach hipieczyńskich również na torze w parku Łazienkowskim. Zawody te składały się z następujących konkurencji: 1) jazda przepisowa, 2) władanie bronią białą i palną, 3) wytrzymałość, 4) konkurs hipieczyński.

W ogólnej klasyfikacji w konkurencji grupowej pierwszą nagrodę i **Mistrzostwo Armji** zdobył **16 pułk ułan. wielkopolskich** mając punktów karnych 765.

Drugą nagrodę grupową zdobył 15 p. ul. Poznańskich — 1013 pkt. kar.

Trzecią nagrodę grupową zdobył 2 p. ul. Grochowskich — 1205 pkt. kar.

Pierwszą nagrodę indywidualną zdobył por. 7 D. A. K. **Dębski Nerlich Paweł** na koniu „Bohun“ — 75 pkt. kar.

Drugą nagrodę zdobył kpt. 7 D. A. K. **Byleżyński Konstanty** na klaczy „Norma“ — 142½ pkt. kar.

Trzecią nagrodę indywidualną zdobył por. 22 p. ul. **Pietraszko Jan** na „Ibis“.

KONKURSY MIĘDZYNARODOWE W LONDYNIE.

Konkursy te odbyły się bezpośrednio prawie po międzynarodowych konkursach w Warszawie. Wyjazd polskich jeźdźców ppułk. Rómmla, rtm. Królikiewicza, por. Starnawskiego i por. Szoslanda, wywołał ogólne zdumienie.

Było bowiem do przewidzenia, że wskutek przemęczenia koni konkursami warszawskimi, szanse naszych jeźdźców w Londynie będą bardzo małe. Przewidywania te sprawdziły się i tym razem kawalerzyści polscy nie triumfowali jak zwykle. Jedynie ppułk. Rómmlowi na niezmeconym „Fagasie“ udało się zdobyć pierwszą nagrodę. W wielkim konkursie o puchar złoty króla Jerzego ppułk. Rómml na „Fagasie“ zajął piąte miejsce. W konkursie o nagrodę Kanady por. Starnawski na „Hannibalu“ zajął 3 miejsce zaś ppułk. Rómml otrzymał wstępę honorową.

Pragniemy jeszcze zaznaczyć że „**Polo konne**“ rozwija się w Polsce coraz intensywniej. Rozegrany w Warszawie na łąkach Siekierkowskich doroczny mecz „Polo“ o puchar wędrowny Warsz. Polo Klubu pomiędzy Wielkopolskim Klubem Jazdy Konnej (Poznań) a Warszawskim Polo Klubem zakończył się zwycięstwem Poznańczyków w stosunku 5 : 4.

TENNIS

Ubiegły sezon tenisowy nie wiele różnił się od r. 1926. Tak samo przegraliśmy 5:0 w pucharze Davisa, tak samo nasi dwaj najlepsi gracze Kleinadel i Czetwertyński przebywali prawie cały rok zagranicą, tak samo wreszcie kontakt naszego tenisa z zagranicznym pozostał dosyć słabym.

Niezmiernie za to pocieszającym zjawiskiem jest powiększenie się kadr tenisistów — coraz to więcej osób garnie się do „białego sportu“, znajdując w nim zaspokojenie swych ambicij sportowych.

Pod koniec roku polski sport tenisowy poniósł dotkliwą stratę: dn. 26 listopada zmarł po operacji ślepej kiszki doskonały nasz tenisista, wielokrotny reprezentant barw polskich w spotkaniach międzynarodowych. Edward Kleinadel. Ś. p. E. Kleinadel był bezwątpienia najlepszym i najbardziej stałym w formie tenisista polskim, nie więc dziwnego, że sport nasz ckrzył się po tej stracie ciężką żałobą.

W porządku chronologicznym mamy poniżej zestawione wyniki wszystkich poważniejszych turniejów tenisowych.

Na wiosnę rozegrano szereg mniejszej wagi spotkań oraz mistrzostwa Lwowa w krytej hali.

Tak się złożyło, że pierwszym ważnym spotkaniem była walka z Belgią o puchar Davisa.

Dnia 21, 22 i 23 maja w Brukseli rozegrany został mecz **Polska—Belgia** z wynikiem 5:0 dla Belgji. Wyniki poszczególnych spotkań: Washer (B)—Kleinadel (P) 6:0, 6:0, 6:1; Botsford (B) — Kleinadel (P) 6:3, 9:7, 6:3; Washer (B) — Czetwertyński (P) 6:2, 6:2, 6:2; Botsford (B) — Czetwertyński (P) 7:5, 7:5, 4:6, 6:4. Gra podwójna: Washer i Botsford (B) — Kleinadel i Stolarow (P) 8:6, 9:7, 6:1. Ogólny bilans spotkania: meczów 5:0, setów 15:1, gamów 104:54 dla Belgji. Jak widzimy stosunek gamów nie jest tak straszny, jak wynik meczu.

Po meczu brukselskim nastąpiło w ramach Wystawy Sportowej we Lwowie międzypaństwowe spotkanie **Polska—Rumunja** przerwane przy stanie 3:0 dla Rumunji. Oto wyniki poszczególnych meczów: Poulieff (R)—Stolarow (P) 6:3, 6:3, 6:3; dr. Lupu i Poulieff (R) — Stolarow i Steinert (P) 6:0, 8:6, 6:3. Pozatem rozpoczęto czwarty mecz Poulieff — Marszewski, lecz przy stanie 6:3, 3:6, 7:5 i 7:7 przerwano go.

W tym samym czasie, t. j. 3 i następnych dni czerwca rozgrywano we Lwowie mecz międzymiastowy **Warszawa—Lwów**, zakończony zwycięstwem Warszawy 6:1. Wyniki: Stahl (L) —

Kruszewski (W) 6:4, 6:4, Emchowicz (W) — Kuchar Zb. (L) 3:6, 6:3, 6:4, Marszewski (W) — Kuchar Wl. (L) 3:6, 6:3, 6:4, Emchowicz i Wielowiejski (W) — dr. Wolisch i Bielski (L) 4:6, 6:4, 6:4, Loth J. (W) — Lautner (L) 6:4, 6:2, Wielowiejski (W) — Bielski (L) 6:1, 6:4, Szczerbiński (W) — Wolisch (L) 6:4,3:6, 6:3.

Dopiero po rozegraniu tych dwóch międzynarodowych spotkań rozpoczął się na dobre sezon w kraju.

W dniach 9 — 12 czerwca rozegrane zostały w Warszawie **mistrzostwa stolicy**.

Gra pojedyncza panów. Finał: Stolarow — Marszewski 3:6, 1:6, 6:1, 6:3, 6:4.

Gra podwójna panów. Finał: Stolarow i Steinert — Marszewski i Loth 9:7, 6:3, 1:6, 3:6, 6:0.

Gra pojedyncza pan. Finał: Boniecka — Kowalewska 6:4, 6:1.

Gra podwójna mieszana. Finał: Kowalewska i Loth — Krzywoszewska i Kuchar 6:3, 6:4.

W dniach 16 — 19 czerwca rozegrany został z udziałem graczy zagranicznych w Poznaniu turniej o **mistrzostwo Wielkopolski i Poznania**. Gra pojed. panów. Finał: Warmiński — Marszewski 7:5, 4:6, 6:0, 6:8, 12:10. Gra pojed. pań. Finał: Kowalewska — Skarpowa 8:6, 8:6. Gra mieszana: Kowalewska i Tarnowski — Frankowska i Sioda 6:2, 6:3.

Mistrzostwa Poznania. Gra pojed. panów: Stolarow — Lisowski 6:3, 6:2, 6:1. Gra pojed. pan: Dubieńska — Kowalewska 1:6, 6:2, 6:3. Gra podwójna mieszana: Dubieńska i Tarnowski — Warmińscy 6:3, 6:3. Gra podwójna panów: B-cia Stolarowie — Tarnowski i Warmiński 6:4, 6:2, 6:3.

Mistrzostwa tenisowe Armji rozegrane zostały w Warszawie między 29 czerwca a 3 lipca. Wyniki finałów:

Gra pojedyncza panów: Loth St. — Przybylski 8:6, 7:5, 5:7, 6:4. Gra podwójna: Żongolowicz i Zajac — Loth St. i Olchowicz 6:3, 8:6, 4:6, 2:6, 6:4.

Mistrz. ofic. rezerwy. Gra poj.: Marszewski — Loth J. 6:2, 6:0, 1:6, 6:1. Gra podwójna: Marszewski i Loth J. — Szczerbiński i Maltze St. 6:4, 6:1, 6:4.

Turniej o **mistrzostwo Krakowa** został rozegrany z udziałem graczy zagranicznych w dniach 29 czerwca — 3 lipca 1927. Mistrzostwa zdobyli, zwyciężając w finałach:

Gra pojedyncza panów: Heydenreich (Berlin Schlittschuhklub) — Stolarow J. 4:6, 6:3, 7:5, 6:0. Gra podwójna panów: Stolarowie — Heydenreichowie 6:4, 6:2, 14:12. Gra pojed. pań: Baumgarten (Budapeszt) walkowerem. Gra podw. mieszana: Dubieńska i Heydenreich—Wiera Richterówna i J. Stolarow 11:9, 4:6, 9:7.

Latem wielką popularnością cieszą się turnieje w miejscowościach letniskowych. Tu przede wszystkim warto zwrócić uwagę na turniej w **Gdyni** (22 — 25 lipca) i w **Milanówku**.

Wyniki turnieju gdynskiego. Gra pojedyncza panów: Warmiński — Navratil 7:5, 8:6. Gra podwójna panów Marszewski i Tyszkiewicz — Warmiński i Urbanowicz 10:8, 9:7. Gra pojed. pań: Junżanka — Warmińska 8:6, 5:7, 6:3. Gra podw. mieszana: Warmińscy — Junżanka i Navratil 8:6, 3:6, 6:2.

Turniej w **Milanówku** (3 — 7 sierpnia) dał następujące wyniki: Gra pojedyncza panów: Czetwórkowski — Marszewski 1:6, 3:6, 6:1, 6:1, 6:0. Gra podwójna panów: Loth i Emchowicz—

U góry od lewej: 1) grupa uczestniczek międzynarodowych zawodów pływackich w Warszawie. 2) F. Schabińska w biegu przez płotki. U dołu: p. Wiera Richterówna.

Kruszewski i Szczerbiński 0:6, 6:3, 6:1. Gra pojedyncza pań: W. Richterówna — Kowalewska 6:2, 6:0.

Turniej o **mistrzostwo Polski** odbył się w dniach 11—15 sierpnia 1927 r. placach AZS-u w Krakowie. Oto wyniki półfinałów poszczególnych gier:

Gra poj. panów: Półfinały: Czetwertyński — Stolarow Maks 6:2, 6:1, 6:2; Stolarow Jerzy — Warmiński 6:3, 7:5, 6:2. Finał: Stolarow J. — Czetwertyński 6:1, 3:6, 2:6, 7:5, 6:3.

Gra podw. panów: Półfin.: Stolarowowie — Szczerbiński i Warmiński 6:3, 6:2, 6:3; Steinert i Misiewicz — Konopka i Zachar 6:2, 6:2, 6:4. Finał: Stolarowowie — Steinert i Misiewicz 4:6, 8:6, 7:5, 6:4.

Gra poj. pań: Półfinały: W. Richterówna — Boniecka 6:3, 6:1; Dubieńska — Jędrzejowska 6:2, 6:1. Finał: W. Richterówna — Dubieńska 6:4, 6:3.

Gra podw. pań: Finał: Jędrzejowska i Groblewska — Richterówny 6:3, 6:4.

Gra podw. mieszana: Półfinały: Dubieńska i Czetwertyński — Richterówna W. i Stolarow J. 6:2, 7:5; Jędrzejowska i Zachar — Kuchar i Groblewska 7:5, 2:6, 6:2. Finał: Dubieńska i Czetwertyński — Jędrzejowska i Zachar 6:4, 6:2.

Konkurs juniorów wygrał w finale Wittman, bijąc Weintala 6:1, 6:3.

Konkurs pocieszenia (dla tych, co odpadli w pierwszych dwóch rundach single'a) wygrał Emchowiec, bijąc w finale Hoina 6:4, 6:4, 6:2.

Turniej międzynarodowy w **Katowicach** odbył się w tydzień po mistrzostwach Polski i mógł służyć, jako pewnego rodzaju korektywa mistrzostw. Rozgrywki odbywały się w dwóch grupach: o mistr. Górnego Śląska i Katowic. Oto wyniki finałów:

A) Mistrzostwo G. Śląska.

Gra poj. panów: Stolarow J. — Warmiński 1:6, 8:6, 6:2. Gra podw. panów: Stolarowowie — Czetwertyński i Kuchar 6:1, 6:2, 6:4. Gra poj. pań: W. Richterówna — Baumgarten (Budapeszt) 1:6, 6:4, 6:1. Gra podw. pań: Dubieńska i Fridricky — W. Richterówna i Baumgarten 4:6, 6:3, 6:4. Gra podw. mieszana: W. Richterówna i Stolarow — J. Stephanówna i Steiner 6:1, 6:2.

B) Mistrzostwo Katowic.

Gra poj. panów: Stolarow M. — Warmiński 6:2, 6:1, 6:3. Zaznaczyć należy, że w półfinale Stolarow M. pobił swego starszego brata 9:7, 7:5.

W finale pocieszenia panów dr. David wygrywa z Fitzkiem 6:2, 6:3, 6:2, zaś pocieszenie dla pań zdobywa Heinzowa, bijąc Warmińską 6:2, 6:1.

W dniach 2—4 września odbył się w Warszawie turniej **Legji**. Gra poj. panów: Stolarow J. — Marszewski 6:4, 6:4, 6:4. Gra podw. panów: Stolarow J. i Steinert — Marszewski i Drewnowski 6:4, 6:4, 6:1. Gra poj. pań: Richterówna W. — Kowalewska 6:1, 6:4. Gra podw. mieszana: Richterówna W. i Stolarow — Kowalewska i Emchowiec 6:1, 6:3.

Między 15 a 19 września odbył się turniej o **mistrzostwo**

Łodzi z udziałem sił międzynarodowych. Podajemy wyniki finałów:

Gra poj. panów: Gottlieb (Brno Mor.) — Stolarow J. 5:7, 6:0, 6:2, 6:0. Gra podw. panów: Stolarowowie—Gottlieb i Heintzel walk-over. Gra poj. pań: W. Richterówna — Fritsch (Drezno) 7:5, 6:4. Gra podw. mieszana: W Richterówna i Stolarow J. biją parę Fritsch i Richter (Drezno). Gra poj. juniorów: Rozenholz — Jachimowicz 2:6, 6:4, 6:4.

Mistrzostwo Lwowa zostało rozegrane w dniach 8—11 września. Wyniki:

Gra poj. panów: Wł. Kuchar — Tarnowski 7:5, 5:7, 1:6, 7:5, 7:5. Gra podw. panów: Wł. Kuchar i Tarnowski —

Gra poj. pań: Dubieńska — Richterówna 6:3, 6:2.

W finale **mistrzostw klubowych** Polski spotkały się Łódzki L. T. K. i AZS. Krakowski. Zaznaczyć należy, że Warszawski L. T. K., bezwątpienia po Łodzi najsilniejszy zespół, został poprzednio wyeliminowany przez Łódź. Wynik meczu 5:0 dla Łodzi. Wyniki poszczególnych spotkań: Foerster (Ł) — dr. Potuczek (K) 6:3, 6:1; J. Stolarow (Ł) — Navratil (K) 6:3, 6:0; Posseltówna (Ł) — Jędrzejowska (K) 0:6, 6:4, 6:4; J. Stolarow i Steinert (Ł) — dr. Potuczek i Navratil (K) 6:1, 6:2; Posseltówna i Steinert (Ł) — Jędrzejowska i dr. Potuczek (K) 6:4, 3:6, 6:2.

Żeby skończyć zeszłoroczny przegląd tenisu polskiego należy podać wyniki poszczególnych naszych graczy, bawiących zagranicą. Trzeba byłoby podać tu w pierwszym rzędzie wyniki, cały rok prawie przebywających we Francji, Czwertyńskiego i ś. p. Kleinadla (Prenna nie można zaliczyć do graczy polskich), jednak sporządzenie takiej statystyki natrafia na poważne trudności, gdyż wiadomości z Paryża nadchodziły nieregularnie i wskutek tego są niezupełne.

Czwertyński, bawiać w styczniu na Rivierze, wziął udział w szeregu turniejów tenisowych. A więc w turnieju hotelu w Cannes Czwertyński został w drugiej rundzie wyeliminowany przez Behra. W turnieju Carlton Clubu w Cannes Czwertyński w pierwszej turze pokonał Anglika Sydehama 6:3, 6:4, w drugiej turze zwyciężył również Anglika, znanego gracza Craig Biddle, 9:7, 5:7, 6:3, w 1/2 finału przegrał wreszcie do Mayesa 3:6, 4:6. W grze podwójnej Czwertyński z Mayesem doszli do półfinału, ulegając tam parze Aeschliman i Worm w stosunku 3:6, 3:6.

W turnieju New Courts L. T. C. w Cannes Czwertyński po zwycięstwie nad Iszkowskim (6:3, 6:4) i Michajłowem (6:2, 6:3) zostaje jednak wyeliminowany przez Duńczyka Worma 7:9, 9:11.

W turnieju Gallia Clubu Czwertyński pokonywuje Milnę (6:0, 7:5), Philipsona (6:3, 2:6, 6:2) i Mc. Cornicka (6:4, 6:1), lecz w ćwierćfinale ulega Cochetowi 2:6, 3:6. W grze podwójnej Czwertyński z Hylyardem odpadli w II-iej rundzie. Również w II-iej turze odpadła para Haybeck i Czwertyński w grze podw. mieszanej. Czwertyński zaliczony został do 1-szej klasy francuskiej, a wśród graczy bawiących na Rivierze zajmował 7-me miejsce.

Kleinadel w turnieju o mistrz. Francji w hali zwyciężył pokolei Buzeleta (3:6, 6:3, 6:1, 6:4), Toralwę (6:2, 6:3, 6:2), Thu-

ryesena ((6:3, 6:2, 5:7, 6:4) i wreszcie doszedł do półfinału, gdzie miał się spotkać z J. Borotrą. Niestety, niedyspozycja nie pozwoliła mu na wzięcie udziału w tem spotkaniu. W grze podwójnej z Augustinem, Kleinadel doszedł do półfinału. W grze mieszanej Kleinadel doszedł do ćwierćfinału.

Czetwertyński w turnieju Nice Lawn-Tennis Club wygrał z Greffenillem (6:1, 6:1) i z Archibaldem (6:3, 6:3), ale dalej przegrał z Rogersem 3:6, 6:3, 3:6.

Szwede i Czetwertyński bawili w lutym w Beaulieu i wzięli udział w turnieju międzynarodowym. Szwede łatwo przegrał do Kehrlinga (Węgry) 1:6, 2:6, zaś Czetwertyński po pokonaniu Wootleya (6:3, 7:5), Archibalda (6:4, 7:5) oraz Westmacota (0:6, 6:3, 6:2) spotkał się w ćwierćfinale z Koželuhem i uległ mu dopiero po bardzo ciężkiej walce (6:4, 5:7, 4:6).

W lipcu Czetwertyński znowu wziął udział w turnieju tenisowym, dochodząc do finału i tu przegrywając do Gerarda (Tuluza). W grze podwójnej Czetwertyński z Gerardem zdobyli pierwsze miejsce.

Polska reprezentacja akademicka w składzie: J. Loth, Czetwertyński i Warmiński wzięła udział w mistrzostwach C. I. E. w Rzymie. Mistrzostwa tenisowe były tam rozgrywane w dwóch konkurencjach: indywidualnej oraz drużynowej (5 spotkań).

W konkurencji indywidualnej Warmiński odpadł w pierwszej rundzie przegrywając do Garliniego 9:7, 5:7, 4:6, 4:6. Czetwertyński pokonał Sprenglera (Szwajc.) 6:2, 6:1, 6:2, i Nowotnego (Czechy) 6:4, 6:3, 6:1, i doszedł do półfinału. Tu spotkał Bonziego (Włochy) i przegrał do niego 3:6, 6:8, 4:6.

W konkurencji drużynowej drużyna polska w pierwszej turze napotkała Afrykę Południową, której reprezentanci, przegrawszy w pierwszych dwóch single'ach do zera odstąpili od dalszych walk. W drugiej turze Polska spotkała się z Włochami. Oto wyniki poszczególnych meczów: Garlini — Czetwertyński 6:1, 4:6, 9:7, 3:6, 6:1. Bonzi — Warmiński 7:5, 6:4, 6:3, Minerbi — Warmiński 6:3, 6:2, 6:0, Bonzi i Minerbi — Czetwertyński i Loth J. 6:4, 6:2, 6:4. Tak więc występ tenisowy na Igrzyskach Akademickich zakończył się niepowodzeniem.

We wrześniu Kleinadel wziął udział w turnieju paryskim o puchar Marcelego Porée. W grze pojedynczej Kleinadel po szeregu sukcesów, jak np. nad Vieillardem, uległ w ćwierćfinale Glasserowi 2:6, 1:6. W grze podwójnej panów wraz z Buzeletem po wyeliminowaniu takich par, jak Danet i Thurneyssen (7:5, 6:0), Job i Guillemot (6:4, 6:2), Boussus i Roland (6:2, 2:6, 6:2) doszedł do finału i tu pokonał parę Barrelet de Ricon i Piela w stosunku 6:3, 7:5, 6:4. Jest to jeden z jego najpoważniejszych sukcesów na polu międzynarodowym.

Na następnym turnieju w Paryżu Kleinadel osiągnął piękny sukces, pokonywując Chartiera w stosunku 6:2, 6:2, jednak później pokonany niespodziewanie został przez E. Borotrę, brata fenomenalnego mistrza. W grze podwójnej Kleinadel wraz z Thurneyssenem wyeliminował parę Job i E. Borotra, poczem wygrał finał, bijąc parę Ricon i Brodelquies 6:3, 6:4, 6:4. Był to, niestety ostatni turniej i ostatni sukces ś. p. Kleinadla.

Szermierka

Sport szermierczy w Polsce robi z roku na rok duże postępy.

Najpopularniejszym jest on dotychczas w armji, to też najlepsi szermierze rekrutują się przeważnie z szeregów wojskowych. Jednak ostatnimi czasy daje się zauważyć ożywiony ruch w kierunku uprawiania szermierki również i w klubach cywilnych.

Jeśli chodzi o porównanie z zagranicą, to poziom tej dziedziny sportu jest jeszcze niski. Przyznać trzeba, że zbytnią popularnością szermierka nie cieszy się w Polsce; to też odpowiednie czynniki powinny zastanowić się nad sposobami wprowadzenia tego sportu w szeregi ogółu braci sportowej, organizując przedewszystkiem częste zawody i akademje.

Ła piękna dziedzina sportu straciła w roku ubiegłym dwóch zasłużonych działaczy i zawodników.

Oto jeden z najdzielniejszych organizatorów sportu szermierczego w Polsce, doskonały zawodnik mjr. Nusbaum, zmarł w Warszawie po ciężkiej chorobie.

Drugą stratą była tragiczna śmierć podczas katastrofy samolotowej popularnego w szeregach sportowych por. Leona Berskiego — mistrza Armji w szablach na rok 1927 i mistrza Polski w szpadzie w 1927 r.

Cześć Ich pamięci!

TURNIEJ SZERMIERCZY O MISTRZOSTWO POLSKI.

Walki floretowe.

Mistrzostwo Polski na rok 1927 uzyskał kpt. Segda (AZS. — Kraków), 2) Friedrich (Klub szermierczy ze Lwowa, dotychczasowy mistrz), 3) Papée (AZS. — Kraków), 4) por. Nycz, 5) por. Kuźnicki.

Szpady.

Mistrzem został por. Berski (AZS. Warszawa), 2) kpt. Segda (AZS. Kraków), 3) Kowalewski (Wojsk. Klub Szer. Warszawa), 4) por. Zabielski, 5) Friedrich (mistrz dotychczasowy), 6) por. Kurpisz.

Szable.

Mistrzostwo zdobył Papée (AZS. — Kraków ponownie), 2) Friedrich (Kl. Sz. — Lwów), 3) por. Zabielski (AZS. Kraków), 4) Małecki, 5) por. Berski, 6) Kowalewski.

MISTRZOSTWO WOJSK POLSKICH.

Dorocznym zwyczajem odbył się w maju w sali ofic. Kasyna Garn. w Warszawie konkurs szermierczy o mistrzostwo Wojsk Polskich, do którego stanęło 22 oficerów i 31 podoficerów.

Grupa oficerska — Florety. Mistrzostwo zdobył kpt. Segda (V Dyon Zand.) wygrywając wszystkie walki, 2) por. Laskowski (C. W. S. G. 1 Sp.), 3) por. Berski (1 p. lotn.), 4) por. Kuźnicki (31 p. p.).

Szpada. Tytuł mistrza W. P. zdobył bezkonkurencyjny kpt. Segda, 2) por. Laskowski, 3) por. Zabielski, 4) mjr. Nusbaum.

Szabla. Mistrzem zostaje por. Berski, 2) por. Laskowski, 3) por. Zabielski, 4) por. Lubicz Nycz.

Z ogólnej klasyfikacji tytuł mistrza Wojsk Polskich na rok 1927 zdobył por. **LASKOWSKI**.

Grupa podoficerska — Florety. 1) sierżant Zagacki, 2) sierż. Wierzba, 3) plut. Grzegorek, 4) st. sierż. Wyrwicz.

Szpada. 1) sierż. Koza, 2) sierżant Zagacki, 3) sierż. Wierzba, 4) Litwora.

Szabla. 1) sierż. Zagacki, 2) sierż. Wierzba, 3) sierż. Bieniecki, 4) sierżant Adamski.

W ogólnej klasyfikacji **Mistrzostwo Wojsk Polskich** w grupie podoficerskiej zdobył na rok 1927 bezkonkurencyjny sierżant **Zagacki**, którego talent zabłysnął na akademii szermierczej urządzonej z okazji turnieju o mistrzostwo Wojsk Polskich.

Sierż. Zagacki udowodnił swą wyższość nad mistrzem Polski w grupie oficerskiej por. Laskowskim, bijąc go w towarzyskim spotkaniu w szablach w stosunku 5 : 2 zaś w szpadach 5 : 1.

MECZ RUMUNJA — POLSKA.

Odbył się w czerwcu we Lwowie. Rumuni zaprezentowali się z jaknajlepszej strony i w rezultacie pobili drużynę polską.

We florecie drużyna polska w składzie: Segda, Friedrich, Papée, Golling przegrywa w stosunku 5 : 11 do gości którzy występowali w składzie: Saon, Ninezulescu, Caramfil, Cessanu.

Szpada. Tu rumuni święcą jeszcze większy sukces bijąc polaków 12½ : 3½. Skład drużyn. Polska: Małecki, Segda, Friedrich, Zabielski. Rumunja: Caramfil, Rosetti, Saon, Penesin.

Szable. Drużyna polska: Papée, Friedrich, Małecki, Ader. Rumuni: Ranem, Hegedus, Caramfil, Balas.

Stosunek walk był 8 : 8. Na zasadzie ilości otrzymanych trafień Rumunja 59. Polska 65. Zwycięstwo więc uzyskali goście.

TURNIEJ SZERMIERCZY POLSKA—CZECOSŁOWACJA.

Międzypaństwowe spotkanie szermiercze Polska — Czechosłowacja w Pradze przyniosło sensacyjne zwycięstwo drużyny polskiej w szablach, nierozstrzygnięty wynik w szpadach oraz porażkę we floretach.

Drużynę polską stanowili: kpt. Segda, dr. Ader, por. Zabielski, Papée i Friedrich.

U góry od lewej: 1) ś. p. por. Berski, 2) J. Stolarow, 3) ś. p. mjr. Nusbaum. U dołu: Moment z meczu hokejowego w Dawos między Polską — Francją.

Najlepszym w naszej ekipie był kpt. Segda, który wygrał wszystkie cztery walki na florety i 2 na szpady (jedno remis). Friedrich wygrał 2 walki na florety, 2 na szpady i 3 na szable. Dr. Ader wygrał 2 spotkania na szable oraz przegrał 4 na florety.

Do każdej broni stawało 4 zawodników. Drużyna czechosłowacka wystąpiła w składzie: Horacisek, Lobutka, Bernoska, Czernoporski, Varra, Pfeifer, dr. Tike i Križ.

Przed tym meczem wyjeżdżali polscy szermierze: ś. p. mjr. Nusbaum, kpt. Segda i por. Zabielski na międzynarodowy turniej szermierczy w Pradze czeskiej, który był bardzo silnie obesłany przez zawodników zagranicznych. Pełny triumf w turnieju odnieśli włosi; polacy nie zdołali odegrać żadnej zgoła roli, jedynie na wspomnienie zasługuje kpt. Segda, który dobrze stawał czoło obcym zawodnikom.

MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ W WIEDNIU.

Międzynarodowy turniej w Wiedniu w lutym 1927 r. zakończył się również przegraną Polaków, którzy wystąpili w szabli i we floretach. Papée z Krakowa odniósł w szabli porażkę od Szweda Zeegrana w stosunku 2 : 5. W tej samej konkurencji Golling został pokonany przez Austriaka Rosche'a w stosunku 3 : 5. We floretach Golling przegrał do Niemca Thomsona 4 : 5. Jedynie Friedrichowi udało się zwyciężyć Van der Viola we floretach 4 : 2, jednak poniósł porażkę w następnej turze od Pigiottiego 3 : 5.

Piłka nożna

Rok ubiegły nie był dla piłkarstwa polskiego pomyślnym. Rozłam na dwie odrębne, zwalczające się nawzajem organizacje nie mógł z natury rzeczy przyczynić się w roku przedolimpijskim ani do wzmocnienia solidarności wewnętrznej, ani do ułatwienia porównania naszej klasy piłkarskiej z zagranicą.

Czternaście najlepszych klubów (Wisła, Pogoń, Warta, i F. C., Polonia, Legja, Warszawianka, Czarni, Jutrzenka, Ruch, Hasmona, T. K. S., Ł. K. S. i Turyści) postanowiło zerwać z dotychczasowym systemem rozgrywek o mistrz. Polski, który, ich zdaniem, powodował upadek piłkarstwa. Próby doprowadzenia do zgody, podjęte na Walnem Zebraniu Pol. Zw. Piłki Nożnej (26 i 27 lutego 1927 r.) nie doprowadziły do zgody: PZPN. nie zgodził się na utworzenie specjalnej klasy, złożonej z najlepszych klubów całej Polski, które między sobą miałyby rozgrywać mistrzostwo Polski. Wobec tego na początku marca ukonstytuowały się władze obu organizacyj: PZPN-u (prezes: dr. Cetnarowski, wiceprezesi: Klemensiewicz i mjr. Elsmann) oraz P. Ligi PN. (prezes: gen. Górecki, wiceprezesi: płk. Więckowski i płk. Wasserab). Z tą przeto chwilą uważać należało rozłam piłkarski za dokonany.

Liga nie poprzestała na posiadaniu 14-tu najlepszych klubów Polski, ale wkrótce rozpoczęła werbunek klubów mniejszych, który wypadł nadspodziewanie. Wystarczy powiedzieć, że niektóre okęgi gremjalnie przystąpiły do Ligi (Lwów) i, że ostatecznie Liga — zwłaszcza w większych miastach rozporządzała pokaźną ilością klubów.

PZPN. tymczasem, mając w swem gronie tylko jeden klub, zdolny nosić nazwę „polskiej ekstraklasy“ — Cracovię, bronił swej placówki. Udało mu się to zwłaszcza na terenie międzynarodowym. PZPN. poczynił zastrzeżenia u F'IFA. i państw sąsiednich, skutkiem czego klubom ligowym uniemożliwiono rozgrywanie meczów z klubami zagranicznymi.

Rokowania, toczone przez cały sezon, pomimo interwencji Związku Związków Sportowych i presji całej opinii publicznej nie doprowadziły do pojednania. Dopiero w październiku i listopadzie sprawy potoczyły się żywszym torem — i należy mieć nadzieję, że dzięki pracom Komisji Porozumiewawczej PZPN-u i Ligi w najbliższym czasie dojdzie do utworzenia nowej, wspólnej organizacji piłkarskiej, posiadającej klasę państwową.

W ten sposób rok 1927, zamiast stać się terenem wyteżo-

nej pracy przed Olimpiadą, stał się polem dla walk i utarczek osobistych, które osłabiły poczucie solidarności, że tak powiemy, — „zawodowej“.

Reprezentacja Polski stoczyła z powyższych przyczyn jeden tylko mecz z Rumunją, pozostałe mecze odwołano.

Polska na mecz z Rumunją (19 czerwca) wystąpiła w następującym składzie: Kisieliński, Bill, Zastawniak I, Kahan, Lubina, Zastawniak II, Wójcik, Pazurek, Kałuża, Konieczny. Ptak, a więc z udziałem graczy, należących tylko do PZPN-u. Rumunja: Kiss, Krisshoffer, Steiner, Geller, Vogl, Tessler, Baron II, Auer, Wetzler, Gurga, Taeuzer. Sędzia p. Stepanowski (Czechosłowacja). Wynik meczu 3 : 3, do przerwy 2 : 0 dla Rum., jest wielkim sukcesem drużyny polskiej, występującej w tak słabym składzie. Mecz odbył się w Bukareszcie.

Drugi mecz tylko częściowo uznać można za walkę reprezentacji dwóch państw — grały bowiem reprezentacje armji zawodowy wynik mniej zaszczytny dla nas: repr. wojskowej Rumunji wygrała w dn. 15 września w Warszawie z repr. Armji Polskiej w stosunku 5 : 4 (3 : 3).

MIEDZYMIASTOWE MECZE ZAGRANICZNE.

Również meczów międzymiastowych z reprezentacjami miast zagranicznych stoczono tylko sześć, a i to nie dających materiału do wysnucia poważniejszych wniosków.

18 kwietnia w Gdańsku: Warszawa (Polonia i Warszawianka) — Gdańsk 4 : 0 (1 : 0), 13 czerwca we Lwowie: Lwów — Wrocław 3 : 1 (0 : 0), 19 czerwca w Katowicach: Polski — Niemiecki G. Śląsk 2 : 1 (1 : 0), 2 lipca w Wilnie: Brno — Wilno 11 : 0 (7 : 0)!!, 15 sierpnia w Warszawie: Warszawa — Gdańsk 6 : 0 (6 : 0), we Wrocławiu: Górny Śląsk — Wrocław 1 : 1 (0:1). A więc bilans ogólny spotkań przedstawia się następująco: na sześć spotkań — 4 wygrane, 1 remis, 1 przegrana, stos. bramek — 16 : 14 dla nas.

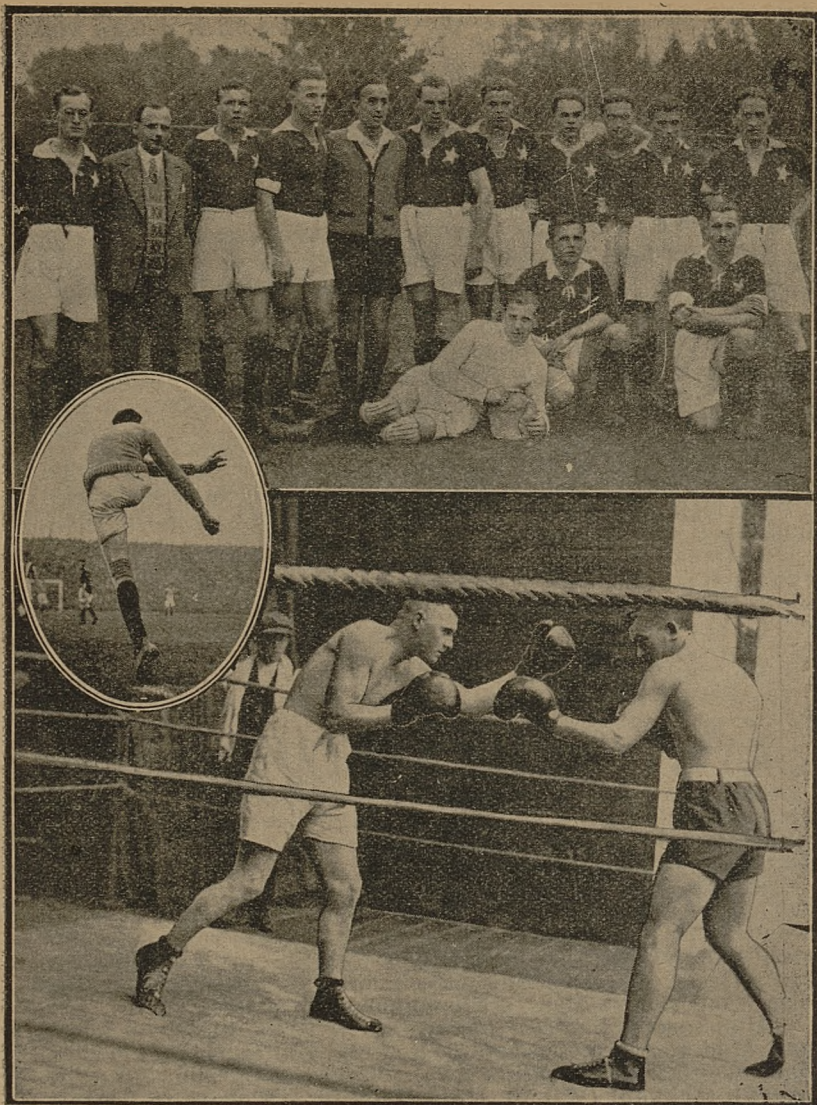
KLUBOWE MECZE ZAGRANICZNE.

Z klubów polskich — stowarzyszenia, należące do Ligi, nie miały prawa rozgrywać meczów z klubami zagranicznymi, zaś kluby PZPN-u — z wyjątkiem Cracovii — nie posiadały ani środków, ani odpowiednich umiejętności, by móc z zagranicą walczyć. Z Klubów polskich tylko Cracovia wyjechała poza granice kraju na dłuższe tournée do Rumunji i Bułgarii, pozostałe wyjazdy należy traktować, jako sporadyczne.

Zagranicą grały: w Budapeszcie — Węgierska Policja — Policjiny K. S. (Katowice) 2 : 0, 16 lipca w Czerniowcach Hakoah (Czerniowce) — Cracovia 0 : 5 (0 : 0), 17 lipca tamże Fulgerol — Cracovia 3 : 1 (0 : 1), 23 lipca w Sofji B. A. C. — Cracovia 5 : 2, 24 lipca, tamże, Slavia — Cracovia 0 : 1 (0 : 1), 26 lipca, tamże, Slavia — Cracovia 1 : 4 (0 : 1).

Mecze z drużynami zagranicznymi rozegrane w kraju:

Kwiecień: 17-go Vasas — Cracovia w Krakowie 0 : 0. 18-go Vasas — Cracovia tamże 2 : 2 (1 : 1), 30-tego Židenice — Cracovia tamże 3 : 1 (3 : 0).

U góry: mistrz Ligi Piłki Nożnej, „Wisła”—Kraków. W owalu bramkarz angielski podbija piłkę. U dołu: Ran w walce z Matuszewskim.

Maj: 1-szego Żidenice — Cracovia w Krakowie 3 : 3 (1 : 2), 14-go Florisdorf AC — Makkabi (krak.) tamże 3 : 1, 15-tego Florisdorf AC — Cracovia tamże 1 : 1 (1 : 1), 21-szego Simmering — Makkabi tamże 5 : 1 (1 : 0), 22-go Simmering — Cracovia tamże 2 : 2 (2 : 1).

Czerwiec: 5-go Sparta (Kladno) — Cracovia w Krakowie 3 : 10, 6-tego Sparta — Cracovia tamże 1 : 6 (1 : 2), 11-tego Wacker-team Zależa i Pogoni w Katowicach 5 : 0, 12-tego Wacker — Cracovia w Krakowie 4 : 5 (3 : 2), 19-tego Policja Węgierska — Polic. K. S. w Katowicach 3 : 3, 25-tego Vienna — Cracovia w Krakowie 6 : 1, 26-tego Vienna — Cracovia tamże 4 : 4 (2 : 3).

Lipiec: 3-go Żidenice — Pogoń (Wilno) w Wilnie 10 : 0 (4 : 0), 9-go Rigas Futbola Klub — AZS. tamże 5 : 1 (3 : 0), 10-go R. F. K. — Makkabi tamże 4 : 1 (1 : 1).

Sierpień: 28-go Trebic — Makkabi w Wilnie 6 : 2 (5 : 0).

Wrzesień: 11-go Fulgerul — Legja w Warszawie 2 : 2, 15-tego B. A. C. — 1 F. C. w Katowicach 2 : 1, 17-tego Fulgerul — Wisła w Krakowie 1 : 6 (1 : 1), 18-tego B. A. C. — Cracovia 3 : 4 (0 : 1), 20-tego Fulgerul — Pogoń we Lwowie 2 : 4 (0 : 4), 24-tego Policja gdańska — Polic. K. S. komb. w Warszawie 6 : 2.

Październik: 29-tego Hakoah (Wiedeń) — Legja w Warszawie 3 : 2 (3 : 1), 30-tego Slavia (Brno) — Wisła w Krakowie 2 : 8 (1 : 3), 30-tego Hakoah — Ł. K. S. w Łodzi 1 : 4 (0 : 0), 30-go Simmering — Cracovia 1 : 4 (0 : 1).

Listopad: 1-ego Slavia — Wisła w Krakowie 3 : 2 (1 : 2), 1-ego Hakoah (Wiedeń) — reprezent. Kalisza i Ostrowia w Kaliszu 5 : 0, 1-ego Simmering — Team. Król. Huty w Król. Hucie 0 : 3 (0 : 0), 5-ego W. A. C. — Cracovia w Krakowie 3 : 2 (0 : 0), 6-ego W. A. C. — Cracovia tamże 1 : 1 (1 : 1).

Plon ogólny tych meczów: na 33 mecze 45 procent (t. j.— 15) rozegrała Cracovia, ogólny stos. bram. niekorzystny 99 : 87, wygr. mecz. 10, przegr. 14, remis — 9.

Mistrzostwo Ligi zdobyła pewnie Wisła krakowska (patrz załączoną tabelę), zaznaczyć jednak należy, że Pogoń została w październiku za wykroczenie zdyskwalifikowana i szereg meczów zaliczono jej w stos. 3 : 0. Z drugiej strony — nawet w graniu przez Pogoń wszystkich tych meczów nie pozbawiłoby Wisły pierwszego miejsca.

Mistrzostwo lig okręgowych zdobyły nast. kluby: ŁTSG. (Łódź), Garbarnia (Kraków), Śląsk (Siemianowice), 6 p. lotn. (Lwów) i K. S. Cegielski (Poznań). W Warszawie rozgrywki nie zostały ukończone. Pierwsze cztery z wymienionych klubów rozegrały między sobą mecze o wejście do Ligi państw. Mistrz. lig okręgowych zdobył Śląsk w Siemianowice.

Mistrzostwo PZPN-u nie zostało w roku bieżącym rozegrane. Mistrzostwa poszczególnych okręg. Zw. P. N. dały następujące wyniki: Skra (Warszawa), Tarnovia (Kraków), Legja (Poznań), Makkabi (Wilno), Unja (Lublin), Katowice 06 (Górny Śląsk), W. K. S. (Łódź). W okr. pomorskim rozgrywki nie zostały ukończone.

Mecze międzymiastowe krajowe dały nast. rezultaty: 8 maja Siedlee — Warszawa (liga okr.) 0 : 9, 12 czerwca Lwów — G. Śląsk 2 : 2 (0 : 0), Bielsko — Katowice 0 : 2 (0 : 1), 17 sierpnia Bielsko — Katowice 6 : 1 (4 : 0), 7 sierpnia Częstochowa —

Kraków 4 : 4, 7 sierpnia Tarnów — Kraków 4 : 1, 2 października G. Śląsk — Cracovia 3 : 5 (2 : 3), 13 listop. Łódź — G. Śląsk 7 : 1 (3 : 0). Mecze odbywały się w miastach wym. na pierwszym miejscu.

Mistrzostwo Armji zdobył 18 września 28 p. strz. konnych z Łodzi po rozgrywce finałowej z 6 p. lotn. ze Lwowa, pokonując go 1 : 0.

Rekordy tegoroczne: rekord publiczności na meczu Wisła — 1 F. C. w Katowicach dn. 25 września — 15 do 17 tysięcy; rekord najwyższego wyniku ligowego ma Wisła (15 : 0 z T.K.S-em) w Krakowie dn. 11 września; rekord najdłuższej gry mecz Legja — Hakoah w Krakowie — 6 przedłużeń, 2 godz. 29 min.; rekord ilości strzelonych bramek w mistrz. ligi ma Reyman I (Wisła) — 38 bramek.

WYNIKI OSIĄGNIĘTE PRZEZ POSZCZEGÓLNE KLUBY LIGOWE.

1. Wisła — 40 punktów, 2. I. P. C. — 36 pkt., 3. Warta — 32 pkt., 4. Pogoń — 29 pkt., 5. Legja — 27 pkt., 6. Turyści — 27 pkt., 7. Ł. K. S. — 25 pkt., 8. Polonja — 25 pkt., 9. Czarni — 24 pkt., 10. P. K. S. — 24 pkt., 11. Hasmonca — 23 pkt., 12. Ruch — 23 pkt., 13. Warszawianka — 18 pkt., 14. Jutrzenka — 11 pkt.

Boks

Rok 1927 ujrzał znaczny rozrost naszego życia bokserskiego. Jeśli przodujące dzielnice: Poznańskie i Górny Śląsk, zbyt jaskrawych postępów nie poczyniły, rozszerzenie się ruchu pięściarskiego w Warszawie i Łodzi było bardzo wyraźne. Poza to sport bokserski zaczął opanowywać inne centra, jak Lwów, Kraków, Wilno, Lublin, Łomża i t. d.

Warszawa, która przez długi czas pozostawała na szarym końcu, w roku tym zaczęła się zbliżać do miejsca, jakie powinna zajmować, jako stolica. Dzięki wysiłkom ś. p. por. Berskiego, a szczególnie Wiktora Junoszy, ilość i jakość pięściarzy warszawskich podniosły się bardzo znacznie. Gdy w roku 1926 stolica liczyła może setkę zwolenników „noble art of selfdefence“ do „Bokserskiego Pierwszego Kroku“ zorganizowanego na wiosnę przez Polską YMCA i redakcję „Stadjonu“ stanęło aż 193 pięściarzy. Obecnie ilość ćwiczących w klubach stolicy, A. Z. S. YMCA, Varsovii, Skrze, Makkabi, Strzelcu. W. T. W., szkołach wojskowych etc. zapewne dochodzi do tysiąca, cyfry jak na polskie stosunki wyjątkowo wysokiej.

Jeśli chodzi o wyniki międzynarodowe, boks polski w roku 1927 wykazał poważny krok naprzód. Spotkania międzyklubowe z berlińczykami, wrocławianami i Gdańskiem już nie zawsze kończyły się bezapelacyjną, suchą porażką Polaków. Okazywali się oni przeciwnikami równorzędnymi dla pierwszej klasy amatorskiej Niemiec.

Na mistrzostwach Europy przedstawiciele nasi poodpadali wprawdzie wszyscy, ale przegrwając jedynie nieznacznie na punkty w dodatku z pięściarzami bardzo dobrej klasy.

Boks jest sportem zbyt trudnym do opanowania, by było możliwem zjawianie się niespodziewane gwiazd pierwszej wielkości. To też „rewelacji“ rok 1927 nie widział. Widział zato rozwiniecie się talentów już zapowiadających się przedtem.

Do nich należa przede wszystkim Erwin Stibbe, obecny mistrz Polski wagi ciężkiej, dalej Harry Tzerr (Ś. Górny), Majchrzycki, wreszcie warszawianin Reutt

Osobno zupełnie wymienić należy Edwarda Rana, który zapowiadał się świetnie jako amator w roku 1926, a stawszy się zawodowcem, w zawrotnym tempie idzie naprzód, pozwalając przypuszczać, iż stanie się z czasem — obecnie liczy zaledwie 18 lat — gwiazdą międzynarodową pierwszej wielko-

ści. Z przeciwnikami krajowemi, Matuszewskim, Kuczkowskim, Radomskim, Ran załatwił się bez trudu. Mecz 10-rundowy z gdanszczaninem Arltem, zwycięzca murzyna Kid Harrisa, przegrał nieznacznie na punkty, wbrew oczekiwaniom fachowców, wróżących zdecydowaną klęskę.

Wiktor Junosza w roku 1927 nie walczył ani razu, poświęcając się całkowicie pracy instruktorskiej. W zasadzie jednak z ringiem się jeszcze nie pożegnał.

Mistrzostwa Polski na rok 1927 rozegrane w Katowicach dały następujące rezultaty:

Waga musza. Mistrzostwo zdobywa **Moczko II** (Sokół II, Królewska Huta), bijąc w finale Matuszewskiego (Warta — Poznań) na punkty.

Waga kogucia. Mistrzostwo wygrywa **Pyka** (Boxingklub, Król. Huta), bijąc na punkty Marczaka (Łódź).

Waga piórkowa. Mistrzem zostaje po zaciętej walce **Iwański** (Unja Poznań), zwyciężając w finale dobrze zapowiadającego się Krautwursta (O6. Mysłówice).

Waga lekka. Tytuł mistrza Polski uzyskuje po pięknej walce **Wende** (O6. Mysłówice), bijąc mistrza na rok 1926 Majchrzyckiego (Poznań — Warta), na punkty.

Waga półśrednia. Mistrzostwo zdobywa **Arski** (Warta — Poznań), bijąc w finale Seidla (Union — Łódź) na punkty.

Waga średnia. W półfinale **Harry Tzer** (Łódź) zwycięża **Syca** (Lwów), który się poddaje.

W drugim półfinale **Jokieli** (Box-klub Król. Huta), wygrywa z **Meyerem** (Cracovia), lecz nie stawia się na finał. Wobec tego **Mistrzem zostaje Harry Tzerr** bez walki.

Waga półciężka. Tytuł mistrza Polski uzyskuje **Gerbich** (Łódź), bijąc w finale **Włodarczyka** (Unja Poznań) knockoutem.

Mistrzostwo Polski w wadze ciężkiej nie zostało w Katowicach w tym czasie rozegrane wskutek tego że jedyny zawodnik w tej wadze **Wocha** (O6. Mysłówice) nie miał konkurentów.

Konkurencja ta rozegrana zostaje po jesieni w Mysłówicach.

Do walki stanął **Wocha** oraz **Stibbe** (Cracovia).

Walka była prowadzona bardzo ostrożnie, wreszcie zakończyła się zwycięstwem krakowianina.

Stibbe więc uzyskał zaszczytny tytuł **Mistrza Polski** wszystkich wag na rok 1927.

Sport strzelecki

Ta dziedzina sportu nie jest jeszcze w Polsce należycie zorganizowana, aczkolwiek czyni z roku na rok wielkie postępy.

Wszelkie próby stworzenia w Polsce Związku Towarzystw Strzeleckich, do tej pory nie doprowadziły do rezultatu.

Jeśli chodzi o reprezentację na zewnątrz to w Międzynarodowej Federacji Strzeleckiej reprezentuje Polskę „Związek Strzelecki“, który położył wielkie zasługi na polu rozwoju sportu strzeleckiego w Polsce.

Ostatnio dzięki inicjatywie Związku Strzeleckiego odbyła się w Warszawie konferencja w sprawie utworzenia Związku dla strzelania z broni małokalibrowej, które to strzelanie jest najbardziej w Polsce rozpowszechnione.

Organizacja tego Związku stała się już faktem dokonanym i będzie niewątpliwie bodźcem do stworzenia ogólnego Związku Towarzystw Strzeleckich w Polsce.

Jeśli chodzi o rozwój strzelania małokalibrowego specjalnie na terenie stolicy, to datuje się on z chwilą urządzenia pierwszej w Polsce strzelnicy małokalibrowej przy ul. Nowy Świat 35.

W chwili obecnej stolica posiada już 3 strzelnice małokalibrowe i w dziedzinie prym w strzelaniu małokalibrowym w Polsce.

Duże zasługi na polu propagandy tej dziedziny sportu położył Sportowy Klub Strzelecki ze swym niezmordowanym faktycznym kierownikiem p. Jurjewiczem na czele.

Dla zilustrowania postępu sportu strzeleckiego w Polsce pragniemy nadmienić, że np. rekord polski p. Ruteckiego z karabinku 393 pkt. na 400 możliwych jest lepszy od rekordu niemieckiego, ustanowionego na ostatnich zawodach o mistrzostwo Niemiec przez Fitzkova 370 pkt. na 400 możliwych.

Uchwała II Kongresu Sportowego uznająca sport strzelecki, za sport obrony narodowej, ma bardzo duże znaczenie i przyczyni się niewątpliwie do większego zainteresowania tą ważną dla nas Polaków piękną dziedziną sportu.

II NARODOWE ZAWODY STRZELECKIE Z BRONI MAŁOKALIBROWEJ.

Zawody te były walnym zwycięstwem wojskowego klubu sportowego Legja, którego członkowie wygrali wszystkie kon-

kurencje drużynowe oraz większość zawodów jednostkowych.

Wyniki były następujące:

Strzelanie dla pań na dystansie 50 m. 1) Karlewska (Legja) 174 pkt. na 200 możliwych (nowy rekord polski), 2) Cybulska (Zw. Strzel. z Tomaszowa) 163 pkt., 3) Zajączkowska (Legja) 161 pkt.

Panowie. Nagroda Zw. Strzel., odl. 100 m. post. dowol. 1) por. Wieliczko (Sport. Klub Strzel.) 382 pkt. na 400 możliwych, 2) Wąsowicz Zdzisław (Legja), 3) pplk. Węcki (Legja).

Mistrzostwo m. st. Warszawy., odl. 50 mtr. post. stojąca. 1) Rutecki (Legja) 289 pkt. na 300 możliwych, 2) Wąsowicz Zdz. 282 p., 3) Łaszkiewicz (S. K. S.) 280 pkt.

Strzelanie dla młodzieży. Dystans 25 mtr. 1) Ruciński (S. K. S.) 177 pkt. na 200 możliwych (rekord polski), 2) Tomaszewski (Siedlce) 164 pkt., 3) Leszman (Legja) 151 pkt.

Nagroda Wędrowną P. U. W. F. Strzelanie zespołami. Odległość 100 m., post. stojąca. 1) Zespół W. K. S. Legja 271 pkt. na 300 możliwych, 2) Sport. Klub Strzelecki 256 pkt., 3) Legja II 249 pkt., 4) Związek Strzelecki (Kielce) 244 pkt.

Nagroda Wędrowną M. S. Wojsk. Odległ. 50 m. Strzelanie zespołowe, postawa stojąca. 1) Legja 573 pkt. na 600 możliwych, 2) S. K. S. 552 pkt., 3) zespół Policji Państwowej (Wilno) 495 p.

Nagroda przechodnia p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Odległość 100 mtr., postawa dowolna. 1) mjr. Bobrowski (Legja) 192 pkt. na 200 możł., 2) ppłk. Węcki (Legja) 190 pkt., 3) Łaszkiewicz (S. K. S.) 189 pkt.

Nagroda wędrowną red. „Stadjonu“. Odl. 50 m., strzelanie zespołami: 1) Legja 234 pkt. na 300 możł., 2) Policja Państwowa (Wilno) 257 pkt., 3) Związek Strzelecki 248 pkt.

Nagroda „Przeglądu Strzel. i Łączn.“. Odl. 25 mtr., postawa stojąca. 1) Komierowski (Legja) 115 pkt. na 120 możł., 2) Landsberg (S. K. S.) 112 pkt., 3) Ruciński (S. K. S.) 110 pkt.

Nagroda „Strzelca“. Konkurs polegał na tem kto najwięcej razy trafi 10 lub 9 pkt. 1) Rutecki (Legja) 485 pkt. na 50 strzałów, 2) Łaszkiewicz 47 pkt. na 5 strzałów.

III NARODOWE ZAWODY STRZELECKIE W TORUNIU.

Odbyte w maju zgromadziły przeszło 300 zawodników.

Wyniki osiągnięto następujące:

Mistrzostwo Polski z broni długiej (dystans 300 m.) zdobył por. Zalewski 207 p., 2) por. Wieliczko 201 p., 3) Borzowski 200 p.

Nagrodę Marsz. Piłsudskiego. Dyst. 200 m. Zdobył po rozgrywce por. Nowicki.

Nagrodę Zw. Strzeleckiego — przechodnią w drużynowym strzelaniu z broni długiej, dystans 300 m. zdobył Lwów 222 pkt. przed Warszawą 218 pkt.

W zawodach przedolimpijskich z broni długiej, dyst. 400 m. wygrał mjr. Stawarz 45 pkt. zdobywając nagrodę Min. W. R. i O. P. następnie Romańczyn. Łyskowski. Zych po 44 pkt.

Mistrzostwo Polski z broni krótkiej, dystans 20 mtr. zdobył por. Miler 99 pkt. przed Cywińskim 98 p. i Fakiemkiem 92 p.

Mistrzostwo Polski z broni dowolnej krótkiej, dyst. 50 m.

wygrał kpt. Lewiński 453 p., 2) por. Borzemski 424 p., 3) Starwarz 418 pkt.

W zawodach przedolimpijskich z broni krótkiej, dyst. 25 m. zwyciężył Podoski 18 pkt., przed Onyszkiewiczem 18 pkt. i Drohojewskim.

Mistrzostwo Polski z broni małokalibrowej, dystans 50 m. zdobył Rutecki 387 pkt. przed Podoskim 375 pkt. i Wieliczką 373 pkt.

Mistrzostwo Polski dla juniorów z broni małokalibrowej wygrał Haluza 375 p.

Mistrzostwo Polski dla pań z broni małokalibrowej, dyst. 50 m. zdobyła Radlicka (Warszawa) osiągając 145 p. przed Borzacikówną (Warszawa) 143 pkt.

Mistrzostwo Polski w zawodach myśliwskich (strzelanie do jelenia, strzał pojedynczy) dystans 100 m. zdobył kpt. Koziar 24 p. przed Grabowskim 22 pkt.

Mistrzostwo Polski w strzelaniu myśliwskim (strzał podwójny) wygrał por. Kurowski 33 pkt. przed Pawłowskim 31 p. i Kossowskim 30 pkt.

Mistrzostwo Polski w strzelaniu myśliwskim do rzutków, dystans 15 mtr. wygrał pułk. Węcki 9 pkt. przed Płonzakiem, Gryszkiewiczem, Graewą i Persterem po 8 pkt.

Polscy strzelcy w Rzymie.

Na odbywające się w czerwcu w Rzymie wielkie międzynarodowe zawody strzeleckie wyjechała polska drużyna strzelecka pod kierownictwem pułk. Martiniego oraz mjr. Kierzkowskiego w składzie: M. Borzemski, W. Gabryel, B. Gościewicz, S. Lewiński, M. Marcheva, I. Wieliczko, K. Zaleski.

Trzeba zgóry podkreślić, że zespół polski uczestniczył w zawodach w nader trudnych warunkach — kolej austriacka bowiem, zagubiła transport broni polskiej i nasi strzelcy musieli strzelać z nieznannej i nieostrzelanej broni, zakupionej w dzień zawodów ewentualnie pożyczonej przez zwycięzców zawodów Szwajcarów.

Mimo to polacy nie znaleźli się na szarym końcu, a p. Borzemski odniósł nawet sukces zajmując w ogólnej klasyfikacji drugie miejsce w strzelaniu z pozycji leżącej 161 pkt. W tej samej konkurencji Marcheva zajął 7 miejsce (151 pkt.).

W strzelaniu z pozycji stojącej Lewiński uzyskał 8 miejsce 131 pkt. zaś Gościewicz trzynaste 127 pkt.

W konkursie zespołami w strzelaniu z broni dowolnej drużyna polska zajęła piąte miejsce uzyskując w sumie 4,490 pkt. Najlepszym z polskiej drużyny był Borzemski (974 pkt.). Zwycięstwo w tym konkursie zdobyła Szwajcarja uzyskując 6000 możliwych punktów.

W konkurencjach międzynarodowych strzelcy polscy więcej udziału nie brali.

Kolarstwo

Kolarstwo jest, niestety, jednym z tych sportów, w którym nie możemy zaobserwować postępów w porównaniu z latami poprzednimi. Wątpliwem się zdaje, czy kolarze nasi osiągną na Olimpiadzie w r. b. chociażby te sukcesy, które stały się ich udziałem w r. 1924. Mistrzostwa świata, zarówno torowe, jak i szosowe, w Kolonji potwierdzają nasze obawy.

Ważnem zdarzeniem dla naszego kolarstwa było otwarcie nowego toru kolarskiego w Kaliszu — czwarty ten z rzędu tor, umieszczony na t. zw. głębokiej prowincji z pewnością przyczyni się do odkrycia niejednej sławy.

Poniżej podajemy wyniki najciekawszych biegów na najpoważniejszych imprezach w roku zeszłym.

Sezon rozpoczęły cyclopedestrey, w których najciekawszym był cyclopedestre **Krakowskiej Legji** w dn. 24 kwietnia na przestrzeni 22,5 klm. 1) Głowacki Jan (Amatorski K. S. Warszawa) czas 52 min. 22 sek., 2) Pachel (Garbarnia) 53 min. 0,4 sek., 3) Hilfstein (Makkabi - Krak.) 53 min. 40 sek.

Otwarcie sezonu szosowego nastąpiło w dniu 8 maja przez bieg 50 klm. 1) Kalinowski 1 g. 36 min. 23 sek., 2) Włodarczyk. 3) Napieracz.

W dniu 3 maja Warsz. T. Cykl. podjęło się zorganizowania wspaniałej sztafety długodystansowej **Chorzów—Warszawa**. Przestrzeń 319 klm. 600 mtr. przebyło 6 zawodników (Barłomiejski, Lange, Zawadzki, Kamiński, Gronczewski i Duszyński) w czasie 12 godz. 13 min.

Dnia 26 czerwca zostały rozegrane **torowe mistrzostwa Polski**. Mistrz Polski zdobył Artur Szmidt (Union - Łódź) 13 sek., 2) Łazarski, 3) Zybert, 4) Szymczyk. Zaznaczyć należy, że Łazarski, mistrz Polski w latach ubiegłych, wkrótce potem wycofał się z życia sportowego na skutek nieporozumień klubowych.

Dnia 29 czerwca zostały rozegrane na szosie Lwów — Stryj — Lwów **szosowe mistrz. Polski** na przestrzeni ok. 200 klm. Mistrzem został Jerzy Waliński (Łódź), zwyciężając w czasie 7 godz. 3 min. 51 sek., 2) Michalak (W. T. K.) 7 godz. 3 min. 51 sek., 3) Kostrzębski, 4) Froess, 5) Tropaczewski.

Dnia 10 lipca odbył się wyścig szosowy **Kraków—Zakonec**. 1) Kłosowicz. czas 4 godz. 16 min. 15 sek., 2) Kukiello (Sonsowiec) 4 godz. 25 min. 44 sek., 3) Froess.

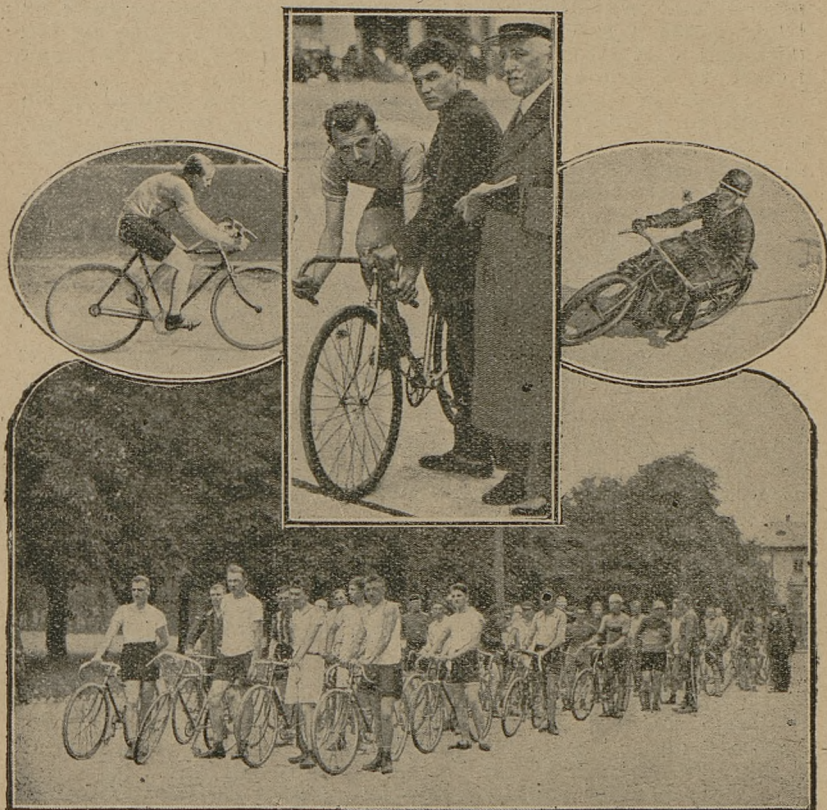
Dnia 17 lipca rozegrano **mistrz. Warszawy 50 klm.** na torze. 1) Gędziorowski 1 godz. 24 min. 34 sek., 2) Karle, 3) Gronczewski.

Pod koniec lipca kolarze polscy wyjechali na **mistrzostwa świata** w Kolonji.

W mistrzostwach szosowych na dystansie 184 klm. reprezentanci nasi, Waliński i Szenrok, wycofali się z biegu już po 18 klm. Szmidt i Zybert ze swojemi starymi czasami (13 — 13,2 sek.) nie odegrali żadnej roli w przedbiegach, zaś Szymczyk pokonał w przedbiegu Passelliego (Wł.), uległ jednak mu już w repechage'u.

W dniach 13—15 sierpnia odbył się na dystansie 600 klm. trzechetapowy wyścig **dookoła woj. Krakowskiego**. 1) Froess 26 godz. 35 min. 40,2 sek., 2) Serbeński 26 godz. 37 min. 20 sek., 3) Łaptaś.

Pod koniec sezonu uwagę zwrócił na siebie młody kolarz kaliski, Koszutski, który dwukrotnie pokonał Podgórskiego, a raz (w Kaliszu) Szymczyka.

U góry od lewej: 1) Lange w biegu 50 klm., 2) Koszutski na starcie, 3) Rychter na winażu. U dołu: Uczestnicy biegu naokoło Cytadeli.

Oprócz tych zawodów cały szereg „dni kolarskich“ odbyło się w Warszawie i Łodzi z udziałem mistrza świata Engla i następujących doskonałych kolarzy: Boiocchi, Steffes, de Bunne, Abegglen, Mazairac, Taselli, Galvaing, Einsiedel, Erxleben, Bordoni, Carli i Kaletta. Aczkolwiek w bardzo licznych spotkaniach z nimi jeźdźcy nasi ulegali przeważnie, to jednak z drugiej strony podkreślić należy, że są to najlepsi kolarze Niemiec, Austrii, Hollandji, Francji, Szwajcarji, Włoch i t. d.

Oprócz wyżej wymienionych biegów redakcje poszczególnych pism sportowych i codziennych organizują ze swej strony biegi szosowe.

Do najpopularniejszych należą biegi tygodnika „Stadion“. Wiosenny „Pierwszy krok“ 25 klm. wygrał Małeck i w bardzo dobrym czasie 18 min. 17 sek.; 50 klm. — Podgórski 1 god. 40 min. 58 sek., jesienny zaś 25 klm. —, 50 klm. —

W biegach za motorami celował Lange (Warszawa) i Burno (Łódź).

Mistrzostwa motocyklowe na szosie, rozegrane pod Grudziądzem dały tytuł mistrza następującym jeźdźcom: do 250 cm.³ — Rychter (Warszawa); do 350 cm.³ — Koszczyński (Poznań) i w kat. do 500 cm.³ — Zwierdowski (Łódź).

Mistrzostwo motocyklowe na torze zdobył Rychter przed Aksmanem, przebywając dystans 5 klm. w czasie 3:10,6 sek.

Zaznaczyć warto, że dotychczasowy mistrz i najlepszy nasz jeździec — Choiński uległ w meczu z Rychterem na początku sezonu dotkliwemu potłuczeniu i złamaniu uda. Na szczęście na jesieni mistrz Choiński czuł się już zupełnie dobrze i nie jest wykluczone, że startować będzie w r. b.

Tabela polskich rekordów kolarskich i motocyklowych.

200 mtr. — Łazarski 12,4 sek.

400 mtr. — Łazarski 25,6 sek.

1000 mtr. — Lange 1:13,8 sek.

3000 mtr. — Szymczyk 4:14 sek.

Wszystkie te rekordy zostały ustanowione ze startu lotnego.

Rekordy motocyklowe należą do Choińskiego i wynoszą:

1000 mtr. — 33,2 sek.; 3000 mtr. — 1:46 sek.; 5000 mtr. — 3:02 sek.; 10000 mtr. — 6:14 sek.

Turystyka polska w roku 1927

Niewątpliwie najważniejszym zdarzeniem organizacyjnym w dziedzinie turystyki w ubiegłym roku był **II-gi Zjazd Delegatów Towarzystw Turystycznych** oraz Krajoznawczych, który odbył się w Warszawie w dniach 2 i 3 kwietnia 1927 r. Pierwszy Zjazd tego rodzaju odbył się jeszcze w październiku 1919 r. w Krakowie, a z inicjatywą II-go Zjazdu wystąpiło Towarzystwo Tatrzańskie. Głównym celem Zjazdu było założenie Związku Polskich Towarzystw Turystycznych, oraz omówienie najważniejszych postulatów z dziedziny turystyki, celem przedłożenia ich władzom.

Na Zjeździe zjawili się delegaci Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (8.000 członków), Polskiego Tow. Krajoznawczego (5.000 członków), Polskiego Związku Narciarskiego (3.000 członków), Automobilklubu Polski i klubów do niego afiliowanych (2.000 członków), Wojewódzkiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Tarnopolu (600 członków), Polskiego Związku Turystycznego w Krakowie (400 członków), Związku Uzdrowisk Polskich, Polskiego Touring Klubu w Warszawie, Polskiego Klubu Turystycznego w Warszawie, Polskiego Towarzystwa Turystycznego w Toruniu i Akademickiego Związku Sportowego w Warszawie. Poza tem na Zjeździe były reprezentowane wszystkie ministerja, w których zakres działania wchodzi pośrednio lub bezpośrednio sprawy związane z turystyką, hotelarstwem, zdrojownictwem, komunikacjami i t. p., delegaci Wojewódzkich Komisji Turystycznych w Katowicach, Toruniu, Nowogrodzku, Tarnopolu, Poznaniu, Stanisławowie, Krakowie, Lwowie, Warszawie, Wilnie, Łucku, oraz szeregu instytucyj społecznych.

Trwałym rezultatem Zjazdu, oprócz wyczerpującej dyskusji i uchwalenia kilkudziesięciu wniosków, które zostały przez prezydium przedstawione władzom, jest założenie **Związku Polskich Towarzystw Turystycznych**, mającego siedzibę w Warszawie. W charakterze członków zwyczajnych przystąpiły do niego wszystkie poprzednio wymienione to-

warzystwa, zaś w charakterze członków nadzwyczajnych kilka organizacji pośrednio związanych z turystyką, jak Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Sekcja Wycieczkowa Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego w Warszawie i t. d.

Jako cele Z. P. T. T. określono popieranie turystyki polskiej w kraju i zagranicą, oraz rodzimego krajoznawstwa. Towarzystwa do Związku należące posiadają ogółem 19.000 członków. Wybrano zarząd prowizoryczny Związku, na którego czele stanął poseł Stanisław Osiecki, jako prezes, pp.: prof. Aleksander Janowski i płk. Aleksander Bobkowski, jako wiceprezesi, oraz podpisany, jako sekretarz. Zarząd ten ograniczył swą działalność do wniesienia statutu Związku do zatwierdzenia w Komisarjacie Rządu, które to zatwierdzenie nastąpiło we wrześniu. Normalną pracą Związku rozpocznie w początkach r. 1928 zarząd, którego członków wydelegują towarzystwa związkowe, proporcjonalnie do liczby swych członków.

Największym z tych towarzystw jest **Polskie Towarzystwo Tatrzańskie**, (Kraków, ul. Potockiego 4), które w grudniu 1927 posiadało dwadzieścia kilka oddziałów w całej Polsce, oraz trzy autonomiczne sekcje: turystyczną, narciarską i ochrony gór. Największe oddziały mają siedzibę w Katowicach (1.800 członków), który posiada kilkanaście kół w miastach Górnego Śląska, oraz w Białej (2.100 członków). Po blisko tysiącu członków posiadają Oddziały w Warszawie, Krakowie, Zakopanem i Cieszynie. Z mniejszych Oddziałów bardzo energiczną działalność rozwijają Oddział Babiogórski w Żywcu, Beskid Sądecki w Nowym Sączu, Lwowski i Stanisławowski. Podziwu godną jest szczególnie działalność tego ostatniego, który mając jedynie 300 członków, dzięki energii swoich kierowników inż. Firicha, dr. Majewskiego i insp. Bürgela doprowadził do skutku w ciągu ubiegłego roku budowę piętrowego schroniska w Czarnoborze, wyznaczył farbami 360 km. ścieżek we Wschodnich Karpatach, zorganizował kilka kół miejscowych w tamtejszych letniskach, np. w Jaremczu, powywieszał mapy gór na dworcach kolejowych i t. p.

Dzięki zapobiegliwości towarzystwa i jego oddziałów zostały w ubiegłym roku oddane do użytku 3 nowe schroniska górskie. W szczególności staraniem Oddziału Stanisławowskiego wykończono budowę piętrowego, drewnianego schroniska na Zaroślaku pod Howerlą w paśmie Czarnohory, obliczonego na pomieszczenie 100 osób, którego poświęcenie odbyło się w dniu 19-ym czerwca. Trzy dni przedtem, 16-go czerwca, odbyło się poświęcenie zbudowanego przez Oddział Lwowski P. T. T. schroniska na Jalu nad Łomnicą w Gorgnach Centralnych, mogącego pomieścić 40 osób. Wreszcie Oddział Górnośląski nabył i rozszerzył schronisko na Równicy w Beskidach Śląskich, obliczone na pomieszczenie 60-ciu

osób. Kilka dalszych schronisk znajduje się w budowie, a mają być one oddane do użytku w roku 1928. W szczególności znajduje się już na wykończeniu piętrowe schronisko w Tatrach w Dolinie Pięciu Stawów Polskich, budowane przez Oddział Zakopiański P. T. T., ponadto na szczycie Pilska Koło P. T. T. w Białej rozpoczęto budowę piętrowego schroniska drewnianego. W Worochcie Oddział Czarnohorski P. T. T. wykończy budowę dwupiętrowej willi drewnianej, gdyż dotychczasowy Dworek Czarnohorski okazał się za ciasny na pomieszczenie licznych turystów i narciarzy.

Turystyką w północnej i środkowej części kraju, oraz pracami krajoznawczymi opiekuje się **Polskie Towarzystwo Krajoznawcze** (Warszawa, ul. Karowa 31), na którego czele stoi zasłużony pionier ruchu turystyczno-krajoznawczego w b. zaborze rosyjskim prof. Aleksander Janowski, jako prezes oraz prof. Aleksander Patkowski, jako wiceprezes. Największy Oddział Towarzystwa, liczący blisko 2.000 członków ma siedzibę w Warszawie, pozatem do bardziej energicznych należą Oddziały w Sandomierzu, Włocławku, Piotrkowie, Grudziądzu i Bydgoszczy. Do kilku domów wycieczkowych, zbudowanych przez Towarzystwo w ubiegłych latach (w Zakopanem, Pucku i Sandomierzu) przybył w ubiegłym roku dom wycieczkowy nad Świteznią, zbudowany staraniem Oddziału Nowogródzkiego P. T. K., który cieszy się poparciem wojewody nowogródzkiego p. Beczkowicza. Schronisko wzniesione na Dworku Kościuszki w Mereczowszczyźnie, zostało uroczystie poświęcone w dniu 15-ym sierpnia, jako pierwsze schronisko turystyczne ziem północno-wschodnich Polski.

Największem towarzystwem turystycznym niepolskiem jest **Beskidenerverein** w Bielsku, jednoczący około 4.000 niemieckich turystów ze Śląska. Rozwija on również energiczną działalność w kierunku budowy schronisk i znaczenia ścieżek w Beskidach Zachodnich, a jego majątek w górach powiększył się w ubiegłym roku skutkiem nabycia prywatnego poprzednio schroniska barona Klobusa na Magórcie koło Klimczaka.

Działalność **Polskiego Związku Narciarskiego** poświęcona jest więcej sportowi narciarskiemu, niżeli turystyce zimowej, którą jednakże gorliwie pielegnują poszczególne towarzystwa narciarskie do Związku należące, przedewszystkiem zaś sekcje narciarskie Oddziałów Polskiego Tow. Tatrzańskiego, Akademickich Związków Sportowych w Warszawie, Lwowie i Krakowie, oraz Karpackie Towarzystwo Narciarzy we Lwowie, którego schronisko w Sławsku jest centrem ruchu narciarskiego we wschodnich Karpatach. Staraniem Sekcji Narciarskiej K. S. „Czarni“ we Lwowie buduje się w Sławsku drugie schronisko narciarskie. Z wycieczek narciarskich ubiegłego roku na pierwsze miejsce wybija się raid narciarski, urządzony w lutym z granicy polsko-

litewskiej pod Suwałkami przez Polesie i Wołyń na Howerłę na Czarnohorze, przez czterech słuchaczy Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie pp. Pietkiewicza, Lechowskiego, Kozłowskiego i Kalinowskiego, którzy w ciągu 22 dni przebyli na nartach blisko 1000 kilometrów.

Polskie organizacje turystyczne utrzymują żywy kontakt z turystyką międzynarodową. Polskie Tow. Tatrzańskie jest członkiem założonej w roku 1925 **Asocjacji Słowiańskich Towarzystw Turystycznych**, do której należą towarzystwa opiekujące się turystyką górską w Czechosłowacji, Polsce, Jugosławii i Bułgarji. Asocjacja jednoczy ogółem 105.000 turystów. W bieżącym roku prezydjum Asocjacji miało siedzibę w Krakowie, a tworzyli je członkowie prezydjum Pol. Tow. Tatrzańskiego, inż. Jan Czerwiński jako prezes, dr. Walerj Goetel jako wiceprezes, mjr. Romaniszyn i dr. Stolfa, jako członkowie. W Polsce odbył się też doroczny zjazd Asocjacji, obesłany przez osobistości kierujące i członków prezydjum Klubu Czechosłowackich Turystów w Pradze, Klubu Czeskich Turystów w Wiedniu, Alpejskiego Tow. Słoweńskiego w Lublanie, Kroackiego Tow. Alpejskiego w Zagrzebiu, Serbskiego Tow. Alpejskiego w Belgradzie, a wreszcie Bułgarskiego Tow. Turystycznego w Sofji. Zjazd odbył się w dniach od 22 do 25 września w Krakowie, Wieliczce, Szczawnicy i Zakopanem. Zjazd w r. 1928 odbędzie się w Jugosławji, gdzie mieć będzie siedzibę prezydjum Asocjacji.

W tegorocznym zjeździe **Międzynarodowej Centralnej Rady Turystycznej** w Paryżu, do której z Polski należy rząd

Schronisko na Jalu w Gorganach w dniu poświęcenia.

reprezentowany przez Referat Turystyki Ministerjum Robót Publicznych oraz Automobilklub Polski i Polski Touring Klub, wzięli udział inż. Czerwiński jako delegat Ministerjum Robót Publicznych oraz hr. Karol Raczyński jako delegat Automobilklubu Polski. Zjazd odbył się w październiku w Paryżu.

Polska jest reprezentowaną za pośrednictwem Ministerjum Robót Publicznych oraz Polskiego Touring Klubu również w **Alliance Internationale du Tourisme**, mającym siedzibę w Brukseli. Instytucja ta jednoczy Touring Kluby, niektóre urzędy turystyczne, oraz organizacje automobilowe, należące do Międzynarodowej Federacji Automobilowej w Paryżu

Czwartą międzynarodową instytucją, w której Polska była reprezentowana, są międzynarodowe **kongresy urzędów propagandy turystycznej**, które z inicjatywy Holandji odbywają się od r. 1925. Kongres tegoroczny, trzeci z rzędu, odbył się w końcu września i początkach października w Jugosławii, przy udziale delegatów 15 państw. Z ramienia Polski wziął w nim udział podpisany jako referent turystyki w Min. Robót Publicznych. Głównym tematem obrad była propaganda zwiedzania Europy przez turystów amerykańskich. Czwarty, kongres w r. 1928 odbędzie się w Budapeszcie.

Najdonioślejszym dla propagandy turystycznej Polski zagranicą wydarzeniem roku 1927 było wydanie przez Ministerjum Robót Publicznych „**Guide Illustré de la Pologne**“ (Ilustrowanego Przewodnika po Polsce w języku francuskim), opracowanego przez podpisanego. Jest to obszerna książka, o blisko 300 stronach druku, ze 160 ilustracjami, oprawna w czerwone płótno i zaopatrzona w mapę Polski. Rozeszła się ona już szeroko po świecie, gdyż po jednym egzemplarzu otrzymali wszyscy członkowie Międzynarodowego Kongresu Medycyny Wojskowej, pozatem Ministerjum Robót Publicznych rozesłało 1000 bezpłatnych egzemplarzy pocztą do wszystkich zagranicznych automobilklubów, towarzystw turystycznych, biur podróży i większych bibliotek publicznych we wszystkich częściach świata.

Równocześnie nakładem Ministerium Komunikacji wyszedł opracowany przez podpisanego **Ilustrowany Przewodnik po Polsce Południowo Zachodniej** w języku francuskim i angielskim. Wydawnictwo to jest bardzo ozdobnie wydane i bogato ilustrowane. W r. 1928 ma wyjść tom II obejmujący Polskę Północno-Zachodnią.

W ubiegłym roku wzbogaciła się również polska literatura turystyczna o kilka nowych cennych wydawnictw. Najważniejszym zdarzeniem w tej dziedzinie jest pojawienie się nowego wydania „Przewodnika po Tatrach“ Janusza Chmielewskiego i dr. Mieczysława Świerża opracowanego w czterech tomach, oraz nowsze wydanie krótkich przewod-

ników po Tatrach dr. M. Świerza, oraz Tadeusza Zwolińskiego. Wydano też kilka przewodników po miastach prowincjonalnych. Do lepszych należy Marji Szachówny „Przewodnik po Kaliszu“, oraz wydany przez Oddział Łowicki P. T. Kraj. „Przewodnik po Łowiczu i okolicy“ Al. Bluhm-Kwiatkowskiego. Wśród monografij krajoznawczych wyróżnia się „Polesie“ Wiktora Mondalskiego, redaktora „Kresów Ilustrowanych“ w Brześciu, którego wyszedł tom I.

Po dłuższej przerwie zaczęto nareszcie wydawać specjalne mapy turystyczne. Najlepszą z nich jest, wydana przez Oddział Lwowski Pol. Tow. Tatrzańskiego, Adama Lenkiewicza „Mapa Gorgan Centralnych“, gdyż obejmuje ona okolice często przez turystów zwiedzane, a mapy sztabowe austriackie w tym właśnie odcinku były błędne, zarówno co do rysunku terenu, jak i nomenklatury. W jesieni zakład kartograficzny GEA, który poprzednio wydał własnym nakładem „Mapę Samochodową Rzeczypospolitej Polskiej“ w skali 1 : 800.000, przystąpił z pomocą Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego do wydania map turystycznych Beskidów Zachodnich, Beskidów Wschodnich i Tatr w skali 1 : 100.000. Będą to mapy kolorowane, a ważną dla turystów nowością będzie kolorowanie na mapach ścieżek turystycznych temi samemi kolorami, jakimi są znakowane w rzeczywistości. Wydanie pierwszych piętnastu map spodziewane jest w r. 1928, reszty w roku 1929.

Bardzo ważną inowacją w dziedzinie turystyki w roku ubiegłym było urządzenie kilkudziesięciu **szkolnych domów wycieczkowych**, przez władze szkolne. Domy te mieściły się w miesiącach wakacyjnych w budynkach szkolnych, lub bursach w tych miejscowościach, które są częściej przez wycieczki szkolne zwiedzane. Szczególnie wielką energję w kierunku zakładania tego rodzaju domów okazała Wojewódzka Komisja Turystyczna w Katowicach, na czele której stał w ubiegłym roku naczelnik Wydziału Szkolnego w Urzędzie Wojewódzkim dr. Tadeusz Dobija-Dziubczyński. Z jej inicjatywy powstały w województwie Śląskim szkolne domy wycieczkowe w Katowicach, Królewskiej Hucie, Bielsku, Jaworzu, Wiśle, Ustroniu, Istebnej, Brennej, Bystrej, Cieszynie, zaś poza granicami województwa w Ojcowie, Zawoji i Zakopanem. W domach tych młodzież szkolna może korzystać z noclegu za opłatą 20 groszy.

Jak widzimy z powyższego zestawienia turystyka polska porobiła w ostatnim roku znaczne postępy, zarówno na polu organizacyjnem, jak i pod względem stanu posiadania schronisk, wydawnictw, budowy ścieżek, propagandy zagranicznej i kontaktu z zagranicą, ułatwień dla wycieczek szkolnych i t. d. Spodziewać się należy, że rozwój ten w roku 1928 będzie jeszcze intensywniejszy.

Dr. Mieczysław Orłowicz.

Sport robotniczy w roku 1927

Skoro porównamy obecny stan sportu robotniczego w Polsce z jego stadjum początkowym, przypadającym mniej więcej na rok 1923, rzuca się nam w oczy nadzwyczaj szybki rozwój wychowania fizycznego i sportu wśród warstw robotniczych, obejmujący z roku na rok coraz liczniejsze zastępy pracującej młodzieży. Środowisko młodzieży robotniczej jest dla sportu gruntem nadzwyczaj podatnym ze względów zupełnie zrozumiałych; młody robotnik, spędzający przeszło pół dnia w ciasnym warsztacie lub dusznej hali fabrycznej łaknie świeżego powietrza i ruchu, którego najłatwiej jest mu w stanie dostarczyć sport.

Zywiolowy rozwój robotniczego ruchu sportowego daje się zwłaszcza w nadzwyczaj szybkim tempie od r. 1925, t. p. od chwili powstania Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych. Nie wszystkie wprawdzie stowarzyszenia sportowe, grupujące w swych szeregach robotników, należą do tego Związku, przeważnie ze względu na różnice kierunków politycznych, dominujących w Zarządach tych Klubów, mówiąc jednak o sporcie robotniczym w Polsce, należy przedewszystkiem uwzględnić działalność tego właśnie Związku, do którego należą obecnie wszystkie prawie kluby robotnicze w Polsce i dokoła którego skupia się cała działalność tych klubów.

Związek Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych powstał na jesieni r. 1925 w Warszawie. Początkowo liczył on zaledwie 400 członków klubów warszawskich, przedewszystkiem Skry, która była główną inicjatorką powstania Związku. Wkrótce jednak dzięki energii członków zarządu, którzy działalność swą starali się rozszerzyć na całą Polskę, Związek pozyskał ogromną ilość członków we wszystkich dzielnicach. Rok ubiegły 1927 dał bodajże najlepszą sposobność ZRSS-owi do wykazania swej ruchliwości i energii i zaakcentował wyraźnie doniosłe znaczenie sportu robotniczego w ogólnopolskiem życiu sportowym. Najlepszym dowodem tego był fakt, że ZRSS w roku ubiegłym organizował

ze znacznym nakładem pracy i kosztów imprezy, zakrojone niekiedy na szerszą skalę, niż przedsięwzięcia związków państwowych. Wymienić tutaj należy przede wszystkim sztafetę kolarską Kraków — Warszawa (dystans 500 klm.), urządzona z okazji ogólnopolskiego zlotu sportowej młodzieży robotniczej. W sztafecie tej wzięły udział trzy drużyny, dysponujące obecnie najlepszymi kolarzami: Skra Warszawska, Legja krakowska i Gazownia (Warszawa). Doprowadzenie do skutku tej sztafety kosztowało jedną tylko Skrę przeszło 1500 złotych.

Jeżeli chodzi o dane cyfrowe—Zw. Robotn. Stow. Sport. liczy obecnie — jak podano na Kongresie październikowym—ponad 8000 członków, podzielonych na 5 okręgów, a mianowicie: 1) warszawski (około 2000 członków), 2) krakowski, 3) lwowski, 4) łódzki, 5) Zagłębie Węglowe, przy czem ten

Czotowe lekkoatletki R. K. S. Skry. Od lewej: Mazurkiewiczówna, Witkowska, Tomczykówna.

ostatni składa się z podokręgów a) Dąbrowa Górnicza i b) Częstochowa. Prócz tych okręgów istnieją jeszcze w różnych stronach Polski, np. na Polesiu, drobniejsze placówki, niedosć jednak liczne, by tworzyć dla nich osobne okręgi, mające jednak razem około 150 członków.

W stosunku do innych państw, posiadających zorganizowane związki robotnicze, Polska zajmuje co do ilości miejsce siódme. Pierwsze miejsce zajmują bezapelacyjnie Niemcy, zrzeszające ogółem 1.150.000 robotników-sportowców; następna, Austria, może się wykazać zaledwie 180.000 członków. Inne państwa mają już związki znacznie mniej liczne, przyczem jednak wyróżnić należy Czechosłowację, której 100-tysięczny Związek Sportu robotniczego jest bezsprzecznie jednym z najlepiej zorganizowanych.

Co dotyczy poszczególnych gałęzi sportu — najwyżej postawiona jest **ciężka atletyka**, mająca swych wybitnych przedstawicieli głównie na Górnym Śląsku. W r. ub. odbyły się mistrzostwa Polski robotnicze w ciężkiej atletyce w Szopienicach (G. Śląsk), w których zwycięstwo zarówno drużynowe, jak i w większości wypadków indywidualne odniosła górnośląska „Siła”, posiadająca znakomitych zawodników.

Również dużym powodzeniem cieszy się **boks**, ze względu na wybitny element walki i duże walory wychowawcze. Tutaj przodują bokserzy Skry.

Lekka atletyka ma wprawdzie licznych reprezentantów, głównie w Warszawie i w Krakowie, wyniki jednak są, jak dotąd, dość słabe i ustępują znacznie rekordom polskim.

Znacznie lepiej przedstawia się bardzo popularna **piłka nożna**, do której uprawiania ograniczały się początkowo wszystkie niemal kluby. Tutaj także, najlepsze wyniki mają kluby warszawskie; poza Skrą, która bezkonkurencyjnie zdobyła w sezonie ubiegłym mistrzostwo klasy A W. O. Z. P. N., istnieje jeszcze cały szereg drużyn, jak przypuszczalny mistrz klasy B — Marymont, groźny jego rywal — Pocisk rembertowski, i inne, jak Sarmata, Gwiazda i t. d. Z drużyn prowincjonalnych należy wyróżnić przede wszystkim łódzki **Widzew**, zespół twardy i stosunkowo rutynowany, choć nierówny, oraz **Legję** krakowską i lwowską **Grafikę**, złożoną głównie z pracowników drukarskich.

Doskonale rozwija się także **kolarstwo**, gdzie na czoło wysuwa się Kraków w osobach doskonałych zawodników Legji, mających za sobą cały szereg triumfów w zawodach lokalnych i ogólnopolskich.

Gorzej jest z **plywaniem**; niezłych pływaków ma Górny Śląsk, mający najlepsze warunki (baseny), a także Warszawa, z Wiśniewskim (Skrą) na czele. Jednak pływacy ci nie mogą zupełnie rywalizować z innymi państwami, gdyż w tej gałęzi sportu najbardziej może odbiega Polska od zagranicy.

Inne sporty, jak np. **tennis**, znajdują się jeszcze w stad-

jum organizacji i zostaną wprowadzone natychmiast po ukończeniu odnośnych inwestycji.

Robotniczy ruch sportowy ogarnął także i **kobiety**, tak, że obecnie każdy prawie większy klub posiada sekcję kobiecą. Najliczniejszą sekcję taką ma **Skra**, której członkinie uprawiają głównie lekką atletykę i hazenę, oraz siatkówkę, 1 — **Legja** krakowska, która jednak główny nacisk kładzie na bardzo rozpowszechnione wśród krakowianek **kolarstwo**.

Rok 1927, jak już kilkakrotnie zaznaczyliśmy, obfitował w szeroko zakrojone imprezy, wśród których najbardziej imponujący był „Złot młodzięży robotniczej” 5 i 6.VI r. ub. w Warszawie, na który zjechało ponad 2000 członków ZRSS z całej Polski. Łącznie ze złotem odbywały się popisy i zawody sportowe, a także wielka sztafeta kolarska Kraków — Warszawa, o której już wspomnieliśmy uprzednio.

Pozatem ZRSS wysłał swą reprezentację, złożoną z 54 zawodników (piłkarzy, ciężkoatletów, lekkoatletów, pływaków i kolarzy) na t. zw. „Olimpiadę robotniczą” do Pragi. Reprezentacja ta, choć nieliczna, zrobiła nader korzystne wrażenie przez osiągnięcie mimo silnej konkurencji szeregu doskonałych wyników. Zaliczyć do nich wypada 2 miejsce drużynowo za Anglią w zawodach kolarskich, 2 miejsce Kucosińskiego (Sarmata) w biegu na 800 m., zwycięstwo w ciężkiej atletyce, (odniesione jednak wobec bardzo słabych współzawodników) i nieznaczna przegrana 3:4 z piłkarską reprezentacją Rumunii, w której skład wchodziło przecież 7 „internacjonalistów”.

Tyle co do czynnego ruchu sportowego. Jeżeli chodzi o życie organizacyjne — w październiku odbył się w Warszawie II ogólnopolski robotniczy kongres sportowy z udziałem przedstawicieli władz, przyczem p. Daszyński wygłosił na nim piękną mowę, w której popierał pożyteczną działalność ZRSS.

Z poszczególnych klubów na przodujące w Polsce stanowisko wybiła się istniejąca od lat 5-ciu „Skra” warszawska, posiadająca na dawnym pl. Nędzy własne boisko i dom klubowy, wybudowane staraniem członków. Boisko Skry jest ośrodkiem wychowania fizycznego w dzielnicy robotniczej i przyczyniło się bardzo do powstania szeregu młodych klubów robotniczych, zgłaszających przystąpienie do ZRSS.

W Krakowie „spiritus moveus” całego ruchu sportowego wśród robotników jest Legja, klub ogromnie ruchliwy i żywotny, posiadający od 2 lat własne boisko. Kierownikiem klubu jest p. Klemensiewicz, obok prezesa Skry p. Michałowicza jeden z najbardziej zasłużonych działaczy ZRSS-u.

W Łodzi Widzew pod kier. p. Malinowskiego jest przedstawicielem ZRSS. Poza tem Łódź, mimo swego fabrycznego charakteru, nie posiada specjalnie „sportu robotniczego”, należy jednak zaznaczyć, że większość graczy klubów nie-robotniczych rekrutuje się z pośród pracowników fabryk.

Na zakończenie warto podać główne motywy ideologii Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych, czyniącej instytucję ze wszech miar pożyteczną. Otóż Zw. Rob. Stow. Sport., nie traktuje sportu, jako cel sam w sobie, lecz jedynie jako środek do podniesienia kultury, zdrowia i poziomu moralnego warstw robotniczych; dlatego też nie dąży do wyrobienia kilku rekordzistów, ale do przyciągnięcia jaknajszerszych mas sportu; w tym celu projektowane jest w r. 1928 urządzenie łącznie ze złotami okręgowymi t. zw. „tygodni werbunkowych“, w czasie których odbywałyby się popisy i zawody dla wszystkich niestowarzyszonych, celem zainteresowania i pozyskania nowych członków. Być może, że ideologia ZRSS nie będzie zgodna z pojęciami wielu sportowców, dla których rekord i jaknajdalej posunięty indywidualizm stanowi główny urok sportu, tem niemniej jednak wszyscy przyznać muszą, że działalność ZRSS i jego hasła mają bardzo doniosłe znaczenie społeczne i wychowawcze.

„T-wo RADIO-PARIS“

**Warszawa,
ul. Sienkiewicza 3**

Wyłączna sprzedaż
i przedstawicielstwo słynnych

Radiomodulatorów „DUCRETET“

5, 6 i 7 lamp.

eliminujących bezwzględnie stacje lokalne
na wszystkich długościach fal.

Ceny odbiorników „DUCRETET“ od zł. 450.—
bez akcesorji.

APARATY ODBIORCZE I NADAWCZE
CZĘŚCI SKŁADOWE I AKCESORJA
— — LAMPY NADAWCZE, — —

T-wo Radio-Paris
Warszawa, Sienkiewicza 3.

Sport kobiecy

Pomyślny w roku 1927 układ stosunków dla rozwoju sportu w Polsce, odbił się również korzystnie na sportowym ruchu kobiecym.

Obserwowaliśmy w pierwszym rządzie objawy zainteresowania dla sportu kobiecego ze strony czynników państwowych i miejskich. Na podkreślenie przedewszystkiem zasługuje fakt wejścia do Rady Wychowania Fizycznego pięciu pań, reprezentujących potrzeby wychowania fizycznego i sportu kobiet. W dalszym ciągu do poszczególnych Wojewódzkich i Miejskich Komitetów Wychowania Fizycznego weszły również kobiety. Wreszcie przy Państwowym Urzędzie Wychowania Fizycznego powstały trzy referaty dla wychowania fizycznego, sportów i przysposobienia wojskowego kobiet.

W prowadzonej przez państwo akcji subsydjowania klubów na cele inwestycyjne nie pominięto również organizacyj kobiecych, aczkolwiek prowadzono ją w nieporównanie mniejszej skali. W każdym jednak razie niemal wszystkie samodzielne w Polsce organizacje kobiece korzystały z subsydjów państwowych, w pierwszym rządzie Warszawski Klub Wioślarek, dalej Bydgoski Klub Wioślarek i wreszcie, w stopniu najmniejszym, żeńskie gniazdo Sokole „Grażyna“. Należy jednak podkreślić, że z inwestycji dokonywanych na wielką skalę w klubach męskich, istnieją prawie wszędzie sekcje pań, które rzecz prosta wykorzystywać będą nowopowstałe urządzenia na równi ze swymi kolegami klubowymi.

W dziedzinie organizacyjnej zanotowaliśmy powstanie szeregu nowych komórek organizacyjnych, jak: Bydgoski Klub Wioślarek, sekcje żeńskie przy Varsovii, Legji i t. d. Zwiększyła się niemal trzykrotnie liczba sportujących pań i dwukrotnie liczbą czynnych zawodniczek. Obserwowaliśmy również ciekawe zjawisko wypływania na powierzchnię życia sportowego organizacyj prowincjonalnych. Kraków jest dziś

w dziedzinie lekko-atletyki pań najpoważniejszym po Warszawie środowiskiem, i poważnie zagraża stolicy swą liczną i na wysokim poziomie technicznym utrzymaną konkurencją. Takie zawodniczki, jak Lonka, Jasna, Wiśka, Hanka, Freiwaldówna są niebezpiecznymi przeciwniczkami dla najlepszych zawodniczek Warszawy. Na drugim miejscu, tuż za Krakowem, kroczy dzielnie naprzód Poznań z Lanżanka, Kasprzakówną i Frydrychówną na czele. Na silne ośrodki sportu kobiecego wyrabiają się ponadto następujące miasta: Łódź, Wilno, Pabjanice, Bydgoszcz i wiele innych.

Pod względem wyników rok ubiegły był nadzwyczaj pomyślny. As lekko-atletyki kobiecej w Polsce, Halina Konopacka, ustanawia dwa rekordy światowe w rzucie dyskiem dowolną ręką i oburącz. Lonka zdobywa światowy rekord w rzucie oszczepem oburącz. Bezkonkurencyjne narciarki nasze, pp. Loteczkowa i Ziętkiewiczowa, zdobywają wiele laurów zagranicą, kwalifikując się na pierwsze miejsce ekstraklasy europejskiej. Niezłe wyniki najlepszej pływaczki, Róży Kajzerówny, stanowią pierwszy krok ku przyszłym naszym w tej dziedzinie sukcesom. Ponadto we wszystkich konkurencjach lekko-atletycznych podniesiony zostaje poziom rekordów, zbliżając się zdecydowanie coraz więcej do skali europejskiej.

W chwili obecnej na czele lekko-atletyki kobiecej kroczy stale AZS w Warszawie. W roku ubiegłym groźnym dlań konkurentem, w zupełności dorównującym mu, była Grażyna. Niestety, zatarg Grażyny z Polskim Związkiem Lekko - Atletycznym, uniemożliwił Grażynie startowanie w ciągu całego niemal sezonu lekko-atletycznego, wskutek czego postradał AZS najgroźniejszego konkurenta, zaś Grażyna nie mogła wykazać swoich walorów.

Niewątpliwie najlepszą naszą lekko-atletką w sezonie roku 1927 była Halina Konopacka. Na drugim miejscu należałoby postawić ze względu na wszechstronne wyrobienie i wysoką przeciętną wyników w poszczególnych konkurencjach, p. Grabicką z Grażyny.

Na zakończenie wspomnieć należy o zapoczątkowaniu gier sportowych dla kobiet. Sezon 1927 roku cieszył się ożywionymi rozrywkami w piłkę siatkową głównie wśród młodzieży szkolnej. Kluby natomiast energicznie wzięły się do pracy nad hazeną, szczególnie na jesieni ożywione prowadząc rozgrywki.

Wspomnijmy wreszcie, że powstają w Warszawie dwa stadiony sportowe dla kobiet. Pierwszy buduje Koło Polek, drugi — Parku Skaryszewskim — Grażyna.

Lekka atletyka kobieca

Rok sprawozdawczy zaznaczył się w tym sporcie ożywieniem ruchu w miastach prowincjonalnych. Aczkolwiek wciąż jeszcze przoduje Warszawa z AZS-em na czele, jednak pierwszemu miejscu stolicy poważnie zagraża Kraków, posiadający szereg doskonałych sił w osobach pp. Jasnej, Lonki, Wiśki, Freiwaldówny. Świetnie reprezentuje się Poznań, mający w osobach Lanżanki, Kasprzakówny i Frydrychówny doskonałe przedstawicielki. Na czoło sprinterek polskich wysunęła się zdecydowanie Gedziorowska z Torunia, najlepsza długodystansowa biegaczka Kilosówna, rekrutuje się z Górnego Śląska, oraz z Pabjanic — Raźniewska. Wreszcie — nieźle zapowiada się lekkatletyka w Łodzi.

W Warszawie przoduje AZS, dalej Legja z byłymi zawodniczkami Grażyny, Czajkowską, i Schabińską na czele. Pracują ponadto lekkoatletki w Warszawie, gdzie istnieje liczny młody narybek oraz kilka dobrych zawodniczek z Warecka na czele. Małoruchliwą była sekcja pań w Makkabi. Wre praca w najmłodszej z sekcji damskich w Warszawie — przy RKS „Skrze“.

Grażyna, rywalizująca w roku ubiegłym o nalme pierszeństwa z AZS, w roku sprawozdawczym z racji zatargu z PZLA z małymi wyjątkami nie startowała zupełnie. Dopiero pod koniec sezonu na mistrzostwie Polski w pięcioboju widzieliśmy na starcie trzy przedstawicielki tej organizacji i byliśmy świadkami jej wielkiego triumfu w postaci zagarnięcia trzech pierwszych miejsc. Fakt ten dowodzi, że pomimo ustąpienia z Grażyny takich lekko-atletek jak Schabińska i Czajkowska, organizacja ta posiada wiele doskonałego materiału. Niestety, brak startów w sezonie uniemożliwia ich ocenę.

Mistrzostwa Polski w punktacji klubowej przypadły w roku bieżącym AZS — Warszawa (38 pkt), drugie miejsce zdobyła Legja 15-ma punktami, trzecie — Grażyna i Cracovia, oznaczono po 12 pkt. Godzi się zaznaczyć, że punkty swe zawdzięcza Grażyna wyłącznie pięciobojowi, do indywidualnych zawodów o mistrzostwa nie stając.

Najlepszą zawodniczką w roku sprawozdawczym była bezsprzecznie Halina Konopacka, dzierżąca w swych rękach imponującą liczbę 6 rekordów Polski i dwóch światowych (w rzucie dyskiem jedno- i oburącz). Wszechstronny talent i wysoka ambicja tej zawodniczki pozwalają jej z sukcesem urawiać cały szereg konkurencyj lekko-atletycznych.

Doskonałą w sezonie była Gedziorowska, Lonka, Kilosówna, Czajkowska i Schabińska. Wynik tej ostatniej w biegu na 80 m. z płótkami (13.2) jest niewątpliwie po wynikach Konopackiej w dysku największym sukcesem lekko-atletyki kobiecej w roku 1927.

W pięcioboju zabłysnął wszechstronny talent Grabciekiej.

PIĘCIOBÓJ O MISTRZOSTWO POLSKI.

Zawody te, rozegrane we wrześniu w Łodzi, odbyły się przy nielicznym współudziale zawodniczek.

Mistrzostwo zdobyła p. Grabciekiej (Grażyna), osiągając 2856,17 pkt., drugie miejsce — p. Rafianka (Grażyna) — 2739,05, 3) Hulanička (Grażyna) — 2679,67, 4) Wojnarowska (AZS—Warszawa) — 2624,96 pkt.

W skład pięcioboju wchodziły konkurencje następujące: biegi na 60 i 500 mtr., skok w dal, rzuty dyskiem i oszczepem.

Pierwsze miejsce w skoku w dal (4.70), na 100 mtr. (14 s.) i w rzucie dyskiem (26.45) zdobyła Grabciekiej; w biegu na 500 mtr. (1m. 28 s.) — Warecka z Warszawianki, w rzucie oszczepem—Wojnarowska—25.97 mtr.

NA TERENIE MIĘDZYNARODOWYM.

Dopiero pod koniec sezonu PZLA zorganizował dwie międzynarodowe imprezy lekko-atletyczne dla pań: pięciobój w Warszawie i mecz Polska — Austria w Krakowie.

Pięciobój międzynarodowy. Startuje po trzy zawodniczki z następujących państw: Austria — Schurinek, Wagner i Perkaus; Łotwa — Karlsona, Dauksza i Chmyzowska; z Polski — Konopačka, Lanżanka i Schabińska.

W skład pięcioboju weszły następujące konkurencje: biegi na 60 i 200 mtr., skok wdal, rzuty dyskiem i oszczepem.

Poszczególne wyniki:

Bieg na 60 mtr. I serja — Wagner, 8 sek., II serja — Schurinek 8 sek.,; III serja — Perkaus 8 s.

Rzut oszczepem. 1) Karlsona 33,84 mtr., 2) Chmyzowska 29,66 mtr., 3) Lanżanka 28,92 mtr.

Rzut dyskiem. 1) Konopačka 39,18 m. (rekord światowy), 2) Karlsona — 31,98 mtr., 3) Perkaus — 29,12 mtr.

Skok wdal. 1) Schurinek 4,08 mtr., 2) Wagner 4,76 mtr., 3) Karlsona 4,76 mtr.

Bieg na 200 mtr. I serja — Dauksza 27,25 s.; II serja — Schurinek 27,4 sek.; III serja — Chmyzowska.

W ogólnej punktacji wygrała Łotwa, osiągając 10.578,85 pkt., drugie miejsce zajęła Austria — 9.980,71 pkt., 3) Polska 8.554,47 pkt.. Konopačka wyrobiła 3.350,15 pkt., znajdując się w indywidualnej klasyfikacji zawodniczek na czółowym miejscu. Pierwsze miejsce zajęła Karlsona z 3872,08 pkt., 2) Perkaus, 3) Chmyzowska.

MECZ AUSTRIA — POLSKA.

Mecz powyższy odbył się w Krakowie i obejmował następujące konkurencje: biegi na 60, 100, 200 i 800 mtr., 110 mtr. z płotkami, skoki wdal i wzwyż, rzuty dyskiem, kulą i oszczepem. Do każdej konkurencji startowały po dwie zawodniczki z każdego państwa.

Mecz ten zasłużenie wygrały lekko-atletki austriackie, jednak osiągnięty wynik nie jest kompromitującym dla naszych pań:

Poszczególne wyniki:

60 mtr. 1) Wagner 8,2 s., 2) Gędziorowska, 3) Schramek.

Skok wzwyż. 1) Konopačka 1,40, 2) Lahr, 3) Polzer.

Rzut oszczepem. 1) Lanżanka 30,75 m., 2) Lonka, 3) Bernhauer.

200 mtr. 1) Wagner 27,3, 2) Schurinek, 3) Wiśka.

Rzut dyskiem. 1) Konopačka 34,70 m., 2) Mainx, 3) Perkaus.

80 m. z płotkami. 1) Schabińska 13,2 (rekord Polski), 2) Porenda,

3) Lahr.

100 m. 1) Schurinek 13", 2) Perkaus, 3) Gędziorowska.

Skok wdal. 1) Schurinek 4,98, 2) Wagner, 3) Konopačka.

Rzut kulą. Konopačka 10,665 (rekord Polski), 2) Perkaus, 3) Jasna.

800 m. 1) Lauterbach 2.31,18, 2) Kilosówna 2.34,2 (rekord Polski).

3) Stubenbauer.

Sztafeta 4 x 100. 1) Austria 52,2 (rekord austriacki), 2) Polska 52,9 (rekord Polski).

W ogólnej punktacji zwyciężyły Austriaczki w stosunku 61:45 pkt.

Nasze tenisistki

Rok sprawozdawczy, który niewątpliwie z całkowitą pewnością dałoby się nazwać rokiem inwestycji sportowych, przyczynił się walcnie do powiększenia liczby czynnych zwolenników „białego sportu“. Fakt ten był wynikiem wydatnego powiększenia liczby kortów tenisowych. W tej dziedzinie prym wiodła Legja, budując 10 wspaniałych placów i racjonalnie urządzone pawilon — lokal klubowy. Nie też dziwnego, że w tych warunkach sekcja tenisowa „Legji“ wydatnie powiększyła liczbę swych członków, osiągając imponującą cyfrę około 150 osób, w tem około 40 pań.

Patrząc na ogólny bilans zawodów tenisowych w interpretacji

pań, musimy bezapelacyjnie stwierdzić, że najlepszą jest p. Wiera Richterówna z Łodzi. Odniosła ona cały szereg zwycięstw z zawodniczkami krajowymi, raz tylko jeden przegrywając dość przypadkowo do p. Dubieńskiej we Lwowie (3:6; 2:6), rewanżując się jej jednak zwycięstwem na mistrzostwach Polski w Krakowie (6:4; 6:3). Ponadto p. Richterówna posiada jedno zwycięstwo międzynarodowe, bijąc p. Baumgarten na turnieju w Katowicach — 2:6; 6:4; 6:0.

Szereg sukcesów odniosła również p. Dubieńska, z których najważniejsze nad W. Richterówną we Lwowie, oraz nad p. Kowalewską z Warszawy (1:6; 6:2; 6:3). Ponadto na osobną wzmiankę zasługują: rutynowana tenisistka, p. Kowalewska z Warszawy, dalej p. Boniecka, Groblewska, Wenzłowa, K. Richterówna, Halicka, Juchniewiczówna i Wottizówna.

Mistrzynią Polski na rok 1927 została p. Wiera Richterówna, która pozatem triumfowała na turniejach międzynarodowych w Katowicach, Łodzi i Warszawie. (Ten ostatni organizowany przez W. K. S. Legję).

Mistrzostwo Poznania i Lwowa — zdobyła p. Dubieńska.

Wreszcie mistrzostwo Warszawy — p. Boniecka.

W technice tenisu panie nasze poczyniły postęp. Postęp ten jest jednak znacznie utrudniony z tej racji, że tenisistki polskie uparcie trzymają się defensywnej taktyki, operując wyłącznie w głębi placu, podczas gdy na zachodzie zwyciężyła oddawna metoda atakowania przeciwnika przy siatce.

Z młodych sił wybija się na czoło i zapowiada na wspaniałą tenisistkę p. Juchniewiczówna z AZS. warszawskiego.

Najlepszą zawodniczką lieźnej choć młodej sekcji tenisowej WKS Legji jest p. Marja Olchowiczowa.

✕ Pływactwo kobiece

Stosunkowo słaby rozwój sportu tego wśród pań tłumaczyć należy w pierwszym rzędzie brakiem basenów pływackich i krytych pływalni. Rok sprawozdawczy był w każdym razie dużo żywotniejszym od lat poprzednich, a liczba pływaczek podwoiła się.

Sezon bogaty był w zawody. W Warszawie jubileusz Ascoli, zawody Varsovii, mistrzostwa okręgowe, zawody międzynarodowe, bieg Wilanów — Warszawa i inne pomniejszych. W Krakowie i Górnym Śląsku odbyły się zawody o mistrzostwa okręgów, oraz międzynarodowe i międzyklubowe. Na Pomorzu — mistrzostwa długodystansowe, okręgowe, szkolne, jubileuszowe TKS-u, mecz — Poznańskie—Pomorze. Wreszcie mistrzostwa okręgowe w Poznaniu, Wilnie i Lwowie.

Najlepsze pływaczki polskie grupują się w górnośląskim klubie Giszowice—Nikiszowice, z doskonałą Kajzerówną na czele. Obok niej zapowiadają się wcale dobrze Fitzówna, Grallówna, Czópówny, Zakrzewska i wiele młodych sił. W Krakowie nad wyrobieniem młodego narybku usilnie pracuje dr. Popielówna, Estreicherówna, Szeiblerówna, Schönfeldówna, Jolanta Czaplicka. W Poznaniu zanotować należy obok dawnych sław Kuczyńskiej i Sobolewskiej młode siły w osobach Krauzówny i Blumelówny. Na Pomorzu prym dźwiera K. O. i J. Lisińskie, dalej Skowrońska i Zukówna. W Warszawie prócz doskonałej Trattowej, notujemy wiele młodych sił, jak: Iżycka, Jarczewska, Dembowska, Ginchofówna i Liebhardówna z AZS-u, Mędrzecka z Varsovii, Medresówna z Makkabi.

Rok bieżący stanowił więc przedewszystkiem postęp wszere. Na rok 1928 zapowiada się konkurencja liczna i zacięta, w wyniku której niewątpliwie zajdą zmiany w tabeli rekordów.

Najlepsza zawodniczką naszą jest Róża Kajzerówna. Bezkonkurencyjna w kraju, pochwalić się może poważnymi sukcesami w konkurencjach międzynarodowych. Na trójmeczu słowiańskim w Bolonji uzy-

skuje dwa drugie miejsca; przytem na 200 mtr. zaledwie o 0,6 sek. za Czeszką Brabcową. Na zawodach międzynarodowych w Warszawie ustępuje bardzo niewiele doskonałej Czeszce Hanslowej. Wreszcie na mistrzostwach Europy w Bolonji startuje na 200 mtr., nie wchodzi jednak do finału z racji silnej konkurencji w przedbiegu.

Kajzerówna posiada rekordy Polski w następujących konkurencjach: na 100 mtr. — 1 m. 42,6 s., na 200 mtr.—3 m. 41,8 s., na 400 mtr.—7 m. 54,2 s., oraz na 100 mtr. nawznak 1 m. 48,8 s.

× Doskonałą w sezonie była Schreiberówna z Jutrzenki Krakowskiej. Posiada rekord polski na 5 klm. w czasie 2:07.59.

Z krajowych zawodów na omówienie zasługują:

Mistrzostwa Polski.

100 mtr. stylem dowolnym. Na starcie 6 zawodniczek. 1) Kajzerówna 1.42,8; 2) Trattowa, 3) Nowakówna.

400 mtr. stylem dowolnym. Na starcie 6 zawodniczek: 1) Kajzerówna — 7 m. 54,6 (rekord), 2) Trattowa, 3) Fitzówna. (Giszowiec).

1500 mtr. stylem dowolnym. Startuje 7 zawodniczek: 1) Trattowa (Polonia—Warszawa) 32 m. 50,8 s., 2) Kajzerówna, 3) Schreiberówna.

200 mtr. stylem klasycznym: 1) Kajzerówna — 3 m. 49 s., 2) Fitzówna, 3) Grallówna — wszystkie trzy z Giszowca.

100 mtr. nawznak: 1) Kajzerówna 1 m. 48,8 s., 2) Schönfeldówna, 3) Zachsówna — obie z Jutrzenki Krakowskiej.

Sztafeta 5 x 50 mtr.: 1) Giszowiec 4.36.2. 2) Unja, 3) Jutrzenka, 4) AZS—Warszawa, 5) Makkabi.

Mistrzynią Polski w skokach wieżowych została E. Lindnerówna z Giszowca, startując bez konkurencji i nie uzyskując minimum wyznaczonych punktów.

Skoki z trampoliny wygrała Kohali-Kowalewska (AZS—Warszawa) 45,5 pkt., 2) Schlesingerówna z Cracovi — 42 pkt., 3) Lindnerówna. Wszystkie zawodniczki cechuje brak treningu. Żadna nie uzyskała minimum mistrzowskiego.

POLSKIE REKORDY PAŃ.

50 m.	Nowakówna	46,4 sek.
100 m.	Kajzerówna	1 : 42,5 sek.
200 m.	„	3 : 41,8 sek.
300 m.	„	6 : 03,5 sek.
400 m.	„	7 : 54,2 sek.
500 m.	Tratowa	11 : 19,4 sek., brak rekordu.
1000 m.	„	21 : 48,3 sek.
1500 m.	„	32 : 27,6 sek.
3000 m.	Schreiberówna	1;16 : 01 sek.
5000 m.	„	2;07 : 59,3 sek.
100 m. nawznak	Kajzerówna	1 : 48,8 sek.
400 m.	„	„
100 m. styl. klas.	Kajzerówna	1 : 42,6 sek.
200 m.	„	3 : 41,8 sek.
400 m.	„	7 : 54,2 sek.

Sztafeta 4 × 100 m.: — Giszowiec 7 : 36,2 sek., Repr. Pol. 7 : 31 sek.

REKORDY ŚWIATOWE PAŃ

Panie:

100 m. st. dow. Ethel Lackie, USA. 1:10. Toledo, 28.I.26.

400 m. st. dow. Gertrude Ederle 5:53.2, Indianapolis, 4.VIII.1922.

200 m. styl klas. Elsa Jacobsen, Danja 3:16,6, Oslo, jesień 1927.

100 m. nawznak Willy Den Turk, Holandja 1:22,2, Amsterdam, lipiec 1927.

4 × 100 m. stylem dowolnym — rekord olimpijski, drużyna U.S.A. (Ederle Lackie, Wehselau, Donelly), 4:58,8, Paryż, 18.VII.1924.

Sukcesy naszych na rciarek

Sezon zimowy roku 1926/7 ostatecznie potwierdził, że narciarki nasze, bezkonkurencyjne na terenie międzynarodowym, są prawdziwą chlubą polskiego sportu.

Jest rzeczą charakterystyczną, że Polska posiada aż trzy narciarki, stojące na czele sportu tego w Europie. Nazwiska ich — w kolejności miejsc, jakie zajęły w konkurencjach — są następujące: Janina Lotecz-kowa, Ela Michalewska-Ziętkiewiczowa i szesnastoletnia góralka Stasz-el-Polankowa.

Lotecz-kowa zdobyła najwięcej sukcesów w omawianym przez nas sezonie, w tem pięć wielkich zwycięstw na terenie międzynarodowym. Na zawodach w Szniéksie bije Ziętkiewiczową i rywalki zagraniczne. Zdobywa mistrzostwo Francji, bijąc o kilka minut najlepsze narciarki francuskie. W mistrzostwie Polski (Zakopane — konkurencje międzynarodowe) zdobywa tytuł mistrza, powtórnie bije Ziętkiewiczową i bez trudu zwycięża doskonałą austriacką zawodniczkę, Elly Stiller. Na zawodach w Westerowie Lotecz-kowa zwycięża najlepsze narciarki czeskie i zdobywa mistrzostwo Tatr. Zdobywa ponadto mistrzostwo Austrii, na zawodach w Rax-Plateau koło Wiednia.

W konkurencjach międzynarodowych z ramienia Polski udział brała również druga nasza znakomita narciarka, p. Ela Michalewska Ziętkiewiczowa. W mistrzostwie Polski zdobywa drugie miejsce, daleko za sobą pozostawiając Austriaczkę Stiller. Na zawodach w Cortine d'Ampezzo zdobywa tytuł „Królowej nart“ i pierwsze miejsce pomimo silnej konkurencji narciarek włoskich i szwajcarskich. Słabszą jej formę od Lotecz-kowej w sezonie przez nas omawianym aż nadto tłumaczą kłopoty i stosunki rodzinne p. Ziętkiewiczowej.

Jeżeli chodzi o sezon narciarski w kraju — pokrótce omówimy poszczególne zawody w ich porządku chronologicznym.

Pierwsze miały miejsce zawody o mistrzostwo Zakopanego (8.I.27 r.). Trasa 8 km. Start i meta w jednym miejscu. Bieg wybitnie płaski, bardzo męczący. Zwycięża w doskonałym czasie Staszelówna (40 m. 23 s.). Druga Lotecz-kowa — 45 m. 52 sek. Jest to jedyna w sezonie porażka Lotecz-kowej. Trzecia na mecie była piętnastoletnia góralka, Giewon-łówna.

Drugie z rzędu — zawody w Bukowinie. Trasa 4 km. w terenie zmiennym. Pierwsza — J. Lotecz-kowa (25 m. 3 s.). Druga Staszelówna. (25 m. 12 s.).

Następnie odbyły się zawody jubileuszowe K. T. N. Lwów. Z powodu braku zgłoszeń pań, bieg nie odbył się. Jedyna zawodniczka, Staszelówna, startowała z tej racji w grupie panów — juniorów, zdobywając zaszczytne drugie miejsce.

Bieg pań o mistrzostwo Lwowa odbył się na dystansie 8 km. Zwycięża Bogucka (1 g. 13 m. 28 s.). Druga Gwizdałówna.

Mistrzostwa Krynicy. Trasa 5 km., częściowo zjazdowa. Startuje 8 pań. Zwycięża wielokrotna mistrzyni Polski, najbardziej zasłużona narciarka nasza, p. Ela Michalewska-Ziętkiewiczowa w czasie 38 m. 17 s. Druga — p. Wanda Dubieńska.

Wreszcie mistrzostwo Polski w Zakopanem. Trasa 6 km. Bieg zjazdowy. Startuje 11 pań, bieg kończy 9. Zwycięstwo odnosi we wspomnianej formie p. Lotecz-kowa (42 m. 26), zdobywając zarazem tytuł mistrza Polski. Druga — p. Ziętkiewiczowa. 3. W. Dubieńska. 4. Gwizdałówna. 5. Elly Stiller (Austria). W drugiej klasie zwycięstwo przypadło H. Boguckiej (48 m. 28), 2. Pańkowska, 3. Landrówna, 4. Esterreicherówna.

Naogół stwierdzić musimy, że posiadamy wprawdzie doskonałą elitę narciarek, z której kilka należy do ekstra-klasy europejskiej, lecz

Halina Konopacka, rekordzistka Polski i świata w rzucie dyskiem jedno- i oburącz, uprawia również łucznicstwo.

natomiast zbyt mała liczba pań startuje, zbyt mała liczba ich uprawia narciarstwo zwodniczo. Miejmy nadzieję, że wspaniałe zwycięstwa asów narciarstwa kobiecego uczynią piękny ten sport bardziej popularnym w najbliższej przyszłości.

Przechodząc do omówienia w paru słowach samych zawodniczek, stwierdzimy, że p. Loteczkowa w sezonie ubiegłym była najlepszą narciarką nie tylko Polski, lecz Europy. Druga z kolei narciarka nasza, p. Ziętkiewiczowa, wysiłkami swymi dowiodła, że na kontynencie jest również bezkonkurencyjna.

Wspaniale zapowiada się Staszéłówna, której jednak — wskutek młodego wieku — narazie nie wolno się przemęczać. Bezspornym talentem jest również piętnastoletnia góralka, p. Giewontówna.

Pozatem do elity narciarskiej zaliczyć należy pp. Bogucka, Dubieńską i Gwizdałównę.

Wioślarstwo kobiece

W roku sprawozdawczym obserwowaliśmy dalszy postęp w sporcie tym zarówno pod względem inwestycyjno-gospodarczym, jak sportowym.

Pod względem organizacyjnym byliśmy świadkami powstania nowego samodzielnego klubu wioślarskiego w Bydgoszczy pod nazwą: „Bydgoski Klub Wioślarek“. Powodzenie nowopowstałej organizacji jest zapewne. W chwili obecnej Klub ten liczy około 60 członkiń, posiada parę własnych łodzi i małeńką przystań prowizoryczną, wybudowaną dzięki wydatnemu poparciu Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego.

Ośrodkiem rozwoju sportu tego jest w dalszym ciągu Warszawa, z Warszawskim Klubem Wioślarek na czele. Klub ten wprowadził w roku 1927 wiele ulepszeń, wydatnie zwiększając tabor swój oraz przystępując do budowy dużego hangaru na łodzi. Liczba członkiń przekracza cyfrę dwustu. Sport wioślarski rozwija się jednocześnie w dwóch kierunkach: sportowo-regatowym i turystycznym. Wśród turystek na wyróżnienie zasługują pp. Meleniewska, Szpachtowa, Przychodówna i inne. Najlepsza osada regatowa klubu tego na czwórkach półwycigowych pod sterem doskonałej sterniczki, p. M. Dziewulskiej, w składzie: J. Grabicka, J. Jamicka, J. Kwaśniewska i J. Gaszczyńska, odniosła szereg poważnych sukcesów, z których niewątpliwie najważniejszym było zwycięstwo na regatach międzynarodowych w Bydgoszczy, w biegu na czwórkach półwycigowych, na starcie którego stanęły cztery najlepsze osady krajowe i jedna węgierska.

Przy okazji wspomnieć należy, że zorganizowanie międzynarodowego biegu pań w Bydgoszczy dokonane zostało wskutek inicjatywy i żywej agitacji Warszawskiego Klubu Wioślarek.

Pod względem liczby biegów damskich w roku 1927 sezon nie był zbyt ożywiony. Wymieniając najważniejsze, należy przedewszystkiem w porządku chronologicznym wspomnieć o biegu pań na czwórkach półwycigowych, zorganizowanym w ramach międzyklubowych regat przez Oddział Wioślarski Sokoła Krakowskiego w Krakowie. W biegu tym wygrywa osada OWSKA, łódź Warszawskiego Klubu Wioślarek o parę metrów w tyle. W czerwcu na regatach międzyklubowych w Warszawie w biegu czwórek półwycigowych pań wygrywa osada młoda Warszawskiego Klubu Wioślarek pod sterem J. Grabickiej, znacznie wyprzedzając osadę Wojskowego Klubu Wioślarskiego. Na starcie międzynarodowego biegu pań w Bydgoszczy staje pięć osad: Wojskowy Klub Wioślarski w Warszawie, Warszawski Klub Wioślarek, Oddział Wioślarski Sokoła Krakowskiego, Bydgoski Klub Wioślarek, wreszcie osada węgierek. Zwycięża Warszawski Klub Wioślarek, o półtorej łodzi — węgierki, na trzecim miejscu krakowianki, dalej Wojskowy Klub Wioślarski i osada Bydgoszczy.

Pod koniec sezonu w ramach międzyklubowych regat wileńskich znowu odbył się bieg pań na czwórkach półwycigowych. Zwyciężają wileńki, o parę długości bijąc osadę Warszawskiego Klubu Wioślarek.

Wreszcie na zakończenie odbyły się regaty kobiece, zorganizowane przez Warszawski Klub Wioślarek. Z powodu braku zgłoszeń z innych klubów wszystkie biegi odbyły się w konkurencji wewnętrznej. W biegu czwórek półwycigowych zwycięża osada pod sterem E. Kordyakówny, w składzie: Sokolska, Heine, Tomaszewska, Przychodówna. W biegu jedynek klepkowych wygrywa p. Turska przed p. Kuźmińską. W biegu podwójnych dwójek klepkowych zwycięża osada pod sterem p. Słoniewskiej w składzie: Grabicka, Jamnicka. Organizacja regat tych spoczywała w rękach wyłącznie kobiecych. Tor na wodzie bieżącej długości około 1400 metrów.

Z innych prac naszych wioślarek wspomnieć należy o kursie instruktorskim, zorganizowanym we własnym zakresie przez Warszawski Klub Wioślarek. Kurs ten miał za zadanie pogłębić technikę wioślarstwa kobiecego. Wykłady i zajęcia praktyczne prowadził znakomity fachowiec wioślarstwa regatowego, p. Gordziałkowski.

W chwili obecnej kobiecy sport wioślarski liczy trzy samodzielne kluby, rozwijając się najzupełniej pomyślnie, a mianowicie: w Warszawie, Bydgoszczy i Kaliszu. Ponadto mniej lub więcej liczne sekcje kobiece istnieją przy klubach męskich: Akademickim Związku Sportowym w Warszawie, Wilnie, Poznaniu i Krakowie, Wojskowym Klubie Wioślarskim w Warszawie, Towarzystwach Wioślarskich w Łomży, Ostrołęce, Wilnie, Włocławku oraz przy Oddziale Wioślarskim Sokoła Krakowskiego.

Na zakończenie wspomnieć należy, że na sejmiku wioślarskim z 1927 na wniosek referentki Warsz. Klubu Wioślarek przyjęte zostały pierwszorzędnej wagi rezolucje, najważniejsze z których wymieniamy:

1. W regatach brać mogą udział panie od wieku lat 20.
2. Poleca się na biegi pań następujące typy łodzi: czwórki cedrowe, dwójki podwójne odkryte, oraz jedynki wyścigowe.
3. Na biegi pań ustanawia się długości toru, wynoszącą $\frac{2}{3}$ dystansu męskiego.
4. Poleca się klubom tworzenie sekcji pań, o ile liczba ich przekracza cyfrę dwudziestu.
5. Dla biegów długodystansowych ustanawia się maksymalną długość toru — 5 km.

Sport na Górnym Śląsku w roku 1927

Od chwili przyłączenia Górnego Śląska do Polski, życie sportowe naszej prastarej dzielnicy popłynęło wartkim prądem, burząc po drodze wszelakie przeszkody, powstałe z nagłej zmiany dotychczasowych lokalnych stosunków. Tylko fanatycy, zacofańcy, pesymiści i ludzie słabej woli sądzili, że w tych warunkach sport na Górnym Śląsku załamię się tak bardzo, że żadna siła nie zdoła go postawić na tej wyżynie, na jakiej zastał go przewrót plebiscytowy.

Tymczasem, ku bezgranicznej rozpaczy tych wszystkich, którzy chętnie widzieliby sport na Górnym Śląsku w gruzach, w ciągu paru lat rozwinął się on do form wspaniałych.

Dzięki ofiarnej pracy paru sportowców - idealistów, pochodzących przeważnie z innych dzielnic przy znikomej pomocy sił miejscowych, sport na Górnym Śląsku otrzymał nowe ramy organizacyjne, pozwalające mu rozwinąć się do rozmiarów, jeśli nawet nie zupełnie doskonałych, to w każdym razie więcej, niż zadawałających. Toć sport na Górnym Śląsku może bez wstydu kroczyć obok sportu innych dzielnic, a niektóre jego gałęzie stoją nawet wyżej, że wspomnimy o boksie, ciężkiej — atletyce, pływactwie, kolarstwie.

Dziś sytuacja jest taka, że spokojnie w przyszłość sportu na Górnym Śląsku patrzeć możemy. Ślązak ma w sobie naturalne bogactwa sportowe. Jest twardy, wytrwały, zaprawiony od lat dziecinnych w pracy ciężkiej, bezwzględnie posłuszny i swoje braki intelektualne pokrywa wytrwałą pracą nad sobą. To też w tych warunkach sport na Górnym Śląsku ma wdzięczne pole do rozwoju.

OŚRODEK WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO.

Aczkolwiek Ośrodek W. F. i P. W. istnieje na Górnym Śląsku od szeregu lat, to dopiero w 1927 r. prace jego przybrały właściwie realne i pozytywne formy.

Dotychczas bowiem wiele się, co prawda, o Ośrodku W. F. i P. W. mówiło, lecz jego praca stała ciągle w jednym miejscu

i dopiero przydzielenie Górnemu Śląskowi instruktorów por. Gilewskiego i kpt. Uhacza zmieniło dotychczasowy stan rzeczy.

Mając do dyspozycji parę sal gimnastycznych i cały szereg boisk, mógł Ośrodek przeprowadzić szereg kursów ćwiczebnych, systemem skoszarowanym, z których każdy trwał od 3 — 6 tygodni. Mimo początkowych zapowiedzi, że kursy Ośrodka odbywać się będą systematycznie we wszystkich większych miastach Górnego Śląska, odbywały się one przecież tylko w Katowicach, a w Królewskiej Hucie w sporadycznych tylko wypadkach.

Na kursy takie uczeszczало przeciętnie po 50 ćwiczących, a więc szalenie mało, jeśli się zważy, że żadna inna dzielnica Polski nie posiada tak doskonałego materiału ludzkiego, jak właśnie Górny Śląsk. Przyczyną tak małej frekwencji jest w pierwszej linii brak czasu i ciężkie zajęcia zawodowe sportowców górnośląskich, dalej niedocenywanie przez nich treningów i ćwiczeń systematycznych, wymagających pracy zrównoważonej.

Ze skromnej plejady absolwentów szkoły Ośrodka W. F. i P. W., wartałoby wyróżnić następujących zawodników, przeważnie uczniów znakomitego lekko-atlety, instruktora por. Gilewskiego. Są to: Wiśniewski (Sosnowiec) w skoku wzwyż, osiągnąjący wysokość 1,60 — 1,70. Kłapezyk (Zory) przechodzący o tycze 3,20, aczkolwiek zaczął na kursie od zupełnych początków, wszechstronny Kierot i znakomity średniodystansowiec Rzenus, których nazwiska głośnym echem odbiły się już po całej Polsce.

RADA SPORTOWA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

Historja Rady Sportowej na Górnym Śląsku jest nieco groteskową. Powstała skutkiem naturalnej potrzeby skupienia i zespolenia wszystkich tutejszych związków sportowych, idących aż nadto często zbyt samopas i nie zawsze celowymi drogami. Szło mianowicie o stworzenie jednego, poważnego ciała sportowego, które z jednej strony regulowałoby wszystkie przejawy życia sportowego, zarówno organizacyjnego, wychowawczego, jak i zawodniczego, z drugiej zaś strony reprezentowałoby cały górnośląski sport na zewnątrz wobec rządu i władz.

I zdawałoby się, że wobec tak ważnych celów, utworzenie Rady Sportowej nie powinno przedstawiać żadnych absolutnie trudności. Tymczasem w praktyce było inaczej. W ciągu niespełna 3-ech lat Rada Sportowa miała aż 6-ciu prezesów i nigdy właściwie nie rozpoczęła swojej pracy. Okazało się bowiem, że na tle mandatów, piastowanych przez poszczególnych członków, dochodziło do ciągłych scysyj, które siłą rzeczy stałe i ciągle rozbijały Radę Sportową, jako całość.

Po 3-ech latach ciągłego ugorowania utworzono wreszcie w ostatnich dniach listopada r. b. nowy Zarząd Rady Sportowej Woj. Śl. w składzie: Prezes — Dr. Sałoni (Szermierka), I Wiceprezes — p. Flieger (Piłka nożna), II Wiceprezes — p. Kozlik (Strzelectwo), Sekretarz — p. Wieczorek (Boks), Skarbnik — p. Skiba (Kolarstwo).

PIŁKA NOŻNA.

Piłka nożna na Górnym Śląsku, jako sport najpopularniejszy, osiągnęła szczytów swego rozwoju w latach 1923, 1924. Natomiast u scnyłku roku 1925 i przez cały rok 1926 zaczęła kolosalnie tracić na swojej popularności, nie tylko u widzów, ale u tych, którzy dotychczas poza nią żadnego innego sportu nie uznawali. Nie trzeba wcale porównań statystycznych, a starczyło udać się na jakiegokolwiek zawody piłki nożnej w latach dawnych, zimą czy latem, w stołecznym mieście górnośląskiem, czy w najmniejszej mieścinie, by natychmiast zorientować się w różnicy mas, uczęszczających na zawody w piłkę nożną dawniej, a w latach ostatnich. Sytuacja ta z końcem roku 1926 przybrała rozmiary wprost katastrofalne. Nie było takich zawodów, mistrzowskich czy zwykłych klubowych, reprezentacyjnych lub międzynarodowych, które byłyby w stanie zebrać na boisku trochę więcej osób. Daremnie prowodyrzy i organizatorzy radzili nad sytuacją, daremnie próbowano różnych sposobów w postaci przyciągania nowych ludzi do poszczególnych zarządów, nie nie pomagały szumne reklamy i głośne zapowiedzi, bowiem piłka nożna zaczęła z zawrotną szybkością tracić w oczach widzów na swej atrakcyjności. Zaczęto się odwracać od piłki nożnej i faworyzować inne gałęzie sportu.

I kto wie, czy piłka nożna nie zginęłaby zupełnie z horyzontu Górnego Śląska, gdyby w roku 1927 nie powstała kwestja ligi. Jej zawdzięcza piłka swoje odrodzenie i zmartwychwstanie. Data 15/3 1927 była właściwym dniem uratowania piłki nożnej. W dniu tym uchwalono przystąpić i założyć Ligę, a już dnia 27/3 na boisku I. F. C. odbyły się I-sze ligowe zawody pomiędzy gospodarzem i Ł. K. S., zakończone zwycięstwem górnoślązaków w stosunku 2 : 1. Zawody te postawiły G. Z. O. P. N. wobec faktu dokonanego i miały to znaczenie, że w sporcie tym powiał nowy, szczerzy duch, który już pozostał do końca sezonu. Po początkowych trudnościach, stawianych przez różne osoby i w rozmaity sposób, utworzyła się nawet Liga okręgowa, na której czele stanął prezes K. S. Śląsk, Świętochłowice — p. Strażyk mając do pomocy sekretarza p. Karasia, członka Zarządu K. S. Ruch, Wielkie Hajduki. Bilans zamknięcia prac Ligi Okręgowej, dokonany przez Zarząd Ligi Okręgowej wykazuje przynależność 25 klubów, w czem parę z Zagłębia Dąbrowskiego i Bilska.

Mistrzostwo Ligi Okręgowej zdobył K. S. Śląsk, Świętochłowice, który też w 13/XI w ostatecznej rozgrywce z krakowską Garbarnią uzyskał tytuł mistrza Lig Okręgowych i wejdzie wobec tego do Ligi Państwowej, do której dotychczas należeli I. F. C., zdobywca II-go miejsca w tabeli mistrzostwa Polski i K. S. Ruch, Wielkie Hajduki, który zajął jedno z dalszych miejsc.

Niezależnie od szeregu meczów, w których I. F. C. i K. S. Ruch walczyli o punkty w tabeli państwowej, które to mecze cieszyły się niezwykłą frekwencją publiczności. Że przypomnimy tylko spotkanie Wisła—I. F. C. przy udziale 20 000 widzów — odbyło się cały szereg meczów reprezentacyjnych, urządzanych z ramienia Ligi Okr. I tak: 5/6 Górny Śląsk — Zagłębie Dąbrowskie w Sosnowcu z rezultatem 1 : 2 dla Zagłębia. Dalej Królewska Huta — Katowice w Świętochłowicach, zakończony

porażką Katowic 1 : 5. W dniu 21/8 w Katowicach Reprezentacja Górnego Śląska przeciwko I. F. C., która mając za szkielet drużynę K. S. Śląsk, Świętochłowice, pokonała I. F. C. stosunkiem bramek 5 : 0. Liga Okr. zamknęła swój sezon reprez. zawodami Slavia, Kuda — Podokr. Kr. Huta, w których Slavia zwyciężyła 6 : 3.

Temu bogatemu programowi Ligi przeciwstawił G. Z. O. P. N. bardzo skromny dorobek sportowy. Gdyby nie pertraktacje z P. Z. P. N.-em i zakaz przechodzenia klubów do Ligi, kto wie, czy i ile klubów zostałoby przy G. Z. O. P. N.-ie? Rozegrano więc Górny Śląsk — Wrocław w Wrocławiu 1 : 1, Katowice — Kr. Huta 1 : 4, Rybnik — Katowice 2 : 6, Lwów — Górny Śląsk we Lwowie 2 : 2, Katowice — Bielsko 1 : 6 i wreszcie Górny Śląsk — Łódź 1 : 7, jak również Górny Śląsk — Cracovia 3 : 5 z okazji otwarcia Stadionu w Królewskiej Hucie i Siemianowice — Katowice 4 : 0.

LEKKOATLETYKA.

Rok 1927 był rokiem triumfu lekkiej - atletyki na Górnym Śląsku, triumfu, jakiego inne gałęzie sportu lekkiej - atletyki pozazdrościć mogą. Bo był to jedyny rodzaj sportu, który w roku ubiegłym posunął się naprzód i to w nieprawdopodobnych wprost granicach. Starczy tylko parę cyfr, by zakres rozwoju lekkiej - atletyki na Górnym - Śląsku mógł Czytelnik w jednej chwili zrozumieć. Bo oto jeszcze przed dwoma laty lekka - atletyka na Górnym Śląsku prawie nie istniała. W maju 1925 r.

*Mistrzowska sztafeta górnośląska 4x100 w czasie 47,1 sek.
Od lewej stoją: trener Norling, Rojek, Gilewski, Lebieczik
i Mosler.*

mieliśmy wszystkiego 25 lekko - atletów, uprawiających ten sport zawodniczo, w końcu tego roku już figurowało 344 na oficjalnych listach. Rok 1926 to dalszy wspaniały rozwój lekkiej atletyki, bo mamy już w ewidencji 932 zawodników, systematycznie ćwiczących. Lecz dopiero rok 1927 jest rokiem właściwego rozkwitu, jeśli się zwąży, że 2677 zawodników i 134 zawodniczek zostało wciągniętych w tym roku na listy tutejszego Związku Lekko - Atletycznego.

Cyfry te są tak imponujące, że trudno nie zadać sobie pytania, gdzie źródło tego żywiołowego wprost rozwoju? Kto sprawił, że w ciągu jednego prawie roku powstało takie mnóstwo lekkoatletów? Czyżby cud czy dotknięcie różdżki czarodziejkiej?

Odpowiedź na powyższe pytania zamyka się w jednym, jedynym określeniu: Górnośląski Okręgowy Związek Lekko - Atletyczny ze swoim niezmordowanym prezesem red. Nogajem i kierownikiem sportowym p. Oską na czele. Nie kto inny, tylko właśnie Związek sprawił, że lekka - atletyka stała się codziennym pacierzem każdego śląskiego sportowca. Ażeby tego dokonać trzeba było aż bardzo wielkich wysiłków ze strony G. O. Z. L. A., starczy bowiem zaznaczyć, że w roku ubiegłym Zarząd G. O. Z. L. A. przeprowadził nie mniej niż 40 imprez, a kluby też około 70, co stanowi wszak naprawdę cyfrę imponującą. Siłą rzeczy nie wszystkie imprezy stały na wysokości zadania, szczególnie pod względem organizacyjnym, ale o to najmniej można posądzać dzisiejszych kierowników G. O. Z. L. A., którzy niejednokrotnie sami na boiska pożyczają musieli.

Od prawej: 1) Anders (K. E. Rozdzień—Szopienice), mistrz w biegach z płotkami, 2) por. Gilewski (K. S. Rozdzień — Szopienice) w skoku wzwyż, stylem naturalnym.

Przyglądniejszy stał ekonomicznie imprezom lekko - atletycznym, urządzonym w 1927 r. Otwarcie sezonu na Górnym Śląsku rozpoczęło się tradycyjnym, a już 3-im z rzędu biegiem „Polonji“, do którego ostatnim razem zgłosiło się 247, a startowało 143 zawodników. Z szarej tej masy wyrwał się Alfred Freyer, który mając za sobą Motykę z AZS. Kraków i Mikołaja z Małej Dąbrówki wygrał puchar „Polonji“ w czasie 15,44. Dalej odbyły się zawody w biegu na przelaj o nagrodę Marsz. Wolnego na przestrzeni 200 m., które zdobył Pomykoł z Naprzód, Lipiny. Następnie odbył się szereg zawodów w różnych konkurencjach, dla których różne firmy ofiarowywały nagrody ich imienia. Zawodom tym przyglądał się szwedzki trener p. Norling, który w międzyczasie przyjechał na Górny Śląsk i prowadził robotę instruktorską.

W końcu czerwca r. u. odbyły się Mistrzostwa, do których startowało 217 zawodników. Poszczególne konkurencje zdobyli: 100 m. — Blitzer (Bar Kochba) w 12 s. 200 m. — Rojek (Roździeń) w 24,8 s. 400 m. — Rojek w 55,4 s. 800 m. — Rzepuś (Mała Dąbr.) w 2,05. 1500 m. — Ryba (Wyzwolenie, Kr. Huta) w 4,20 ustalając rek. górn. 5000 m. — Kilos (Sokół, Ruda) w 16,51,4. 10000 mtr. — Kasprzyk (Mała Dąbr.) w 35,31. 110 płotki. — Anders (Roździeń) w 18,6. 400 płotki. — Rojek w 65 s. 4 × 100. — Roździeń w składzie Rojek, Horn, Anders i Lebedzik w 47,4 (rekord). Sztafeta 4 × 400 — znów Roździeń w składzie Frenkel, Łatka, Kocur i Rojek w 3,50,4. Kula. — Linoff (Roździeń) 10,88. Dysk. — Majorczyk (Bar Kochba) 32,24. Oszczep. — Löwy II 41,25. Miot. — Mikosz (Mała Dąbr.) 27,40. Skok wdał — Horn 6,24. Tyczka. — Kasprzyk (Sokół) 3,03. Trójskok. — Sobik (Sokół, Zory) 12,40. Klasyfikacyjnie 1-sze miejsce K. S. Roździeń, 2) Mała Dąbrówka, 3) Sokół, Zory.

W dniu 3 Lipca odbyły się Mistrzostwa Pań, do których stanęło 47 zawodniczek. Poszczególne tytuły zdobyły: Tabacka (Kolejowy) — 60 m. w 8,6. Roszczykówna (Sokół, Kr. Huta) — 100 mtr. w 14,4. Tabacka — 250 m. w 40,8. Rakówna (06 Załęże) — 1000 mtr. w 3,15,2 rekord Polski. Kuncówna (Sokół) — dysk 19,15 m. Sznneiderówna — kula 7,41. Ruszczykówna — skok wdał 4,51. Sznneiderówna L. — Skok wzwyż 1,16. Sztafeta 4 × 75 — Mała Dąbrówka w składzie Kuncówna, Piedówna, Labusówna i Ry-miokówna. Sztafeta 4 × 200 — 06 Katowice w czasie 2,25,6. Klasyfikacyjnie 1) 06 Załęże 06.

Prócz powyższego i innych różnych ciekawych imprez odbyły się zawody reprezentacyjne Polski Śląsk — Niemiecki Śląsk, które przegraliśmy w stosunku 61 : 77 z powodu braku wojskowych zawodników, i na których padł rekord w skoku w dal, uzyskany przez Zielińskiego wyczynem 6,54. Dalej odbyły się zawody międzymiastowe Górny Śląsk — Poznań 69 : 47, na których panie ustaliły szereg rekordów wielkopolskich i górnośl., a następnie z okazji uroczystego otwarcia Stadionu w Królewskiej Hucie. 1-sze zawody międzymiastowe Górny Śląsk — Kraków z rezultatem zwycięskim dla Górnego Śląska 70 : 62. Również z okazji 20-letniego jubileuszu seniora sportu górnośl. p. A. Oski odbyły się repres. zawody Katowice — Królewska Huta z rezultatem 71 : 57. w których uwydatniła się nieznaczna tylko przewaga stolicy Górnego Śląska.

TENNIS.

Rok ubiegły o tyle posunął sprawę rozwoju tenisa na Górnym Śląsku, że mówiąc o tenisie ma się na myśli już nie tylko Katowicki Klub Tennisowy, ale i inne kluby tenisowe, rozsiane dość gęstą zresztą siecią po całym Górnym Śląsku. Bo aczkolwiek ilościowo i jakościowo będzie Katowicki Klub Tennisowy zapewne jeszcze długo przodować Górnemu Śląskowi, to fakt powstania w ostatnim roku aż 6 nowych klubów tenisowych zmusi ten klub już w najbliższym czasie do dużego wysiłku, jeśli zechce w dalszym ciągu w swoich rękach utrzymać hegemonję sportu tenisowego na Górnym Śląsku.

Powstały więc i rozwinęły energiczną działalność K. S. Pogoń z 3-ma kortami, I. F. C. w Katowicach, 06 Mysłowice, 09 Mysłowice, K. S. Roździeń w Szopienicach. K. S. Policyjny. Kluby te, aczkolwiek mają niewielką ilość kortów, to jednak rozwinęły energiczną działalność i przeprowadziły szereg imprez o charakterze lokalnym. Na zewnątrz kluby te nie mogły odegrać żadnej poważniejszej roli ze względu na słaby zespół zawodników i już z tej prostej przyczyny, że kluby te, poza Katowickim Klubem Tennisowym, nie należa do P. Z. L. T.

To też tylko Katowicki Klub Tennisowy, wzorem lat ubiegłych, urządził Międzynarodowy Turniej Tennisowy, czwarty z rzędu, który właściwie był tylko powtórzeniem tegorocznych mistrzostw Polski z małą domieszką sił zagranicznych i to specjalnie pań. Spotkania same dały jednak ciekawe, a niespodziewane rezultaty. I tak były mistrz Polski Czetwertyński został dwukrotnie pobity, a mianowicie raz przez Stolarowa Maksę w konkurencji o Mistrz. Woj. Śl. w stosunku 3-6, 6-3, 6-4. z której jako zwycięzca wyszedł Stolarow Jerzy, bijąc w finale Warmińskiego 1-6, 8-6, 6-3, 6-2. Drugi raz wyeliminował Czetwertyńskiego z dalszych rozgrywek Förster, bijąc go w stosunku 2-6, 6-1, 6-3. Konkurencję o mistrz. Katowic wygrał Maks Stolarow, bijąc w 1/2 finale mistrza Polski Jerzego Stolarowa w stosunku 9-7, 7-5, a w finale Warmińskiego 6-2, 6-1, 6-3. W konkurencji pań, w której brały udział między innymi Dr. Rridetzky i Heinz z Opawy, Dubieńska z Katowic, Kowalewska z Warszawy, wygrała mistrzostwo Wiera Richterówna, bijąc w finale węgierkę p. Baumgarten w stosunku 3-6, 6-4, 6-0.

BOKS.

Aczkolwiek mistrzostwa Polski w boksie na rok 1927 odbyły się w Katowicach i stanowić winny były najwdzięczniejszy środek propagandy tego coraz bardziej popularnego sportu, to jednak rok ubiegły nie uwydatnił specjalnie dużych postępów. Może nawet przeciwnie! Żywotność niektórych klubów, jak np. B. K. S., Naprzód, Lipiny, lub Gwiazda, Rybnik, znacznie zmalało. Natomiast Boksing Club w Królewskiej Hucie i obydwa Mysłowickie Kluby 09 i 06 rozwinęły w roku ubiegłym energiczną i intensywną działalność, przeprowadzają szereg zawodów z udziałem zawodników zagranicznych, w ramach których odbyły się takie ciekawe spotkania, jak Stibbe (Cracovia) — Pistula, Berlin, Konarzewski (Łódź) —

Sänger (Wrocław), Klarowicz (Kr. Huta) — Lepielt, Stibbe — Woczka i szereg innych.

Związek Bokserski w Katowicach poza ciężkim zadaniem przeprowadzenia bokserskich mistrzostw Polski, za które nota bene został na czas dłuższy zawieszony, z powodów jakoby niewyliczenia się, przeprowadził również 2 imprezy reprezentacyjne, a mianowicie: W dniu 6/VI w Katowicach na boisku I. F. C. pomiędzy Polskim Śląskiem i Niemieckim Śląskiem z rezultatem 10 : 4 dla nas i w dniu 22/XI w Bytomiu z rezultatem nierozstrzygniętym 8 : 8.

PŁYWACTWO.

Pływanie na Górnym Śląsku zawsze zajmowało poważne miejsce w rodzinie sportów, uprawianych tutaj. Ostatni jednak rok jeszcze bardziej posunął rozwój sportu pływackiego naprzód. Najwyraźniej zobrazowały stan sportu pływackiego na Górnym Śląsku zeszłoroczne mistrzostwa Polski, w których górnoślązacy zajęli wcale poważną ilość pierwszych miejsc, zarówno w pływaniu klasycznym, jak i skokach z wieży i trampoliny.

Najpiękniejsze rezultaty osiągnęliśmy na wielkich zawodach w Giszowcu na pływalni w stawie „Małgorzaty“ z okazji Mistrzostw Górnośląskich. Padły wtedy 4 rekordy polskie i 7 rekordów okręgowych. Bohaterami byli Kaiserówna, mistrzyni Polski, März, mistrz Polski w skokach z wieży i trampoliny i wielce obiecująca 14-letnia Czopówna.

Rozwojowi sportu pływackiego sprzyjał dotychczas fakt istnienia bardzo obszernej, zamkniętej pływalni w Katowicach, przez zbudowanie zaś idealnej pływalni w Stadjonie w Królewskiej Hucie, sport pływacki na Górnym Śląsku na jeszcze świetniejsze wkroczy tory.

KOLARSTWO.

Śląski Związek Cyklistów, liczący 13 klubów systematycznie pracuje nad swoim dalszym rozwojem. W ostatnim roku, procz szeregu imprez, urządzonych przez poszczególne kluby i towarzystwa, Śląski Związek Cyklistów przeprowadził 7 imprez, z których najważniejsze były: 15/V na otwarcie sezonu bieg 82 klm. w Borowej Wsi — wygrał Szewerda P. (Kl. N. Bytom) w czasie 2 g. 55,30. 6/VI w Rydułtowych na przestrzeni 58 klm. wygrał Szewerda R. (Kl. Wirek) w czasie 1,56,12 s. 3/VII o Mistrz. Woj. Śl. na przestrzeni 100 klm. na szosie myśłowickiej wygrał Szewerda P. w czasie 3,26 m. 14/VIII o puchar Związku na przestrzeni 50 klm. wygrał Szalecki (Kl. N. Bytom) w czasie 1,31,10. 4/IX w Małej Dąbrówce na przestrzeni 75 klm. wygrał Czekala (Kl. N. Bytom) w czasie 2,36,20. 18/IX z tytułu mistrzostwa drużynowych, rozegranych na przestrzeni 56 klm. wygrała drużyna Klubu z N. Bytomia. Wreszcie podjęto próbę pobicia rekordu na przestrzeni 1 kilometra w dniu 9/X w Kamionce, z której zwycięsko wyszedł Szewerda P. z czasem 1,39 s.

W piłce rowerowej mistrzostwo Polski na rok 1927 zdobył klub Katowice 05 w składzie braci Jelinek, którzy w finale pobili Małą Dąbrówkę stosunkiem bramek 8 : 5.

HOCKEY NA TRAWIE, SZERMIERKA, HIPPIKA I ŁYŻWIARSTWO.

Z powyższych sportów jedynie hokey na trawie rozwinął energiczną działalność, reprezentowany przeważnie przez Hokeyowy Klub Siemianowice i Katowicki Klub Hokeyowy. Mimo naogół słabego jeszcze zainteresowania się Górnego Śląska tym pięknym sportem, obydwie powyższe kluby przeprowadziły szereg spotkań reprezentacyjnych, z których wychodzili zwycięzcami, a Klub Siemianowice zdobył nawet Mistrzostwo Polski, bijąc w finale Poznański Klub Hokeyowy.

Szermierka, Hippika i Łyżwiarstwo oczekują z utęsknieniem na systematyczne zorganizowanie się, a tymczasem ograniczają się wyłącznie do swego podwórka, tylko od czasu do czasu dając o sobie znać.

Al. B.
Katowice.

„Kurjer Poranny”

posiada swą filję

w Katowicach

ulica Poprzeczna 11.

Składnica Sportowa

„SPORT”

KATOWICE, ul. Maja 22.

Telefon 22.50.

Lekka-Aletyka — Piłka nożna — Lawn Tennis, Gmnastyka,
Kolarstwo, — Rugby—Boks — Szermierka oraz ekwip. do
sportu zimowego.

Nasze piłki „meczówki” są nsjlepsze!

Dostawa dla szkół, klubów i stowarzyszeń.

Lekkoatletyczne rekordy światowe mężczyzn.

Rodzaj konkurencji	Dystans	Wynik	Zawodnik	Narodowość	Data	Miejsce
	100 mtr.	10.4 s.	Ch. W. Paddock	U. S. A.	IV.23 1921	U. S. A.
	200 "	20.8 s.	" "	"	III.26 "	"
	300 "	33.2 s.	" "	"	IX.6 "	"
	400 "	47.4 s.	J. E. Meredith	"	V.27 "	"
	500 "	1 m. 3.6 s.	O. Peltzer	Niemcy	VI.6 1926	Węgry
	800 "	1 m. 51.6 s.	" "	"	VII.3 "	Anglja
	1.000 "	2 m. 03.8 s.	" "	"	1927	Paryż
	1.500 "	3 m. 51.0 s.	" "	"	"	Berlin
	2.000 "	5 m. 25.4 s.	Borg	Finlandja	"	Wyborg
	3.000 "	8 m. 20.4 s.	Paavo Nurmi	"	VII.13 1926	"
	5.000 "	14 m. 28.2 s.	" "	"	VI.19 1924	Finlandja
	10.000 "	30 m. 6.2 s.	" "	"	VIII.31 "	"
	15.000 "	47 m. 18.6 s.	I. Bouin	Francja	VII.6 1913	Szwecja
	20.000 "	1 g. 6 m. 29 s.	V. Sipilä	Finlandja	VI.19 1925	"
	25.000 "	1 g. 25 m. 20 s.	H. Kolemäinen	"	VI.22 1922	Finlandja
	30.000 "	1 g. 46 m. 11.6 s.	A. Stenroos	"	VIII.31 1924	"
	1 godzinny	19.021 mtr. 90 cm.	J. Bouin	Francja	VII.6 1913	Szwecja
	2 "	33.056 mtr.	H. Green	W. Brytania	V.12 1913	Anglja

Rodzaj konkurencji	Dystans	Wynik	Zawodnik	Narodowość	Data	Miejsce
Biegi sztafetowe	4 × 100 mtr.	41 s.	Drużyna olimpijska: (Clare, Hussey, Murchisson, Leoney)	U. S. A.	VII.13—1924	Francja (Olimpiada)
	4 × 200 "	1 m. 27 "	Uniwers. Pensylwania: (Lauders, Davis, Havmond, Smith).	"	VI.7—1919	U. S. A.
	4 × 400 "	3 " 16 "	Drużyna olimpijska: (Cochrane, Helfrich, Mc. Donld, Stefenson)	"	VII.13—1924	Francja (Olimpiada)
	4 × 1500 "	16 " 26,2 "	Turun Urheiloliitto, Abo: (Koivunaho, Katz, Lievendahl, Nurmi)	Finlandja	VII.12—1926	Szwecja
Biegi przez płotki	110 mtr.	14,8 s.	E. J. Thomson	Kanada	VIII.18—1920	Belgia (Olimpiada)
	200 " 400 "	23 " 52,6 "	Ch. Brookins Gibson	U. S. A. "	V.17—1924 X.4—1925	U. S. A. "
Skoki	Wwyż z miejsca	167 cm.	Z. Goehring	U. S. A.	VI.14—1913	U. S. A.
	" z rozb.	203 "	H. M. Osborne	"	V.27—1924	"
	Wdłuż z miejsca	347 "	R. C. Ewry Hubbard	"	VIII.29—1904	"
	" z rozb.	7,98 mtr.	A. W. Winter	"	-1927	"
	Trójskok O tyczce	15,525 " 4,25 "	Charles Hoff	Australia Norwegja	VII.12—1924 IX.27—1925	Francja (Olimpiada) Finlandja

Rodzaj konkurencji	Dystans	Wynik	Zawodnik	Narodowość	urod	Miejsce
H s u t y	Kula	15.54 mtr.	R. Rose	U. S. A.	V.2 —1925	U. S. A.
	„ oburącz	28 „	„	„	VI.2 —1912	„
	Dysk	47.89 „	G. Hartrauft	„	V.2 —1925	„
	„ oburącz	90.13 „	E. Nicklander	Finlandja	VII.20—1913	Finlandja
	Oszczep	69.88 „	Pentilla	Szwecja	X.12—1927	Szwecja
	„ oburącz	114.28 „	J. Höckner	„	IX.30—1917	„
	Miot	57.77 „	P. Ryan	U. S. A.	VIII.17—1913	U. S. A.
	Cieżar	12.35 „	M. Mc. Grath	„	IX.23—1911	„
	Dziesięciobój	7.710.775	H. Osborne	U. S. A.	VII.11/12.1924	Francja
	C h o d y	1000 mtr.	3 m. 55.8 s.	Altimani Fernando	Włochy	VII.29—1913
1500 „		6 „ 1.2 „	„	Włochy	„	„
2000 „		8 „ 6.6 „	„	„	„	„

Rodzaj konkurencji	Dystans	Wynik	Znawodnik	Narodowość	Data	Miejsce
	3.000 mtr.	12 m. 25.2 s.	Altmani Fernando	Włochy	VII. 29—1913	Włochy
	4.000 "	16 " 57.4 "	"	"	"	"
	5.000 "	21 " 31.8 "	"	"	"	"
	6.000 "	26 " 12.8 "	"	"	"	"
	7.000 "	30 " 59.4 "	"	"	"	"
	8.000 "	35 " 40.4 "	"	"	"	"
	9.000 "	39 " 58 "	"	"	"	"
	10.000 "	44 " 34.4 "	"	"	"	"
	1.000 "	49 " 12.2 "	"	"	"	"
	12.000 "	53 " 43 "	"	"	"	"
	13.000 "	58 " 17.8 "	"	"	"	"
	15.000 "	1 g 10 m. 23 s.	G. Rasmussen	Danja	VII. 7—1918	Danja
	20.000 "	1 g 36 m. 36 s.	C. Spreoni	Włochy	IX. 27—1914	Włochy
	25.000 "	2 g. 7 m. 10.4 s.	N. Petersen	Danja	VI. 30—1918	Danja
	1 godzinny	13.403 mtr.	Alt. Fernando	Włochy	VII. 29—1913	Włochy
	2 "	24.256 "	L. Ross	W. Brytanja	V. 20—1919	Anglja

Lekkoatletyczne rekordy polskie mężczyzn w roku 1927.

Rodzaj konkurencji	Dystans	W y n i k	Z a w o d n i k	K l u b	Miejsce i rok
Biegi płaskie	60 m.	6,9 s.	Al. Szenajch	K. S. Warszawianka	Warszawa 1923
	100 "	10,9 s.	"	"	Kraków 1925
	200 "	22,7 s.	Weiss	A. Z. S. Warszawa	Warszawa 1924
	300 "	36,7 s.	"	"	Warszawa 1926
	400 "	50,8 s.	"	"	Budapeszt 1927
	800 "	58,4 s.	Kostrzewski	"	Warszawa 1926
	1.000 "	1 m. 34,1 s.	S. Ołdak	"	"
	1.500 "	2 m. 6 s.	C. Forys	K. S. Warszawianka	"
	2.000 "	4 m. 48,7 s.	"	"	"
	3.000 "	5 m. 5,6 s.	Kostrzewski	A. Z. S. Warszawa	" 1927
	5.000 "	9 m. 5,6 s.	A. Freyer	"	" 1926
	10.000 "	15 m. 51,8 s.	"	"	"
	15.000 "	33 m. 00,4 s.	"	"	"
20.000 "	50 m. 58,8 s.	"	"	"	
30.000 "	1 g. 16 m. 35,2 s.	"	"	"	
1 godziny	2 g. 01 m. 36 s.	"	"	"	
		17,279 metr. 2 cm.	"	"	Poznań 1927
Biegi rozstanne	4 x 100 m.	44 s.	Dobrowolski — Weiss — Rothert — Szenajch.	Repr. drużyna P. Z. L. A.	Warszawa 1927
	" "	44,8 s.	Weiss — Kasparkiewicz — Sklerczyński — Dobrowolski.	A. Z. S. Warszawa	Warszawa 1927
	4 x 200 m.	1 m. 40,8 s.	Szenajch — Mieszkowski I — Weinthal — Mieszkowski.	K. S. Warszawianka	Warszawa 1923
	00, 200, 300, 400 m.	2 m. 35 s.	Szenajch — Dobrowolski — Korolkiewicz II — Rothert.	Repr. drużyna P. Z. L. A.	Warszawa 1926
	00, 200, 300, 400 m.	2 m. 6 s.	Dobrowolski — Kostrzewski — Weiss — Malanowski.	A. Z. S. Warszawa	Warszawa 1925
	00, 200, 100, 800 m.	3 m. 27,6 s.	Piaskowski — Szenajch — Żuber — Forys	K. S. Warszawianka	Warszawa 1927
	4 x 400 m.	3 m. 28,2 s.	Weiss — Korolkiewicz — Cejzik — Rothert	Repr. drużyna P. Z. L. A.	"
	" "	3 m. 28,6 s.	Rothert — Cejzik — Korolkiewicz — Meyro.	Polonia	"
	" "	"	"	"	"
	" "	"	"	"	"

Rodzaj konkurencji	Dystans	Wynik	Zawodnik	Klub	Data	Miejsc
biegi przez plotki	110 m.	16 s.	Dobrowolski	A. Z. S. Warszawa	1937	Warszawa
	200 "	27,3 s.	S. Kostrzewski	"	X.4 1925	"
	400 "	56,8 s.	"	"	VI.27 1926	"
	1.000 m.	4 m. 25,6 s.	Karczmarczyk	K. S. Polonia Warszawa	VIII.24 1926	Warszawa
Chody	2.000 "	9 m. 23,2 s.	Ptaszycki	Z. S. „Orzeł Biały” Warszawa	VI.12 1925	"
	3.000 "	14 m. 24,6 s.	M. Wudkiewicz	I. L. K. S. Czarni Lwów	VII.3 1914	Lwów
	5.000 "	25 m. 28,6 s.	"	"	V.30 1914	"
	10.000 "	52 m. 30,8 s.	"	"	V.30 1914	"
	1 godzinny	11.371 mtr.	J. Jajus	L. K. S. Pogoni Lwów	VI.26 1910	"
Skoki	wwyż z miejsca	144 cm.	A. Cejzik	K. S. Polonia Warszawa	VI.20 1924	Warszawa
	z rozb.	180 cm.	Fryszczyn	"	VI.6 1926	Poznań
	w dal z miejsca	294 cm.	K. Cybulski	L. K. S. Pogoni Lwów	X.22 1922	Lwów
	z rozb.	6 mtr. 85 cm.	S. Sikorski	K. S. Polonia Warszawa	1927	Poznań
Rzuty	trójskok o tyczce	13 mtr. 37 cm. 3 mtr. 61 cm.	A. Cejzik Adameczak	"	VI.29 1927	Zagrzeb
	dysk	42 mtr. 60 cm. 75 " 94,5 " 57 " 56 " 90 " 75 " 12 " 84 " 22 " 95 " 41 " 20 "	J. Baran S. Szydłowski J. Gruner S. Szydłowski J. Baran A. Cejzik	L. K. S. Pogoni Lwów A. Z. S. Warszawa " L. K. S. Pogoni Lwów K. S. Polonia Warszawa	1927 VI.29 1927 VII.12 1925 IX.21 1924 X.16 1926 X.16 1926 1927	Zagrzeb Warszawa Paryż Warszawa Przemysł Warszawa
Pięciobój Dziesięciobój		3.262,5 pkt. 6.267.400 pkt.	A. Cejzik	K. S. Polonia Warszawa	1927 1927	Wilno Poznań

Lekkoatletyczne rekordy polskie kobiet w roku 1927.

Rodzaj konkurencji	Dystans	Wynik	Zawodniczka	Klub	Miejsce i rok
Biegi płaskie	60 m.	82 s.	Gędziorowska	Toruński Kl. Spor.	Poznań 1927
	80 "	108 s.	Swobodówna	K. S. Cracovia	Kraków 1926
	100 "	132 s.	Brejterówna i Gędziorowska	Rozdzień i T. K. S.	Katowice 1927
	200 "	281 s.	Wiśła	Wiśła	Kraków 1927
	250 "	366 s.	Czajkowska	Legja	Göteborg 1926
	300 "	51,4 s.	Gwizdałówna	Poznań	Kraków 1924
	500 "	24,4 s.	Czajkowska	Legja	Warszawa 1926
	800 "	34,2 s.	Kłossówna	Rozdzień	Kraków 1927
	1,000 "	3 m. 22,4 s.	"	"	Poznań 1927
	Sztafety	4 x 60 m.	33,2 s.	Grabiecka — Rafianka — Schabińska — Sadekowska.	Sokół — Grażyna
4 x 75 "		40,8 s.	Grabiecka — Rafianka — Złotnicka — Czajkowska.	" "	" "
4 x 100 "		53 s.	Czajkowska — Kasprzakówna — Wiśła — Gędziorowska.	reprez. P. Z. L. A.	Kraków 1927
60 + 80 + 100		34,6 s.	Zalewska — Złotnicka — Czajkowska.	Sokół — Grażyna	Warszawa 1925
10 + 100		2 m. 32 s.	Szatfeta K. S. Warty (Poznań)	K. S. Warta	Poznań 1927
500 — 200		3 m. 51,2 s.	" "	" "	" "
— 100 — 100		" "	" "	" "	" "
65 m.		11,4 s.	Jableczyńska	A. Z. S. Warszawa	Warszawa 1926
" "		" "	Gortlof	" "	" "
83 "		14,4 s.	Schabińska	Legja	" "
80 "	13,2 s.	Gortlof	A. Z. S. Warszawa	" "	
" "	" "	Schabińska	Legja	Kraków 1927	
Skoki	wyż z rozbiegu	141 cm.	Konopacka	A. Z. S. Warszawa	Poznań 1927
	zdal z miejsca	230 cm.	Mikobędzka	" "	Warszawa 1926
	" z rozbiegu	488,5 cm.	Konopacka	" "	Poznań 1926
Rzuty	dyskiem	39 mtr. 18 cm.	Konopacka	A. Z. S. Warszawa	Warszawa 1927
	kułką	64 mtr. 60 cm.	" "	" "	" "
	oburącz	10 mtr. 12,5 cm.	" "	" "	Poznań 1927
	oburącz	18 mtr. 44 cm.	" "	" "	" "
	oszczepem	33 mtr. 30 cm.	" "	" "	" "
"	oburącz	48 mtr. 40,5 cm.	Lonka	K. S. Cracovia	Kraków 1927
"	"	"	"	"	"

Lekkoatletyczne rekordy światowe kobiet

Biegi płaskie

KONKURENCJA	NAZWISKO	NARODOWOŚĆ	WYNIK	DATA
50 metrów	Mejzlikova II	Czechosłowacja	6.4	1922
60 "	Mejzlikova II	Czechosłowacja	7.6	1922
	Raddeau	Francja	7.6	1926
80 "	Mejzlikov II	Czechosłowacja	10	1922
	Raddeau	Francja	10	1926
100 "	Wittmann	Niemcy	12.4	1926
200 "	Edwards	Anglia	25.4	1927
800 "	Batschauer	Anglia	2:23.8	1922
1000 "	Trickey	Anglia	3:08.2	1924

Biegi sztafetowe

4 × 75 m.			38.8	1926
4 × 100 m.	repr. Francji	—	49.8	1926
	repr. Anglii	—	50.4	1926
	Berliner Sp. Cl.	Niemcy	1:51.6	1923
4 × 200 m.	repr. Anglii	—	2:10.8	1926
10 × 100 m.	S. C. Charlottenburg	Niemcy	—	—
100—100—200—800 m.	rekordu brak	—	—	—
3 × 800 m.	rekordu brak	—	—	—

Biegi przez płotki

80 m. (8 płotków)	{	Bredow Al. uze Laloz	Niemcy Francja Francja	{ 12.8 13.2 13.2	1927 1925 1926
83 m. (7 płotków)	{				

Skoki

wzwyż z miejsca wdał z miejsca wzwyż wdał	Dupuis Ricę Green Hitomi	Francja U. S. A. Anglja Japonja	116 250 155.4 550	1925 1916 1926 1926
--	-----------------------------------	--	----------------------------	------------------------------

Rzuty

kula 4 kg. " oburącz dysk 1 kg. dysk oburącz oszczep 600 gr. " oburącz	Lange Morris Konopacka Konopacka Harqus Janacerova	Niemcy Francja Polska Polska Niemcy Czechoslowacja	1 32 18.19 39 18 64.60 37.57 48.32	1924 1924 1927 1927 1924 1924
---	---	---	---	--

Z wyników nieoficjalnych notujemy:
skok wdał — Gladisch (Niemcy) 564, Gunn 567, wdał z miejsca — Luekas (Węgry) 256, oszczep oburącz —
Lonka 49.40.

Tabela kobiecych lekkoatl. mistrzostw Polski r. 1927 odbytych w dniu 16 i 17 lipca w Warszawie.

Lp.	konkurencji	Miejsce	Wynik	Zawodnik	Klub	
1.	Bieg na 60 mtr.	I	8.4 s.	Gędziorowska	TKS	
		II		Chrupczałowska	AZS	
		III		Brejerówna	Rozdzień	
2.	„ „ 100 „	I	14.1 „	Gędziorowska	TKS	
		II		Brejerówna	Rozdzień	
		III		Wojnarowska	AZS	
3.	„ „ 200 „	I	28.9 „	Czajkowska	Legja	
		II		Warecka	Warszawianka	
		III		Tabacka	K. S. Katowice	
4.	„ „ 1000 „	I	3:22.3 „	Kilosówna	Rozdzień	
		II		Raźniewska	Pabjanice	
		III		Perono	Załęże	
15.	80 m. przez płotki	I	14.2 „	Schabińska	Legja	
		II		Jabczyńska	AZS W-wa	
		III		Lanżanka	Warta	
5.	Bieg na 4×200	I	2:01.0 „	Chrupczałowska,	AZS W-wa	
		II		Konopačka,	Warta	
		III		Jabczyńska,		
„ „ 4×75	I	41.1 „	Wojnarowska			
	II		Chrupczałowska	AZS W-wa		
	III		Aleksandrowiczówna, Jabczyńska, Wojnarowska.	Warta Legja		
6.	Skok wzwyż	I	135 cm.	Czajkowska	Legja	
		II		Schabińska	Legja	
		III		Konopačka	AZS W-wa	
7.	Skok wdal	I	4.76 „	Freiwaldówna	Makkabi	
		II		Jabczyńska	AZS W-wa	
		III		Lanżanka	Warta	
8.	Skok wdal z miejsca	I	2.15 „	Freiwaldówna	Makkabi	
		II		Frydrychówna	Warta	
		III		2.11 „	Kobielska	Ł. K. S.
9.	Rzut oszczepem	I	29.50 „	Lonka	Cracovia	
		II		29.15 „	Lanżanka	Warta
		III		24.33 „	Jasna	Cracovia
10.	Rzut oszczepem oburącz	I	46.29 „	Lonka	Cracovia	
		II		41.19 „	Konopačka	AZS W-wa
		III		39.90 „	Jasna	Cracovia
11.	Rzut dyskiem	I	35.68 „	Konopačka	AZS W-wa	
		II		27.18 „	Miłobędzka	AZS W-wa
		III		25.745 „	Wencka	Ł. K. S.
12.	Rzut dyskiem oburącz	I	60.57 „	Konopačka	AZS W-wa	
		II		50.085 „	Jaworska	Cracovia
		III		49.25 „	Kobielska	Ł. K. S.
13.	Pchnięcie kulą	I	10.02 „	Konopačka	AZS W-wa	
		II		9.47 „	Jasna	Cracovia
		III		8.65 „	Miłobędzka	AZS W-wa
14.	Pchnięcie kulą oburącz	I	18.44 „	Konopačka	AZS W-wa	
		II		15.445 „	Schabińska	Legja
		III		15.435 „	Miłobędzka	AZS W-wa

Armja — a sport

Poglądy na rolę i znaczenie sportu w wojsku uległy na całym świecie od czasu ostatniej wojny światowej zasadniczej zmianie. Drogo okupione doświadczenia z tej wojny otworzyły oczy na fakt, że nie wystarczy zapoznać żołnierza z formami i elementami walki i wyszkolić go w obsłudze sprzętu bojowego; że nie wystarczą nawet zapał do walki i chęć zwycięstwa

Przekonano się, że obok znajomości form walki i cnót żołnierskich, acz bardzo ważnych, współczesny żołnierz musi posiadać wysoką sprawność fizyczną, która czyni go wytrzymałym i odpornym na trudy długotrwałej wojny, daje zaufanie we własne siły i pozwala na łatwe pokonywanie tych przeszkód terenowych, jakie następuje nowoczesna wojna.

Wpływ sportu, którego zasadniczą cechą jest współzawodnictwo, rozszerzył się w wojsku i na wyszkolenie ściśle wojskowe, nie mające pozornie nic ze sportem wspólnego. Emulacja sportowa, jako czynnik metody wyszkolenia żołnierza, przeniosła się na działy wyszkolenia wojskowego jak: strzelanie, walka bagnietem, rzut granatem etc., oraz inne bardziej specjalne, jak saperka, łączność, a nawet ćwiczenia taktyczne, tworząc w ten sposób w wojsku, obok sportu czystego, odrębny, swoisty, wojskowy rodzaj sportu, t. zw. **sport wojskowy**.

Jakie rodzaje sportów uprawiają się w wojsku polskim?

Naturalnie nie wszystkie, lecz tylko te, które odpowiadają istotnym potrzebom wyszkoleniowym wojska.

I tak, z zakresu sportów „czystych“, t. j. sportów olimpijskich, reprezentowanych w Polskich Związkach Sportowych, uprawia się w wojsku: lekką atletykę, pływanie, niektóre łatwiejsze gry zespołowe, boks, szermierkę, narciarstwo i tenis, a i te nie w całej rozciągłości, lecz w rozmiarach zależnych od potrzeb wojska i jego charakteru (materiału żołnierskiego). A więc z lekkiej atletyki odpadną konkurencje trudniejsze, wymagające długoletniej, systematycznej pracy indywidualnej, jak bieg przez płotki, biegi ponad 3000 m., skok o tyczce, trójskok. Wymienione konkurencje są uprawiane jedynie przez elitę sportową wojska, t. j. szeregowych, którzy je uprawiali przed wojskiem, wzgl. podoficerów i oficerów. Również szermierka i tenis są ze zrozumiałych powodów domeną kadry zawodowej.

Duże znaczenie przywiązuje się w wojsku do gier zespołowych, jak koszykówka, siatkówka, szczypiorniak, jako bardzo odpowiednich dla surowego materiału żołnierskiego, który należy do szeregow.

W szkołach oficerskich, oprócz wyżej wymienionych rodzajów sportów, uprawia się piłkę nożną, rugby, tenis, a ostatnio łyżwiarstwo i hokej.

Wojskową sprawność ogólną reprezentują sporty wojskowe: marsz i bieg w stroju patrolowym lub w pełnym obciążeniu bojowym, strzelanie, pokonywanie przeszkód terenowych, walka na bagnety, rzuty granatem, etc.; sprawność zaś specjalną, fachową, reprezentują sporty odpowiadające danej broni lub służbie, jak np. w artylerji — powożenie z przeszkodami, w kawalerji — hippika, sztafety konne, w oddziałach saperów — wioślarstwo i t. d. i t. d.

Zycie sportowe wojska koncentruje się w **kołach sportowych** przy oddziałach, kierowanych przez referentów sportowych pułków, oraz oficerów i podoficerów absolwentów Centr. Wojskowej Szkoły Gimnastyki i Sportów. Do kół tych mogą należeć jedynie wojskowi danego oddziału. Prócz kół sportowych istnieją prawie w 60% garnizonów **Wojskowe kluby sportowe**, które mogą przyjmować jako członków zwykłych również wojskowych rezerwy, a jako członków nadzwyczajnych także i osoby cywilne. Kluby te mogą za zgodą d-cy korpusu należeć do państwowych związków sportowych.

Najważniejszym czynnikiem, dającym gwarancję normalnego rozwoju życia sportowego w wojsku, jest to, że wojsko posiada własnych doskonale wyszkolonych instruktorów wych. fiz. i sportu. Są nimi oficerowie i podoficerowie absolwenci kursów w Centr. Wojsk. Szkole Gimnastyki i Sportów w Poznaniu.

Rewją dorobku sportowego wojską są dorożne zawody wojskowo - sportowe, które dzieli się na oddziałowe (pułkowe), korpusowe i centralne (o mistrzostwo W. P.) Do programu tych zawodów wchodzi zarówno sporty olimpijskie, jak konkurencje wojskowe i mieszane (wieloboje wojskowo - sportowe). Szkoły wojskowe rozgrywają zawody oddzielnie w dwóch grupach: warszawskiej i pomorskiej.

O istotnej wartości zawodów sportowych wojska stanowi fakt, że eliminacja do zawodów wyższego stonnia (korpusowych i centralnych) rozpoczyna się już w kompaniach, batalionach, bateriach i szwadronach, czwli. że w zawodach tych uczestniczą jaknajszersze rzesze szeregowych, którzy przed swą służbą wojskową nigdy się ze sportem nie stykali.

Zawody centralne o mistrzostwo W. P. na rok 1927 przyniosły następujące wyniki:

I. Lekka atletyka.

Bieg 100 m.: 1. por. Niwiński 66 pb. — 11.2 sek.; 2. st. sap. Gniech 3 p. sap. — o pierś; 3. por. Skierczyński 4 p. sap. — o $\frac{1}{2}$ m.

Bieg 200 m.: 1. st. sap. Gniech 3 p. sap. — 23.4 sek.; 2. sierż. Domaradzki 5 p. a. p. — o $\frac{1}{2}$ m.; 3. por. Skierczyński 4 p. sap. — o $\frac{1}{2}$ m.

Bieg 400 m.: 1. st. szer. Rzepuś 73 p. p. — 53.4 sek.; 2. st. szer. Szwarz 5 p. p. — o 4 m.; 3. szer. Lempart 57 p. p. — o 5 m.

Bieg 800 m.: 1. kapr. Halicki 5 p. p. Legj. — 2 min. 1.4 sek.

(rekord W. P.); 2. ppor. Banaszekiewicz 18 p. p. — 2 min. 23 sek.; 3. st. szer. Rzepuś 73 p. p. — 2 min. 27 sek.

Bieg 1500 m.: 1. kapr. Halicki 5 p. p. Legj.—4 min. 11,2 sek. (rekord W. P.); 2. ppor. Banaszekiewicz 18 p. p. — 4 min. 17,8 sek.; 3. st. szer. Rzepuś 73 p. p. — 4 min. 19,2 sek.

Bieg 5000 m.: 1. bomb. Sawaryn 6 pac. — 16 min. 19 sek. (rekord W. P.); 2. st. szer. Boski 6 p. Lotn. — 16 min. 42,6 sek.; 3. sierż. Woźniczko 85 p. p. — 16 min. 48,4 sek.

Bieg 110 m. przez płotki: 1. st. mar. Biały Mar. Woj. — 18,2 sek. (rekord W. P.); 2. st. szer. Kossowski 2 p. Lotn. — o 2 m.; 3. kapr. Buliński 2 p. Lotn. — o 2½ m.

Sztafeta x 100 m.: 1. sztafeta ok. VIII (por. Niwiński, kapr.-pehor. Dąbrowski, st. szer. Taranda, szer. Szule) — 46,4 sek. (rekord W. P.); 2. sztafeta ok. IV. — 48,3 sek.; 3. sztafeta ok. IX. — 48,5 sek.

Sztafeta 4 x 400 m.: 1. sztafeta ok. V. (st. szer. Rzepuś, st. szer. Kossowski, kapr. Mitas, kapr. Kłęczek) — 3 min. 38,2 sek. (rekord W. P.); 2. sztafeta ok. III. — 3 min. 39,8 sek.; 3. sztafeta ok. VII. — 3 min. 40 sek.

Pchnięcie kulą: 1. por. Baran 5 p. a. p. — 12,66 m. (rekord W. P.); 2. sierż. Urbaniak 61 p. p. — 12,41 m.; 3. plut. Nawojczyk 3 p. sap. — 11,66 m.

Rzut oszczepem: 1. st. ogn. Buchała 5 p. a. c. — 51,46 m. (rekord W. P.); 2. sierż. Urbaniak 61 p. p. — 48,80 m.; 3. st. sap. Pankiewicz 3 p. sap. — 48,28 m.

Rzut dyskiem: 1. por. Baran 5 p. a. p. — 40,98 m. (rekord W. P.); 2. sierż. Wieczorek 3 p. sap. — 36,25 m.; 3. plut. Nawojczyk 3 p. sap. — 36,19 m.

Skok wzwyż: 1. ppor. Fryszechyn 24 p. a. p. — 1,75 m. (rekord W. P.); 2. ppor. Pałucki 59 p. p. — 1,65 m.; 3. chor. Adamczak 58 p. p. — 1,65 m.

Start do biegu 5 klm. naprzelaj.

Skok wdal: 1. szer. Nalepa 9 p. p. Legj. — 642 cm. (rekord W. P.); 2. ppor. Fryszczyn 24 p. a. p. — 614 cm.; 3. sierż. Wieczorek 3 p. sap. — 592½ cm.

Skok o tyczce: 1. chor. Adameczak 58 p. p. — 342 cm. (rekord W. P.); 2. sierż. Wieczorek 3 p. sap. — 332 cm.; 3. st. szer. Suski 6 p. Lotn. — 302 cm.

II. PIĘCIOBÓJ NOWOCZESNY.

(Strzelanie, pływanie, szermierka, jazda konna i bieg naprzelaj 4000 m.): 1. por. Małyisko, Ofic. Szk. Art. — 21 pkt.; 2. Por. Kóprowski, Ofic. Szk. Kaw. — 21 pkt.; 3. kpt. Baran, 57 p. p. — 27 pkt.

III. PIĘCIOBÓJ WOJSKOWO - SPORTOWY.

(Bieg 100 m. i 3 km. naprzelaj, skok wdal, rzut granatem, walka bagnietowa) a) zespołowo (sześciu szeregowych): 1. 82 p. p. (sierż. Kaszubowski, sierż. -pchor. Skowron, plut. Wiątkowski, plut. Niklewicz, kapr. Zmysłowski, kapr. Wołkowiec) — 121 pkt.; 2. 25 p. p. — 124 pkt.; 3. 9 p. p. Legj. — 139 pkt.; b) indywidualnie: 1. kapr. Halicki, 5 p. p. Legj.; 2. plut. Wiątkowski, 82 p. p.; 3. st. sierż. Ceglarski, 57 p. p.

III. PIŁKA NOŻNA.

1. 28 p. s. k.; 2. 6 p. Lotn.

IV. SZERMIERKA.

A. Grupa oficerska. Floret: 1. kpt. Segda, 5 dyon żand.; 2. por. Laskowski, CWSG. i Sp.; 3. por. - pil. Berski, 1 p. Lotn. Szabla: 1. por. - pil. Berski, 1 p. Lotn.; 2. por. Laskowski, CWSG. i Sp.; 3. por. Zabielski, Szk. Adm. Szpada: 1. kpt. Segda, 5 dyon żand.; 2. por. Laskowski, CWSG. i Sp.; 3. por. Zabielski, Szk. Adm. Tytuł mistrza W. P. (szapla i szpada) w grupie ofic. otrzymali: 1. por. Laskowski, CWSG. i Sp.; 2. por. Zabielski, Szk. Adm.; 3. por.-pil. Berski, 1 p. Lotn.

B. Grupa podoficerska: Floret: 1. sierż. Zagacki, CWSG. i Sp.; 2. sierż. Wierzba, CWSG. i Sp.; 3. plut. Grzegorek, Ofic. Szk. Kaw. Szabla: 1. sierż. Zagacki, CWSG. i Sp.; 3. plut. Bieniecki, Ofic. Szk. Art. Szpada: 1. sierż. Koza, W. Szk. Woj.; 2. sierż. Zagacki, CWSG. i Sp.; 3. sierż. Wierzba, CWSG. i Sp. Tytuł mistrzów W. P. otrzymali: 1. sierż. Zagacki, CWSG. i Sp.; 2. sierż. Wierzba, CWSG. i Sp.; 3. sierż. Koza, W. Szk. Woj.

V. STRZELANIE.

A. Oficerów: a) strzelanie zespołowe. Mistrzostwo W. P. zdobył 4 p. sp. w składzie: ppłk. Gabriel, mjr. Jacorzyński, kpt. Neuman, kpt. Łuska, kpt. Zacny.

Miejsce	Zespół	Strzelanie dokładne	Strzelanie bojowe	Suma punktów
1.	4 p. s. p.	355	184	539
2.	18 p. p.	333	78	411
3.	77 p. p.	342	55	397

b) strzelanie jednostkowe: na 300 m. z karab.: 1. kpt. Le-
wiński, 34 p. p. — 210 pkt.; 2. pplk. Gabriel, 4 p. s. p. — 204 pkt.;
3. pplk. S. G. Ajdakiewicz, 66 p. p. — 181 pkt.;

na 200 m. z karab.: 1. kpt. Supko, 81 p. p. — 80 pkt.; 2. mjr.
Stawarz, 4 p. p. Legj. — 79 pkt.; 3. kpt. Neuman, 4 p. s. p. —
79 pkt.;

na 20 m. z pistoletów: 1. mjr. Wrzosek, 20 Baon KOP. —
86 pkt.; 2. kpt. Chabowski, 5 p. p. Legj. — 95 pkt.; 3. kpt. Le-
wiński, 34 p. p. — 92 pkt.

B. Szeregowych: a) strzelanie zespołowe. Mistrzostwo

Strzelanie w pełnym biegu.

W. P. zdobył 76 p. p. w składzie: st. sierż. Klinder, st. sierż. Wojewnik, st. sierż. Pietkiewicz, st. szer. Roszko, st. szer. Janucik.

1.	76 p. p.	263	211	474
2.	4 p. s. p.	302	149	451
3.	34 p. p.	327	100	427

b) strzelanie jednostkowe: na 300 m. z karab.: 1. plut. Bednarczyk, 31 p. s. k.—247 pkt.; 2. kapr. Oleśnik, 29 p. s. k.—244 pkt.; 3. chor. Kucharski, 5 p. p. Legj. — 234 pkt.;

na 200 m. z karab.: 1. sierż. Rzyman, 4 p. s. p. — 106 pkt.; 2. sierż. Szafranski, 66 p. p. — 103 pkt.; 3. plut. Bednarczyk, 31 p. s. k. — 103 pkt.

ROLA WOJSKA W AKCJI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU W SPOŁECZEŃSTWIE.

Praca sportowa wojska nie ogranicza się do działalności wyłącznie na terenie samego wojska. Czynniki kierujące wojskiem stoją na stanowisku, że rozwój sportu w całym kraju leży w interesie społeczeństwa tak dobrze ze względów eugenicznych, kulturalnych etc., jak i z punktu widzenia wojskowego: obronności granic. To też udział wojska w życiu sportowym społeczeństwa jest bardzo żywy, zgodnie z instrukcją Szefa Sztabu Generalnego. która brzmi: „...wzywam cały korpus oficerski, aby przykładał się do uprawiania i rozpowszechniania sportu, zarówno w wojsku, iak i poza niem. Kładę nacisk na to, że poczynania sportowe w wojsku winny być uzgodnione z akcją społeczną w tym samym kierunku prowadzoną. W tych gałęziach sportów, które są reprezentowane przez ogólnopolskie związki, należy układać plan ćwiczeń i urządzać zawody w porozumieniu z nimi (ich miejscowymi przedstawicielami)“.

K. Derożyński kapitan.

PIĘCIOBÓJ NOWOCZESNY.

Konkurencja ta będąca jednym z najdoskonalszych sprawdzianów ogólnej sprawności fizycznej, zgromadziła w roku bieżącym 16 ludzi z czego pięciobój ukończyło 13 zawodników.

Pięciobój ten począwszy od roku 1926 rozgrywany jest w konkurencji o tytuł mistrza Armji i o tytuł mistrza Polski.

Mistrzostwo Polski na rok 1927 zdobył podobnie jak i w roku 1926 bezkonkurencyjny wachmistrz Szelestowski. znany długodystansowiec stołecznej Polonii, zdobywając 8 pkt.

Mistrzem Armji na rok 1927 został por. Małyszko z oficy. Szkoły Artyl. uzyskując w strzelaniu 7 miejsce, w pływaniu na 300 m. — pierwsze, w szermierce — drugie, w jeździe konnej — ósme, oraz w biegu na 4 klm. — trzecie. Ogółem uzyskał 21 pkt. Tyleż punktów zdobył również por. Koprowski, który ze względu na gorszy czas w biegu na przelaj na przestrzeni 4 klm., zajął drugie z kolei miejsce, 3) kpt. Baran (57 p. p) — 27 pkt., 4) ppor. Kiesewatler (14 n. a. n.) — 27 pkt., 5) por. Szupenko (9 p. san.) — 29 p., 6) ppor. Sokołowski (14 d. a. k) — 33 p., 7) mjr. Pardski (24 n. n.) — 33 p., 8) pułk. Lecewicz (4 n. s. k) — 34 pkt., 9) por. Cieiko (4 n. s. k) — 37 p., 10) por. Kuźnicki (31 n. s. k) — 41 p., 11) por. Wysłouch (83 p. p.) — 43 p., 12) por. Kryczyński (14 p. ul.) — 44 pkt.

Przysposobienie wojskowe

Przysposobienie wojskowe ma na celu:

a) podnieść ogólny poziom sprawności fizycznej szerokich mas społeczeństwa;

b) dać wykształcenie wojskowe poza ramami Siły Zbrojnej by umożliwić otrzymanie ulg w służbie wojskowej.

Praca w przysposobieniu wojskowym jest ochotnicza.

Przysposobienie wojskowe nie jest objęte specjalną ustawą, jedynie uwzględniane będzie w odpowiednich obowiązujących ustawach, np. w Ustawie o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Dla kierownictwa pracami przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego został ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28.I.1927 r. Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

W Dowództwach O. K. znajdują się referaty p.w. i w.f., w zakresie prac których wchodzi całość spraw, dotyczących organizacji, wykształcenia i zaopatrzenia prac przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego.

Przysposobienie wojskowe jest zorganizowane terytorjalnie i związane organizacyjnie z jednostkami piechoty. Dowódca odpowiedniej jednostki wojskowej jest odpowiedzialny za prace przysposobienia wojskowego swego rejonu i rozporządza on odpowiednim organem wojskowym, który z jego ramienia prowadzi prace p. w. Z ramienia dowódcy dywizji prowadzi pracę p. w. — oficer p. w. pułk. dywizji, a z ramienia dowódcy pułku — oficer p. w. pułku, mając do dyspozycji oficerów instrukcyjnych.

W przysposobieniu wojskowym współpracują z władzami wojskowymi władze szkolne, stowarzyszenia przysposobienia wojskowego i komitety w.f. i p.w.

W szkołach średnich i niższych dla celów p. w. młodzież zorganizowana jest w hufce szkolne. Ministerjum Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wysunęło zasadę, iż dyrekcjom poszczególnych szkół pozostawia wolną rękę w organizowaniu hufców, iecz w tych szkołach gdzie hufiec jest zorganizowany, cała młodzież odpowiednich klas ma obowiązek do niego należeć. Komendantem hufca w szkołach średnich jest oficer służby czynnej, względnie oficer rezerwy, w szkołach niższych — podoficer służby czynnej, względnie podoficer rezerwy. Komendant wchodzi w skład Rady Pedagogicznej. Władze szkolne wyznaczają z pośród nauczycieli opiekuna hufca, który posiada uprawnienia wychowawcy. Władzę dyscyplinarną w hufcach sprawuje szkoła.

Szereg stowarzyszeń społecznych zgłosiło władzom wojskowym swoją współpracę w zakresie p. w.. Polega ona na zorganizowaniu chętnych członków w oddziały p. w., prowadzeniu pracy oświatowo-obywatelskiej, uprawianiu ćwiczeń cielesnych i sportów, oraz przygotowaniu w społeczeństwie prac w. f. i p. w. i t. p.

W miejscowościach, gdzie ludność miejscowa zgłasza się do pracy p. w., nie chce jednak należeć do żadnego ze stowarzyszeń p. w., komendanci rejonów powiatowych organizują ich w oddziały p. w., tworząc nad nim patronat z przedstawicieli miejscowego społeczeństwa. Patronat taki winien otoczyć opieką oddział zarówno materialnie jak i moralnie, analogicznie jak stowarzyszenie p. w. swoich członków.

Ćwiczący w przysposobieniu wojskowym organizowani są w drużyny, według stopnia wykształcenia, np. drużyna I-go stopnia (rekrucka), drużyna pierwszego roku II-go stopnia, drużyna II-stopnia, drużyna rezerwistów i t. p. Drużyny mogą być łączone w plutony. Pluton tworzy się z drużyn, których członkowie zamieszkują miejscowości leżące w promieniu kilku kilometrów, (5-7) by mogli odbywać wspólne ćwiczenia. Pluton może więc składać się z drużyn o różnym poziomie wykształcenia.

Hufce szkolne stanowią oddzielne jednostki p. w. o podobnej organizacji. Szkolenie w hufcach jest prowadzone według klas, np. klasa 6-ta — I stopień (rekrucka), klasa 7-ma pierwszy rok II-stopnia.

Młodzież szkolna szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i innych szkół z prawami szkół średnich otrzymuje wykształcenie podstawowe w zakresie 3 miesięcy wykształcenia w baonie szkolnym przed Szkołą podchorążych rezerwy. Program wykształcenia rozłożony jest na dwa lata (klasa 6-ta i 7-ma) i 6-cio tygodniowy obóz letni.

Młodzież szkół niższych, zawodowych, rzemieślniczych i innych nie dających praw szkoły średniej, przechodzi wykształcenie szeregowca w ramach drużyny. Program obliczony jest na dwa lata pracy w szkole i na 6-cio tygodniowy obóz letni.

Program szkolenia dla młodzieży pozaszkolnej obejmuje wykształcenie szeregowca w ramach drużyny (pierwsze 6 miesięcy wykształcenia pojedynczego szeregowca piechoty). Program obliczony jest na 3 lata pracy i dzieli się na 2 stopnie. Stopień I — obejmujący wykształcenie rekruckie, osiąga w ciągu jednego roku. Stopień II-gi — wykształcenie w ramach drużyny — w ciągu 2-ech następnych lat.

Wykształcenie rezerwistów polega na:

- 1) doskonaleniu w strzelaniu,
- 2) utrzymaniu sprawności w zachowaniu się na polu walki,
- 3) doskonaleniu się w opanowaniu sprzętu technicznego,
- 4) utrzymaniu sprawności fizycznej.

Wykształceniem wojskowym kierują wyłącznie władze wojskowe; ustalają one programy i metody pracy, kontrolują i oceniają wyniki pracy, organizują i prowadzą jednostki p. w., przydzielają instruktorów wojskowych, kontraktowych, lub z pośród członków stowarzyszeń.

Obozy letnie organizowane są:

a) dla młodzieży szkolnej, by podnieść jej zdrowotność, sprawność fizyczną, oraz uzupełnić praktycznym wykształceniem dwuletnią pracę w hufcu szkolnym,

b) dla wykształcenia instruktorów p. w.,

c) dla wykształcenia instruktorów z zakresu w. f.

Dla zainteresowania najszerszych warstw społeczeństwa ruchem wf. i pw., porównania osiągniętych wyników i pobudzenia do pracy ćwiczących, organizowane są w poszczególnych miejscowościach święta pw. i wf.. Na święto składa się msza polowa, defilada oddz. p. w. i drużyn sportowych, pokazy i zawody sportowe i wojskowe, gry i zabawy.

W owalu — inż. W. Hulanicki, świetny skoczek pływacki. U gó-
 ry — ósemka AZS'u, mistrz Polski na rok 1927. U dołu, od le-
 wej: 1) wyjazd wycieczki wioślarskiej do Gdańska z przystani
 W. T. W., 2) inż. Sznykowski z dziećmi na yachcie.

Międzynarodowe organizacje sportu

Sport amatorski zorganizowany jest na terenie międzynarodowym w sposób następujący: organizacje sportowe (kluby, towarzystwa), łączą się w związki państwowe według poszczególnych dyscyplin sportowych, zaś związki państwowe łączą się z kolei w związki międzynarodowe, oddzielne dla każdej gałęzi sportu. Związki międzynarodowe są najwyższą instancją dla danej gałęzi sportu.

Według przepisów międzynarodowych, związek państwowy, będący członkiem związku międzynarodowego, może brać udział w zawodach jedynie z temi państwami, które do związku międzynarodowego należą.

Ponadto dla organizowania co 4 lata odbywających się igrzysk olimpijskich istnieje od r. 1894 Międzynarodowy Komitet Olimpijski z siedzibą w Lozannie.

Istnieją następujące międzynarodowe związki sportowe:

Międzynarodowy Komitet Olimpijski — Lausanne (Szwajcaria).

Automobilizm: Association Internationale des Automobiles Clubs Reconus, Paris, 8 Place de la Concorde.

Boks: Federation Internationale de Boxe Amateur, London E. C. 2.

Cieżka atletyka: Federation Internationale Halterophile, Paris, 6 rue Etienne Dolet.

Gimnastyka: Federation Internationale de Gymnastique, Bordeaux, (France) M. Charles Cazalet, 8 rue Reigner.

Hippika: Federation Internationale Equestre, Paris, 33, Avenue Montaigne.

Hokej na lodzie: Ligue Internationale de Hockey sur Glace, Bruxelles, M. Loicq Paul, 108 du Prince Royal.

Zeglarstwo: Internationale Yacht Racing Union, Caris brook, Ile de Wight (Angletterre).

Kobiece sporty: Federation Sportive Feminine Internationale, Paris, 17 Faubourg Montmartre.

Kolarstwo: Union Cycliste Internationale, Paris, 24 Boulevard Poissonniere.

Lawn Tennis: Federation Internationale de Lawn Tennis Paris, 76 Avenue Wagram.

Lekka Atletyka: International Amateur Athletic Federation, Vesteras (Suede).

Lotnictwo: Federation Aeronautique Internationale, Paris, 5 rue Francois 1-er.

- Łyżwiarstwo:** International Skating Union, Stockholm, Major General P. G. Balck.
- Motorówki:** Association Internationale de Yachting Automobile, Bruxelles, 90 rue de la Loi, Ministère de la Marine.
- Myśliwstwo:** Federation Internationale de Tir de Chasse, Paris, 21 rue de Clichy.
- Narciarstwo:** Internationale Skeeing Federation, M. E. Horn, Oslo.
- Pływanie:** Federation Internationale de Natation Amateur, Kent (Angleterre), Tudor House Eltham Road, Lee.
- Piłka nożna:** Federation Internationale de Football Association, Secr. C. A. W. Hirschmann, Amsterdam (Hollande), Nie. Maestraant 67.
- Strzelanie:** Union Internationale de Tir, Paris, 46 rue de Provence.
- Szermierka:** Federation Internationale d'Escrime, 172 avenue Parmentier, Paris.
- Wioślarstwo:** Federation Internationale des Societes d'Aviron, Lausanne (Suisse), 14, av. de l'Eglise Anglaise.
- Zapaśnicwo:** Federation Internationale de Lutte (Greco romaine, lutte libre), Surey (Angleterre) Gallock Wellington.

Polskie Związki Sportowe.

Najwyższą władzą sportową w Polsce jest Związek Polskich Związków Sportowych z siedzibą w Warszawie, przy ul. Wiejskiej 11. Dla przygotowania udziału Polski w Igrzyskach Olimpijskich istnieje Polski Komitet Olimpijski z siedzibą w Warszawie przy ul. Wiejskiej 11.

Istnieją w Polsce następujące państwowe związki sportowe:

- Polski Związek Lekko-atletyczny w Warszawie, Wiejska 11.
- Polski Związek Towarzystw Wioślarskich w Warszawie, Foksal 19.
- Polski Związek Piłki Nożnej w Krakowie, Długa 22.
- Polski Związek Narciarski, Warszawa, Żórawia 23 m. 5.
- Polski Związek Myśliwych w Poznaniu, Wały Leszczyńskiego 48.
- Polski Związek Towarzystw Kolarskich, Warszawa, Oboźna 1.
- Polski Związek Lawn Tennisowy w Poznaniu, Łąkowa 7a.
- Polski Związek Łyżwiarski w Warszawie, Szopena 5.
- Polski Związek Pływacki w Warszawie, Wiejska 11.
- Polski Związek Szermierczy, Kraków, Łobzowska 14.
- Polski Związek Bokserski — Warszawa, Podolska 27, p. Meissner.
- Polski Związek Hokeja na Lodzie, Warszawa, Wiejska 11.
- Polski Związek Hokeja na trawie — Poznań, Łąkowa 10.
- Polski Związek Żeglarski — Warszawa, Czerniakowska 195.
- Polski Związek Gier Ruchowych — Katowice, Francuska 6.
- Polski Związek Atletyczny — Katowice, Stawowa 14.
- Polska Liga Piłki Nożnej — Warszawa, Szczygła 19.
- Polski Związek Motocyklowy — Warszawa, Dynasy.
- Polski Związek Jeździecki — Warszawa, Zamek, płk. Zahorski.
- Związek Strzelecki — Warszawa, Jerozolimska 27 m. 3.
- Polski Związek Tow. Gimn. „Sokół” — Warszawa, Szopena 3.
- Żydowski Związek Tow. Gimn. i Sportowych — Warszawa, Na-

lewiki 2a.

---

21 przykazań sportowca

Oto rady i wskazówki dla sportowca, autorów doskonałego podręcznika gimnastyki, szweda Silverstranda i duńczyka Rasmussena, Wskazówki te — to jakby „21 przykazań“ dla każdego kto chce dbać o swą kulturę fizyczną.

1) Poradź się lekarza, czy możesz uprawiać ćwiczenia sportowe.

2) Podczas zaprawy nie zapomnij o regularnej kontroli lekarskiej, obserwuj i ciesz się z rozwoju swego organizmu.

3) Idź zawsze w najdrobniejszych szczegółach za wskazówkami trenera i lekarza. Pamiętaj, że mają oni już doświadczenie, którego ty jeszcze nie posiadasz.

4) Traktuj ćwiczenia poważnie i rozpoczynaj z silnym postanowieniem nauczenia się, kończ przy pełnym opanowaniu danego ćwiczenia. Pamiętaj, że drogą wiodącą do celu jest planowa zaprawa.

5) Ćwicz tylko wówczas, kiedy czujesz się zupełnie zdrow i nigdy zawczasie po przebytej chorobie, nigdy bezpośrednio przed snaniem lub po posiłku.

6) Ćwicz regularnie, przestrzegaj jednak jednodniowej przerwy raz w tygodniu, którą wykorzystaj na naukę, przyglądając się zaprawie bardziej zaawansowanych.

7) Po ćwiczeniach obmyj się dokładnie i wytrzyj szorstkim ręcznikiem, lub jeśli możesz bierz letni prysznic.

8) Gdy zgrzejesz się podczas ćwiczeń lub jesteś spocony, ubierz się natychmiast ciepłej, byś się nie przeziębił.

Zrób kilka wolnych i głębokich oddechów.

9) Pamiętaj byś nie przemęczył się na początku zaprawy; ćwiczenia stopnij z biegiem czasu ostrożnie.

10) Nie pij zimnych napojów bezpośrednio po ćwiczeniach; wypłucz najpierw usta wodą wystałą, a potem dopiero pij małymi łykami.

11) Wystrzegaj się alkoholu i tytoniu, specjalnie podczas ostrego treningu.

12) Po ćwiczeniach powinieneś czuć się dobrze i być zadowolony. Gdy czujesz się zmęczony i złamany szukaj zaraz przyczyn zła.

13) Gdy brak ci chęci do ćwiczeń lub gdy widzisz, że mimo pilnego treningu nie robisz postępów, pomyśl, że istnieje zjawisko „przetrenowania“ i każ się zbadać swemu lekarzowi.

14) Utrzymuj ciało w bezwzględnej czystości, zmieniaj często bieliznę, każ często prać kostjum sportowy.

15) Spij przy otwartych oknach w niezbyt miękkim łóżku. Wstawaj rano zaraz po przebudzeniu się.

16) Nie jedz za dużo. Gryź dokładnie pokarmy.

17) Nie stawaj za wcześnie do zawodów.

18) Pamiętaj, że codzienna zdrowotna zaprawa przyniesie ci o wiele więcej korzyści, niż twarde i wymagające najwyższych wysiłków przygotowanie do zawodów.

19) Waż się często, badaj tętno przed i po ćwiczeniach, notuj swe spostrzeżenia, jako rzeczy pomocne do badań lekarskich.

20) nie zmniejszaj wagi głodówka, gdyż jest to błędne i może przynieść ci niepowetowaną szkodę na zdrowiu.

21) Zachowaj ciało i duszę nieskazitelne dla siebie i dla celu, do którego postanowiłeś dążyć, oraz dla całości idei sportowej.

DWUTYGODNIK

„SPORT WODNY”

poświęcony sprawom

WIOŚLARSTWA

ŻEGLARSTWA

i PLYWACTWA

Ciekawa treść.

Dużo pięknych ilustracyj.

Warszawa, Koszykowa 7.

Jakie choroby leczyć możecie w naszych zdrojowiskach i uzdrowiskach?

Choroby serca i narządów krążenia: Ciechocinek, Czarniecka Góra, Druskieniki, Jaworze, Krynica, Morszyn, Miłowody, Nałęczów, Otwock, Ojców, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec, Żegiestów.

Choroby nosa, gardła, krtani, płuc i opłucnej: Bystra, Druskieniki, Goczałkowice, Gdynia, Hel, Iwonicz, Jaworze, Jastrzębie Zdrój, Kosów, Nałęczów, Ojców, Otwock, Rabka, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec, Wysowa, Zakopane, Żegiestów.

Choroby żołądka: Czarniecka Góra, Druskieniki, Krynica, Kosów, Morszyn, Miłowody, Rymanów, Szczawnica, Żegiestów.

Choroby jelit: Druskieniki, Kosów, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Truskawiec, Rymanów, Szczawnica, Żegiestów.

Choroby wątroby i dróg żółciowych: Ciechocinek, Iwonicz, Krynica, Morszyn, Szczawnica, Truskawiec.

Choroby śledziony: Iwonicz, Krynica, Szczawnica, Zakopane, Żegiestów.

Choroby nerek i pęcherza: Ciechocinek, Druskieniki, Krynica, Nałęczów, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec.

Choroby kobiece: Busko, Ciechocinek, Czarniecka Góra, Druskieniki, Goczałkowice, Iwonicz, Jastrzębie Zdrój, Jaworze, Krynica, Lubień, Morszyn, Nałęczów, Niemirów, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec, Żegiestów.

Nerwice ogólne i przewlekłe choroby nerwowe z tłem anatomicznym: Bystra, Ciechocinek, Czarniecka Góra, Druskieniki, Grodzisk, Jaworze, Kosów, Krynica, Lubień, Miłowody, Morszyn, Nałęczów, Otwock, Ojców, Solec, Szczawnica, Truskawiec, Zakopane, Żegiestów.

Choroby kości, mięśni i stawów, także na tle gruźliczym: Busko, Ciechocinek, Druskieniki, Iwonicz, Jastrzębie Zdrój, Krynica, Krzeszowice, Lubień, Morszyn, Niemirów, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.

Choroby przemiany materji jak otyłość, moczówka, cukrowa, dna i t. d.: Busko, Czarniecka Góra, Druskieniki, Krynica, Miłowody, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Otwock, Rabka, Rymanów, Solec, Szczawnica, Truskawiec, Żegiestów.

Choroby krwi: Bystra, Jaworze, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Szczawnica, Truskawiec, Wysowa, Zakopane, Żegiestów.

Zolzy — przymiot: Busko, Ciechocinek, Druskieniki, Goczałkowice, Iwonicz, Jastrzębie Zdrój, Lubień, Morszyn, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.

Choroby skóry: Ciechocinek, Goczałkowice, Iwonicz, Lubień, Niemirów, Rabka, Rymanów, Solec, Swoszowice, Truskawiec.

Zatrucia morfinowe, wyskokowe, nikotynowe i rtęciowe: Grodzisk, Miłowody, Niemirów, Otwock, Solec, Swoszowice, Zakopane.

Znakomite stacje klimatyczne: Hrebenów, Jaremeze, Muszyna, Orłowo-Kolibki (kapielę morskie), Tuchla, Ustroń, Wisła.

Z wyjątkiem wód arsenikowych oraz silnych naturalnie ogrzanych szesaw alkaliczno-słono-glauberskich posiadamy w kraju wszystkie inne rodzaje używanych i znanych w świecie wód leczniczych, djetetycznych i stołowych.

POLSKA SPÓŁKA SPORTOWA

Warszawa,

Al. Jerozolimskie 23   Tel. 40-15

poleca

RAKIETY

PIŁKI

PANTOFLE

Do

TENNISA

*oraz przyrządy gimnastyczne i przy-
bory sportowe.*

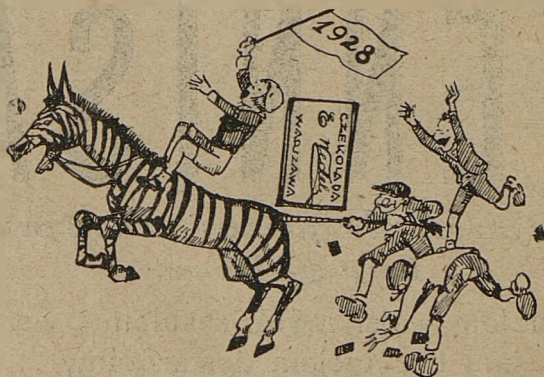
Oddziałom wojskowym, szkołom i wszel-
kim instytucjom dostarczamy

Na spłaty.

CENNIKI NA ŻĄDANIE.

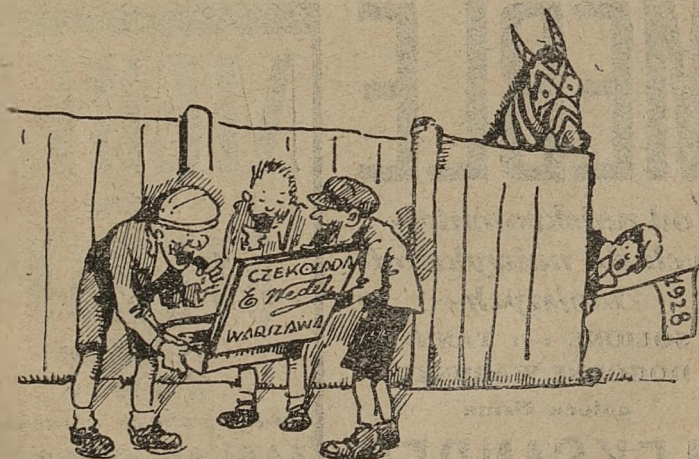
A kiedy skończył wreszcie STARY ROK,
 Maciuś odwieczną wspomniął był zasadę,
 wskoczył na zebcę, by NOWEMU wskok
 zawieźć najlepszą WEDLA czekoladę.
 Popędził naprzód i nie widział wcale,
 że gubi z pudła kawał po kawale.

Spostrzegł to jednak był urwisów chór
 i nim dwunastą zdążył wybić dzwonek,
 runęli razem, jak lawina z gór,
 chwycili zebcę za łysy ogonek.
 O! katastrofa. Maciuś z zebry spada,
 a z nim najlepsza WEDLA czekolada.

Maciuś ból poczuł, to nie żaden śmiech,
guz mu wyskoczył wielki nakształt knedla,
i z żalem widział, jak urwisów trzech
uniosło z sobą czekoladę WEDLA.

I zjedli WEDLA czekoladę w trzech,
ową najlepszą, jak to dobrze wiecie,
a moral z tego, że Maciuś miał pech,
oni — najśłodszy NOWY ROK na świecie.

100 lat przeszło istniejąca
firma fizyczno-mechaniczna

MICHAŁ PIK
dawniej
JAKÓB

poleca trafnie do wzroku
dobre okulary i binokle
oraz wszelkiego rodzaju
bezzawodne środki ochron-
ne, zapobiegawcze i wzma-
cniające

Składnica urządzeń
szkolnych i laboratoryjnych

Warszawa

wyłącznie

Miodowa 8.

Wytwórnia artykułów
sportowych i gimnastycznych

„OLIMPIADA“

Warecka 5

poleca

Wszelkie przybory sportowe.
CENY NISKIE.

Uwaga: Guma do zucia dla
sportowców.

MEBLE

*od najskromniej-
szych do najwykwint-
niejszych*

SOLIDNE :-: TANIO

DOGODNE WARUNKI

poleca firma

ALEKSANDER

Marszałkowska 108.

UWAGA! Firma egzystuje
od roku 1895.

MEBLE

różne

OTOMANY

Solidne

Tanie

Na dogodnych warunkach

ZAKŁAD **STYL**
MEBLOWY

Chmielna 41

— róg Marszałkowskiej. —

ZDROJOWISKO DRUSKIENIKI

Radjoczynne wody mineralne
i stacja Klimatyczna

WSKAZANIA: według zgodnego zdania balneoterapeutów do chorób leczonych z najlepszym skutkiem w radjoczynnych kąpielach druskienickich należą:

- 1) Cierpienia gośćcowe (reumatyczne) i artretyczne stawów, kości, mięsnej, nerwów.
- 2) Wszelkie stany przewlekłe po sprawach zapalnych: skóry, gruczołów chłonnych (żołący), kości, stawów, mięśni, nerwów.
- 3) Przewlekłe cierpienia narządów jamy brzusznej i narządów kobiecych.
- 4) Choroby żołądka z podkwaśnością, choroby przewlekłe trzustki i jelit
- 5) Choroby przemiany materji, szczególnie dna i otyłość.
- 6) Choroby nerwowe organiczne i rozmaitego rodzaju bezwładny i niedowładny.
- 7) Niedokrwistość i wycieńczenie.
- 8) Choroby serca i naczyń, szczególnie nerwice, niedomogi oraz rozpoczynająca się miażdżyca.

Poza tem jest to wyjątkowo odpowiednie miejsce pobytu dla ozdrowieńców, ludzi osłabionych, wyczerpanych, dla dzieci słabych, niedorozwiniętych!

INFORMACJI UDZIELA ZARZĄD

w Warszawie, ul. Marszałkowska 130 m. 2, tel. 182-34
oraz Biuro Zdrojowiska w Druskienikach.

Najstarszy i najtańszy TYGODNIK PRZEGLĄD SPORTOWY

Wychodzi VIII-my rok

Kosztuje 30 gr.

donosi o wszystkim, co dzieje się w kraju i zagranicą
najszybciej, najdokładniej i najbarwniej.

W roku ubiegłym umieścili oryginalne artykuły, feljetony, korespondencje lub omówienia m. in.

Kpt. Baran Jan, por. Baran Józef, Broniarz J., Bohusz-Szyszko J., Brodzki J., inż. Choczner A., prof. Chrapowicki T., inż. Christelbauer L., Długoszewski Wł., Kpt. Dobrowolski Wł., Domański St., Emchowiec H., mjr. Essman M., dr. Fächer St., Freyer A., mjr. Glabisz K., Goetel F., Grabowski J., Grabowski T., Grubiński W., por. Grunwald E., Junosza - Dąbrowski W., Kałuża J., kpt. Kawalec, Klumberg A., rtm. Koń L., Konopacka H., Kostrzewski St., Krynicki M., Krzeptowski A., kpt. Kurlito M., por. Lepecki M., Lipszyc M., Malecki J. S. pułk. Matuszewski Ig., Muszałówna K., Norling T., dr. Polakiewicz St., Pytlasiński Wł., inż. Regulski J., inż. Rosensstock, Rothert S., Rytard M. J., Saysse-Tobieczek K., Schiele A., Semadeni T., Sobolewski Wł., Steckow B., inż. Stryjeński K., Suesserman N., dr. Szatkowski H., Szenajch Al., por. Szosland K., inż. Szymczyk F., dr. Świerz M., mjr. Toczek M., Tupalski A., Trojanowski W., Walczak J., Weiss Z., Wielopolska hr. M. J., Wiśniewski J., Zaniewicki Z., por. Zarychta A., Zrobowicz R., prof. Żuławski S. J.

**Wywiady, Konkursy, Karykatury
Humor, Szarady, Ilustracje**

„STADJON”

Tygodnik ilustrowany

Wych. Fizyczne   Sport   Przysp. Wojskowe

NAJSTARSZE. NAJPOWAŻNIEJSZE.
NAJCIEKAWSZE

PISMO SPORTOWE

*Zalecane przez Państwowy
Urząd W. F. i P. W.
Oficjalny organ Wojewódzkich,
Powiatowych i Miejskich Komi-
tetów W. F. i P. W.*

**Najbardziej celowe i korzystne
ogłoszenia**

PRENUMERATA:

Rocznie 20 zł.—Półrocznie 10 zł.—Kwartalnie 5 zł.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

Warszawa, Galeria Luxenburga

Telefon 70-56.

RESTAURACJE
PRZY HOTELACH
BRÜHL i **BRISTOL**

S-ka z ogr. odp.

Telefony: 10-78 zarząd, 20 50 Brühl,
14-77 Bristol, 21-33 gabinety 10-71 magazyn

Przeznaczenie :

Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli cierpisz moralnie i nie znasz wyjścia, napisz do mnie psychografologa Szyllera-Szkolnika, autora prac naukowych, redaktora pisma „Świt“ Wiedza Tajemna. Nadeślij charakter pisma swego, lub zainteresowanej osoby, zakomunikuj imię, rok i miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ilość osób najbliższej rodziny, otrzymasz odemnie szczegółową analizę charakteru, określenie zalet, wad, zdolności i przeznaczenia, jak również odpowiedzi na szczerze zadane pytania. Los Twój zależy nie tylko od Twoich zdolności i czynów, lecz i od ludzi, z którymi się łączysz! Nie licz się z tym, co ludzie źli i głupi mówią i piszą o mnie, gdyż ludzie ci nigdy osobiście mnie nie znali i nie korzystali z moich rad, lecz weź pod uwagę posiadane przeze mnie protokóły i odezwy Towarzystw Naukowych Warszawy, najwybitniejszych powag świata lekarskiego i poważnej prasy. Wszystkim Czytelnikom analizę wysyłam zamiast zł. 5.—, tylko za 2 zł. Osobiście przyjmuje od godz. 12 — 2 i 3 — 7 wiecz. Adresuj do mnie: Warszawa, Szyller-Szkolnik, Redakcja „ŚWIT“. Nowowiejska 32 m. 6, róg Marszałkowskiej.

Zeszyt pisma „Świt“ Wiedza Tajemna, oraz katalog niezwykle ciekawej treści książek, wysyłam gratis, na przesyłkę załączyć znaczek pocztowy.

Niniejsze ogłoszenie wyciąć i załączyć do listu.